

СВЕТОВНИЯТ РЕД НА БАХАУЛЛА

Шоги Ефенди

Избрани писма

СВЕТОВНИЯТ РЕД
НА
БАХАУЛЛА

Шоги Ефенди

Избрани писма

Бахайска общност — България
152 б. е. — 1995 г.

Shoghi Effendi
"The World Order of Bahá'u'lláh: Selected Letters"

Copyright 1938 © 1955, 1974, 1991 by the National Spiritual
Assembly of the Bahá'ís of the United States

ISBN 0-87743-231-7

© 1995 г. НАЦИОНАЛЕН ДУХОВЕН СЪВЕТ
НА БАХАИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ISBN 954-0000-00-0

ВЪВЕДЕНИЕ

Общите съобщения, написани до американската бахайска общност от Пазителя на Вратата между 1922 и 1929 г. разясниха и насърчиха развитието на административните институции, създадени от Бахаулла и провъзгласени от Абдул Баха в Неговото завещание. Тези писма бяха публикувани в издание, озаглавено „Бахайска администрация“, представляващо източник на информация за институциите на местните и националните духовни съвети, годишния събор, както и за характера на онези взаимоотношения, които свързват неразделно бахаите в тяхното съвместно богослужение и дейност.

Писмата, които сега са събрани и публикувани под заглавието „Световният ред на Бахаулла“, имат различна цел и далеч по-широк обхват. Тези по-късни съобщения разкриват едно ясно виждане за връзката между бахайската общност и цялостния процес на социална еволюция по времето на изповеданието на Бахаулла. Същественото различие между бахайската общност и сектите и обществата на предишните религии вече бе добре изяснено, но настоящото издание установява бахайския административен ред като ядро и модел на световната цивилизация, възникваща под божествено вдъхновение в този особено важен момент от човешката история. Следователно докато тя представлява продължение на специалната задача на Пазителя да учи и

напътства бахаите в развитието на една бързо съзряваща вяра, книгата разкрива пълната степен, в която посланието на Бахаулла се отнася до цялото човечество, а не просто до тези, които са вярващи в настоящия момент. Заглавието и подзаглавията не са част от оригиналния текст, а са прибавени с одобрението на Шоги Ефенди за улеснение на читателя.

В „Световният ред на Бахаулла“ ние имаме възможност да доловим значението на новото измерение, което Бахаулла придаде на религията в тази епоха: господството на Божествения закон в цивилизацията, изпълняващо онова господство, което в предишните изповедания религията е упражнявала върху душите на хората. Изложението на Шоги Ефенди на ученията, неговото неповторимо осъзнаване на крайната цел и намерение на Откровението на Бахаулла, представляват не скован коментар върху религиозен текст, а самата същност на световното държавничество, породено в часа на най-належащите нужди на човечеството. Бахаите нямат повече нужда от писменото завещание на Абдул Баха, за да докажат съществуването на Пазителството — непрестанните съобщения от Шоги Ефенди, и особено онези, посветени на въпроса за световния ред, съдържат в самите себе си най-висшето свидетелство, че Духът на Бахаулла продължава да благославя Неговото Дело и да осигурява победата му чрез помирението на народите по света и техния съюз в „една вяра и един ред“.

За онези, които са склонни да вярват, че дори осъществяването на могъщата мечта за „връщането на Христос“ не ще представлява нещо повече от доказване на личната духовност и благочестивост на хората, идеята за това, религията да даде закон на държавата, е най-революционното схващане, което може да се роди в човешкия ум. „Това е така, защото Бахаулла, трябва с готовност да признаем, не са-

мо вдъхна на човечеството един нов и възродителен Дух. Той не просто формулира определени всеобщи принципи, или предложи дадена философия, колкото и могъщи, смислени и всеобщи да са те. В допълнение към тях Той, както и след Него Абдул Баха, за разлика от изповеданията в миналото, ясно и точно изложи един набор от закони, установи определени институции и осигури необходимото за една Божествена организация. Те са предопределени да послужат за модел на бъдещото общество, върховен инструмент за установяването на Най-великия мир и единствено средство за обединението на света и провъзгласяването на царуването на праведността и справедливостта на земята.“ ... „Не изисква ли самото действие на обединяващите света сили, работещи в тази епоха, Този, Който е Носителят на Божието послание в този ден, не само да потвърди същото онова високо ниво на личностно поведение, наложено от пророците, дошли преди Него, но и да въплъти в Своя призив към всички правителства и народи основите на онзи социален кодекс, онази Божествена организация, която трябва да напътства съгласуваните усилия за установяването на всеобхватната федерация, озаменяваща пришествието на Божието царство на тази земя?“

Подобни думи, заредени с могъществото на една вяра, която не е просто написана книга, а самият жив Дух, преобразяващ живота на целия свят, правят „Световният ред на Бахаулла“ труд от съществено значение за всеки искрено търсещ, а не единствено за бахаите. В светлината на съществуващия международен хаос те разкриват най-съществената истина на тази епоха, а именно, че старото понятие за религията, което разделя духовността от основните функции на цивилизацията, принуждавайки хората да се подчиняват на противоречащи си принципи на верска, политическа и икономическа основа, е завинаги унищожено. Повелята

„Дайте Богу Божието, а Кесарю — Кесаревото“, бе отменена чрез закона за единството на човечеството, разкрит от Бахаулла.

„Религиозните водачи, изразителите на политически теории, управниците на човешките институции, които в момента са свидетели, объркани и поразени, на провала на своите идеи и на разпада на своето творение, ще сторят добре да насочат погледа си към Откровението на Бахаулла и да се замислят над световния ред, който, въплътен в Неговите учения, бавно и недоловимо се изправя сред бъркотията и хаоса на днешната цивилизация.“

Хорас Холи

СЪДЪРЖАНИЕ

<i>Въведение</i>	<i>v</i>
<i>Предговор към изданието от 1955 г.</i>	<i>xi</i>
<i>Световният ред на Бахаулла</i>	<i>5</i>
<i>Световният ред на Бахаулла:</i>	
<i>По-нататъшни съображения</i>	<i>21</i>
<i>Целта на един нов световен ред</i>	<i>39</i>
<i>Златната епоха на Делото на Бахаулла</i>	<i>71</i>
<i>Америка и Най-великият мир</i>	<i>97</i>
<i>Изповеданието на Бахаулла</i>	<i>133</i>
<i>Бахаулла</i>	<i>133</i>
<i>Баб</i>	<i>169</i>
<i>Абдул Баха</i>	<i>181</i>
<i>Административният ред</i>	<i>197</i>
<i>Разгръщането на световната цивилизация</i>	<i>221</i>

„Равновесието в света бе нарушено чрез
разтърсващото влияние на този най-велик,
този нов световен ред.“

БАХАУЛЛА

ПРЕДГОВОР КЪМ ИЗДАНИЕТО ОТ 1955 г.

Седемнадесет съдбоносни години изминаха от публикуването на първото издание на „Световният ред на Бахаулла“. Нито разрушенията на Втората световна война, нито нарастващата заплаха на следвоенния период могат да противостоят на убеждението на Шоги Ефенди, да обезсмислят неговата теза или да отрекат висшите му надежди, изразени в тези писма, написани между 1929 и 1936 г. Напротив, неговото представяне на световната мисия на бахайската Вярa придобива нарастваща сила поради самия провал на човешката философия и държавничество да постигнат сигурност за човечеството. На тези страници читателят има достъп до един обществен документ, отправен към хората с духовна вяра от всички раси, всички народи и всички вероизповедания. Признаването и приемането обаче изисква действие, породено от вярата, тъй като тези основни истини все още нямат никаква поддръжка, която да се сравни по обществено влияние с огромните предразсъдъци, които все още определят верността на предубедените улове.

Основната теза, развита в този труд, бе разширена в два по-късни труда на Пазителя на Вярата.

В ръкопис от 25 декември 1938 г. Шоги Ефенди разви огромната тема „Настъпването на Божествената справедливост“, приветствайки крайната победа на световното единство, след като народите бъдат очистени и пречистени от тежките изпитания. Като признава, че бахаите са установили

своя административен ред, Пазителят издига високо великите учебни мисии, които този ред е предопределен да предприеме. Текстът в крайна сметка се идентифицира с бахайската общност, но тази общност бива свързвана с една цел, която представлява най-висшите интереси на самото човечество.

Вторият труд — „Обещаният ден настъпи“, с дата 28 март 1941 г., свързва историята на XIX и ранния XX век с Баб, Бахаулла и Абдул Баха, Които бяха примери за изразяването на Божествената воля. Съдбата на една епоха се определя от приемането на пророците. Когато Божието слово бива отричано, среща съпротива и се полагат усилия да бъде унищожена силата му, човек се противопоставя на Бога. От това противопоставяне произтичат войните и революциите, превръщащи се в инструменти, посредством които едно невярващо поколение си навлича ужасно наказание.

„Обещаният ден настъпи“ носи нотката на драматична кулминация в разглеждането на Пазителя на Вярата на Бахаулла и света, в който е разкрита нейната висша тайна.

За читателя, търсещ разбиране на историческите предпоставки, при които бахайската Вярa се зароди и изпълни своята съдба и знание за установяването на бахайските институции на Изток и Запад, книгата на Шоги Ефенди „Бог минава“ предоставя автентичното описание на събитията и подробно тълкува техния смисъл. Всъщност това произведение няма равно на себе си в летописите на религията като история на пророка, написана скоро след Неговата кончина от предводителя на нейната общност с достъп до всички документи и материали, и пълно разбиране на нейната същност и цел.

Затова отделянето на внимание на „Световният ред на Бахаулла“ отваря вратата към най-ефикасния израз на духовното държавничество, което може да бъде открито днес в света.

СВЕТОВНИЯТ РЕД НА БАХАУЛЛА

СВЕТОВНИЯТ РЕД НА БАХАУЛЛА

До членовете на Националния духовен съвет на бахаите в Съединените щати и Канада.

Многообични сътрудници:

Чрез преглеждането на последните ви съобщения се запознах със същността на съмненията, изразени публично от човек, който е напълно погрешно информиран, що се отнася до истинските наставления на Делото във връзка с валидността на институциите, които са неразривно вплетени с Вярата на Бахаулла. Това, че ще се опитвам да се спра на изглеждащите ми за съответстващи наблюдения на сегашния етап от развитието на любимото ни Дело, не означава, че дори и за миг аз гледам на такива слаби опасения в светлината на открито предизвикателство към структурата, която въплъщава Вярата, нито пък това е, защото поставям под съмнение дори и в най-малка степен непоколебимата твърдост на увереността на американските вярващи. Аз наистина съм склонен да приветствам тези изразени схващания, доколкото те ми предоставят възможност да запозная избраните представители на вярващите с произхода и характера на институциите, които стоят в самата основа на световния ред, провъзгласен от Бахаулла. Ние трябва да се

чувстваме наистина благодарни за подобни безплодни опити да бъде подкопана любимата ни Вярa — опити, които показват от време на време грозното си лице, за кратко изглеждат в състояние да създадат разпокъсване в редиците на вярващите и накрая потъват в мъглявината на забвение — то и никой не мисли повече за тях. На такива инциденти трябва да гледаме като на вмешателства на съдбата, предназначени да укрепят вярата ни, да прояснят погледа ни и да задълбочат разбирането ни за основите на Неговото Божествено Откровение.

Източници на бахайския световен ред

Ще бъде полезно и поучително обаче да имаме предвид определени основни принципи по отношение на завещанието на Абдул Баха, което ведно с Кетаб-е-Акдас съставлява главното хранилище, възплътило безценните елементи на онази Божествена цивилизация, чието установяване е първостепенна мисия на бахайската Вярa. Едно изучаване на постановките в тези свещени документи ще разкрие тясната взаимовръзка, съществуваща помежду им, както и еднаквостта на целта и метода, които те налагат. Без в ни най-малка степен да смята техните специфични постановки за несъвместими и противоречащи си по дух, всеки непредубеден интересуваш се с готовност би признавал, че те не само се допълват, но и взаимно се потвърждават и представляват неделими части от едно цяло. Сравнението на съдържанието им с останалата част от свещените бахайски писания ще установи също така съзвучието на всичко, което те съдържат, както с духа, така и с буквата на автентичните писания и казаното от Бахаулла и Абдул Баха. Всъщност за този, който чете Акдас с внимание и усърдие, не ще бъде трудно да открие, че самата Най-свещена книга предвижда в редица откъси институциите, които Абдул Баха

определя в Своето завещание. Като оставя определени въпроси неуточнени и неурегулирани в Своята Книга, Бахаулла изглежда съзнателно е оставил празнина в общата схема на бахайското изповедание, което недвусмислените предписания на завещанието на Учителя запълниха. Да се опитаме да разделим едното от другото, да намекваме, че ученията на Бахаулла не са били подкрепяни в тяхната цялост и с пълна почтеност от това, което Абдул Баха е разкрил в Своето завещание, е непостижимо оскърбление към непоколебимата вяръност, характеризираща живота и усилията на любимия ни Учител.

Не ще се опитвам дори и в най-малка степен да доказвам автентичността на завещанието на Абдул Баха, тъй като това само по себе си би предало разбирането ми за единдушната увереност на вярващите в оригиналността на последните записани желания на покойния ни Учител. Ще огранича наблюденията си единствено до онези въпроси, които могат да им помогнат да оценят същественото единство, което лежи в основата на духовните, хуманитарните и административните принципи, изразени от Автора и от Тълкувателя на бахайската Вярa.

За мен е невъзможно да обясня подобен начин на мислене, който е склонен да поддържа като единствен критерий за истинността на бахайските учения онова, което по общо признание представлява просто неясен и със съмнителна достоверност превод на устно изявление на Абдул Баха в разрез и пълно пренебрегване на наличния текст на всички Негови признати писания. Аз наистина съжалявам за печалните изкривявания, които са се получили в миналото от неспособността на преводача да схване онова, което е искал да каже Абдул Баха и от невъзможността му да предаде така както подобава такива истини, които са му били разкрити от изявленията на Учителя. Голяма част от обърк-

ването, което размъти разбирането на вярващите, трябва да бъде приписано на тази двойна грешка, съдържаща се в неточното предаване на отчасти разбрани изявления. Нерядко преводачите не са съумявали да предадат точния смисъл на специфичните въпроси на интересуващите се и поради недостатъчно разбиране и изразни средства при предаването на отговора на Абдул Баха са били отговорни за разпространяването на слова, различаващи се напълно с истинския дух и цел на Делото. Главно от гледна точка на заблуждаващия характер на подобни предавания на непринудени разговори на Абдул Баха с посещаващи поклонници, аз настоятелно призовавах вярващите на Запад да гледат на такива изявления като на просто лични впечатления от казаното от техния Учител, и да цитират и да смятат за автентични единствено такива преводи, които са основани на достоверния текст в записаните Му слова на оригиналния език.

Всеки последовател на Делото трябва да помни, че системата на бахайската администрация не е новост, произволно наложена на бахаите по света след смъртта на Учителя, а властта ѝ произтича от завещанието на Абдул Баха, точно предписана е в безброй послания и лежи в някои от съществените си отличителни белези върху ясните постановки на Кетаб-е-Акдас. По този начин тя обединява и свързва взаимно принципите, изложени поотделно от Бахаулла и Абдул Баха, и е неразривно свързана със съществените истини на Вярата. Да се отделят административните принципи на Делото от чисто духовните и хуманитарните учения, би било равносилно да се осакати тялото на Делото, отделяне, което може да доведе единствено до разпадането на съставните ѝ части и изчезването на самата Вяра.

Местни и национални домове на справедливостта

Трябва внимателно да се помни, че местните домове, както и Международният дом на справедливостта, са изрично постановени от Кетаб-е-Акдас; че институцията на националния духовен съвет, като междинно тяло, и упоменато в завещанието на Учителя като „вторичен дом на справедливостта“, има ясното одобрение на Абдул Баха; и че методът, който следва да бъде прилаган при избора на Международния дом и националните домове на справедливостта, е изложен от Него в завещанието Му, както и в много от Неговите послания. Освен това институциите на местните и националните фондове, които сега представляват необходимите придатъци към всички местни и национални духовни съвети, бяха не само установени от Абдул Баха в посланията, които Той разкри на бахаите в Ориента, но важността и необходимостта от тях бяха многократно подчертавани в казаното от Него и в Неговите писания. Съсредоточаването на властта в ръцете на избраните представители на вярващите; необходимостта от подчинение на всеки последовател на Вярата на обмислената преценка на бахайските съвети; Неговото предпочитание за единодушие при вземането на решения; решителният характер на гласуването на мнозинството и дори стремежът за упражняването на близък надзор над всички бахайски публикации бяха усърдно внушавани от Абдул Баха, за което свидетелстват достоверните Му и широкоразпространени послания. Да бъдат приети, от една страна, Неговите обширни и хуманитарни учения, а, от друга, да бъдат отхвърлени и отминати с пренебрежително безразличие по-предизвикателните Му и отличителни схващания, би било акт на явно предателство към онова, което Той обичаше най-много в Своя живот.

Това, че днешните духовни съвети ще бъдат с времето заменени от домове на справедливостта и че по всички на-

мерения и цели представляват идентични, а не различни тела, е многократно потвърждавано от самия Абдул Баха. Всъщност в едно послание до членовете на първия Чикагски духовен съвет, първото избрано бахайско тяло, основано в Съединените щати, Той говори за тях като за членове на „Дом на справедливостта“ за този град и по този начин със собственото Си перо установи извън всякакво съмнение идентичността на сегашните бахайски духовни съвети с домовете на справедливостта, за които говори Бахаулла. Поради причини, които не е трудно да бъдат открити, е било сметнато за по-подходящо на избраните представители на бахайските общности из целия свят да бъде дадено временното название „духовни съвети“, понятие, което ще бъде постепенно заменено с постоянното и по-подходящо обозначение „Дом на справедливостта“, когато мястото и целите на бахайската Вярa бъдат по-добре разбрани и по-пълно възприети. Днешните духовни съвети не само ще бъдат наричани по друг начин в бъдеще, но на тях също така ще им бъде дадена възможност да прибавят към сегашните си функции онези правомощия, задължения и прерогативи, изисквани от приемането на Вярата на Бахаулла не само като една от признатите религиозни световни системи, но и като държавна религия на независима и самостоятелна сила. А с разпространението на бахайската Вярa сред множеството от народите на Изток и Запад, и когато истината ѝ бъде прегърната от повечето хора в няколко независими държави по света, Световният дом на справедливостта ще достигне пълнотата на своята сила и ще упражнява в качеството си на върховен орган на Бахайската общност всички права, задължения и отговорности, възложени на бъдещата световна наддържава.

Във връзка с това трябва да бъде посочено обаче, че противно на онова, което е било заявено с увереност, осно-

ваването на Върховния дом на справедливостта не зависи по никакъв начин от приемането на бахайската Вяра от мнозинството на народите по света, нито пък то предполага нейния избор от страна на по-голямата част от населението на която и да е страна. Всъщност самият Абдул Баха в едно от Своите най-ранни послания разсъждава върху възможността за формирането на Световния дом на справедливостта, докато самият Той е жив, и ако не бяха преобладаващите неблагоприятни обстоятелства по време на турския режим, по всяка вероятност Той е щял да предприеме предварителните стъпки за неговото основаване. Следователно става очевидно, че при дадените благоприятни обстоятелства, при които бахаите в Персия и съседните страни под съветско управление биха могли да имат възможността да изберат своите национални представители в съответствие с водещите принципи, изложени в писанията на Абдул Баха, единствената оставаща пречка по пътя към определеното сформиране на Международния дом на справедливостта ще бъде премахнато. Това е така, защото на националните домове на справедливостта от Изток и Запад се пада задачата, в съответствие с изричните постановки на завещанието, да изберат пряко членовете на Международния дом на справедливостта. Едва след като те самите станат в пълна степен представители на мнозинството от вярващите в съответните си страни, едва след като придобият тежестта и опита, които ще им дадат възможност да действат енергично в органичния живот на Делото, те могат да се заловят със свещената си задача и да осигурят духовната основа за основаването на едно толкова величествено тяло в бахайския свят.

Институцията на Пазителството

Трябва също така да бъде ясно разбрано от всеки вярващ, че институцията на Пазителството при никакви обстоя-

ятелства не отменя и дори и в най-малка степен не отнема част от правомощията, дадени на Световния дом на справедливостта от Бахаулла в Кетаб-е-Акдас, и многократно и тържествено потвърдени от Абдул Баха в Неговото завещание. То не съставлява по никакъв начин противоречие на завещанието и писанията на Бахаулла, нито пък отменя която и да е от разкритите Му заръки. Тя засилва престижа на този въздигнат съвет, укрепва върховното му положение, предпазва неговото единство, осигурява непрестанността на полаганите от него усилия, без ни най-малко да си позволява да нарушава ненакърнимостта на неговата ясно определена сфера на юрисдикция. Ние наистина сме изправени твърде близо до такъв един паметен документ, за да предявяваме претенции за пълно разбиране на всички произтичащи от него неща или да си въобразяваме, че сме проумели многостранните тайни, които той несъмнено съдържа. Едва бъдните поколения могат да схванат стойността и значението, придадени към този Божествен шедьовър, който ръката на Майстора-строител на света е сътворил с цел единението и тържеството на световната Вяра на Бахаулла. Единствено тези, които идват след нас, ще са в състояние да осъзнаят стойността на учудващо силния акцент, който е бил поставян върху институцията на Световния дом на справедливостта и тази на Пазителството. Единствено те ще оценят значението на суровия език, използван от Абдул Баха по отношение на групата нарушители на Завета, която Му се противопоставила по Негово време. Единствено на тях ще бъде разкрито колко институциите, чието начало постави Абдул Баха, отговарят на характера на бъдещото общество, което ще възникне от хаоса и объркването на сегашната епоха. Във връзка с това просто не мога да се начудя на безсмислената и фантастична идея, че Мохамед Али, главният подстрекател и обединя-

ващ център на неотслабващата враждебност към личността на Абдул Баха, с готовност се е присъединил към членовете на семейството на Абдул Баха в подправянето на завещание, което по думите на самата писателка, не представлява друго, а „изброяване на заговорите“, с които в продължение на тридесет години Мохамед Али е бил активно зает. На такава безнадеждна жертва на обърканите идеи аз чувствам, че най-добре бих могъл да отвърна с искрен израз на състрадание и жал, примесени с надеждите ми за нейното избавление от едно такова дълбоко заблуждение. Именно с оглед на гореспоменатите съображения аз се поколебах след злостастното и неизбежно забавяне, причинено от влошеното ми здраве и отсъствието ми от Светата земя по време на смъртта на Учителя, да прибягна до безразборното разпространение на завещанието, тъй като съзнавах пределно ясно, че то е насочено преди всичко към признатите вярващи, и засяга единствено непряко по-голямото тяло на приятелите и симпатизантите на Делото.

Вдъхновяващата цел на бахайските институции

А сега следва да се замислим над вдъхновяващата цел и първостепенните функции на онези божествено установени институции, чийто свещен характер и всеобща ефикасност могат да бъдат показани единствено посредством духа, който те разпространяват и посредством работата, която в действителност извършват. Не е необходимо да се спирам отново върху това, което вече повторих и подчертах, че администрацията на Делото трябва да бъде схващана като инструмент, а не като заместител на Вярата на Бахаулла, че на нея трябва да се гледа като на проводник, през който обещаните Му благословии могат да потекат, че тя трябва да се пази от онази закостенялост, която би спънала и оковала освободителните сили, приведени в дейст-

вие от Неговото Откровение. Не е необходимо в този миг да добавям нещо към онова, което съм заявявал в миналото, че даренията към местния и националния фонд имат чисто доброволен характер; че никаква принуда или настояване за средства не може да бъде търпена в Делото; че общите призови към общността като тяло трябва да бъдат единствената форма, чрез която да се посрещат финансовите нужди на Вярата; че финансовата подкрепа, оказвана на съвсем малко хора на преподавателското и административното поприще има временен характер; че сегашните ограничения, наложени върху публикуването на бахайска литература ще бъдат изцяло премахнати; че дейността „Световно единство“ се провежда като експеримент, за да бъде изпитана ефикасността на непрекия метод на преподаване; че на целия механизъм от съвети, от комитети и събори трябва да се гледа като на средство, а не като на крайна цел сами по себе си; че те ще се издигнат или ще се провалят в съответствие със способността им да помогнат за интересите, да координират дейностите, да прилагат принципите, да възплащават идеалите и да осъществяват целта на бахайската Вяра. Кой, бих попитал, когато погледне международния характер на Делото, неговите разпрострели се разклонения, нарастващата сложност на дейностите му, многообразието на последователите му и състоянието на объркване, което върхлита от всички страни невръстната Божия Вяра, би могъл дори и за миг да постави под съмнение необходимостта от някакъв вид административен механизъм, който ще осигури сред бурята и сътресението на борецата се цивилизация единството на Вярата, запазването на нейната идентичност и закрилата на нейните интереси? Да бъде отхвърлена валидността на съветите на избраните служители на Вярата на Бахаулла, би означавало да бъдат отречени онези безбройни послания на Бахаулла и Абдул Баха, в които те ве-

личаят положението на „доверениците на Милостивия“, изброяват техните привилегии и задължения, наблягат на славата на тяхната мисия, разкриват необятността на тяхната задача и ги предупреждават за пристъпите, които непременно трябва да очакват от неблагоразумието на своите приятели, както и от злобата на враговете си. Несъмнено онези, в чиито ръце е било поверено такова безценно наследство, следва да се молят и да внимават да не би средството да замени самата Вярa; да не би неуместната загриженост за малките подробности, произтичащи от администрирането на Делото, да замъглят погледа на неговите поддръжници; да не би разделението, амбициите и суетата с течение на времето да затъмнят сиянието, да опетнят чистотата и да понижат ефикасността на Вярата на Бахаулла.

Положението в Египет

В предишните си съобщения от 10 януари 1926 г. и 12 февруари 1927 г. вече споменах озадачаващото, и при все това имащо огромно значение положение, възникнало в Египет в резултат от неподлежащата на обжалване присъда на мюсюлманския духовнически съд в тази страна, произнесена срещу нашите египетски братя, която ги обявява за еретици, изгонва ги от своите среди и им отказва прилагането и закрилата на мюсюлманския закон. Запознах ви също така с трудностите, пред които те са изправени и плановете, които са приели, за да получат от египетските граждански власти признание за независимия статут на своята Вярa. Трябва да бъде обяснено обаче, че в мюсюлманските страни от Близкия и Средния изток, с изключение на Турция, която наскоро премахна всякакви духовнически съдилища от своето управление, всяка призната религиозна общност има по въпросите, засягащи личното положение

като брак, развод и наследство, свой собствен духовнически съд, напълно независим от гражданските и съдебни трибунали, като в такива случаи там не съществува граждански кодекс, обявен от правителството и обхващащ всичките различни религиозни общности. Смятани досега за секта на исляма, бахаите в Египет, които в по-голямата си част са с мюсюлмански произход, и които поради това не са в състояние да се обръщат с цел брак или развод към признатите религиозни трибунали на което и да е друго вероизповедание, се намират в резултат от това в твърде деликатно и аномално положение. Те естествено са решени да отнесат своето дело до египетското правителство и за тази цел са подготвили молба, която да бъде отнесена до началника на египетския кабинет. В този документ те излагат мотивите, принуждаващи ги да търсят признаване от своите управници, заявяват своята готовност и компетентност да упражняват функциите на независим бахайски съд, уверяват ги в своето безрезервно подчинение и вярност към държавата и във въздържанието си от намеса в политиката на своята страна. Те също са решили да прикрепят към текста на молбата си копие от присъдата заедно с извадки от бахайските писания, както и документа, излагащ принципите на тяхната национална конституция, която, с малки изключения, е идентична на декларацията и устава, обявени от вашия съвет.

Аз настоях постановките на тяхната конституция във всичките им подробности да бъдат в съответствие с текста на декларацията на основоположниците и устава, създадени от вас, като по този начин се постарях да запазя еднородността, която, струва ми се, е съществена за всички бахайски национални конституции.

Лесно би било да се види, че с оглед на особените привилегии, давани на признатите религиозни общности в ислямските страни в Близкия и Средния Изток, молбата,

която ще бъде представена от Бахайския египетски национален съвет на правителството на Египет е по-съществена и с по-големи последствия от това, което вече бе дадено от федералните власти на вашия съвет. Това е така, тъй като тяхната молба се отнася главно до официално искане за признаване от висшите граждански власти в Египет на Египетския национален духовен съвет като признат и независим бахайски съд, свободен и в състояние да постановява и прилага по всички въпроси относно личното положение такива закони и наредби, каквито са провъзгласени от Бахаулла в Кетаб-е-Ақдас.

Аз ги помолих да влязат неофициално във връзка с имащите отношение власти и да извършат възможно най-пълното проучване като предварителна мярка към официалното представяне на своята историческа молба. Всякаква помощ, каквато вашият съвет, след внимателно обсъждане, би сметнал за добре да предложи на храбрите поддръжници на Вярата в тази страна, ще бъде дълбоко оценена и ще послужи като потвърждение за солидарността, която характеризира бахайските общности от Изток и Запад. Какъвто и да бъде изходът от този изключително важен въпрос — и никой не би могъл да не съумее да оцени неизброимите възможности на сегашната ситуация — ние можем да сме спокойни, че ръководната Ръка, която освободи тези сили ще продължи в непонятната Му мъдрост и чрез всесилното Му могъщество да определя и направлява тяхната посока за славата, крайното освобождение и безусловното признаване на Неговата Вяра.

Ваш искрен брат

Шоги

Хайфа, Палестина.

27 февруари 1929 г.

СВЕТОВНИЯТ РЕД НА БАХАУЛЛА ПО-НАТАТЪШНИ СЪОБРАЖЕНИЯ

СВЕТОВНИЯТ РЕД НА БАХАУЛЛА ПО-НАТАТЪШНИ СЪОБРАЖЕНИЯ

До любимите на Господа и прислужниците на Милостивия из целия Запад.

Многообични сътруженици:

Сред съобщенията, достигнали напоследък до Светата земя, повечето от които свидетелстват за тържествения поход на Делото, имаше малка част, които изглежда издаваха определена несигурност за валидността на институциите, неразривно свързани с Вярата на Бахаулла. Тези изразени опасения изглежда са подбудени от някои слухове, произлезли от лица, които или са напълно погрешно осведомени за основите на бахайското Откровение, или съзнателно се стремят да посеят семената на раздора в сърцата на вярващите.

Прикрита благословия

Погледнат в светлината на предишния опит, неизбежният резултат от подобни безплодни опити, колкото и настоятелни и злостни да са те, е да допринесат за по-широкото и дълбоко признаване както от вярващи, така и от невярващи на отличителните белези на Вярата, провъзгласена от

Бахаулла. Тези предизвикателни критики, независимо дали са продиктувани от злонамереност или не, могат единствено да послужат за стимулиране на редиците на верните ѝ поддръжници. Те ще очистят Вярата от онези зловредни елементи, чиято продължаваща връзка с вярващите е насочена към дискредитирането на доброто име на Делото, както и да очернят чистотата на неговия дух. Затова трябва да приветстваме не само откритите нападки, които заклетите ѝ врагове отправят срещу нея, но също така трябва да гледаме като на прикрита благословия на всяка зловредна буря, с която онези, които изменят на своята Вяра или твърдят, че са нейни верни поддръжници, я нападат от време на време. Вместо да подкопаят Вярата, подобни нападки, както отговорно, така и отбързано, укрепват нейните основи и разпалват силата на нейния пламък. Въпреки че са замислени да затъмнят нейния блясък, те обявяват на целия свят възвишения характер на нейните наредби, пълнотата на единството ѝ, неповторимостта на положението ѝ и всепроникването на нейното влияние.

Не чувствам дори и за миг, че подобна врява, дължаща се преди всичко на безпомощната ярост срещу всепобедния ход на Божието Дело, може някога да наскърби храбрите воители на Вярата. Това е така, тъй като тези героични души, независимо дали се сражават в непревземаемата крепост на Америка, или се борят в сърцето на Европа и отвъд моретата чак до Австралазийския континент, вече показва изобилно твърдостта на своята вяра и непреходната стойност на своето убеждение.

Отличителни белези на бахайския световен ред

Аз чувствам обаче за свой дълг поради отговорността, присъща на Пазителството на Вярата, да се спра по-наши-

роко върху съществения характер и отличителните белези на този световен ред, така както е замислен и провъзгласен от Бахаулла. Чувствам се подтикнат на сегашния етап от развитието на бахайското Откровение да заявя открито и без каквито и да е задръжки онова, което смятам, че може да помогне за опазването на целостта на възникващите институции на Вярата. Чувствам силно подтика да изясня някои факти, които веднага биха разкрили на всеки непредубеден наблюдател неповторимия характер на онази Божествена цивилизация, основите на която бяха положени от непогрешимата ръка на Бахаулла и основните елементи на която разкри завещанието на Абдул Баха. Смятам за свое задължение да предупредя всеки начинаещ във Вярата, че обещаният блясък на господството, който вещаят бахайските учения, може да бъде разкрит едва в края на времето, че последствията от Акдас и завещанието на Абдул Баха, като неразделни хранилища на съществените елементи на това господство, се простират твърде надалеч, за да може това поколение да ги схване и напълно да ги оцени. Не мога да се съдържа да не призова онези, които се отъждествяват с Вярата, да не обръщат внимание на разпространените представи и мимолетните склонности на времето, и да осъзнаят както никога досега, че експлодиращите теории и рушащи се институции на днешната цивилизация трябва наистина да изглеждат в ярък контраст с онези дадени от Бога институции, които са предопределени да се издигнат върху техните развалини. Моля се те да осъзнаят с цялото си сърце и душа неизразимата слава на своето призвание, изключителната отговорност на своята мисия и поразителната необятност на своята задача.

Защото нека всеки поддръжник на Делото на Бахаулла да осъзнае, че бурите, с които тази бореца се Божия Вярa трябва непременно да се сблъска, с продължаването на

процеса на разпад на обществото, ще бъдат по-ярошни от всяка изпитана от нея досега буря. Нека той съзнава, че веднага щом поразителните твърдения на Вярата на Бахаулла бъдат осъзнати в пълна степен от онези дългопочитани и могъщи крепости на ортодоксалността, чиято съзнателна цел е да поддържат своята могъща задушавача хватка над мислите и съзнанието на хората, тази невръстна Вярa ще трябва да се бори с по-могъщи и коварни врагове и от най-жестоките мъчители и най-фанатичните духовници, които са я измъчвали в миналото. Какви ли не неприятели ще се появят по време на конвулсиите, които ще обхванат умиращата цивилизация и ще засилят униженията, вече струпани върху нея!

Яростната атака на всички народи и племена

Трябва просто да се обърнем към предупрежденията, изречени от Абдул Баха, за да осъзнаем степента и характера на силите, които са предопределени да се борят със свещената Божия Вярa. В най-мрачните часове от Своя живот, при режима на Абдул Хамид, когато бил готов да бъде заточен в най-негостоприемните части на Северна Африка, и във време когато благовещаещата светлина на бахайското Откровение едва започваше да изгрява на Запад, Той, в Своего прощално послание до братовчедa на Баб, изрекъл следните пророчески и злокобни слова: *„Колко велико, колко велико е това Дело! Колко яростен е пристъпът на всички народи и племена по света. Не след дълго врявата на тълпите из Африка, из Америка, виковете на европейците и турците, негодуванието на Индия и Китай ще бъдат чути от близо и далеч. Всички до един те ще се надигнат с всички сили, за да се противопоставят на Неговото Дело. Тогава рицарите Господни, подкрепяни от милосърдието Му от висините, укрепени чрез Вярa,*

подпомагани от силата на проникновението и подсилвани от легионите на Завета, ще се надигнат и ще направят явна истината на стиха: „Виж объркването, споелтяло племената на победените!“

Колкото и поразителна да е борбата, която думите Му предвещават, те също така свидетелстват и за пълната победа, която поддръжниците на Най-великото име е предопределено да постигнат. Народи, държави, привърженици на различни вери, съвкупно и последователно ще се вдигат, за да разрушат неговото единство, да изтискат силата му и да принизят святото му име. Те ще нападат не само духа, който то възпламенява, но и администрацията, която е проводникът, инструментът, превъзпламеняването на този дух. Това е така, защото колкото по-явна става властта, с която Бахаулла е облякъл бъдещата Бахайска общност, толкова по-яростно ще става предизвикателството, което ще бъде отправяно от всяко кътче към основните истини, които тя възпламенява.

Разлика между бахайската Вяра и духовническите организации

Необходимо е, скъпи приятели, да положим усилия не само да се запознаем със съществените белези на това върховно Творение на Бахаулла, но също така и да схванем основната разлика, която съществува между този обгръщащ света, божествено посочен ред и главните духовнически организации по света, независимо дали те принадлежат към Христовата църква или към редовете на мохамеданското изповедание.

Това е така, защото тези, чиято безценна привилегия е да бдят, да управляват делата и да прокарват интересите на тези бахайски институции, рано или късно ще трябва да се изправят срещу следния проучващ въпрос: „Къде и как този

ред, установен от Бахаулла, който на пръв поглед е просто отговор на институциите, установени в християнството и исляма, се различава от тях? Не са ли неразделните институции на Световния дом на справедливостта и на Пазителството, институцията на Ръцете на Божието Дело, институцията на националните и местните съвети, институцията на Машрекул Азкар, просто различни наименования за институциите на Папството и Халифата, с всички съпътстващи ги духовнически ордени, които християните и мюсюлманите поддържат и защитават? Какво ще да е средството, което би могло да предпази тези бахайски институции, толкова поразително наподобяващи в някои от своите отличителни белези, на онези, които бяха издигнати от Отците на Църквата и Апостолите на Мохамед, от това, да бъдат свидетели на упадък в характера, нарушаването на единството и изчезването на влиянието, сполетяло всички организирани религиозни йерархии? Защо в крайна сметка те да не изстрадат същата съдба, която върхлетя институциите, издигнати от наследниците на Христос и Мохамед?“

От отговора, даден на тези предизвикателни въпроси, в огромна степен ще зависи успехът на усилията, които сега вярващите във всяка страна полагат за установяването на Божието царство на земята. Малцина не ще съумеят да осъзнаят, че Духът, вдъхнат на света от Бахаулла, и проявяващ се в различни степени на интензивност чрез съзнателно полаганите усилия от заветите Му поддръжници и косвено от някои хуманитарни организации, никога не би могъл да проникне и да упражни трайното си въздействие върху човечеството освен и докато той не се превъплъти в един осезаем ред, който ще носи Неговото име, напълно ще се отъждествява с Неговите принципи и ще действа в съответствие с Неговите закони. Това, че Бахаулла в Своята книга Акдас, и по-късно Абдул Баха в Своето завещание — доку-

мент, който потвърждава, допълва и взаимосвързва постановките на Акдас — са изложили в тяхната цялост онези съществени елементи за учредяването на световната Бахайска общност, никой, който ги е чел, не ще отрече. Според тези божествено постановени административни принципи, трябва наистина да бъде оформено изповеданието на Бахаулла — Ноевият ковчег на човешкото спасение. От тях трябва да произтичат всички бъдещи благословии и от тях непременно трябва в крайна сметка да зависи неговата несъкрушима власт.

Това е така, защото Бахаулла, трябва с готовност да признаем, не само вдъхна на човечеството един нов и възродителен Дух. Той не просто формулира определени всеобщи принципи, или предложи дадена философия, колкото и могъщи, смислени и всеобщи да са те. В допълнение към тях Той, както и след Него Абдул Баха, за разлика от изповеданията в миналото, ясно и точно изложи един набор от закони, установи определени институции и осигури необходимото за една Божествена организация. Те са предопределени да послужат за модел на бъдещото общество, върховен инструмент за установяването на Най-великия мир и единствено средство за обединението на света и провъзгласяването на царуването на праведността и справедливостта на земята. Те не само разкриха всички посоки, необходими за практическото осъществяване на онези идеали, които Божиите пророци описаха, и които от незапомнени времена разпалваха въображението на прорицатели и поети във всяка епоха. Те също назначиха на недвусмислен и изразителен език онези неразделни институции на Дома на справедливостта и Пазителството за свои избрани наследници, на които е предопределено да приложат принципите, да провъзгласят законите, да закрилят институциите, да приспособяват вярно и интелигентно Вярата към изискванията на развиващото се

общество и да използват непреходното наследство, което основателите на Вярата завещаха на света.

Ако погледнем назад в миналото, ако преровим Евангелието и Корана, ние лесно бихме видели, че нито християнското, нито мохамеданското изповедание могат да предложат нещо подобно нито на системата на Божествена организация, толкова пълно установена от Бахаулла, нито на предпазните мерки, които Той е осигурил за нейното опазване и напредък. В това убеден съм се крие отговорът на онези въпроси, които вече споменах.

Никой, струва ми се, не ще оспори факта, че основната причина, поради която единството на Христовата църква бе безвъзвратно нарушено и влиянието ѝ с течение на времето бе подкопано, бе че Зданието, което Отците на Църквата издигнаха след смъртта на Неговия първи апостол, бе Здание, което не бе основано по никакъв начин на изричните напътствия на самия Христос. Властта и отличителните белези на тяхната администрация изцяло се заключаваха и косвено произхождаха повече или по-малко основателно на някои неясни и откъслечни споменавания, които те намерили тук и там в казаното от Него, така както то е записано в Евангелието. Нито един от свещените ритуали на Църквата, нито един от обредите и церемониите, които християнските Отци измислиха с подробности и показно съблюдаваха; нито един от елементите на суровата дисциплина, която те с жар налагаха на първите християни; нито едно от тези неща не почиваше на прякото нареждане на Христос или пък произлизаше от целенасочените Му речи. Нито едно от тях не бе създадено от Христос, никое Той не облече с достатъчна власт да тълкува Неговото слово, или да добавя към това, което Той не е изрично наредил.

Поради тази причина в по-сетнешните поколения били издигнати гласове на протест срещу самоназначилата се

Власт, приписала си привилегии и правомощия, които не произлизат от ясния текст на Евангелието на Иисус Христос и които съставлявали сериозно отклонение от духа, възплътен в Евангелието. Те спорили със сила и оправдание, че каноните, провъзгласени от съветите на Църквата, не са божествено назначени закони, а представляват просто човешки творения, които дори не почиват на действително казаното от Иисус. Тяхното твърдение било съсредоточено върху факта, че неясните и неопределени слова, отправени от Иисус до Петър: „Ти си Петър и върху тази скала аз ще изградя своята Църква“, никога не биха могли да оправдаят крайните мерки, претрупаните обреди, спъващите вярвания и догми, с които Неговите наследници постепенно обременили и размътили Неговата Вярa. Ако за Отците на Църквата, чиято безпочвена власт била нападната по този начин от всички страни, било възможно да отхвърлят обвиненията, струпани върху тях, като приведат точно определени слова на Христос за бъдещата администрация на Неговата Църква или пък природата на правомощията на Неговите наследници, те несъмнено са щели да бъдат в състояние да угасят пламъка на противоречията и да запазят единството на християнството. Евангелието обаче, което е единственото хранилище на казаното от Христос, не давало такъв подслон на тези измъчени водачи на Църквата, които се виждали безпомощни, изправени пред безжалостните нападения на своите врагове, и които в крайна сметка трябвало да се подчинят на силите на разкола, навлезли сред техните редици.

В мохамеданското Откровение обаче, въпреки че Неговата Вярa в сравнение с тази на Христос била, що се отнася до администрацията на Неговото изповедание, попълна и по-точна в своите предписания, по въпроса за наследяването, то не дало никакви писмени, никакви задължителни и неоспорими заръки към онези, чиято мисия била да

провъзгласяват Неговото Дело. Това е така, защото текстът на Корана, чиито наредби за молитвата, постите, брака, развода, наследството, поклонничеството и други такива, които след изминаването на хиляда и триста години останаха непокътнати и действащи, не дава никакво определено напътствие относно закона за наследяването — източникът на всички вражди, противоречия и разколи, които разчлениха и дискредитираха исляма.

С Откровението на Бахаулла това не е така. За разлика от изповеданието на Христос, за разлика от изповеданието на Мохамед, за разлика от всички изповедания в миналото апостолите на Бахаулла във всяка страна, където и да се трудят и полагат усилия, имат пред себе си на ясен и категоричен език всички закони, предписания, принципи, институции и напътствия, от които се нуждаят за изпълнението и завършването на своята задача. Както в административните постановления на бахайското изповедание, така и по въпроса за наследяването, така както е въплътено в неразделните институции на Дома на справедливостта и Пазителството, последователите на Бахаулла могат да призват на помощ такива неоспорими доказателства за Божествено напътствие, на които никой не може да се противопостави, които никой не може да омаловажи или да пренебрегне. Тук се крие отличителният белег на бахайското Откровение. Тук се крие силата на единството на Вярата, на валидността на едно Откровение, което няма претенциите да разруши или да омаловажи предходните откровения, а да свърже, да обедини и да ги изпълни. Това е причината поради която както Бахаулла, така и Абдул Баха разкриха и дори настояваха за определени детайли във връзка с Божествената организация, която те завещаха на нас, техните последователи. Поради това бе поставяно такова ударение в техните

завещания на правомощията и прерогативите на служителите на тяхната Вяра.

Това е така, защото нищо освен ясните насоки в тяхната Книга и учудващо категоричния език, в който те са облекли постановленията на своето завещание, не би могло в никакъв случай да запази Вярата, за която те и двамата по такъв блестящ начин се трудиха през целия си живот. Нищо освен това не би могло да я закриля от ересите и клеветите, с които вероизповедания, народи и правителства са полагали усилия и ще продължат, с нарастваща енергия, да полагат усилия за нападки в бъдеще.

Трябва също така да помним, че отличителният характер на бахайското Откровение не се състои единствено в пълнотата и неподлежащата на съмнение валидност на изповеданието, което ученията на Бахаулла и Абдул Баха установиха. Отличието му лежи също така и във факта, че онези елементи, които в предходните изповедания, без каквото и да правомощие от техните основатели, бяха източник на поквара и на неизчислима вреда за Божията Вяра, бяха строго изключени от ясения текст на писанията на Бахаулла. Тези безпочвени обичаи, във връзка със свещените ритуали на кръщението, причастието, опрощаването на греховете, аскетизма, духовническото господство, претрупаните церемонии, свещената война и полигамията бяха всички до един сурово потъпкани от Перото на Бахаулла; а суровостта и строгостта на такива съблюдавания като постите, които са необходими за духовния живот на отделния човек, бе значително намалена.

Един жив организъм

Трябва също така да се помни, че механизмът на Делото е бил направен по такъв начин, че всичко, което бъде

сметнато за необходимо да бъде съчетано в него, за да бъде той държан в предните редици на прогресивните движения, може, според предвиденото от Бахаулла, да бъде сигурно въплътено в него. За това свидетелстват думите на Бахаулла, така както са записани в Осмия лист на въздигнатия Рай: *„Дълг на доверениците от Дома на справедливостта е да се съветват за онези неща, които не са разкрити явно в Книгата и да налагат това, върху което са се съгласили. Бог наистина ще ги вдъхнови с каквото благоволи и Той наистина е Снабдителят, Всеведащият.“* Домът на справедливостта не само бе облечен от Бахаулла с властта да постановява всичко, което не е било изрично и ясно от пръв поглед записано в свещеното Му писание. Той бе също така удостоен от завещанието на Абдул Баха с правото и правомощието да отменя според промените и изискванията на времето всичко, което вече е било разпоредено и приложено от предходен Дом на справедливостта. Във връзка с това Той разкри следното в Своео завещание: *„И тъй като Домът на справедливостта има правомощието да постановява закони, които не са изрично записани в Книгата и се отнасят до ежедневни взаимоотношения, той също така има правомощието и да ги отменя. Така например, ако Домът на справедливостта постанови днес даден закон и го приложи, след стотина години, когато обстоятелствата са се променили изцяло и условията са вече други, един друг Дом на справедливостта ще има тогава правомощието, според изискванията на времето, да промени този закон. Той може да извърши това, защото законът не съставлява част от ясения божествен текст. Домът на справедливостта е както инициатор, така и отменител на собствените си закони.“* Такава е неизменността на разкритото Му слово. Такава е гъвкавостта, която характеризира функциите на назна-

чените му служители. Първото съхранява идентичността на Неговата Вярa и опазва целостта на Неговия закон. Второто му дава възможност, подобно на жив организъм, да се разширява и приспособява към нуждите и изискванията на постоянно променящото се общество.

Скъпи приятели! Колкото и крехка да изглежда Вярата ни в очите на хората, които или я обявяват за разклонение на исляма, или надменно я пренебрегват като още една от онези неясни секти, които изобилстват на Запад, този скъпоценен камък на Божественото Откровение, все още намиращ се в своето зародишно състояние, ще се развие в черупката на Неговия закон и ще се втурне напред, неразделена и невредима, докато не обгърне цялото човечество. Единствено тези, които вече са разпознали върховното място на Бахаулла, единствено тези, чиито сърца са били докоснати от Неговата обич и са се запознали със силата на Неговия дух, могат да оценят подобаващо стойността на Божествената организация — Неговият неоценим дар за човечеството.

Религиозните водачи, изразителите на политически теории, управниците на човешките институции, които в момента са свидетели, объркани и поразени, на провала на своите идеи и на разпада на своето творение, ще сторят добре да насочат погледа си към Откровението на Бахаулла и да се замислят над световния ред, който, възпълт в Неговите учения, бавно и недоловимо се изправя сред бъркотията и хаоса на днешната цивилизация. Те не трябва да изпитват никакви съмнения или опасения за същността, произхода или валидността на институциите, които поддръжниците на Вярата изграждат из целия свят. Защото те лежат възпълтени в самите учения, неподправени и незамагълени от безпочвени заключения или неправомошни тълкувания на Неговото слово.

Колко смазваща и свещена е отговорността, която днес тежи върху онези, които вече са запознати с тези учения! Колко славна е задачата на онези, които са призвани да защитят тяхната истина и да покажат тяхната практическост на проявяващия неверие свят! Нищо друго освен едно непоколебимо убеждение в техния божествен произход и тяхната неповторимост в летописите на религията; нищо освен твърдото намерение да ги изпълнят и приложат към административния механизъм на Делото не може да бъде достатъчно да установи тяхната действителност и да осигури техния успех. Колко необятно е Откровението на Бахаулла! Колко огромни са размерите на благата, излети над човечеството в този ден! И въпреки това колко бедно, колко несъответстващо е нашето разбиране за тяхното значение и слава! Това поколение стои твърде близо до едно толкова колосално Откровение, за да оцени, в пълната им степен безкрайните възможности на Неговата Вярa, безпрецедентния характер на Делото Му и тайнствените разпореждания на Неговото провидение.

В „Икан“ Бахаулла в желанието Си да подчертае неземния характер на този нов Божи ден, подкрепя силата на Своя довод, като се позовава на текста на едно истинско и прието предание, което разкрива следното: *„Знанието е двадесет и седем букви. Всичко, което пророците са разкрили, са две от тези букви. Никой човек досега не е знаел повече от тези две букви. Но когато се издигне Каем, Той ще накара останалите двадесет и пет букви да бъдат проявени.“* И веднага след това следват следните потвърждаващи и просветляващи думи на Бахаулла: *„Помисли: Той е обявил, че Знанието се състои от двадесет и седем букви и смята всички пророци, от Адам та чак до „Печата“ за Тълкуватели на само две от тези букви и за изпратени с тези две букви. Той също казва, че Каем ще*

разкрие останалите двадесет и пет букви. Виж от тези слова колко велико и възвишено е Неговото място! Рангът Му превъзхожда този на всички пророци, а Откровението Му е извън разбирането и проникновението на всички техни избраници. Откровение, за което Божиите пророци, Неговите светии и избраници или не са били осведомени, или което, в следване на неразгадаемата Божия наредба, те не са разкрили — такова Откровение тези долни и покварени хора се помъчиха да измерят със собствените си ограничени умове, ограниченото си познание и проникновение.“

В друг откъс от същата книга Бахаулла, говорейки за преобразяването, причинявано от всяко Откровение в обичаите, мислите и поведението на хората, разкрива следните слова: „*Не е ли целта на всяко Откровение да предизвика преобразяване в цялостния характер на човечеството — преобразяване, което ще се прояви както външно, така и вътрешно, което ще окаже влияние както на вътрешния му живот, така и на външните условия? Защото ако характерът на човечеството не бъде променен, безполезността на всеобщите Божия Проявления би била очевидна.“*

Не произнесе ли Самият Христос, като се обръщаше към Своите ученици, следните слова: „*Имам още неща да ви казвам, но не можете да ги понесете сега. Когато обаче Онзи, Духът на истината, дойде, Той ще ви напътва във всяка истина“?*

От текста на това общоприето предание, както и от словата на Христос, засвидетелствани от Евангелието, всеки непредубеден наблюдател лесно ще осъзнае величината на Вярата, която Бахаулла е разкрил и ще почувства потреващата тежест на отправеното от Него твърдение. Нищо чудно, че Абдул Баха е обрисувал в такива ярки цветове

яростта на вълнението, което ще се съсредоточи в бъдните дни около възникващите институции на Вярата. Сега можем едва смътно да доловим началото на онзи смут, който издигането и възкачването на Божието Дело е предопределено да внесе в света.

Най-голямата драма в духовната история на света

Било в свирепата и коварна кампания на репресии и жестокост, която управниците в Русия подеха срещу поддръжниците на Вярата, намиращи се под тяхно управление; било в упоритата враждебност, с която шиитите на исляма потъпкват свещените права на последователите на Делото във връзка с къщата на Бахаулла в Багдад; било в безсилната ярост, която подтикна духовническите водачи на сунитската секта на исляма да изгонят египетските ни братя от своите среди — във всички тези неща можем да доловим проявите на непреклонната омраза, която народи, религии и правителства изпитват към една толкова чиста, толкова невинна, толкова славна Вярa.

На нас се пада задължението да се замислим над тези неща в сърцата си, да се постараяме да разширим своето виждане и да задълбочим своето разбиране за това Дело и да се надигнем, решително и безрезервно, да изиграем своята роля, колкото и малка да е тя, в тази най-голяма драма в духовната история на света.

Ваш брат и сътруженик,

Шоги

Хайфа, Палестина,
21 март 1930 г.

ЦЕЛТА НА ЕДИН НОВ СВЕТОВЕН РЕД

ЦЕЛТА НА ЕДИН НОВ СВЕТОВЕН РЕД

Съвярващи във Вярата на Бахаулла:

Неумолимият ход на последните събития доведе човечеството толкова близко до целта, предвещана от Бахаулла, че никой отговорен последовател на Неговата Вера, виждайки навсякъде ужасяващите свидетелства на мъките в света, не може да остане неразвълнуван при мисълта за предстоящото му избавление.

Не би изглеждало неподходящо във време, когато по целия свят отбелязваме края на първото десетилетие от незапното напускане на Абдул Баха на нашите редици, да размислим, в светлината на ученията, завещани на света от Него, върху такива събития, които показаха склонност да ускорят постепенното възникване на световния ред, предвиден от Бахаулла.

На същия този ден преди десет години над света блесна новината за кончината на Онзи, Който сам, чрез облагодяващото въздействие на Своята обич, сила и мъдрост, би могъл да се окаже негова опора и утеха в многобройните нещастия, които му бе предопределено да изтърпи.

Колко добре можем ние, малката група от Негови закleti поддръжници, които твърдим, че сме разпознали Светлината, грееща у Него, все още да помним многократните

Му загатвания, в навечерието на земния Му живот, за изпитанията и объркването, с които непрероденото човечество щеше все повече да бъде сполетявано. С каква трогателност някои от нас могат да си припомнят Неговите пълни със смисъл забележки в присъствието на поклонниците и посетителите, които се тълпяха на Неговите врати в утрото на юбилейните тържества, приветстващи края на Световната война — война, която по предизвиканите ужаси, загубите, които донесе със себе си и усложненията, които породиха, бе предопределено да упражни едно толкова далеч простиращо се влияние върху съдбините на човечеството. Колко спокойно и в същото време силно Той наблегна на жестоката заблуда, която един пакт, приветстван от народи и страни като въплъщение на тържествуващата справедливост и непогрешим инструмент за траен мир, таеше за непокаялото се човечество. „Мир, мир — колко често чувахме Неговата забележка, — устните на владетели и народи непрестанно обявяват, докато огънят на неугасените омрази все още тлее в техните сърца.“ Колко често Го чувахме да надига Своя глас, докато глъчката на тържествуващия ентусиазъм бе на своя връх и дълго преди да можеха да бъдат почувствани или изразени и най-слабите опасения, уверено да заявява, че документът, възвеличаван като Хартата на освободеното човечество, съдържа в себе си семенцата на такава горчива заблуда, която още повече ще зароби света. Колко обилни сега са доказателствата, които свидетелстват за проникателността на непогрешимото Му отсъждане!

Десет години на непреставаци вълнения, натоварени с толкова страдания, преизпълнени с толкова неизчислими последствия за бъдещето на цивилизацията, доведоха света до ръба на едно бедствие, което е твърде ужасно, за да мислим за него. Тъжен наистина е контрастът между проявите на уверен ентусиазъм, които си позволиха пълномощните

представители във Версай и вика на нескривана скръб, който както победители, така и победени надигат сега, в часа на горчивата заблуда.

Един изтощен от войни свят

Нито силата, която са събрали създателите и гарантите на мирните договори, нито възвишените идеали, които в самото начало са подтиквали автора на Договора на Обществото на народите, се оказаха достатъчна защита срещу силите на вътрешния разкол, с които една създадена с толкова труд структура бе постоянно нападана. Нито предвиденото в така нареченото уреждащо споразумение, което великите сили победителки се постараха да наложат, нито механизмът на една институция, която бе замислена от блестящия и прозорлив президент на Америка се оказаха по своя замисъл или практическо приложение адекватни инструменти за осигуряването на целостта на реда, който те положиха усилия да установят. *„Болестите, от които днес страда светът — пише Абдул Баха през януари 1920 г., — ще се умножат; мракът, който го обгръща, ще се засили. Балканите ще останат размирни. Неспокойствието в тях ще нарасне. Победените сили ще продължат с подстрекателствата си. Те ще прибегнат до всяка мярка, която би могла да разпали отново пламъка на войната. Движения, новородени и световни по своя мащаб, ще положат върховни усилия за осъществяването на своите замисли. Лявото движение ще придобие изключителна важност. Влиянието му ще се разпространи.“*

Икономическите сътресения, от времето когато бяха написани тези думи, заедно с политическата бъркотия, финансовите катаклизми, религиозните вълнения и расовата

враждебност изглежда тайно са се съюзили, за да увеличат безмерно бремето, под което обеднелият, измъчен от войни свят, стене. Такъв бе съвкупният ефект от тези последователни кризи, следващи една след друга с такава замайваща бързина, че самите основи на обществото потреперват. Светът, към който и континент да обърнем своя поглед, до който и отдалечен район да се простира нашето изследване, навсякъде е нападан от сили, които той нито може да си обясни, нито да контролира.

Европа, на която досега се гледаше като на люлка на силно възхвалявана цивилизация, като на факлоносец на свободата и на главен източник на силите на световната промишленост и търговия, стои объркана и вцепенена пред вида на един толкова огромен катаклизъм. Дълго хранените идеали в политическата, а не по-малко и в икономическата сфера от човешката дейност, са подложени на жестоко изпитание под натиска на реакционните сили, от една страна, и на коварния и упорит радикализъм, от друга. От сърцето на Азия, далечни тътени, зловещи и непрестанни, предвещават постоянното настъпление на една Вяра, която, със своето отрицание на Бога, на Неговите закони и принципи, заплашва да разруши основите на човешкото общество. Истерията на зараждащия се национализъм, съчетана с новата поява на скептицизъм и безверие, се прибавят към нещастията на един континент, смятан досега за символ на дълготрайна устойчивост и ненарушавана търпимост. От черна Африка могат все повече да бъдат различени първите наченки на съзнателен и решителен бунт срещу целите и методите на политическия и икономическия империализъм, които прибавят своя дял към увеличаващите се превратности на една размирна епоха. Дори Америка, която съвсем доскоро се гордееше с традиционната си политика на съдържаност и със самостоятелния характер на своята икономи-

ка, неуязвимостта на своите институции и свидетелствата на нарастващото си благоденствие и престиж, не бе в състояние да се противопостави на тласкащите сили, въввели я във вихъра на икономическия ураган, който заплашва сега да отслаби основите на нейния промишлен и икономически живот. Дори далечната Австралия, която поради своята отдалеченост от центъра на бурите в Европа би трябвало да се очаква да бъде защитена от изпитанията и мъченията на страдащия континент, бе повлечена в този водовъртеж на страсти и вражди, без да има сили да се избави от тяхното впримчващо въздействие.

Признаците на надвисналият хаос

Наистина никога не е имало такива повсеместни и основни катаклизми, било то в социалната, икономическата или политическата сфера на човешката дейност, подобни на тези, които се случват сега в различни части на света. Никога не е имало толкова много и различни източници на опасност като тези, които днес заплашват структурата на обществото. Следните думи на Бахаулла са наистина забележителни, когато помислим върху сегашното състояние на странно безпорядъчния свят: *„Колко дълго човечеството ще упорства в своето своенравие? Колко дълго ще трае несправедливостта? Колко дълго сред хората ще властват хаосът и объркването? Колко дълго несъгласието ще помрачава лицето на обществото? Ветровете на отчаянието, уви, духат от всички посоки, а враждата, която разделя и измъчва човешкия род нараства с всеки изминал ден. Признаците за надвисналите конвулсии и хаос могат вече да бъдат съзрени, тъй като господстващият ред изглежда е отчайващо неизправен.“*

Обезпокоителното надигане на над тридесет милиона души, живеещи в условията на малцинственост из целия европейски континент; огромната и все по-разрастваща се армия на безработните със своето смазващо бреме и деморализиращо въздействие върху правителства и народи; порочната, необузdana надпревара във въоръженията, поглъщаща все по-голям дял от състоянието на вече обеднелите народи; пълната деморализация, от която все повече страдат международните финансови пазари; настъплението на секуларизма, навлизащ в това, което досега бе смятано за непревземаеми крепости на християнската и мюсюлманската ортодоксалност — всички тези неща изпъкват като най-жестоки симптоми, вещаещи зло за бъдещата устойчивост на структурата на съвременната цивилизация. Никак не е чудно, че един от най-изтъкнатите европейски мислители, почитан заради своята мъдрост и въздържаност, е бил принуден да направи едно подобно смело твърдение: „Светът преминава през най-жестоката криза в историята на цивилизацията.“ ... „Ние сме изправени — пише друг — или пред световна катастрофа, или вероятно пред зората на една по-велика епоха на истина и мъдрост.“ ... „именно в такива времена — добавя той — са загивали и се раждат религиите.“

Не можем ли вече да различим, като погледнем политическия хоризонт, подреждането на онези сили, които отново разделят европейския континент на лагери от потенциално воюващи помежду си страни, решително впуснали се в една надпревара, която може да отбележи, за разлика от миналата война, края на една епоха — необятна епоха в историята на човешката еволюция? Призовани ли сме ние, облагодетелстваните пазители на една толкова безценна Вярa, да наблюдаваме една катаклична промяна, политически толкова основна и духовно толкова благотворна, като

онази, която предшества падането на Римската империя на Запад? Може ли да не случи така — всеки бдителен последовател на Вярата на Бахаулла би могъл да се замисли за миг — че от това световно изригване да бликнат сили с такава духовна енергия, които ще наподобяват, че дори и ще затъмнят, блясъка на онези знамения и чудеса, съпътстващи установяването на Вярата на Иисус Христос? Може ли от агонията на един потресен свят да не възникне религиозно възраждане с такъв мащаб и сила, че дори да надмине могъществото на онези направляващи света сили, с които религиите в миналото, на определени интервали и според една неведома Мъдрост, възраждаха съдбините на намиращите се в упадък епохи и народи? Може ли крахът на днешната превъзхвалявана материалистична цивилизация сам по себе си да изчисти задушавашите плевели, които сега спъват разгръщането и бъдещия разцвет на борещата се Божия Вярa?

Нека Самият Бахаулла пръсне сиянието на Своите слова върху нашата пътека сега, когато проправяме своя път сред капаните и несгодите на тази размирна епоха. Преди повече от петдесет години, в един свят твърде далеч от злините и изпитанията, които го измъчват днес, от Перото Му изтекоха следните пророчески слова: *„Светът изпитва страшни мъки и състоянието му се влошава с всеки изминал ден. Лицето му е обърнато към нехайството и неверието. Такова ще е окаяното му положение, че да го разкрием сега не би било подобаващо и пристойно. Покварата му ще продължи задълго. И когато настъпи отредения час, внезапно ще се появи това, което ще накара крайниците на човечеството да се разтреперят. Тогава и само тогава ще бъде развято Божественото знаме и Райският славей ще запее своята песен.“*

Безсилието на държавниците

Многообични приятели! Човечеството, погледнато в светлината на поведението на отделния човек или на съществуващите взаимоотношения между организираните общности и народи, уви, се е отклонило твърде надалеч и е претърпяло твърде голям упадък, за да бъде избегнато чрез неподкрепените усилия и на най-добрите измежду признаците му управници и държавници — колкото и безкористни да са техните мотиви, колкото и съгласувани да са техните действия, колкото и неуморни да са те в своето усърдие и преданост към неговото дело. Никой план, който сметките и на най-висшите държавници биха могли все още да сътворят; никоя доктрина, която и най-видните представители на икономическата теория биха могли да се надяват да прокарат; никой принцип, който и най-ревностните моралисти биха могли да се опитат да наложат, не биха успели в крайна сметка да осигурят подходящи основи, върху които да бъде построено бъдещето на един обезумял свят. Никакви призови за взаимна търпимост, които мъдрите по света биха могли да издигнат, колкото и властни и настоятелни да са те, биха успели да уталожат неговите страсти или да помогнат за възстановяването на жизнеността му. Нито пък каквато и да е обща схема за просто организирано международно сътрудничество в която и да е сфера на човешките дейности, колкото и да е гениално съставена или обширна по своя обхват, би съумяла да премахне коренната причина на злото, което толкова грубо наруши равновесието на днешното общество. Нито даже, смея да твърдя, самият акт на изобретяването на механизъм, необходим за политическото и икономическото обединение на света — принцип, който все повече се поддържа напоследък, би осигурил сам по себе си противосредството за отровата, която устойчиво подко-

пава жизнените сили на цивилизованите страни и народи. Какво друго, не можем да не твърдим уверено, освен безрезервното приемане на Божествената програма, изложена с такава простота и сила още преди шестдесет години от Бахаулла, възплъщаваща в своята същност определената свише Божия схема за обединението на човечеството в тази епоха, съчетана с несломимото убеждение в непогрешимата ефикасност на всяко нейно положение, е в крайна сметка в състояние да устои на силите на вътрешната дезинтеграция, която, ако не бъде спряна, непременно ще продължи да разяжда жизнено важните органи на изпадналото в отчаяние общество. Именно към тази цел — целта за един нов световен ред, Божествен по своя произход, всеобхватен по своя мащаб, справедлив по своята същност, предизвикателно смел по своя характер, трябва да се стреми измъченото човечество.

Да се твърди, че са схванали всички изводи на изумителната схема за пълно единство на хората по целия свят, или че са проумели нейната важност, би било нескромно дори от страна на обявилите се за поддръжници на Неговата Вяра. Да се опитаме да си я представим във всичките ѝ възможности, да оценим бъдещото ѝ благотворно въздействие, да съзрем славата ѝ, би било преждевременно дори и в един толкова напреднал етап в еволюцията на човечеството.

Ръководните принципи на световния ред

Единственото, което можем в границите на разумното да се осмелим да опитаме, е да се помъчим да зърнем дори и за миг първите проблясъци на обещаната Зора, която трябва в завършека на времето да пропъди мрака, обгърнал човечеството. Единственото, което можем да сторим, е да

посочим, в неговите най-широки очертания, онова, което ни се струва, че са водещите принципи, лежащи в основата на световния ред на Бахаулла, така както са развити и изложени от Абдул Баха, Центърът на Неговия Завет към цялото човечество и посочен Тълкувател и Разяснител на Неговото слово.

Това, че смутът и страданията, сполетели по-голямата част от човечеството представляват в немалка степен преки последствия от Световната война и биха могли да се припишат на недалновидността и късогледството на създателите на мирните договори, би могъл да откаже да приеме единствено предубеден човек. Това, че финансовите задължения, сключени по време на войната, както и налагането на потресаващото бреме на репарациите на победените в твърде голяма степен бяха отговорни за лошото разпределение и последвалия недостиг в световните запаси от монетарно злато, което на свой ред, в твърде голяма мярка, засили безпрецедентното падане на цените и по този начин безмилостно увеличи бремето на обеднените държави, не би могло да бъде поставено под съмнение от никой безпристрастен ум. Това, че междуправителствените дългове нанесоха огромна вреда на по-голямата част от народите в Европа, нарушиха баланса на националните бюджети, осакатиха националните промишлености и доведоха до увеличаване броя на безработните, е не по-малко очевидно за един непредубеден наблюдател. Това, че духът на отмъстителност, на подозрение, на страх и съперничество, породени от войната, и които предвиденото в мирните договори послужи да увековечи и благоприятства, доведе до огромно увеличение на въоръженията за надпревара на страните, включващо през изминалата година цялостни разходи в размер на повече от хиляда милиона лири, а това на свой ред засили въздействията на световната депресия, пред-

ставява истина, която дори и най-повърхностният наблюдател с готовност ще признае. Това, че тесногърдият и груб национализъм, който следвоенната теория на самоопределението послужи да усили, бе главно отговорен за политиката на високите и забранителни тарифи, толкова вредни за големия поток на международната търговия и за механизма на международните финанси, е факт, който малцина биха се осмелили да оспорват.

Би било безпочвено обаче да се твърди, че войната, с всичките загуби, които включваше, страстите, които породиха, и мъките, които остави след себе си, бе единствено отговорна за безпрецедентното объркване, в което сега е потънала почти всяка част от цивилизования свят. Не е ли факт — и това е основната идея, на която желая да обърна внимание — че основната причина за този световен смут може да се припише не толкова на последствията от това, което трябва рано или късно да започне да бъде смятано за преходно изместване в делата на един непрекъснато променящ се свят, а по-скоро на провала на онези, в чиито ръце бяха поверени непосредствените съдбини на страните и народите, за да пренастроят техните системи на икономически и политически институции към належащите нужди на една бързо развиваща се епоха? Не се ли дължат тези неравномерни кризи, които сгърчват съвременното общество, главно на отчайващата неспособност на всепризнатите световни лидери да прочетат правилно знаците на времето, да се отърват веднъж завинаги от своите предубедени идеи и сковаващи убеждения и да преобразят механизма на съответните си правителства според онези норми, които се съдържат във върховната декларация на Бахаулла за единството на човечеството — главната и отличителна черта на Вярата, която Той провъзгласи? Защото принципът за единството на човечеството — крайъгълният камък на обгръщащото

света владение на Бахаулла, предполага нито повече, нито по-малко от прилагането на Неговата схема за обединението на света — схемата, за която вече говорихме. *„Във всяко изповедание — пише Абдул Баха — светлината на Божието ръководство е била фокусирана върху една централна тема. ... В това чудно Откровение, този славен век, основата на Божията Вярa и отличителна черта на Неговия закон е съзнаването на единството на човечеството.“*

Колко жалки наистина са усилията на онези лидери на човешките институции, които с пълно пренебрежение към духа на времето се опитват да нагодят националните процеси, отговарящи на отминалите дни на самостоятелно съществуващите народи, към една епоха, която трябва или да постигне единството на света, така както бе предвещано от Бахаулла, или да загине. В този толкова критичен час в историята на човечеството подобава на всички водачи на народите по света — малки и големи, от Изток или Запад, победители или победени, да се вслушат в ясения зов на Бахаулла и напълно обладани от чувство за световна взаимозависимост — задължителното условие на Неговото Дело, да се надигнат мъжествено и да приложат изцяло единственото спасително лечение, което Той — Божественият Лечител, предписа на страдащото човечество. Нека оставят веднъж завинаги всяка предварително достигната идея, всеки национален предразсъдък и да се вслушат във възвишения съвет на Абдул Баха, упълномощения Тълкувател на Неговите учения. Най-добре бихте служили на своята страна, бил отговорът на Абдул Баха на високопоставен служител от федералното правителство на Съединените американски щати, който Го запитал относно най-добрия начин, по който би могъл да допринася за интересите на своето правителство и народ, като се опитате в качеството

си на гражданин на света, да допринесете за прилагането на принципа на федерализма, който лежи в основата на правителството на вашата страна в съществуващите сега взаимоотношения между народите и страните по света.

В „Тайната на Божествената цивилизация“ („Тайнствените сили на цивилизацията“) — изключителният принос на Абдул Баха към бъдещото преустройство на света, четем следното:

„Истинската цивилизация ще разгърне своя флаг в самото сърце на света тогава, когато определен брой от видните му и благородни владетели — сияйни примери за преданост и решителност — се вдигнат за доброто и щастието на цялото човечество с твърда решимост и далновидност да установят Делото на световния мир. Те трябва да превърнат Делото на мира в предмет на обща консултация и да се стремят с всички средства, които са по силите им, да установят един Съюз на народите по света. Те трябва да сключат задължаващо споразумение и да установят един договор, условията на който да бъдат здрави, ненарушими и определени. Те трябва да го обявят на целия свят и да получат одобрението за него на целия човешки род. На това върховно и благородно начинание — истинският източник на мир и благоденствие за целия свят — трябва да се гледа като на свещено от всички, които живеят на земята. Всички сили на човечеството трябва да бъдат мобилизирани, за да осигурят стабилността и трайността на този Най-велик договор. В този всеобхватен пакт трябва ясно да бъдат определени границите на всяка една страна, да бъдат ясно формулирани принципите, лежащи в основата на взаимоотношенията на правителствата и да бъдат уточнени всички международни споразумения и задължения. По същия начин

трябва да бъдат строго ограничени размерите на въоръженията на всяко правителство, защото ако бъде позволено да се засили подготовката за война и да се увеличат въоръжените сили на която и да е страна, това би предизвикало подозрението на другите. Основният принцип, лежащ в основата на този тържествен пакт, трябва да бъде поставен така, че ако по-късно дадено правителство наруши някое от неговите условия, всички правителства по света трябва да се надигнат и напълно да го подчинят, дори нещо повече — човешкият род като цяло трябва да се реши с всички сили, с които разполага, да унищожи това правителство. Ако това най-силно от всички средства бъде приложено към болното тяло на света, то със сигурност ще се възстанови от своите болести и ще остане завинаги в сигурност и безопасност.“

„Някои — добавя Той по-нататък — несъзнаващи силата, заложена в човешките старания, смятат този въпрос за напълно непрактичен, та дори и извън пределите на върховните усилия на човека. Това обаче не е така. Напротив, благодарение на непрестанното Божие благоволение, любящата доброта на Неговите облагодетелствани, несравнимите старания на мъдрите и способни души, както и на мислите и идеите на безподобните лидери на нашето време, нищо не може да бъде смятано за недостижимо. Старания, необходими са непрестанни старания. Единствено с непоколебима решителност е възможно то да бъде постигнато. Много дела, които в миналото са били смятани за напълно илюзорни, днес са съвсем лесни и практически осъществими. Защо тогава това най-велико и възвишено Дело — слънцето на небесната твърд на истинската цивилизация и Делото на славата, напредъка, благоденствието и

успеха на цялото човечество — да бъде смятано, че е невъзможно да бъде постигнато? Несъмнено ще настъпи денят, когато прелестната му светлина ще озари човешкото семейство.“

Седемте светлини на единството

В едно от Своите послания Абдул Баха, хвърляйки допълнителна светлина върху тази благородна тема, разкрива следното:

„В отминалите цикли, въпреки че бе установена хармония, единството на цялото човечество не би могло да бъде постигнато поради липсата на средства. Континентите оставаха силно разделени, нещо повече — дори и между народите на един и същи континент общуването и обмяната на мисли бяха почти невъзможни. Вследствие на това взаимното общуване, разбирателството и единството сред всички народи и племена на земята бяха недостижими. В наши дни обаче средствата за връзка се умножиха и петте земни континента всъщност се сляха в един. ... По същия начин всички членове на човешкото семейство, народи и правителства, градове и села, станаха все повече взаимозависими. За никой вече не е възможно самосъществуването, тъй като политическите отношения обединяват всички народи и страни, а връзките в търговията и промишлеността, в селското стопанство и образованието се заздравяват с всеки изминал ден. Следователно единението на цялото човечество в наши дни е постижимо. Наистина това не е нищо друго, а едно от чудесата на тази чудна епоха, този славен век. Отминалите епохи бяха лишени от това, тъй като този век — векът на светлината — бе надарен с невиждана слава, сила и про-

светление. Оттук идва и чудното разкриване на все по-нови чудеса всеки ден. В крайна сметка ще се види колко ярко свещите му ще загорят сред човешкото семейство.“

„Вижте как светлината му изгрява сега над мрачния небосклон на света. Първата свещ е единството в сферата на политиката, първите проявяващи на която могат сега да бъдат различени. Втората свещ е единството на мисълта в световните дела, постигането на което не след дълго ще бъде видяно. Третата свещ е единство в свободата, което със сигурност ще се случи. Четвъртата свещ е единството в религията, което е крайъгълният камък на самата основа и което чрез Божията сила ще бъде разкрито в цялото му великолепие. Петата свещ е единството на народите — единство, което в този век ще бъде сигурно установено, като ще накара всички народи по света да гледат на себе си като на граждани на едно общо отечество. Шестата свещ е единството на расите, което ще направи от всички, които живеят на земята, народ и племена от една раса. Седмата свещ е единството на езика, т. е. избирането на един всеобщ език, на който всички народи ще бъдат обучавани и ще общуват. Всяко едно от тези неща неизбежно ще се случи, тъй като силата на Божието царство ще помага и способства за тяхното осъществяване.“

Световна наддържава

Преди повече от шестдесет години в Своего послание до кралица Виктория Бахаулла, обръщайки се към „множеството на управниците на земята“, разкри следното:

„Съветвайте се заедно и нека грижата ви бъде единствено за онова, което е от полза за човечеството и подобрява неговото състояние. ... Гледайте на света като на човешкото тяло, което въпреки че е създадено цяло и съвършено, бе сполетяно по различни причини от жестоки болести и страдания. И за един ден то не намираше покой, дори заболяването му се влошаваше, след като попадна под лечението на неумели лекари, които пришпориха жребеца на своите светски желания и жестоко сгрешиха. И ако някога чрез грижите на способен лекар част от това тяло биваше изцелена, останалата част оставаше засегната както преди. Така ви уведомява Всезнаещият, Премъдрият. ... Това, което Господ отреди за върховно средство и най-могъщ инструмент за изцелението на света, е единството на всички негови народи в едно всеобщо Дело и една обща Вяра. Това не може да бъде постигнато по никакъв друг начин освен чрез силата на един всемогъщ и вдъхновен Лечител. Това действително е истината, а всичко друго е просто заблуда.“

По-нататък Бахаулла добавя следните слова:

„Виждаме, че всяка година увеличавате своите разходи и слагате тяхното бреме върху хората, които управлявате; това наистина не е нещо друго, а жестока несправедливост. Бойте се от въздишките и сълзите на този Онеправдан и не обременявайте своите народи с повече от това, което те могат да понесат. ... Помирете се помежду си, за да не се нуждаете повече от въоръжения освен в размер да опазвате своите територии и владения. Бъдете единни, о, множество на владетелите на света, защото чрез това бурята на несъгласието ще стихне сред вас и народите ви ще намерят покой. Ако някой сред вас вдигне оръжие срещу друг, вдигнете се

Всички срещу него, защото това не е нищо друго освен явна справедливост.“

Какво друго биха могли да означават тези тежки слова, ако не сочеха неизбежното намаляване на неограничения национален суверенитет като неотменно предварително условие за образуването на бъдещата общност на всички народи по света? По необходимост трябва да се развие някаква форма на наддържава, на която всички народи по света ще са дали пълното право да обявява война, определени права да налага данъци и всички права за поддържане на въоръженията, освен онези, необходими за поддържане на вътрешния ред в съответните им владения. Такава държава трябва да включва едно международно изпълнително тяло, което да е в състояние да упражнява върховна и неоспорима власт над всеки неподчиняващ се член на общността; един световен парламент, чиито членове ще се избират от хората в съответната страна и чийто избор ще бъде потвърждаван от съответното правителство, както и Върховен съд, чиито присъди ще имат задължителен характер дори и в случаи, когато засегнатите страни не са се съгласили доброволно да му предоставят за разглеждане своя спор. Една световна общност, в която всички икономически бариери ще бъдат трайно премахнати и взаимозависимостта на труда и капитала ще бъде ясно призната; в която връвата на религиозния фанатизъм ще бъде завинаги заглушена; в която огънят на расовата ненавист ще бъде най-накрая потушен; в която единният законов кодекс на международното право — резултат от обмисленото решение на представителите на членовете на световната федерация, ще бъде прилаган чрез незабавната намеса на обединените сили на страните-членки; и накрая, световна общност, в която яростта на своеволния и войнстващ национализъм ще премине във всеобщо съзнание за световно гражданство — та-

къв наистина изглежда най-общо редът, предначертан от Бахаулла — ред, който ще бъде смятан за най-добрия плод на бавно съзряващата епоха.

„Скинията на единството — провъзгласява Бахаулла в Своето послание до цялото човечество — бе издигната; не се отнасяйте един към друг като с непознати. ... На едно дърво сте вие всички плода и на един клон — листата. ... Светът е просто една страна, а всички хора — нейни граждани. ... Нека човек не се слави с това, че обича своята страна; нека по-скоро се слави с това, че обича човешкия род.“

Единство в многообразието

Нека няма каквито и да е опасения за вдъхновяващата цел на световния закон на Бахаулла. Той не само че не цели да подкопае съществуващите устои на обществото, но и се стреми да разшири неговата основа, да преобрази неговите институции по начин, който е в съзвучие с нуждите на постоянно променяния се свят. Той не може да е в противоречие с каквито и да е законови задължения, нито може да подкопае основни отношения на вяръност. Целта му не е нито да задуши пламъка на здравия и разумен патриотизъм в сърцата на хората, нито да отмени системата на национална автономия, толкова съществена за избягването на злините на прекомерната централизация. Той не пренебрегва, нито пък се опитва да потиска, многообразието на етническият произход, околната среда, историята, езика и традициите, на начина на мислене и обичаите, които отличават народите и страните по света. Той призовава за една поширока вяръност, за едно по-голямо стремление от всичко, което е движело човешкия род. Той настоява националните подбуди и интереси да се подчинят на наложителните нуж-

ди на обединения свят. От една страна, той отрича прекомерната централизация, а от друга, отхвърля всякакви опити за уеднаквяване. Девизът му е единство в многообразието така, както го обяснява самият Абдул Баха:

„Помислете за цветята на една градина. Въпреки че се различават по вид, цвят, форма и облик, поради това че биват освежавани от водите на един и същи извор, съживявани от диханието на един и същи вятър, обогравани от лъчите на едно и също слънце, това многообразие увеличава тяхното очарование и засилва тяхната красота. Колко непривлекателно за окото би било, ако всички цветя и растения, листата и цветовете, плодовете, клоните и гръвчетата на тази градина бяха със същата форма и цвят! Многообразието в нюансите, формата и вида обогатява и украсява градината и засилва нейния ефект. По същия начин, когато различните видове мислене, темперамент и характер бъдат събрани заедно под силата и влиянието на едно централно средство, красотата и славата на човешкото съвършенство ще бъдат разкрити и проявени. Нищо друго освен небесната сила на Божието слово, което властва и стои над същността на всички неща, не е в състояние да хармонизира различните видове мислене, чувства, идеи и убеждения на човешките чедра.“

Призивът на Бахаулла е насочен предимно срещу всякаква форма на провинциализъм, всякакво тесногърдие и предразсъдъци. Ако дълго жадуваните идеали и дългоуважавани институции, ако определени обществени мнения и религиозни формули са престанали да помагат за благоденствието на по-голямата част от човешкия род, ако повече не служат на нуждите на непрестанно развиващото се човечество, нека те бъдат пометени и хвърлени на сметището на отживелите и забравени доктрини. Защо трябва те в един

свят, подложен на неизменния закон на промяната и развалата, да бъдат освободени от упадък, който по необходимост обзема всяка човешка институция? Законовите норми, политическите и икономическите теории са замислени единствено да опазват интересите на човечеството като цяло, а не човечеството да бъде разпъвано на кръст за запазването на целостта на даден закон или доктрина.

Принципът за единството

Нека не бъде разбиран погрешно. Принципът за единството на човечеството — оста, около която кръжат всички учения на Бахаулла — не е просто изблик на наивна емоционалност или израз на смътна и благочестива надежда. Неговият повик не трябва да бъде просто отъждествяван с пробуждането на духа на братство и доброжелателство сред хората, нито пък цели единствено да подпомогне хармоничното сътрудничество между отделните страни и народи. Неговите последиствия са по-дълбоки, твърденията му — по-големи от които и да са, правени някога от пророците на миналото. Посланието му е приложимо не само за отделния човек, но се занимава предимно с естеството на онези съществени взаимоотношения, които трябва да свържат всички държави и народи като членове на едно човешко семейство. Той не съставлява просто формулирането на един идеал, а е неразделно свързан със съответната институция, която възплъщава неговата истина, показва неговата валидност и увековечава неговото влияние. Той предполага органична промяна в структурата на съвременното общество — промяна, каквато светът не е изпитвал досега. Той представлява едно предизвикателство, едновременно смело и всеобщо, към извехтелите лозунги на националните вероизповедания — вероизповедания, които са имали своя ден и

които трябва в обичайния ход на събитията, определян и управляван от провидението, да отстъпят място на едно ново евангелие, коренно различно и стоящо неизмеримо по-високо над това, което светът е получавал. Той призовава не за друго, а за преустройството и демилитаризацията на целия цивилизован свят — свят, органично единен във всички съществени аспекти на своя живот, на политическия си механизъм, духовните си стремления, търговията и финансите си, писмеността и езика си и същевременно с това е безкрайно многообразен в националните характеристики на съставляващите го федеративни единици.

Той представлява върхът на човешката еволюция — еволюция, започнала първо със зараждането на семейния живот, последващото му развитие и постигането на родово-общинната сплотеност, водеща на свой ред до създаването на града-държава, и разширяващ се впоследствие в институцията на независимите и суверенни страни.

Принципът за Единство на човечеството, така както е провъзгласен от Бахаулла, води със себе си ни повече, ни по-малко тържественото твърдение, че достигането до крайния етап в тази поразителна еволюция е не само необходимо, но и неизбежно, че осъществяването му бързо приближава и че нищо освен силата, която е родена от Бога, не може да успее да го утвърди.

Подобно чудесно схващане намира първите си прояви в съзнателно полаганите усилия и скромните начални резултати, вече постигнати от обявилите се за последователи на Вярата на Бахаулла, които, съзнавайки възвишеността на своето призвание и посветени в облагородяващите принципи на Неговата администрация, са се впуснали да установяват Неговото царство на тази земя. То има своята косвена проява в постепенното разпространение на духа на светов-

на солидарност, който се надига спонтанно от бъркотията на безпорядъчното общество.

Би било полезно да проследим историята на растежа и развитието на това възвишено схващане, което трябва все повече да привлича вниманието на отговорните пазители на съдбините на народи и страни. На държавите и княжествата, изникнали наскоро след бъркотията на великия Наполеонов катаклизъм, чиято главна грижа бе или да възстановят своето право на независимо съществуване, или да постигнат националното си единство, идеята за световна солидарност изглеждаше не само далечна, но и немислима. Едва след като силите на национализма успяха да съборят основите на Свещения съюз, който се стремеше да обуздае тяхното засилващо се могъщество, започна сериозно да бъде обмисляна възможността за един световен ред, надхвърлящ по своя обхват политическите институции, които тези страни бяха създали. Едва след Световната война изразителите на високомерния национализъм започнаха да гледат на подобен ред като на цел на една зловредна доктрина, започваща да подрива съществената вярънност, от която зависеше по-нататъшното съществуване на националния им живот. Със старание, наподобяващо енергичността, с която членовете на Свещения съюз се мъчеха да смажат духа на надигащия се национализъм сред народите, освободени от Наполеоново иго, тези поддръжници на неограничената национална независимост на свой ред положили и продължават да полагат усилия за дискредитиране на принципите, от които в крайна сметка непременно зависи собственото им спасение.

Яростната съпротива, която посрещна несполучливия план на Женевския протокол; насмешката върху предложението за Съединени европейски щати, което бе направено впоследствие и провалът на общия план за икономически

съюз в Европа може би изглеждат като спънки за усилията, които шепа късогледи хора искрено полагат, за да изкарат на преден план този благороден идеал. И въпреки това нямаме ли основание да бъдем наново насърчени, когато виждаме, че самото обсъждане на подобни предложения представлява само по себе си свидетелство за постоянното им нарастване в умовете и сърцата на хората? В организирания опит, който се правят да бъде дискредитирано това толкова възвишено схващане, не сме ли свидетели на повторението в по-голям мащаб на онези жестоки борби и яростни противоречия, които предшестваха раждането и помогнаха за възстановяването на обединените народи на Запада?

Федерацията на човечеството

Нека разгледаме само един пример. Колко уверени бяха твърденията, правени в дните, предхождащи обединението на щатите в Северноамериканския континент за непреодолимите пречки по пътя на евентуалната им федерация! Не бе ли широко и ясно заявявано, че противоречащите интереси, взаимното недоверие, различията в управлението и обичаите, разделящи щатите, са такива, че никаква сила, била тя духовна или временна, не би могла никога да се надява да ги контролира? И въпреки това колко различни бяха преобладаващите условия преди повече от сто и петдесет години, от тези, които характеризират съвременното общество! Наистина не би било преувеличено да се каже, че отсъствието на тези средства, които сегашният напредък в науката е предоставил на разположение на човечеството в наше време, направи от проблема за сливането на американските щати в една федерация, колкото и близки да бяха те в определени традиции, задача, безкрай-

но по-сложна от тази, която се е изправила пред разединеното човечество в усилията му да постигне обединението на целия човешки род.

Кой знае, дали за да се оформи едно толкова възвишено схващане, човечеството не трябва да бъде сполетяно от страдание, по-силно от което и да било изпитвано досега? Може ли друго освен пожара на една гражданска война с всичкото ѝ насилие и превратности — война, която почти разкъса великата Американска република — да свърже държавите не само в един Съюз на независимите единици, но и в нация въпреки всичките етнически различия, които характеризират съставните ѝ части? Изглежда твърде невероятно, че едно такова съществено преобразование, включващо толкова далеч простиращи се промени в структурата на обществото, би могло да бъде постигнато чрез обичайните процеси на дипломацията и образованието. Трябва просто да обърнем поглед към опетнената с кръв история на човечеството, за да осъзнаем, че нищо друго освен силната умствена, както и физическа агония не е била в състояние да ускори тези епохални промени, които съставляват най-великите забележителности в историята на човешката цивилизация.

Огнят на изпитанието

Колкото и огромни и дълбоки да са били тези промени в миналото, те не са, погледнати в истинската им светлина, нищо друго освен второстепенни приспособявания, предшествващи онова преобразуване с несравнимо величие и мащаб, което човечеството е длъжно да претърпи в тази епоха. Това, че единствено силите на една световна катастрофа могат да ускорят такава нова фаза в човешкото мислене, става, уви, все по-очевидно. Това, че нищо освен по-

жарът на едно сурово изпитание, несравним по своята наситеност, би могъл да разтопи и спои разединените части, които съставляват елементите на съвременната цивилизация в неразделни съставки на световната общност на бъдещето, е истина, която идващите събития все повече ще показват.

Пророческият глас на Бахаулла, предупреждаващ в заключителната част на „Скритите слова“ ... *„народите по света“*, че *„ги следва едно непредвидимо бедствие и че ги чака жестоко възмездие“*, хвърля наистина ярка светлина върху непосредствените съдбини на измъченото човечество. Нищо освен едно бурно изпитание, от което човечеството ще излезе пречистено и подготвено, не ще успее да насади онова чувство за отговорност, което лидерите на новородената епоха трябва да поемат.

Отново ще насоча вниманието ви към онези злокобни слова на Бахаулла, които вече цитирах: *„И когато настъпи отредения час, внезапно ще се появи това, което ще накара краиниците на човечеството да се разтреперят.“*

Не потвърди ли самият Абдул Баха на недвусмислен език, че *„една друга война, по-яроствна от последната, със сигурност ще избухне.“*

От успешното завършване на това колосално, това неописуемо славно начинание — начинание, което обърка възможностите на Римското държавничество и което отчаяните усилия на Наполеон не съумяха да постигнат — ще зависи пълното осъществяване на онова хилядолетие, което поетите от всички епохи възпяваха и за което ясновидците дълго мечтаха. От него ще зависи изпълнението на предсказанията, изречени от пророците в миналото, когато от мечовете ще бъдат изковани плугове, а лъвът и агнето ще лежат заедно. Единствено това начинание може да провъзг-

ласи царството на Небесния Отец, както бе очаквано от Вярата на Иисус Христос. Единствено то може да положи основата на Новия световен ред, предвиден от Бахаулла — световен ред, който ще отразява, колкото и неясно, върху тази земна равнина неизказните блясъци на царството Абха.

Още няколко думи в заключение. Провъзгласяването на единството на човечеството — главният крайъгълен камък на всеобхватното владение на Бахаулла — не може при никакви обстоятелства да бъде сравнявано с такива изрази на благочестива надежда, каквито са били изричани в миналото. Това не е просто призив, който Той, сам и неподпомаган, издигна, изправен пред безмилостното и сплотено противопоставяне на двама от най-могъщите владетели на Ориента в Негови дни — докато самият Той бе изгнанник и затворник, намиращ се в техни ръце. Това представлява едновременно и предупреждение, и обещание — предупреждение, че в обединението на човечеството се намира единственото средство за спасението на дълбоко страдащия свят и обещание, че осъществяването му непосредствено предстои.

Провъзгласено във време, когато възможността за неговото събъждане все още не е била сериозно предвиждана в която и да е част по света, това единство, благодарение на онази небесна сила, която му вдъхна Духът на Бахаулла, започна най-накрая да бъде смятано от все по-нарастващ брой дълбокомислени мъже не само за приближаваща възможност, но и за необходим резултат от силите, действащи сега в света.

Божият Глашатай

Несъмнено светът, умален и преобразуван в единствен силно сложен организъм от поразителния напредък, постиг-

нат в областта на материалната наука, от всеобщото разрастване на търговията и промишлеността, и борещ се под натиска на световните икономически сили сред капаните на материалистичната цивилизация, изпитва остра нужда от повторно обявяване на истината, лежаща в основата на всички откровения в миналото на език, съответстващ на съществените му изисквания. И чий друг глас освен този на Бахаулла — Божият Глашатай за тази епоха — е в състояние да предизвика такова радикално преобразяване на обществото, каквото Той вече постигна в сърцата на онези мъже и жени, толкова различни един от друг и привидно несъвместими, които съставляват тялото на обявилите се за Негови последователи из целия свят?

Много малко хора могат наистина да се съмняват в това, че едно такова могъщо схващане бързо процъфтява сред хората, че се надигат гласове в негова подкрепа, че характерните му черти бързо кристализират в съзнанието на онези, които са на власт. Това, че скромното му начало вече започна да се оформя в световната администрация, с която са свързани привържениците на Вярата на Бахаулла, не могат да осъзнаят единствено онези сърца, които са заразени с предразсъдъци.

Наше, многообични сътруженици, е първостепенното задължение да продължим с незамаглен поглед и неотслабващо усърдие да оказваме помощта си за пълното изграждане на онова Здание, основите на което Бахаулла положи в сърцата ни, да получим допълнителна надежда и сила от общата насока на последните събития, колкото и мрачни да са непосредствените им въздействия, и да се молим с неотслабващ плам Той да ускори осъществяването на онова чудно видение, което съставлява най-яркото излъчване на Неговия ум и най-прекрасния плод на най-прекрасната цивилизация, която е виждал светът.

Може ли стогодишнината от Обявяването на Вярата на Баха'у'лла да не бележи началото на една толкова необятна епоха в човешката история?

Ваш верен брат,

Шоги

Хайфа, Палестина,
28 ноември 1931 г.

ЗЛАТНАТА ЕПОХА НА ДЕЛОТО НА БАХА'УЛЛА

ЗЛАТНАТА ЕПОХА НА ДЕЛОТО НА БАХА'У'ЛЛА

До възлюбените на Бога и прислужниците на Милостивия в Съединените щати и Канада.

Приятели и съзачитници на Вярата на Бахаулла:

Колкото и значителни да са промените, обхванали напоследък бързо пробуждащото се човечество в тази преходна фаза от неговата изпъстрена със събития история, непрестанното укрепване на институциите, които администраторите на Вярата на Бахаулла във всяка страна полагат усилия да установят, би трябвало да изглежда не по-малко забележително дори и за онези, засега недотам добре запознати с трудностите, които тези администратори трябваше да преодолеят или с оскъдните средства, на които те можеха да разчитат.

Това, че тази Вяра, която преди десет години бе сурово разтърсена от внезапното напускане на един несравним Учител, е трябвало, изправена пред огромни трудности, да запази своето единство, да отрази злостните нападки на своите недоброжелатели, да затвори устата на своите клеветници, да разшири основата на обширната си администрация и да изгради върху нея институции, символизиращи идеалите ѝ за преклонение и служба на Бога, трябва да бъ-

де разглеждано като достатъчно доказателство за несъкрушимата сила, с която Всемогъщият е решил да я надари от мига на нейното зачеване.

Това, че Делото, свързано с името на Бахаулла се подхранва от онези незрими извори на небесно могъщество, които никаква сила на човешко същество, каквото и да е неговото обаяние, би могла да замени; че то се уповава единствено на онзи тайнствен Източник, с който не може да се сравнява никакво земно предимство, било то богатство, слава или знание; че то се провъзгласява по начини, които са тайнствени и напълно различаващи се от похватите, приети от по-голямата част от човечеството, ще става, ако това все още не е очевидно, все по-ясно с впускането му към нови завоевания в неговата борба за духовно възраждане на човечеството.

Действително, как би могло то, което никога не е било подкрепяно със съветите и средствата на мъдрите, богатите и учените в страната на своето рождение, да успее да разкъса оковите, тежащи върху му в часа на неговото раждане, да излезе невредимо от бурите, които бушуваха в неговото детство, ако живителният му дъх не бе събуден от онзи дух, който е роден от Бога и от който в крайна сметка зависи всеки успех, където и както и да бъде търсен?

Не е необходимо да изброявам, дори и в най-кратки щрихи, сърцераздирателните подробности на онази ужасна трагедия, която отбеляза родилните мъки на любимата ни Вяра, разиграла се в една страна, печално известна с невъздържания си фанатизъм, дълбоко вкорененото си невежество, необузданата си жестокост. Не е нужно и да говоря надълго за храбростта, върховната твърдост, която устоя на жестоките мъчителни на тази раса, да поставям ударението на броя или да подчертавам чистотата на живота на онези, които с готовност загинаха, за да може Делото им да жи-

вее и процъфтява. Нито пък е необходимо да се спирам на възмущението, което предизвикаха тези зверства, и чувствата на безкрайно възхищение, което се надигна в гърдите на безброй мъже и жени в места, отдалечени от сцената на тези неописуеми жестокости. Достатъчно е да се каже, че тези герои от родната страна на Бахаулла бяха удостоени с неocenимата привилегия да подпечатат със собствената си кръв първите триумфи на тяхната скъпа Вярa, и да проправят пътя на предстоящата ѝ победа. В кръвта на безброй мъченици от Персия лежи семенцето на Божествено определенa администрация, която, въпреки и преселена от родната ѝ почва, сега разпъпва под любящите ви грижи в един нов ред, предопределен да се разпростре над цялото човечество.

Приносът на Америка към Делото

Колкото и огромни да са били постиженията и колкото незабравима да е службата на пионерите от героичната епоха на Делото в Персия, приносът, даван сега от техните потомци, американските вярващи, стоящи в първите редици на строителите на органичната структура на Делото, за изпълнението на плана, който трябва да предшества златната епоха на Делото, е не по-малко заслужаващ похвала в този напрегнат период от неговата история. Малцина, а може би и никой, смее да твърдя, сред тези облагодетелствани создатели и пазители на конституцията на Вярата на Бахаулла дори и смътно разбират предимствената роля, която е съдено да изиграе Северноамериканският континент в бъдещата ориентация на тяхното обгръщащо света Дело. Нито пък заслужаващ внимание брой сред тях изглежда достатъчно съзнава решителното влияние, което те вече упражняват в насоката и управлението на неговите дела.

„Континентът Америка — пише Абдул Баха през февруари 1917 г. — е в очите на едничкия истински Бог земята, в която ще бъдат разкрити блясъците на Неговата светлина, където ще бъдат разбулени тайните на Неговата Вяра, където ще живеят благочестивите и където ще се събират свободните.“

Това, че поддръжниците на Делото на Бахаулла в Съединените щати и Канада все повече доказват истинността на това тържествено твърдение, е очевидно дори и за обикновения свидетел на доказателствата на многообразните им добри дела, били те чрез възможностите на отделните хора или чрез техните съвместни усилия. Проявите на спонтанна вяроност, които бележеха техния отговор на изразените желания на поминалия се Учител; щедростта, с която те, в повечето случаи, се надигаха, за да подадат ръка за помощ на нуждаещите се и измъчените сред техните братя в Персия; енергичността, с която те се противопоставиха на безсрамните нападки, които непримирими врагове, както отвътре, така и отвън с нарастваща честота отправяха срещу тях; примерът, който тялото на техните национални представители дадоха на своите посестрими съвети в създаването на инструментите, съществено необходими за ефикасното изпълнение на колективните им задължения; успешната им намеса от името на техните преследвани сътрудници в Русия; моралната подкрепа, която оказаха на техните египетски съученици в най-критичния етап на тяхната борба за освобождение от оковите на ислямската ортодоксалност; историческите дела на онези безстрашни пионери, които, верни на призива на Абдул Баха, напуснаха своите домове, за да побият в най-отдалечените кътчета на планетата знамето на Неговата Вяра и накрая, но не на последно място, великолепието на тяхната саможертва, бележеща своя връх в завършването на надстройката на

Машрекул Азкар — всяко едно от тези неща изпъква като красноречиво свидетелство за несломимия характер на вярата, която Бахаулла е разпалил в техните сърца.

Кой, имайки предвид тези записани блестящи дела, би могъл да се съмнява, че верните пазители на спасителното Божие милосърдие са запазили, непокътното и невредимо безценното наследство, поверено на техните грижи? Би могъл да се замисли човек не са ли се доближили те по начин, който единствено бъдещите историци ще покажат, до високата норма, характеризираща делата с незагиваща слава, извършени от онези, отишли си преди тях?

Не чрез материалните средства, които членовете на тази невръстна общност могат сега да призоват на помощ; не чрез числената сила на днешните си поддръжници; нито чрез някакви преки съществени облаги, с които нейните привърженици могат засега да удостоят нуждаещите се и опечалените сред техните сънародници трябва да бъдат изпитвани или определяни нейните заложи. Никъде другаде освен в чистотата на нейните наредби, възвишеността на нейните норми, пълнотата на нейните закони, смислеността на нейните твърдения, обширността на нейния обхват, всеобщността на нейната програма, гъвкавостта на нейните институции, живота на нейните основатели, героизма на нейните мъченици и преобразяващата сила на нейното влияние трябва да търси непредубеденият наблюдател, за да стигне до истинския показател, който може да му даде възможност да проумее нейните тайни или да оцени нейните достойнства.

Упадък на земното господство

Колко несправедливо, колко неуместно е да правим сравнение между бавното и постепенно укрепване на Вярата

та, провъзгласена от Бахаулла и онези създадени от хората движения, които, тъй като произхождат от човешките желания и насочват надеждите си към земно господство, трябва неизбежно да претърпят упадък и да загинат! Възникнали от ограничени умове, родени от човешкото въображение и често плод на необмислени планове, подобни движения успяват поради своята новост, привлекателността им за първичните инстинкти на човека и зависимостта им от ресурсите на един користолюбив свят, да заслепят очите на хората единствено за да потънат в крайна сметка от висините на метеоритната си кариера в мрака на забвението, разтурени от същите сили, които са помогнали за тяхното създаване.

Не е така обаче с Откровението на Бахаулла. Родено в обстановка на ужасна деградация, поникнало от почва, напоена с вековна поквара, омраза и предразсъдъци, изповядваща принципи, несъвместими с приетите норми на времето и изправена от самото начало пред безжалостната враждебност на правителство, църква и народ, тази зараждаща се Божия Вяра, благодарение на небесното могъщество, с което бе надарена, успя в продължение на по-малко от седемдесет години да се освободи от ожулващите вериги на ислямското влияние, да провъзгласи самостоятелността на своите идеали и независимата цялост на своите закони, да побие своето знаме в повече от четиридесет от най-развитите държави по света, да създаде свои предни постове в страни отвъд най-далечните морета, да освети свои религиозни здания в самите сърца на азиатския и американския континент, да убеди две от най-могъщите правителства на Запад за утвърждаване инструментите, съществено необходими за административните му дейности, да получи от царски особи подобаващи оценки за превъзходството на своите учения и накрая, да изложи болките си на вниманието на най-висшия Трибунал в цивилизования свят и

да получи от неговите членове писмени потвърждения, които са равностойни на мълчаливо признаване на неговия религиозен статут и на изразено изявление за справедливостта на неговото дело.

Колкото и ограничена да е на пръв поглед мощта му като социална сила и колкото и очевидна да изглежда сегашната неефикасност на обхващащата му света програма, ние, които се отъждествяваме с благословеното му име, не можем да не се възхищаваме от броя на неговите постижения, ако просто ги сравним със скромните завоевания, отбелязвали изгряването на изповеданията в миналото. Къде другаде, ако не в Откровението на Бахаулла би могъл непредубедено изучаващият история на религиите да цитира случай на подобно изумително твърдение като това, което направи Авторът на тази Вярa, на такива безмилостни врагове, пред каквито Той бе изправен, на по-възвишена преданост от тази, която Той разпали, на толкова изпълнен със събития и завладяващ живот, какъвто Той води? Предлагат ли християнството или исляма, или някое от предхождащите ги изповедания примери на подобно съчетаване на безстрашие и въздържание, на великодушие и сила, на широта на мисълта и вяръност като тези, които характеризираха поведението на героите на Вярата на Бахаулла? Къде другаде откриваме свидетелства на толкова бързо, пълно и внезапно преобразяване като това, предизвикано в живота на апостолите на Баб? Малко наистина са примерите, записани в които и да е автентични летописи на религиите в миналото на толкова възвишено себеотрицание, толкова безкомпромисна вяръност, като онези, свидетелстващи за характера на онази безсмъртна група, която се отъждествява с това Божествено Откровение — тази най-нова и най-завладяваща проява на обичта и върховната сила на Всеомогщия!

Разлика с религиите в миналото

Можем напразно да търсим в записаното за първите наченки на която и да е от признатите религии в миналото събития, толкова вълнуващи в своите подробности или толкова далеч стигащи в своите последствия като тези, които озаряват страниците на историята на тази Вярa. Почти невероятните обстоятелства, съпътстващи мъченичеството на младия Княз на славата; силите на варварското потисничество, които тази трагедия освободи впоследствие; проявите на ненадминат героизъм, които тя породи; увещанията и предупрежденията, които бликнаха от перото на Божествения Затворник в Неговите послания до управниците на църквата и монарсите и владетелите по света; неустрашимата вяръност, с която нашите братя воюват в мюсюлманските страни със силите на религиозната ортодоксалност — всички тези неща могат да бъдат смятани за най-отличителни черти на това, на което светът ще започне да гледа като на най-великата драма в световната духовна история.

Не е нужно да припомням във връзка с това нещастните мигове, които по общо признание и в твърде голяма степен белязаха ранната история както на юдаизма, така и на исляма. Нито пък е необходимо да се набляга на зловредното въздействие на онези ексцесии, съперничества и разколи, фанатични изблици и актове на неблагодарност, които са свързани с ранното развитие на народа на Израел и с войнстващите стремления на безмилостните пионери на Вярата на Мохамед.

За намерението ми би било достатъчно да обърна внимание на огромния брой на онези, които в първите два века от християнската ера „си спечелиха живот в позор като предадоха Светите писания в ръцете на неверниците“, скандалното поведение на Африканската църква, постепенното нав-

лизане в християнските доктрини на принципите на митрейчния култ, на александрийската мисловна школа, на схващанията на зороастризма и на гръцката философия и приемането от страна на църквите в Гърция и Азия на институциите на провинциалните синоди като модел, който те заеха от представителните съвети на съответните им страни.

Колко огромно е било упорството, с което приелите Вярата юдеи сред първите християни се придържали към церемониите на своите предци, и колко пламенно било желанието им да ги наложат на езичниците! Не бяха ли всичките първи петнадесет епископи на Йерусалим обрязани евреи, и не беше ли обединило паството, което ръководеха, законите на Моисей с учението на Христос? Не е ли факт, че не повече от една двадесета от поданиците на Римската империя се бяха присъединили под знамето на Христос преди покръстването на император Константин? Не бе ли разрухата на храма в Йерусалим и на официалната религия на евреите сериозно почувствана от така наречените назаряни, които упорстваха в продължение на повече от един век в прилагането на Моисеевия закон?

Колко поразителна е разликата, когато си спомним, в светлината на гореспоменатите факти, броя на онези последователи на Бахаулла, които в Персия и в съседните на нея страни са се били присъединили по времето на Неговото Възнесение като убедени поддръжници на Вярата Му! Колко насърчително е да видим неотклонната вяроност, с която храбрите Му последователи пазят чистотата и целостта на ясните Му и недвусмислени учения! Колко вдъхновяващо е поведението на онези мюсюлмани последователи на Бахаулла, които виждат не със съжаление или апатия, а с чувства на нескрито задоволство заслуженото наказание, което Всемогъщият е наложил на онези две институции на

Султаната и Халифата, онези двигатели на деспотизма и заклетите врагове на Божието Дело!

Основният принцип на религиозната истина

Нека никой обаче не бърка намерението ми. Откровението, на което Бахаулла е източник и център, не отменя никоя от религиите, които са го предхождали, нито пък прави опит и в най-малка степен да изопачи техните характерни белези или да омаловажи тяхната стойност. То отхвърля всяко намерение да бъде принизен който и да е от пророците в миналото, или да бъде омаловажена вечната истина на техните учения. То не може по никакъв начин да е в противоречие с духа, който подбужда техните твърдения, нито пък се стреми да подкопае основата на верността на който и да е човек към дадено дело. Неговата обявена, неговата основна цел е да даде възможност на всеки привърженик на тези Вери да придобие едно по-пълно разбиране на религията, с която се е отъждествил и да стигне до една по-ясна оценка на нейната цел. То не е нито еkleктично в представянето на своите истини, нито пък арогантно в издигането на своите твърдения. Ученията му се крепят на основния принцип, че религиозната истина не е абсолютна, а е относителна, че Божественото Откровение е непрекъснато, а не крайно. Недвусмислено и безусловно то обявява, че всички установени религии са божествени по своя произход, идентични по своите цели, взаимно допълващи се в своите функции, непрекъснати по своята цел, незаменими по своята ценност за човечеството.

„Всички Божии пророци — твърди Бахаулла в Кетаб-е-Икан — живеят в една и съща шатра, реят се в едно и също небе, седят на един и същи престол, произнасят една и съща реч и провъзгласяват една и съща Вярa.“ От

„началото, което няма начало“, тези изразители на единството на Бога и Проводници на непрестанната Му реч пръскаха светлината на незримата Красота върху човечеството и ще продължат до „края, който няма край“, да даряват нови откровения на Неговото могъщество и допълнителни свидетелства за необхватната Му слава. Да се твърди че някоя отделна религия е крайна, че „всяко Откровение е свършило, че портите на Божественото милосърдие са затворени, че от изгревите на вечната святост няма да изгрее отново слънце, че Океанът на вечната благодат е завинаги утихнал и че от Ковчега Господен на предвечната слава са спрели да бъдат проявявани Божиите пратеници“, наистина не би било друго освен явно богохулство.

„Те се различават — обяснява Бахаулла в същото това послание — единствено по заряда на своето Откровение и по относителната сила на своята светлина.“ И това не е поради някаква свойствена неспособност на който и да е от тях да разкрие в по-голяма степен блясъка на посланието, което Му е било поверено, а по-скоро поради незрелостта и неподготвеността на епохата, в която е живял, да проумее и поеме пълните заложби, скрити в тази Вяра.

„Знай със сигурност — обяснява Бахаулла, — че във всяко изповедание светлината на Божественото Откровение бе дарявана на хората в пряка зависимост от техните духовни възможности. Помисли за слънцето. Колко слаби са лъчите му в мига, когато се появява на небосклона. Как постепенно топлината и силата му нарастват, когато то приближава своя зенит, като междувременно дава възможност на всички създания да се приспособят към нарастващата интензивност на неговата светлина. Колко равномерно то се снишава, дока-

то стигне точката на своя залез. Ако трябваше съвсем внезапно да прояви енергията, скрита в него, то несъмнено би причинило вреда на всички създания. ... По същия начин, ако Слънцето на истината трябваше внезапно да разкрие в ранните етапи на своето проявление пълната мярка на силата, с която го е удостоило провидението на Всемогъщия, земята на човешкото проникновение би била опустошена и изгорена; защото човешките сърца нито биха издържали на интензивността на неговото Откровение, нито биха били в състояние да отразят сиянието на неговата светлина. Ужасени и съкрушени, те биха престанали да съществуват.“

Поради тази причина и единствено поради нея онези, които са разпознали Божията светлина в тази епоха, не предявяват твърдения за крайността на Откровението, с което се отъждествяват, нито приписват на Вярата, която са прегърнали, присъщи сили и качества, превъзхождащи или съществено различни от онези, които характеризират всяка предхождаща я религиозна система.

Не загатва ли самият Бахаулла за последователността на Божественото Откровение и за ограниченията, които една неведома Мъдрост е решила да Му наложи? За какво друго може да загатва следният откъс от „Скритите слова“, ако не за това, че Този, който го е разкрил, отрича крайността на Откровението, поверено Му от Всемогъщия? „О, сине на справедливостта! В нощен час красотата на безсмъртното Същество се завърна от смарагдовата висота на предаността при Садратул Мунтаха и заплака с такъв плач, че множеството във висините и обитателите на владенията в небесата заридоха, чувайки Неговите вопли. Тогава бе запитано: „Защо е това ридание и този плач?“ Той отвърна: „Както Ми бе наредено, Аз стоях в очакване на хълма на верността, но при

това не долових от онези, които живеят на земята благоуханието на предаността. След туй, призван да се завърна, погледнах и о! няколко гълба на светостта бяха жестоко измъчвани в ноктите на земните кучета. В този миг Небесната дева излезе бързо, разбулена и лъчезарна от Своя тайнствен дом и запита за техните имена; и всички бяха казани освен едно. И когато настоя, бе изречена първата буква от него, при което обитателите на небесните покои се втурнаха от своята обител на славата. И докато бе произнасяна втората буква, те се проснаха, всички до един, в праха. В този миг из светая светих се чу глас: „Дотук и нито крачка по-нататък.“ Наистина ние свидетелстваме за това, което те сториха и вършат и сега.“

„Откровението, на което аз съм носител — обявява ясно Бахаулла, — е приспособено към духовната възприемчивост и възможности на човечеството; иначе Светлината, която свети вътре в мен не може нито да се усили, нито да намалее. Това, което проявявам, не е нищо по-малко или повече от мярката на Божествената слава, която Бог ми е наредил да разкрия.“

Ако Светлината, която сега се излива върху все повече откликващото човечество със сияние, затымняващо блясъка на такива триумфи, каквито силите на религията са постигнали в отминалите дни; ако знаците и белезите, провъзгласили нейната поява, бяха в много отношения нямащи равни на себе си в летописите на отминалите откровения; ако неговите поддръжници са проявили характерни черти и качества, безпримерни в духовната история на човечеството; то тези неща трябва да бъдат отдадени не на някаква върховна заслуга, която Вярата на Бахаулла като Откровение, откъснато и чуждо на всяко предходно изповедание, би могла да притежава, а по-скоро на това трябва да се гледа и да бъде

обяснявано като неизбежен резултат от силите, които направиха от тази сегашна епоха една епоха, безкрайно по-напреднала, по-възприемчива и по-настойчива да получи по-голям дял от Божественото напътствие от този, с който досега бе удостоявано човечеството.

Необходимостта от ново Откровение

Многообични приятели! Кой, като се замисли над безпомощността, страховете и злочестините на човечеството в този ден, би могъл да продължава да поставя под съмнение необходимостта от едно ново Откровение на съживяващата сила на избавителната Божия обич и напътствие? Кой, би-дейки свидетел, от една страна, на поразителния напредък в областта на човешкото познание, сила, умения и изобретателност, и виждайки, от друга, безпримерния характер на страданията, които сполитат, и опасностите, които тревожат съвременното общество, би могъл да бъде толкова сляп, за да се съмнява, че най-сетне е ударил часът за появата на едно ново Откровение, за потвърждаване на Божественото намерение и за последващото възраждане на онези духовни сили, които на точно определени интервали възстановяваха съдбините на човешкото общество? Не изисква ли самото действие на обединяващите света сили, работещи в тази епоха, Този, Който е Носителят на Божието послание в този ден, не само да потвърди същото онова високо ниво на личностно поведение, наложено от пророците, дошли преди Него, но и да въплъти в Своя призив към всички правителства и народи основите на онзи социален кодекс, онази Божествена организация, която трябва да напътства съгласуваните усилия за установяването на всеобхватната федерация, озаменуваша пришествието на Божието царство на тази земя?

Можем ли тогава, когато признаваме необходимостта от такова Откровение на избавителната сила, да не се замислим над върховното величие на системата, разкрита от ръката на Бахаулла в този ден? Можем ли да не се спрем, колкото и да сме налегнати от ежедневните грижи, които все по-широкият обхват на административните дейности на Неговата Вяра трябва да включват, за да размислим над светостта на отговорностите, които имаме привилегията да поемем?

Мястото на Баб

Не само в характера на Откровението на Бахаулла, колкото и поразително да е Неговото твърдение, се крие величието на това изповедание. Това е така, защото сред отличителните белези на Вярата Му се нарежда, като поредно свидетелство за неговата неповторимост, основната истина, че в личността на Неговия Предтеча — Баб, всеки последовател на Бахаулла вижда не просто един вдъхновен провъзгласител, а непосредствено Божие Проявление. Те твърдо вярват, че колкото и краткотрайно да е Неговото изповедание и колкото и кратък да е срокът на действие на Неговите закони, Баб е бил надарен със сила, каквато на никой основател на която и да е от предходните религии не е било позволявано да притежава. Това, че Той не е бил просто предшественик на Откровението на Бахаулла, че е бил нещо повече от божествено-вдъхновена личност, че е заемал място на независимо, самостоятелно Божие Проявление, е показано в пълна степен от самия Него, потвърдено е по недвусмислен начин от Бахаулла и накрая е засвидетелствано от завещанието на Абдул Баха.

Никъде другаде освен в „Кетаб-е-Икан“ — майсторското изложение на Бахаулла на едничката обединителна

истина, лежаща в основата на всички откровения в миналото, не можем да получим по-ясно разбиране за могъществото на онези сили, свойствени на това Предварително проявление, с което Неговата собствена Вярa е неразривно свързана. Като се спира нашироко върху необхватното значение на знаменията и белезите, които са съпътствали Откровението, провъзгласено от Баб — Обещаният Каем, Той припомня следните пророчески слова: *„Знанието е двадесет и седем букви. Всичко, което пророците са разкрили, са две от тези букви. Никой човек досега не е знаел повече от тези две букви. Но когато се издигне Каем, Той ще накара останалите двадесет и пет букви да бъдат проявени.“* ... *„Виж колко велико и въздигнато е Неговото място!“* ... *„За Неговото Откровение — добавя още Той — Божиите пророци, Неговите светии и избраници или не са били осведомени, или което, в следване на неразгадаемата Божия наредба, те не са разкрили.“*

И въпреки това колкото и неизмеримо въздигнато да е мястото на Баб и колкото и чудни да бяха събитията, които ознаменуваха появата на Неговото Дело, едно толкова чудно Откровение не може да не бледнее пред сиянието на онова Светило с ненадминат блясък, Чийто изгрев Той предрече и Чието превъзходство Той с готовност призна. Трябва просто да се обърнем към писанията на Самия Баб, за да оценим значението на тази Същност на Светлината на която Той, с цялото величие на Своето могъщество, бе просто неин скромнен и избран Предшественик.

Отново и отново Баб признава на един ярък и недвусмислен език превъзходния характер на една Вярa, която е предопределено да бъде проявена след Него и да замени Неговото Дело. *„Зародишът —* твърди Той в персийския Баян, *главното и най-добре запазено хранилище на Негови-*

те закони, — съдържащ в себе си скритите заложи на Откровението, което трябва да дойде, е надарен с мъгъщество, стоящо над взетите заедно сили на всички онези, които ме следват.“ ... „От всеки израз на почит — обявява многократно Баб в Своите писания, — който съм отдавал на Този, Който ще дойде след Мен, най-великият е този, моето писмено признание, че нямам думи, с които да Го опиша, както подобава, нито което и да е споменаване за Него в Моята Книга, Баянът, отдава за-служеното на Неговото Дело.“ Като се обръща към Сейед Яхияй-е-Дараби, Той казва: „В името на праведността на Онзи, Чиято сила кара семето да поклъне и Който вдъхва животворен дъх във всички създания, ако бях сигурен, че в деня на Неговото проявление ти ще Го отречеш, Аз без колебание бих се отрекъл от теб и бих отхвърлил твоята Вяра. ... Ако, от друга страна, ми кажат, че някой християнин, който не е свързан с преданост към Вярата Ми, ще повярва в Него, на същия човек Аз ще гледам като на зеницата на окоето Си.“

Излиянието на Божественото милосърдие

„Ако хората от всички народи по света — потвърждава самият Бахаулла — бъдат надарени с възможностите и качества, определени за Буквите на Живия — избраните ученици на Баб, чието място е десет хиляди пъти по-славно от което и да е достигано от апостолите в миналото, и ако те, всички до един, дори и за едничък миг се поколебаят да признаят Светлината на моето Откровение, тяхната вяра не ще им бъде от полза и те ще бъдат причислени към неверниците.“ ... „Толкова огромно — пише Той — е излиянието на Божественото милосърдие в това изповедание, че ако ръцете на смър-

тен биха могли да бъдат достатъчно бързи да ги записват в продължение само на едничък ден и нощ ще се излеят толкова многобройни стихове, които биха се равнявали на целия персийски Баян.“

Такова, многообични приятели, е излиянието на небесно милосърдие, с което Всемогъщият е удостоил тази епоха, този най-светъл век! Ние стоим твърде близо до едно такова колосално Откровение, за да очакваме в този — първият век от неговата ера, да стигнем до справедлива оценка на безграничните му възможности, на неземната му красота. Колкото и малък да е сегашният ни брой, колкото и малки да са възможностите ни, или ограничено влиянието ни, ние, в чиито ръце бе поверено едно толкова чисто, толкова нежно, толкова скъпо наследство, трябва по всяко време да се стараем с неотслабваща бдителност да се въздържаваме от всякакви мисли, думи и дела, които могат да доведат до замъгляването на неговия блясък или да навредят на неговия растеж. Колко огромна е отговорността ни, колко деликатна и трудоемка е задачата ни!

Скъпи приятели! Колкото и ясни и изрични да са заръките, които покойният ни Учител повтаряше в безброй послания, завещани от Него на последователите Му из целия свят, един малък брой от тях, поради ограниченото влияние на Делото на Запад, предназначено не бяха споделяни с тялото на Неговите западни ученици, които, въпреки своята по-малка численост, сега упражняват такова значително влияние в насоката и ръководството на неговите дейности. Затова чувствам, че е мое задължение да подчертая сега, когато е назряло времето, важността на една заръка, на която в сегашния етап от развитието на нашата Вярa трябва да бъде все повече наблягано, независимо дали се отнася до Изтока или Запада. А този принцип включва неучастието на привържениците на Вярата на Бахаулла, било то в

качеството им на отделни личности или колективно, като местни или национални съвети, в каквато и да е форма на дейност, която може да бъде изтълкувана като намеса в политическите дела на някое правителство. Било то в материалите, които публикуват и върху които упражняват надзор; в службата, която заемат и дейността, която извършват; в съобщенията, които отправят към своите близки ученици; в отношенията им с изтъкнати хора и властимащите; или в сдружаването им със сродни общества и организации, струва ми се, тяхно първо и свещено задължение е да се въздържат от всякакви слова или дела, които биха могли да бъдат изтълкувани като нарушение на този важен принцип. Тяхно задължение е да покажат, от една страна, неpolitическия характер на своята Вяра и да потвърдят, от друга, безрезервната си вяроност и подчинение на каквото и да е обмислено решение на съответните им правителства.

Божествената политика

Нека се въздържат да се обвързват, било то с думи или дела, с политическите стремления на съответните им народи, с политиката на техните правителства и замислите и програмите на партии и фракции. В такива противоречия те трябва да не приписват вина на никого, да не вземат ничия страна, да не подпомагат ничий замисъл и да не се отъждествяват с никаква система, която е в ущърб на висшите интереси на онова световно Приятелство, което е тяхна цел да опазват и да подпомагат. Нека те внимават да не си позволяят да се превърнат в оръдия на безскрупулни политици или да бъдат вкарани в клопката на коварните похвати на заговорниците и вероломните сред техните сънародници. Нека така организират живота си и направляват поведението си, че срещу тях да не може да бъде отправено никакво обви-

нение в потайност, измама, подкупничество или заплаха, колкото и неоснователно да бъде то. Нека се издигнат над всякаква обособеност и партизанщина, над безполезните диспути, дребнавите сметки, преходните страсти, които сбръчкват лицето и отвличат вниманието на променящия се свят. Тяхно задължение е да се опитат да различават, толкова ясно, колкото е по техните възможности и ако е необходимо с помощта на техните избрани представители, такива постове или функции, които са или дипломатически, или политически, от онези, които са чисто административни по своя характер и които при никакви обстоятелства не са повлияни от промените и превратностите, включващи по необходимост политическите дейности и партийните правителства във всяка страна. Нека потвърдят непоколебимата си решимост да вървят, твърдо и безрезервно, по пътя на Бахаулла, да отбягват въвлеченията и препирните, неразделни от дейността на политиците и да станат достойни представители на онази Божествена политика, която въплъщава неизменната Божия цел за всички хора.

Трябва да стане недвусмислено ясно, че едно такова отношение не предполага и най-малкото безразличие към целите и интересите на собствената им страна, нито пък включва каквото и да е неподчинение от тяхна страна на властта на признатите и установени правителства. То не представлява и отрицание на свещеното им задължение да помагат по най-ефикасен начин за висшите интереси на своите правителства и народи. То показва желанието, хранено от всеки истински и верен последовател на Бахаулла да служи по безкористен, скромен и патриотичен начин на висшите интереси на страната, към която принадлежи и така, че това да не предизвика каквото и да е отклонение от високите норми за почтеност и вяност, свързани с ученията на неговата Вяра.

С течение на времето, когато броят на бахайските общности в различни части на света се увеличава и тяхната мощ като социална сила става все по-очевидна, те несъмнено ще се видят все повече подлагани на натиска, който имащите власт и влияние в сферата на политиката ще оказват в надеждата си да получат необходимата им поддръжка за прокарването на своите цели. Освен това тези общности ще почувстват нарастваща нужда от добрата воля и подкрепата на съответните им правителства в техните усилия да разширят обхвата и да укрепят основите на институциите, поверени на техните грижи. Нека внимават да не би в своето желание да помогнат за осъществяването на целите на любимото им Дело, те да бъдат подвеждани неволно да продават своята Вярa, да правят компромиси със съществения си принципи или да жертват, в замяна на каквито и да е материални изгоди, които техните институции биха могли да извлекат, почтеността на своите духовни идеали. Нека обявят, че в която и страна да живеят, и колкото и напреднали да са техните институции или дълбоко желанието им да наложат законите и да приложат принципите, изложени от Бахаулла, те без колебание ще подчинят действието на подобни закони на изискванията и законовите наредби на съответните им правителства. Тяхното намерение не е, докато полагат усилия да водят и усъвършенстват административните дела на Вярата, да нарушават при каквито и да е обстоятелства, предвиденото в конституцията на тяхната страна, а още по-малко да позволят на механизма на тяхната администрация да замени правителствата на съответните им страни.

Трябва също така да се помни, че самото разширяване на дейностите, с които сме заети и многообразието на общностите, които се трудят под различни форми на управление, толкова съществено различни по своите норми, политика и методи, абсолютно изискват от всички онези, се обявили се

за членове на някоя от тези общности, да избягват всяко действие, което би могло, като събуди съмнението или предизвика антагонизма на някое от тези правителства, да въввлече техните братя в нови гонения или да усложни същността на тяхната задача. Как иначе, бих попитал, би могла една толкова широко разпространена Вярa, която стои над политическите и социални граници, която включва в своите предели едно толкова огромно многообразие от раси и народности, която ще трябва все повече да разчита в своя устремен ход напред на добрата воля и подкрепата на различаващите се и спорещи помежду си правителства по света — как иначе би могла такава една Вярa да успее да съхрани своето единство, да опази своите интереси и да осигури стабилното и мирно развитие на своите институции?

Подобно отношение обаче не е продиктувано от съображения за егоистична изгода, а е подбудено първо и преди всичко от общия принцип, че последователите на Бахаулла при никакви обстоятелства не ще си позволят да бъдат въввлечени, било то като отделни личности, или като цяло в дела, които биха довели и до най-незначителното отклонение от основните истини и идеали на тяхната Вярa. Нито обвиненията, които неосведомените и злонамерените биха могли да решат да отправят срещу тях, нито съблазните за почести и награди, биха ги накарали някога да предадат своя дълг или да се отклонят от своя път. Нека думите им провъзгласяват и поведението им да свидетелства за това, че последователите на Бахаулла, в която и страна да живеят, не са подтиквани от никакви егоистични амбиции, че те нито жадуват за власт, нито се възпротивяват на каквато и да е вълна на непопулярност, недоверие или критика, което строгото придържане към техните норми би предизвикало.

Колкото и трудна и деликатна да е задачата ни, подкрепящата сила на Бахаулла и на Неговото Божествено

напътствие несъмнено ще ни помагат, ако следваме упоритото Неговия път и се мъчим да поддържаме целостта на Неговите закони. Светлината на избавителното Му милосърдие, която никаква земна сила не би могла да затъмни, ще продължи, ако полагаме усилия, да озарява нашата пътека, докато проправяме своя път сред примките и капаните на една размирна епоха и ще ни даде възможност да изпълним своите задължения по начин, който ще допринесе за славата и честта на Неговото благословено име.

Любимият ни храм

И накрая, многообични братя, нека още веднъж насоча вниманието ви към неотложните нужди на Машрекул Азкар — нашият любим храм. Нужно ли е да ви припомням наложителната необходимост да бъде доведено до успешен край, докато още има време, великото начинание, с което сме се заели пред очите на гледащия ни свят? Нужно ли е да подчертавам огромната вреда, която едно по-нататъшно забавяне в изпълнението на тази божествено поставена задача със сигурност, дори при тези критични и непредвидими обстоятелства, ще бъде нанесена на престижа на любимото ни Дело? Мога да ви уверя, че напълно съзнавам суровостта на обстоятелствата, пред които сте изправени, затрудненията, при които работите, грижите, от които сте налегнати, неотложната спешност на изискванията, които се поставят постоянно пред вашите оскъдни ресурси. Аз съм обаче още по-наясно с безпрецедентния характер на възможността, която е наша привилегия да не изпускаме и да използваме. Съзнавам неизброимите благословии при завършването на едно колективно начинание, което по обхвата и качеството на саможертвите, заслужва да бъде наредено сред най-изтъкнатите примери на бахайска соли-

дарност от времето на онези дела на блестящ героизъм, обезсмъртили паметта на героите от Найриз, от Занджан и от Табарси. Затова апелирам към вас, приятели и близки ученици на Бахаулла, за една по-голяма саможертва, за едно по-високо ниво в съгласуването на усилията, за едно още по-убедително свидетелство за действителността на вярата, която гори вътре във вас.

И в този пламенен апел гласът ми още веднъж се подсилва от страстната и може би последна настояща молба на Най-великия лист, чийто дух, реещ се в покрайнините на Великото отвъдно, копнее да продължи своя полет към царството Абха и в присъствието на един Божествен, един всемогъщ Отец — една увереност в радостния завършек на едно начинание, напредъкът на което толкова много разведряваше последните години на земния ѝ живот. Това, че американските вярващи, тези решителни пионери на Вярата на Бахаулла ще откликнат единодушно със същата онази спонтанна щедрост, със същата онази степен на саможертва, каквито характеризираха отклика им на нейните призови в миналото, никой, който е запознат с жизнеността на тяхната вяра, не може въобще да подлага на съмнение.

Моля се на Бога до края на пролетта на 1933 г. търпете от хора, стекли се на голямото изложение, което ще се проведе в близост до тази светиня в резултат от непрестанния ви дух на саможертва да имат привилегията да се взрат във внушителния блясък на неговия купол — купол, който ще стои като горящ фар и символ на надежда сред мрака на един изпълнен с отчаяние свят.

Ваш искрен брат

Шоги

Хайфа, Палестина

21 март 1932 г.

АМЕРИКА И НАЙ-ВЕЛИКИЯТ МИР

АМЕРИКА И НАЙ-ВЕЛИКИЯТ МИР

До възлюбените на Господа и рабините на Милосърдния в Съединените щати и Канада.

Приятели и сътруженици в разпространението на Божията Вяра:

Преди края на това лято ще са изминали четиридесет години, откакто името на Бахаулла бе споменато за първи път на американския континент. Наистина странни трябва да изглеждат за всеки наблюдател, който се замисли в сърцето си върху значението на един толкова велик момент в духовната история на великата Американска република, обстоятелствата, които съпътстваха това първо публично споменаване на Автора на любимата ни Вяра. Още по-странни трябва да изглеждат асоциациите, които кратките слова, изречени в този исторически случай, са предизвикали в умовете на онези, които са ги чули.

Нямаше и следа от тържественост, от каквито и да е прояви на обществено ликуване или народно одобрение, които да приветстват това първо запознанство* на гражда-

* В изказването на д-р Хенри Джезъп на Парламента на религиите по време на Колумбовото изложение през 1893 г. в Чикаго.

ните на Америка със съществуването и целите на Откровението, провъзгласено от Бахаулла. Нито пък този, който бе неговият избран инструмент, се обяви за вярващ във възплътеното могъщество на вестта, която съобщи, или подозираше размера на силите, които едно толкова бегло споменаване щеше да освободи.

Обявена чрез устата на един заклет поддръжник на онзи тесногърд духовнически ред, който самата Вярa отрича и се стреми да изкорени, характеризирана в мига на своето рождение като мъглява издънка на едно противно вероизповедание, посланието на Най-великото име, подхранвано от потоци от нестихващи изпитания и сгрявано от лъчите на нежната грижовност на Абдул Баха, успя да положи дълбоко корените си в плодородната почва на Америка, за по-малко от един век изпрати своите пъпки и филизи чак до най-отдалечените крайчета на планетата и сега тази Вярa се е изправила, облечена във великолепието на свещеното Здание, което издигна в сърцето на този континент, решена да провъзгласи своето право и да отстоява възможностите си да избави един поразен народ. Без подкрепата на каквито и да са предимства, които могат да предоставят талантът, положението и богатството, общността на американските вярващи, въпреки крехката си възраст, числената си сила, ограничения си опит, постигна по силата на вдъхновената мъдрост, единната воля, нетленната вяроност на своите администратори и учители, отличието на безспорен лидер сред своите посестрими общности от Изток и Запад в ускоряването на настъпването на Златната епоха, предвиждана от Бахаулла.

И въпреки това колко жестоки са кризите, които тази новородена, тази благословена общност издържа в течение на своята изпъстрена със събития история! Колко бавен и мъчителен е процесът, който постепенно я изведе от неве-

дението на неотслабващото пренебрежение до ярката светлина на общественото признание! Колко сурови бяха стресовите, които редиците на преданите ѝ вярващи издържаха поради напускането на нерешителните, злонамереността на сплетниците, вероломството на изпълнените с гордост и амбиции! Какви бури от подигравки, обиди и клевети е трябвало да посрещнат нейните представители в твърдата им подкрепа на целостта и храбрата им защита на доброто име на Вярата, която са били прегърнали! Колко постоянни са били промените и смущаващи обратите, с които е трябвало да се примиряват привилегированите ѝ членове, както млади, така и стари, поотделно и като цяло в героичните си усилия да се издигнат до висините, които един любим Учител ги призова да достигнат!

Многобройни и могъщи са били враговете, които веднага щом откриеха свидетелства за нарастващо въздигане на нейните открити поддръжници, се надпреварваха да хвърлят в лицето ѝ най-злостни обвинения и да изливат върху Предмета на нейното преклонение мускалите на най-яростния си гняв. Колко често те се подиграваха с оскъдността на нейните средства и привидния застой на нейния живот! Колко жестоко се присмиваха на нейния произход и, като разбираха погрешно нейната цел, я отхвърляха като безполезен придатък на едно отиващо си вероизповедание! Не заклеимяха ли те в своите писмени нападки героичната личност на Предтечата на това толкова свято Откровение като страхлив вероотстъпник, извратен изменник и не обявяваха ли целия сбор от многотомните Му писания за безсмислен брътвеж на един безумец? Не решиха ли те да припишат на божествения ѝ Основател най-ниските подбуди, които може да роди един безскрупулен заговорник и узурпатор и не гледаха ли на Центъра на Неговия Завет като на възплъщение на безмилостното потисничество, подст-

рекател на сплетни и явен символ на използването на случая и измамата? Тези немощни врагове на една непрестанно извисяваща се Вярa отново и отново заклеимяха нейните обединяващи света принципи като погрешни в основата си, обявяваха всеобхватната ѝ програма за пълна фантазия, като смятаха нейното виждане за бъдещето за хи-мера и непременно водещо до заблуда. Основните истини, които съставляват нейната доктрина, глупавите ѝ недоброжелатели представиха като прикритие на една безсмислена догма, отказаха да различат административния ѝ механизъм от душата на самата Вярa, а тайнствата, които почита и поддържа, те отъждествиха с чистото суеверие. Принципът на единението, който проповядва и с който се отъждествява, те разбраха погрешно като повърхностен опит за налагане на безличие, многократните ѝ потвърждавания за съществуването на свръхестествени сили те заклеимиха като празна вяра в магии, а блясъка на нейния идеализъм отрекоха като чиста утопия. Всеки процес на пречистване, чрез който една неведома Мъдрост е решавала от време на време да очисти тялото на Неговите избрани последователи от замърсяването на нежеланите и недостойните, тези жертви на нестихващата ревност приветстваха като признак на нахлуващите сили на разцеплението, които е трябвало скоро след това да изсмучат неговата сила, да унищожат жизнеността му и да довършат неговата разруха.

Многообични приятели! Не е моя работа, нито пък изглежда в компетенцията на някой от днешното поколение да проследявам точната и пълна история на растежа и постепенното укрепване на тази непобедима ръка, този могъщ орган на едно постоянно развиващо се Дело. Би било преждевременно в този ранен етап от неговата еволюция да се опитваме да правим изчерпателен анализ, или да достигаме до справедлива преценка на движещите сили, тласнали го

напред, за да заеме такова видно място сред различните инструменти, които Ръката на Всемогъществото е изваяла и сега усъвършенства за изпълнението на Неговото божествено намерение. Бъдещите историци на това могъщо Откровение, надарени с пера, по-способни от това, което всеки от днешните му поддръжници би могъл да твърди, че притежава, без съмнение ще предадат на поколенията едно майсторско изложение на произхода на онези сили, накарали чрез забележителния ход на махалото административния център на Вярата да се наклони далеч от своята люлка към бреговете на американския континент и към самото му сърце — днешният първоизточник и главна опора на нейните бързо развиващи се институции. На тях ще се падне задачата да запишат историята и да оценят значението на една толкова радикална промяна в съдбините на бавно съзряващата Вярa. Тяхна ще бъде възможността да възвеличат добродетелите и да обезсмъртят паметта на онези мъже и жени, които са участвали в осъществяването на това Дело. Тяхна ще бъде привилегията да оценят дела, който всеки един от тези видни строители на световния ред на Бахаулла е имал за настъпването на онова Хилядолетие, обещанието за което лежи въплътено в Неговите учения.

Не предоставят ли историята на ранното християнство и на раждането на исляма, всяко по свой начин, едно поразително сходство с това странно явление, на чиито наченки сега сме свидетели в този първи век от бахайската ера? Не беше ли божественият Импулс, който роди всяка една от тези велики религиозни системи, подтикнат чрез действието на тези сили, освободени от самия неудържим растеж на Вярата, да потърси далеч от родната ѝ страна една по-подходяща среда за въплъщението на нейния дух и разпространението на нейното Дело? Не бяха ли азиатските църкви на Йерусалим, Антиохия и Александрия, състоящи се главно от

покръстени евреи, чийто характер и душевност ги подтикваха да проявяват привързаност към традиционните церемонии на Моисеевото изповедание, накарани вследствие на своя упадък да приемат нарастващото влияние на своите гръцки и римски братя? Не бяха ли принудени да признаят по-голямата доблест и придобитата ефикасност, които дадоха възможност на тези знаменосци на Делото на Иисус Христос да издигнат символите на Неговото световно господство върху руините на една рухваща империя? Не беше ли живителният дух на исляма принуден при подобни обстоятелства да изостави негостоприемната пустош на своя арабски дом, полето на неговите най-големи страдания и подвизи, за да роди в една далечна страна най-прекрасния плод на бавно съзряващата цивилизация?

„От незапомнени времена до ден днешен — потвърждава самият Абдул Баха — светлината на Божествено-то Откровение е изгрявала на Изток и е хвърляла сиянието си на Запад. Пръснатата по този начин светлина обаче е придобивала на Запад изключителен блясък. Помислете си за Вратата, провъзгласена от Иисус. Въпреки че се появи първо на Изток, докато светлината ѝ не се простря над Запада, не бяха проявени в пълна мярка нейните заложи.“ ... „Наближава денят — уверява ни Той в друг откъс, — когато ще бъдете свидетели как чрез блясъка на Вратата на Бахаум Западът ще е изместил Изтока, като ще излъчва светлината на Божественото напътствие.“ ... „В книгите на пророците — отново заявява Той — са записани някои радостни вести, които са абсолютно истински и в тях няма никакво съмнение. Изтокът винаги е бил местоизгрев на Слънцето на истината. На Изток са се появили всички Божии пророци. ... Западът е придобивал просветление от Изтока, но в някои отношения отражението на светлината там

е било по-силно. Това особено се отнася до християнството. Иисус Христос се появи в Палестина и ученията Му бяха създадени в тази страна. Въпреки че вратите на царството са били първо отворени в тази страна и Божиите дарове са били разпространени надлъж и на-шир от нейния център, народите на Запад презърнаха и провъзгласиха християнството в по-пълна степен от народите на Изток.“

Никак не е чудно, че от същото непогрешимо перо из-текоха, след незабравимото посещение на Абдул Баха на Запад, следните често цитирани слова, значението на кои-то би ми било невъзможно да подценя: „Американският континент — обяви Той в едно послание, разкривайки Бо-жествения Си план на вярващите, живеещи в Северозапад-ните щати на Американската република — е в очите на единия истински Бог страната, в която ще бъде разк-рит блясъкът на Неговата светлина, където ще живеят благочестивите и ще се съберат свободните.“ ... „Нека тази американска демокрация — бил чут самият Той да от-белязва докато бил в Америка — бъде първата нация, коя-то ще положи основите на международното разбира-телство. Нека тя бъде първата нация, която да провъзгласи единството на човечеството. Нека тя бъде първата, която да развее знамето на „Най-великия мир“. ... Американците наистина са достойни да бъдат първи-те, които ще изградят шатрата на великия мир и ще провъзгласят единството на човечеството. ... Нека Америка се превърне в излъчващ център на духовно прос-ветление и целият свят да получава от тази божестве-на благодат. Защото Америка е развила по-големи и чу-десни сили и възможности, отколкото други народи. ... Нека населяващите тази страна да станат като не-бесни ангели, с лица постоянно обърнати към Бога. Нека

Всички те се превърнат в служители на Всемогъщия. Нещо се издигнат от сегашните си материални постижения до такава висота, че божественото просветление да може да потече от този център към всички народи по света. ... Този народ на Америка има необходимото и силите да постигне онова, което ще украси страниците на историята, което ще се превърне в предмет на завист от страна на целия свят и да бъде благославяна както на Изток, така и на Запад заради постиженията на нейния народ. ... Американският континент проявява белези и свидетелства на много голям напредък. Бъдещето му е дори още по-обещаващо, тъй като влиянието и светлината му се простират надалеч. Той ще води духовно всички народи.“

Би ли било прекомерно в светлината на такова едно изказване да се очаква, че в една толкова завидна област на земята и от агонията и развалините на една нямаща равна на себе си криза ще разцъфти духовен ренесанс, който, като се обявява посредством американските вярващи, ще обнови съдбините на тази епоха на упадък? Самият Абдул Баха, свидетелстват най-близките Му сподвижници, е Този, Който нееднократно, е доверявал, че установяването на бащината Му Вярa на Северноамериканския континент стои на първо място сред тристранните цели, които, така както Той е смятал, съставляват основната насока на Неговата служба. Той бе Този, у Когото, в разцвета на Неговия живот и почти незабавно след възнесението на Неговия баща, се зароди идеята да започне Своята мисия, като причисли жителите на една толкова обещаваща страна под знамето на Бахаулла. Той беше Този, Който в непогрешимата Си мъдрост и с щедростта на Своето сърце реши да удостои Своите избрани ученици до последния ден от Своя живот с проявленията на постоянната Си загриженост и да

ги обсипва със свидетелствата на особената Си благосклонност. Той беше Този, Който в последните Си години, веднага щом бе избавен от оковите на дългото и жестоко затворничество, реши да посети страната, която остана в продължение на толкова много години обект на безграничните Му грижи и обич. Той беше Този, Който чрез силата на Своето присъствие и обаянието на Своята реч вдъхна в цялото тяло на Своите последователи онова отношение и принципи, които единствени бяха в състояние да ги крепят сред изпитанията, неизбежно породени от самото изпълнение на тяхната задача. Не беше ли Той чрез няколкото функции, които изпълняваше, докато живееше сред тях, било то в полагането на първия камък на техния Молитвен дом или на празника, който Той лично им предложи и на който Той реши лично да ги обслужва, или в акцента, който Той на един по-тържествен случай постави върху следствията от Неговото духовно положение — не беше ли Той чрез тези неща решил да им завещае всичко съществено от онова духовно наследство, което знаеше, че те умело ще запазят и чрез делата си непрестанно ще обогатяват? И накрая, кой би могъл да се съмнява, че чрез Божествения план, разкрит пред техните очи към края на Неговия живот, Той ги удостоверяваше с онова духовно първенство, на което те можеха да разчитат в изпълнението на своята благородна съдба?

„О, вие, апостоли на Бахаума! — така Той се обръща към тях в едно от Своите послания. — Нека животът ми бъде принесен в жертва за вас! ... Вижте портите, които Бахаума е отворил пред вас! Помислете си колко възвишено и благородно е положението, което е предопределено да заемете; колко неповторими са благодеянията, с които бяхте удостоени.“ ... „Мислите ми — казва им Той в друг един откъс — са обърнати към вас и сърцето ми трепва в мен при споменаването на вашето име. Да зна-

ехте само как душата ми грее с обичта към вас, такова щастие би обзело сърцата ви, че би ви накарало да изпитвате дълбока обич един към друг.“ ... „Пълната степен на успеха ви — заявява Той в едно друго послание — все още не е разкрита, значението му все още не е разбрано. Не след дълго вие със собствените си очи ще бъдете свидетели колко ярко всеки един от вас, съвсем като лъчезарна звезда, ще започне да излъчва в твърдината на своята страна светлината на Божественото напътствие и ще дари на нейния народ славата на вечния живот.“ ... „Обсегът на бъдещите ви постижения — още веднъж потвърждава Той — все още остава неразкрит. Горещо се надявам в близко бъдеще цялата земя да бъде развълнувана и разтърсена от резултатите на вашите постижения.“ ... „Всемогъщият — уверява ги Той — несъмнено ще ви дари с помощта на Своего милосърдие, ще ви облече в белезите на Своего могъщество и ще вдъхне в душите ви подкрепящата сила на Светия Дух.“ ... „Не бъдете загрижени — призовава ги Той — за малобройността си, нито пък се чувствайте потиснати от многочислеността на невярващия свят. ... Напрегнете усилия; мисията ви е неизказано славна. Ако успехът украси начинанието ви, Америка със сигурност ще се превърне в център, от който ще се изляят вълни на духовна сила и престолът на царството Божие в пълнотата на своето величие и слава ще бъде твърдо установен.“

„Надеждата, която храни за вас Абдул Баха — насърчава ги така Той, — е същият този успех, който съпътстваше усилията ви в Америка, да може да увенчае усилията ви и в други части на света, за да може чрез вас славата на Божието Дело да се разпространи на Изток и на Запад и настъпването на царството на Господа на силите да бъде провъзгласено из всичките пет конти-

нента на планетата. ... Досега вие бяхте неуморни в труда си. Нека усилията ви от сега нататък да се умножат хилядократно. Призовете хората в тези страни, столици, острови, дружества и църкви да влязат в царството Абха. Обсегът на усилията ви трябва наистина да бъде разширен. Колкото по-широк е неговият обхват, толкова по-поразителни ще бъдат свидетелствата на Божествената подкрепа. ... Ех, да можех да пътувам, та дори и пеша и в пълна бедност, до тези области и надигайки призова „Я Бахаул Абха!“ в градове, села, планини, пустини и океани, да разпространявам Божествените учения! Това, уви, аз не мога да сторя! Колко дълбоко страдам поради това! Моля се на Бога вие да можете да го постигнете.“ И накрая, като че ли за да увенчае всички Свои предишни речи, идва следното тържествено потвърждение, възплаващо Неговото виждане за духовната съдба на Америка: „В мига, в който това Божествено послание бъде понесено от американските вярващи от бреговете на Америка и бъде разпространено през континентите на Европа, Азия, Африка и Австралия, та чак до островите в Тихия океан, тази общност ще се види сигурно установена на престола на вечното господство. Тогава всички народи по света ще станат свидетели, че тази общност е духовно просветлена и божествено напътствана. Тогава цялата земя ще отекне с възхвалата на нейното великолепие и величие.“

Именно в светлината на тези гореспоменати слова на Абдул Баха всеки здравомислещ и съзнателен вярващ би трябвало да се спре на значението на следната знаменателна реч на Бахаулла: „На Изток изгря светлината на Неговото Откровение; на Запад се появиха белезите на Неговото господство. Размислете върху това в сърцата си, о, хора, и не бъдете от онези, които са запушили

ушите си за призивите на Този, Който е Всемогъщият, Всевъзхваляваният. ... Ако се опитат да скрият светлината му на този континент, то със сигурност ще надигне глава в сърцето на самия океан, и надигайки гласа си, ще обяви: „Аз съм даряващият живот на света!“

Многообични приятели! Възможно ли е очите ви да бъдат толкова замъглени, че да не съумяват да различат в мъките и объркването, които, по-огромни от тези в която и да е друга страна и по начин, невиджан досега в историята, са сполетели днес американския народ, свидетелствата на наченките на онзи духовен ренесанс, който тези, изпълнени със смисъл слова на Абдул Баха толкова ясно предвещават? Гърчовете и острите болки на агонията, които един напрегнал се народ започва да изпитва сега, обилно свидетелстват за това. Сравнете тъжното плачевно състояние на народите по света и особено на тази велика република на Запада, с увеличаващото се благосъстояние на онази шепа нейни граждани, чиято мисия, ако останат верни на своя дълг, е да изцелят нейните рани, да възвърнат увереността ѝ и да съживят сломените ѝ надежди. Сравнете ужасните гърчове, междоусобните конфликти, дребнавите спорове, извехтелите противоречия, безкрайните революции, които носят вълнение сред масите, с нежната нова светлина на мира и истината, която обгръща, напътства и подкрепя онези храбри наследници на закона и обичта на Бахаулла. Сравнете разпадащите се институции, дискредитираното държавничество, спукалите се като балон теории, ужасяващата деградация, безумието и яростта, превратностите, лъжовността и компромисите, които характеризират днешната епоха, с постоянното укрепване, свещената дисциплина, единството и сплотеността, увереното убеждение, безпрекословната вяроност, героичната саможертва, които пред-

ставяват отличителна черта на тези верни служители и предвестници на златната епоха на Вярата на Бахаулла.

Не е чудно, че следните пророчески слова са били разкрити от Абдул Баха: *„Изтокът — уверява ни Той — наистина бе озарен със светлината на царството. Не след дълго същата тази светлина ще пръсне едно още по-силно сияние върху Запада. Тогава сърцата на хората там ще бъдат съживени чрез силата на Божиите учения и душите им ще бъдат разпалени чрез незагиващия огън на Неговата обич.“ ... „Престижът на Божията Вяра — заявява Той — нарасна неимоверно. Нейното величие сега е явно. Наближава геният, когато тя ще е хвърлила ужасна тревога в човешките сърца. Затова ликувайте, о, обитатели на Америка, ликувайте с безкрайна радост!“*

Високоуважавани и многообични братя! Когато погледнем назад към четиридесетте години, които изминаха, откакто благотворните лъчи на бахайското Откровение за първи път сгряха и озариха американския континент, можем да видим, че те лесно биха могли да бъдат разделени на четири различни периода, всеки от които намира своя завършек в събитие с такова значение, че представлява крайъгълен камък по пътя, водещ американските вярващи към обещаната победа. Първите от тези десетилетия (1893-1903 г.), характеризирани от един процес на бавно и постоянно съзряване, може да се каже, че намериха своя връх в историческите пътувания, предприети от американските ученици на Абдул Баха до свещената гробница на Бахаулла. Последвалите ги десет години (1903-1913 г.), толкова изпълнени с проверки и изпитания, които раздвижиха, пречисти-ха и изпълниха с енергия тялото на първите пионери на Вярата в тази страна, имаха за щастлива кулминация незабравимото посещение на Абдул Баха в Америка. Третият

период (1913-1923 г.), един период на спокойно и ненарушавано укрепване, има като неизбежен резултат раждането на онази божествено определена администрация, основите на която бяха положени от завещанието на покойния Учител. Останалите десет години (1923-1933 г.) се отличаваха навсякъде с едно по-нататъшно вътрешно развитие, както и чрез забележително разрастване на международните дейности на тази израстваща общност, станаха свидетели на завършването на надстройката на Машрекул Азкар — могъщата опора на администрацията, символът на нейната сила и знакът на бъдещата ѝ слава.

Всеки един от тези последователни периоди изглежда допринесе със своя характерен принос в обогатяването на духовния живот на тази общност и в подготвянето на нейните членове за изпълнението на огромните отговорности на тяхната уникална мисия. Поклоненията, които бяха подтикнати да предприемат най-видните ѝ представители в този най-ранен период от нейната история, разпалиха в душите на нейните членове такава обич и усърдие, които и най-голямата враждебност не би могла да угаси. Изпитанията и несгодите, които тя изпита впоследствие, дадоха възможност на тези, които ги надмогнаха, да получат в пълна степен едно разбиране за приложението на тяхната Вяра, което никакво противопоставяне, колкото и решително и добре организирано да е то, би могло да се надява някога да отслаби. Институциите, които неговите изпитани и проверени последователи създадоха по-късно, осигуриха на поддръжниците му онова спокойствие и непоклатимост, които нарастването на тяхната численост и непрестанното разширение на техните дейности настоятелно изискваха. И накрая, храмът, който поддръжниците на вече твърдо установената администрация бяха вдъхновени да издигнат, им даде виждането, което нито бурите на вътрешните безредици, нито

вихрушките на международните вълнения не биха могли да замъглят.

Би ми отнело твърде дълго да се опитам да направя дори и кратко описание на първите вълнения на духовете, които навлизането на бахайското Откровение в Новия свят, породено, започнато и насочвано от възлюбения ни Учител, незабавно предизвика. Нито пък мястото ми позволява да се спра на обстоятелствата, съпътстващи историческото посещение на първите американски поклонници на святата гробница на Бахаулла; да предам делата, които ознаменуваха връщането на тези носители на едно новородено Евангелие в родната им страна, или да направя оценка на непосредствените последствия от техните постижения. Нямам думи, които да са достатъчни, за да изразя как в един миг разкриването на надеждите, очакванията и намеренията на Абдул Баха за този пробуден континент, наелектризираха умовете и сърцата на онези, които имаха привилегията да Го чуят, които станаха приемници на неocenимите Му благословии и избрани пазители на Неговата увереност и доверие. Никога не мога да се надявам да изтъквам както добавя чувствата, които се надигнаха в онези героични сърца, когато приседнаха в нозете на техния Учител под подслона на Неговата къща-затвор, изпълнени с нетърпение да погълнат и с намерение да запазят излиянията на божествената Му Мъдрост. Никога не бих могъл да отдам заслуженото на онзи дух на несломима решимост, която въздействието на тази магнетична личност и очарованието на тези силни слова разпалиха в цялата дружина на тези завръщащи се поклонници, тези посветили се вестители на Божия Завет, в една толкова решителна епоха от тяхната история. Споменът за имена като Луа, Чейс, Макнат, Дийли, Гудол, Додж, Фармър и Бритингам — споменавайки само няколко от онова безсмъртно съзвездие, присъединило се сега към

славата на Бахаулла — ще остане завинаги свързано с издигането и установяването на Неговата Вярa на американския континент и ще продължи да хвърля в нейните летописи един блясък, който времето никога не ще помрачи.

Именно чрез тези поклонения, така както следваха едно след друго в годините непосредствено след възнесението на Бахаулла, блясъкът на Завета, затъмнен за известно време под явното влияние на Най-големия нарушител, се показва тържествуващ сред превратностите, които го бяха сполетели. Именно чрез пристигането на тези поклонници и единствено на тях, униинето, обхванало неутешимите членове на семейството на Абдул Баха, най-сетне бе разсеяно. Чрез тези непрестанни посетители Най-великият свещен лист, която единствена със своя Брат сред членовете на бащиното си домочадие трябваше да се изправи срещу противопоставянето на почти цялата съвкупност от нейните роднини и близки, намери онази утеха, която толкова силно я крепеше до самия край на нейния живот. Чрез силите, които тази малка група от завръщащи се поклонници можа да освободи в сърцата на този континент, бе заглушен погребалния звън на всеки заговор, замислен от онези, които се мислеха за унищожители на Божието Дело.

Посланията, които бяха разкрити впоследствие от неуморното перо на Абдул Баха, възплаващи в страстен и недвусмислен език Неговите заръки и съвети, Неговите призови и коментари, Неговите надежди и желания, Неговите страхове и предупреждения скоро започнаха да бъдат превеждани, публикувани и разпространявани надлъж и шир из Северноамериканския континент, като по този начин даваха на все по-разширяващия се кръг на първите вярващи онази духовна храна, единствено дала им възможност да надделеят суровите изпитания, които скоро трябваше да изпитат.

Часът на една безпрецедентна криза обаче неумолимо наближаваше. Свидетелства на разногласия, подсилвани от гордост и амбиции, започнаха да затъмняват блясъка и да забавят растежа на новородената общност, която апостолическите учители на този континент се потруриха да установят. Онзи, който изигра важна роля в поставянето на началото на една толкова бляскава ера в историята на Вярата, комуто Центърът на Завета на Бахаулла бе дал наименованията „Бахайският Петър“, „Пастирът на Божиите стада“, „Завоевателят на Америка“, който бе удостоен с уникалната привилегия да помага на Абдул Баха при полагането на първия камък на мавзолея на Баб в планината Кармел — такъв човек, заслепен от изключителния си успех и домогващ се към неконтролирано доминиране над убежденията и дейностите на неговите близки съученици, нагло издигна знамето на бунта. Като се отцепи от Абдул Баха и се съюзи с Най-големия враг на Божията Вярa, този заблуден отстъпник се постара, чрез изопачаването на ученията и повеждането на кампания на непрестанно злословене срещу личността на Абдул Баха, да подкопае вярата на онези вярващи, които той в продължение на повече от осем години толкова усърдно се мъчеше да спечели на своя страна. Чрез памфлетите, които публикуваше, чрез активното сътрудничество на емисарите на неговия главен Съюзник, и подкрепян от усилията, които християнските духовнически врагове на бахайското Откровение започваха да полагат, той съумя да нанесе на зараждащата се Божия Вярa удар, от който тя бавно и мъчително се възстанови.

Не е необходимо да се спирам на непосредственото въздействие на това сериозно, но в същото време мимолетно разцепление в редиците на американските последователи на Делото на Бахаулла. Нито е необходимо да се впускам в подробности за характера на клеветническите

писания, които се изляха върху тях. Няма нужда и да изброявам мерките, до които прибегна вечно бдителният Учител, за да успокои и в крайна сметка да разсее техните тревоги. На бъдещите историци се пада да преценят стойността на мисията на всеки от четирите избрани пратеници на Абдул Баха, които един след друг бяха изпратени от Него, за да успокоят и да вдъхнат нов живот на тази изпълнена с безпокойство общност. Нека те по своя воля поемат задачата да открият в работата, която бе възложена на тези заместници на Абдул Баха, наченките на огромната администрация, чийто крайъгълен камък им бе заръчано да положат — една администрация, чието символично Здание Той по-късно щеше лично да установи и чиято основа и обсег условията на завещанието Му щяха да разширят.

Достатъчно е да се каже, че на този етап от нейното развитие, дейностите на несломимата Вяра придобиха такива размери, че, от една страна, накараха нейните врагове да измислят нови оръжия за планираните си нападки, а от друга, караха върховния ѝ Поддръжник да запознава нейните последователи чрез квалифицирани представители и учители с основните принципи на администрацията, която едновременно със своя растеж ще въплъщава, предпазва и подхранва нейния дух. Делата на такива упорити врагове като Ватралски, Уилсън, Джесъп и Ричардсън си съперничат в безплодните си опити да опетнят чистотата ѝ, да спрат уверения ѝ ход и да предизвикат нейното поражение. На обвиненията в нихилизъм, ерес, мохамедански гностицизъм, неморалност, окултизъм и комунизъм, толкова своеволно отправяни срещу тях, необезкуражените жертви на такива яростни отрицания, водени от заръките на Абдул Баха, отвърнаха чрез започването на поредица от дейности, които поради самата си същност щяха да се превърнат в предшественици на едни трайни, официално признати админист-

ративни институции. Създаването на първия Дом на духовността в Чикаго, определен от Абдул Баха като „Дом на справедливостта“ за този град; образуването на Бахайско издателско общество; основаването на Дружеството „Грийн акър“; публикуването на „Звезда на Запада“; провеждането на първия Национален бахайски събор, съвпадащ с пренасянето на тленните останки на Баб до последното им място на покой в планината Кармел; регистрирането на обединението „Бахайски храм“ и сформирането на Изпълнителен комитет за Машрекул Азкар — тези неща изпъкват като видни постижения на американските вярващи, които обезсмъртиха спомена за най-бурния период от тяхната история. Хвърлен чрез самите тези дейности в развълнуваните морета на непрестанните изпитания, направляван от крепката десница на Абдул Баха и насърчаван от смелите инициативи и преливаща жизнерадостност на една група от подложени на жестоки изпитания ученици, Спасителният ковчег на Завета на Бахаулла от онези дни насам неотклонно следваше своя курс, без да обръща внимание на бурите от горчивите беди, които бушуваха и които ще продължат да го връхлитат в устремения му ход към обещания пристан на несмущаваното спокойствие и мир.

Без да изпитват задоволство от постиженията, които увенчаха всеотдайните усилия на техните избрани представители на американския континент и насърчени от първоначалния успех на техните учители-пионери извън неговите предели — във Великобритания, Франция и Германия — общността на американските вярващи се изпълни с решимост да спечели в далечни земи нови подкрепления за напредващата армия на Бахаулла. Като се отправиха от западните брегове на своята родна страна и подтикнати от несломимата енергия на новородената Вяра, тези странстващи учители на Евангелието на Бахаулла напредваха към острови-

те на Тихия океан, та чак до Китай и Япония, решени да установят през най-далечните морета предните постове на своята дълбоко обичана Вяра. Както в родния си дом, така и навън тази общност по това време вече беше показала възможностите си да разшири обхвата и да укрепи основите на огромните си начинания. Гневните гласове, които бяха отправени в протест срещу нейното издигане, потъваха сред шумното одобрение, с което Изтокът посрещаше последните ѝ победи. Онези грозни черти, които избуяха толкова заплашително, постепенно започнаха да изчезват в далечината, отваряйки едно още по-широко поле пред тези благородни воители за изявата на тяхната скрита енергия.

На американския континент Вярата на Бахаулла бе наистина възродена. Като птицата Феникс тя се издигна, изпълнена с бодрост, крепкост и красота и сега, чрез гласа на тържествуващите си представители, настоятелно се обръщаше към Абдул Баха, като Го умоляваше да предприеме пътуване до неговите брегове. Първите плодове на мисията, поверена на достойните ѝ поддръжници, придадоха такава трогателност на техния зов, че Абдул Баха, Който току-що бе освободен от оковите на едно унижително потисничество, не бе в състояние да откаже. Огромната Му, несравнима обич към собствените Му любими деца Го подтикна да откликне на тяхната молба. Освен това страстното им настояване бе подсилено от многобройните покани, които представителите на различни проявяващи интерес организации, били те религиозни, образователни или хуманитарни, отправиха към Него, като изразяваха силното си желание да чуят от собствената Му уста едно изложение на ученията на Неговия баща.

Въпреки и на преклонна възраст, въпреки страдащ от болести в резултат от натрупалите се грижи на петдесетгодишното изгнаничество и пленничество, Абдул Баха се от-

прави на Своего незабравимо пътуване през моретата към страната, където щеше да може да благослови чрез присъствието Си и да облагороди чрез делата Си огромните начинания, които Неговият дух бе накарал учениците Му да извършат. Обстоятелствата, които съпътстваха тържественото Му шествие из главните градове на Съединените щати и Канада, перото ми е напълно неспособно да опише. Радостта, която предизвика Неговото пристигане, обществения отзвук, който дейностите Му предизвикаха, силите, които освободиха Неговите речи, противопоставянето, което предизвикаха следствията от Неговите учения, значителните събития, които думите и делата Му постоянно предизвикваха — тези неща бъдещите поколения без съмнение ще запишат в подробности и както подобава. Те внимателно ще обрисуват техните характерни белези, ще ценят и съхраняват спомена за тях и ще предават на тези след тях едно ненакърнено описание и на най-малките им подробности. Наистина би било самонадеяно от наша страна да се опитваме в наше време да нахвърлим дори и в най-общи черти една толкова необятна, толкова увлекателна тема. Като се замислим, след като са изминали около двадесет години върху това забележително събитие в духовната история на Америка, ние все пак се чувстваме подтикнати да признаем неспособността си да схванем неговото значение или да обхванем неговата тайна. На предишните страници бегло споменах няколко от по-характерните черти на това незабравимо посещение. Тези моменти, когато се обърнем към тях, красноречиво обявяват специалното намерение на Абдул Баха да удостои чрез тези символични функции първородната сред общностите на Запад с онова духовно първенство, което щеше да представлява унаследено право на американските вярващи.

Семенцата, които безспирните дейности на Абдул Баха толкова щедро пръснаха, дариха Съединените щати и Канада, а и целия континент с възможности, каквито той никога не е познавал в своята история. На малката група от Негови възпитани и обични ученици и чрез тях на техните потомци Той чрез това посещение завеща едно безценно наследство — наследство, което носеше със себе си свещеното и първостепенно задължение да се надигнат и да продължат в тази плодородна почва работата, която Той толкова славно бе започнал. Можем смътно да си представим желанията, които трябва да са бликнали от пламенното Му сърце, когато Той е казвал последно сбогом на тази многообещаваща страна. „Една неведома Мъдрост — можем лесно да си представим как Той отбелязва пред учениците Си в навечерието на Своето отпътуване — в Своята безкрайна щедрост е избрала вашата родна страна за изпълнението на една велика цел. Посредством Завета на Бахаулла, аз, като един орач, бях призован от началото на моята служба да обръщам и разоравам земята ѝ. Силните потвърждения, които в първите дни на вашето участие се изляха върху ви, подготвиха и възродиха нейната почва. Бедите, които впоследствие бяхте принудени да изтърпите, прокараха дълбоки бразди в полето, което ръцете ми подготвиха. Семенцата, които ми бяха поверени, сега съм пръснал надлъж и нашир пред вас. Под нежните ви грижи, чрез непрестанните ви усилия, всяко едно от тези семенца трябва да покълне, всяко едно трябва да роди предопределения си плод. Върху ви скоро ще се стовари една невиджана по своята суровост зима. Нейните буреносни облаци бързо се струпват на хоризонта. Буйни ветрове ще се стоварят върху ви от всички страни. Светлината на Завета ще бъде затъмнена чрез моето отпътуване. Тези силни удари, това зимно опустошение обаче ще отминат. Спящото семен-

це ще избуи в една нова дейност. То ще разлисти своите пъпки, ще разкрие в могъщи институции своите листа и цветове. Пролетните дъждове, които нежната благосклонност на небесния Отец ще накара да се спуснат над вас, ще дадат възможност на това нежно растение да простре своите клони до области далеч зад пределите на родната ви страна. И накрая постоянно издигащото се слънце на Неговото Откровение, греещо в блясъка на своя зенит, ще даде възможност на това могъщо Дърво на Неговата Вярa да роди, в завършека на времето и във вашата почва, своя златен плод.“

Следствията от едно такова прощално послание не биха могли да останат задълго неразкрити за просветените ученици на Абдул Баха. Веднага след като завърши Своето продължително и трудно пътуване из американския и европейския континент, ужасните събития, за които Той бе загатвал, започнаха да се проявяват. Един конфликт, такъв, какъвто Той бе предсказал, прекъсна за известно време всякакви средства за комуникация с онези, на които Той бе решил да окаже едно толкова безрезервно доверие и от които в отговор очакваше толкова много. Зимното опустошение, със своите разрушения и сеч, следваше в продължение на четири години своя ход, докато Той, оттеглил се в тихото усамотение на Своя дом в близост до святата гробница на Бахаулла, продължи да предава мислите и желанията Си на онези, които бе оставил след себе си и които бе удостоил с неповторимите белези на Своята благосклонност. В безсмъртните послания, които в дългите часове на общуването Му с Неговите многообични приятели бе подтикнат да разкрие, Той разкри пред техните очи Своето виждане за духовната им съдба, Своя план за мисията, която желаше те да предприемат. Семенцата, които ръцете Му бяха посе- ли, сега Той поливаше със същата тази грижовност, същата

тази обич и търпение, които характеризираха предишните Му усилия, докато Той се трудеше сред тях.

Ясният зов, който Абдул Баха отправи, бе сигнал за един взрив от подновени дейности, които, също както и подбудите, вдъхновени от тях и силите, които те приведоха в действие, Америка рядко бе виждала. Като придаде невиждан тласък на работата, която предприемчивите пратеници на посланието на Бахаулла започнаха в далечни страни, това могъщо движение продължи да се разпространява и до днес, набра сила с простирането на своите клонове по лицето на планетата и ще продължи да ускорява своя ход, докато бъдат изпълнени и последните желания на неговия първоначален Поддръжник.

Като оставиха своя дом, роднини, приятели и място в обществото, една шепа мъже и жени, горящи от усърдие и увереност, които никое човешко средство не би могло да разпали, се надигна да изпълни заръките, които им даде Абдул Баха. Отплавайки на север чак до Аляска, продължавайки към Карибските острови, прониквайки в Южноамериканския континент до бреговете на Амазонка и пресичайки Андите до най-южните части на Република Аржентина, насочвайки се бързо към остров Таити и зад него до Австралийския континент и още по-надалеч до Нова Зеландия и Тасмания, тези безстрашни вестители на Вярата на Бахаулла успеха чрез собствените си постъпки да дадат на сегашното поколение от техни съвярващи из целия Изток един пример, който те лесно биха могли да последват. Предвождани от своя бляскав представител, който от времето, когато бе отправен призивът на Абдул Баха на два пъти обиколи света и продължава с чудно безстрашие и сила на духа да обогатява неповторимия летопис на своята служба, тези мъже и жени съществено допринесоха за разширяването до степен, ненадмината досега в бахайската исто-

рия, на властта на световното господство на Бахаулла. Изправени пред почти непреодолими препятствия, те съумяха, в повечето страни, през които преминаха или в които живяха, да провъзгласят ученията на своята Вярa, да разпространят нейната литература, да защитят нейното Дело, да положат основите на нейните институции и да увеличат числеността на обявилите се за нейни поддръжници. За мен би било невъзможно да развия в тези тесни граници разказа за подобни героични постъпки. Нито каквото и да е отдаване на почит от моя страна би било достатъчно за духа, който даде възможност на тези знаменосци на Божията религия да спечелят такива лаври и да удостоят с такова отличие поколението, към което принадлежат.

До това време Делото на Бахаулла бе обгърнало света. Светлината му, родена в мрака на Персия, бе отнесена последователно до Европейския, Африканския и Американския континент и сега проникваше в сърцето на Австралия, обгръщайки по този начин цялата земя с един сияйно блестящ пръстен. Приносът, който тези достойни, тези решителни ученици имаха в просветляването на последните дни от земния живот на Абдул Баха единствено Той истински видя и можа достатъчно да оцени. Уникалното и вечно значение на тези постижения със сигурност ще бъде разкрито чрез усилията на подрастващото поколение, споменът за тях ще бъде достойно съхранен и възвеличен от Неговите дела. Какво дълбоко удовлетворение трябва да е изпитал Абдул Баха, съзнавайки приближаването на часа на Своего отпътуване, когато е бил свидетел на първите плодове от международното служене на тези герои на бащината Му Вярa! На техните грижи Той бе поверил едно толкова велико и благородно наследство. В здрача на Своя земен живот Той можеше да си откъхне със спокойната увереност, че може да

разчита на такива способни ръце за запазването на нейната цялост и възвеличаването на нейните добродетели.

Смъртта на Абдул Баха, толкова ненадейна в обстоятелствата, които я предизвикаха, толкова драматична по своите последствия, не можеше нито да спре действието на тази толкова динамична сила, нито да обвие в неяснота нейната цел. Онези пламенни призиви, въплътени в завещанието на покойния Учител, можеха единствено да потвърдят нейната насока, да определят нейния характер и да подсилват обещанието за нейния краен успех.

От спазмите на страданието, които изпитаха Неговите безутешни последователи, сред жарта и праха, които хвърлиха пристъпите, започнати от един незнаещ покой враг, бе родена администрацията на несломимата Вяра на Бахаулла. Силната енергия, освободена чрез възнесението на Центъра на Неговия Завет се претвори в този върховен, този непогрешим Орган за постигането на Божественото предназначение. Завещанието на Абдул Баха разкри характера, потвърди основата, допълни принципите, заяви неотменимостта му и изложи неговите главни институции. Със същата тази спонтанност, която характеризираше техния отклик на посланието, провъзгласено от Бахаулла, сега Америка се бе надигнала да прегърне делото на администрацията, която завещанието на Неговия син недвусмислено бе установило. Тя бе дадена на нея и единствено на нея в бурните години, последвали разкриването на този толкова важен документ, за да се превърне в неустрашим поборник на тази администрация, в опорен стълб на нейните новородени институции и водещ разпространител на нейното влияние. Американските вярващи, предвестници на златната епоха на Вярата, сега достойно наследиха своите персийски братя, които в героичната ѝ епоха бяха спечелили короната на мъченичеството, като на свой ред понесоха

палмата на трудно спечелената победа. Непрекъснатият летопис на сияйните им дела установи извън всякакво съмнение техния извънреден принос в оформянето на съдбините на тяхната Вярa. В един свят, гърчещ се от болка и изпаднал в пълно объркване, тази общност — авангардът на избавителните сили на Бахаулла — успя в годините, последвали смъртта на Абдул Баха, да издигне високо над институциите, създадени от нейните посестрими общности на Изток и на Запад това, което по всяка вероятност ще съставлява основния стълб на онзи бъдещ Дом — Дом, на който идните поколения ще гледат като на последно убежище за загиващата цивилизация.

В изпълнението на тяхната задача нито на шепота на вероломните, нито на злостните пристъпи на техните заклетни врагове бе позволено да ги отклонят от висшата им цел или да подкопаят вярата им във възвишеността на тяхното призвание. Вълнението, предизвикано от онзи, който в непрестанните си и жалки стремления към земни богатства щеше, ако не бе предупреждението на Абдул Баха, да опетни доброто име на тяхната Вярa, ги отмина като цяло неопределени. Научени от изпитанията, и на сигурно в крепостта на своите бързо израстващи институции, те заклеиха неговите внушения и чрез непоколебимата си вяроуност успяха да разтурят надеждите му. Те отказаха да позволят на каквито и да са съображения относно всепризнатия престиж и извършената служба на неговия баща и на неговите сподвижници да отслабят решимостта им да отбягват напълно личността, която Абдул Баха бе толкова силно заклеил. Прикритите нападки, с които шепотно заблудени ентузиастични се опитаха впоследствие на страниците на своето периодично издание да спрат растежа и да разбият перспективата, стояща пред тази новородена администрация, също така не съумяха да постигнат своята цел. Отноше-

нието, което по-късно прие една заслепена жена, нейните нелепи твърдения, дързостта ѝ в осмиването на завещанието на Абдул Баха и в подлагането на съмнение на неговата автентичност, както и усилията ѝ да отхвърли неговите принципи, отново не бяха в състояние да предизвикат и най-малкото разцепление в редиците на храбрите ѝ поддръжници. Вероломните интриги, които амбициите на един коварен и още по-скорошен враг бяха родили, чрез които той все още се мъчи да обезличи благородното творение на Абдул Баха и да изопачи неговите административни принципи, за пореден път намират своя крах. Тези периодични и безплодни опити от страна на нейните неприятели да предизвикат предаването на новопостроената крепост на Вярата бяха от самото начало напълно пренебрегвани от нейните защитници. Колкото и яростни да бяха пристъпите на врага и колкото и изкусна да бе неговата хитрост, защитниците на Вярата отказаха да отстъпят и най-малко от своите дълбоко хранени убеждения. Те последователно не обръщаха внимание на неговите внушения и заплахи и не можеха да не гледат със съжаление на подбудите, които предизвикваха неговите действия, методите, които той упорито използваше и случайните привилегии, на които той временно се радваше. Процъфтяващи за известно време чрез начините, които заговорническите им улове бяха родили и подкрепяни от мимолетните предимства, които известността, способностите или благосъстоянието предоставят, тези добре известни възгледи на покварата и ереста успяха за известно време да изложат на показ своите грозни черти, единствено за да потънат така бързо, както бяха изгрили, в калта на безславния си край.

Измежду тези бедствени изпитания, наподобяващи в някои от техните аспекти разрушителната буря, която съпътстваше раждането на Вярата в родната ѝ страна, амери-

канските вярващи отново излязоха тържествуващи, без да бъде изменена посоката на техния път, без да бъде опетнено тяхното име, без да бъде накърнено тяхното наследство. Една поредица от величествени постижения, всяко едно от които по-значително от предходното, щяха да пръснат все по-силен блясък върху вече блестящите ѝ летописи. В мрачните години, следващи непосредствено възнесението на Абдул Баха техните дела засветиха с такова сияние, което ги направи обект на завистта и преклонението на по-малко привилегированите сред техните братя. Цялата общност, свободна и с пълна увереност, се надигаше за една велика и славна възможност. Силите, които предизвикаха нейното раждане, които помогнаха за нейното издигане, сега ускоряваха своя растеж, по начин и с такава бързина, че нито спазмите на една обхванала света мъка, нито непрестанните гърчове на тази обезумяла епоха биха могли да сковат усилията или да спрат нейния уверен ход.

Вътре в себе си общността бе започнала поредица от начинания, които щяха да ѝ дадат възможност, от една страна, още повече да разшири обхвата на духовната си юрисдикция, а от друга, да създаде съществено необходимите инструменти за създаването и укрепването на институциите, които едно такова разширяване наложително изискваше. Извън нея начинанията ѝ бяха вдъхновени от двойната цел за провеждането, дори по-усилено от преди, на възхитителната работа, която бе започната във всеки един от петте континента от нейните международни учители и в поемането на още по-голям дял в посрещането и решаването на деликатните и сложни проблеми, с които се сблъскваше новоосвободената Вяра. Раждането на администрацията в този континент сложи началото на тези достойни за уважение усилия. Постепенното ѝ укрепване щеше да осигури тяхната непрекъснатост и да засили тяхната ефективност.

В този момент единственото, което мога да сторя, е да изброя само най-видните постижения, които в тяхната родна страна и извън нейните предели издигнаха толкова много престижа на американските вярващи и допринесоха за славата и честта на Най-великото име, като оставя на бъдните поколения задачата да изяснят тяхната важност и да направят подобаваща оценка на тяхната стойност. На тялото на техните избрани представители трябва да бъде отдадена почитта за това, че бяха първите сред своите посестрими съвети на Изток и на Запад, които създадоха, провъзгласиха и узакониха съществените инструменти за ефективното изпълнение на колективните си задължения — инструменти, на които всяка правилно изградена бахайска общност трябва да гледа като на модел, достоен да бъде приет и следван. На техните усилия трябва също така да бъде отдадено историческото постижение за установяването на националните им фондове на една постоянна и непревземаема основа и за създаването на необходимото средство за сформирането на онези допълнителни органи, чиято функция е да управляват от името на техните попечители имуществото, от което те биха имали нужда извън пределите на пряката си юрисдикция. Чрез тежестта на своята морална подкрепа, толкова щедро оказана на техните египетски братя, те успяха да премахнат някои от най-страшните пречки, които Вратата трябваше да преодолее в борбата си да се освободи от оковите на мюсюлманската ортодоксалност. Чрез ефективната и навременна намеса на същите тези избрани представители, те успяха да предотвратят бедите и опасностите, които заплашваха техните съратници в Съветските републики и да парират яростта, която заплашваше с непосредствено разрушение една от най-скъпите и най-благородни бахайски институции. Нищо друго освен всеотдайната подкрепа, била тя морална или финансова,

която американските вярващи, лично и като цяло, почувстваха подтик да окажат на няколко пъти на нуждаещите се и измъчените сред техните братя в Персия, би могло да спаси тези злочести жертви от последствията на бедите, които ги сполетяха в годините, последвали възнесението на Абдул Баха. Именно обществената известност, която бяха създали техните американски братя, протестите, които те бяха подтикнати да издигнат, молбите и петициите, които подадоха, бяха това, което облекчи тези страдания и обузда насилието на най-лошите и най-тираничните опоненти на Вярата в тази страна. Кой друг, ако не един от техните най-изтъкнати представители, стана, за да обърне вниманието на най-висшия Трибунал засега в света върху неправдите, които тази Вярa, лишена от едно от най-светите си места на поклонение, изстрада от ръката на едни узурпатор? Кой друг успя да осигури чрез търпеливи и постоянни усилия онези писмени потвърждения, които обявяват справедливостта на това преследвано Дело и мълчаливо потвърждават неговото право на статут на независима религия? „Комисията — гласи резолюцията, приета от Комисията с постоянен мандат към Обществото на народите — препоръчва на съвета да помолит британското правителство да направи постъпки пред иракското правителство с оглед незабавното преразглеждане на отказа за правосъдие, което са получили тържестелите (Бахайския духовен съвет на Багдад).“ Опитвал ли се е някой друг освен американски вярващ да получи от кралска особа подобни забележителни и многократни свидетелства за възраждащата сила на Божията Вярa, подобни поразителни споменавания на всеобхватността на нейните учения и възвишеността на нейната мисия? „Бахайското учение — се казва в писменото свидетелство на кралицата — носи мир и разбирателство. То е като голяма прегръдка, събираща в едно всички онези, които дълго са търсили сло-

ва на надежда. То приема всички предишни пророци, не разрушава никоя друга Вярa и оставя всички врати отворени. Натъжена от непрестанните вражди сред вярващите от много вероизповедания и уморена от тяхната нетърпимост един към друг, аз открих в бахайското учение истинския дух на Христос, толкова често отричан и разбираан погрешно — Единство наместо вражда, Надежда наместо осъждане, Обич наместо омраза — и една огромна увереност за всички хора.“ Не изиграха ли американските последователи на Вярата на Бахаулла чрез проявеното от един от най-бляскавите членове на своята общност безстрашие, съществена роля в прокарването на пътя за премахването на онези пречки, които в продължение почти на цял един век спъваха растежа и отслабваха енергията на техните съвърващи в Персия? Не бе ли Америка тази, която винаги помнеше страстната молба на Абдул Баха, изпращаше до различните краища на земята все по-нарастващ брой от своите посветили се граждани — мъже и жени, единственото желание на чийто живот е да укрепят основите на обгръщащото света господство на Бахаулла? В най-северните столици на Европа, в повечето от централните ѝ страни, из целия Балкански полуостров, по бреговете на Африканския, Азиатския и Южноамериканския континент в този ден може да бъде открита една малка група жени пионери, които без чужда помощ и с оскъдни средства, полагат усилия за настъпването на Деня, който бе предвещан от Абдул Баха. Не свидетелства ли красноречиво отношението на Най-великия лист, когато тя приближаваше завършека на своя живот, за несравнимия принос, който имаха нейните упорити и самопожертвувателни любими на този континент за облекчаването на бремето, което лежеше толкова дълго и толкова тежко на нейното сърце? И накрая, кой би могъл да бъде толкова смел, та да отрече това, че завършването на надстройката

на Машрекул Азкар — венецът на славата на миналите и бъдещите постижения на Америка — изкова онази тайнствена брънка, която ще свърже, по-силно от всякога, сърцата на челните му строители с Този, Който е Източникът и Центърът на тяхната Вера и Предметът на тяхното най-искрено преклонение?

Съвярващи на американския континент! Велики наистина са вашите минали и настоящи постижения! Неизмеримо по-велики са чудесата, които бъдещето пази за вас! Зданието, което саможертвите ви издигнаха, все още остава да бъде довършено. Домът, който наистина трябва да бъде подкрепян от най-висшата административна институция, създадена от ръцете ви, засега е недостроен. Постановките на главното Хранилище на онези закони, които трябва да ръководят неговото функциониране, до този момент са в голямата си част неразкрити. Знамето, което, ако трябва да бъдат изпълнени желанията на Абдул Баха, трябва да бъде издигнато в собствената ви страна, все още предстои да бъде развято. Единството, на което това знаме трябва да представлява символ, все още далеч не е установено. Механизмът, който следва да възплъщава и да съхранява това единство, все още не е дори създаден. Дали ще бъде Америка, дали ще бъде една от страните в Европа тази, която ще се надигне, за да поеме ръководството, съществено необходимо за оформянето на съдбините на тази тревожна епоха? Ще позволи ли Америка на някоя от нейните посестрими общности на Изток или на Запад да добие такова влияние, което ще я лиши от онова духовно първенство, с което тя бе облечена и което до този момент толкова благородно държеше? Няма ли по-скоро тя да допринесе, чрез едно понататъшно разкриване на онези присъщи сили, които ръководят нейния живот, за увеличаването на безценното

наследство, с което я удостоиха обичта и мъдростта на покойния Учител?

Нейното минало представляваше свидетелство за неизчерпаемата жизненост на Вярата ѝ. Нима бъдещето няма да потвърди това?

Ваш искрен брат

Шоги.

Хайфа, Палестина,
21 април 1933 г.

ИЗПОВЕДАНИЕТО НА БАХАУЛЛА

ИЗПОВЕДАНИЕТО НА БАХАУЛЛА

До възлюбените на Бога и слугините на Милостивия на Запад.

Сътрудници в Божественото Лозе:

На 23 май през тази благотворна година бахайският свят ще чества 90-ата годишнина от основаването на Вярата на Бахаулла. Ние, които в този час се намираме на прага на последното десетилетие от първия век на бахайската ера, бихме сторили добре да се спрем за миг, за да размислим върху тайнствените разпоредби на това толкова величествено, толкова важно Откровение. Колко огромна, колко смайваща е панорамата, която изминалите деветдесет години разгръщат пред нашите очи! Тяхното извисило се великолепие почти ни изумява. Просто да се замислим върху този спектакъл, да си представим, колкото и смътно, обстоятелствата, съпътстващи раждането и постепенното разгръщане на тази върховна Теофания, да си припомним дори и в техните най-общи черти печалните борби, които провъзгласиха нейното издигане и ускориха уверения ѝ ход, би било достатъчно, за да убедим всеки непредубеден наблюдател в онези вечни истини, които мотивират нейния живот и които

трябва да продължат да го тласкат напред, докато тя постигне предопределеното си влияние.

Доминираща в целия обхват на този пленителен спектакъл се издига несравнимата фигура на Бахаулла, неземан по Своего великолепие, ведър, предизвикващ възхищение, недостижимо славен. Негов съюзник, макар и подчинен по ранг и облечен във властта да ръководи с Него съдбините на това върховно изповедание, върху тази мисловна картина сияе младежкият блясък на Баб, безграничен по Своята нежност, неотразим в Своего очарование, ненадминат в Своя героизъм, несравним в драматичните обстоятелства на Своя кратък, но въпреки това изпълнен със събития живот. И накрая там се появява, макар и на своя собствена равнина и категория, напълно различна от тази, заема на неразделните фигури, Които Го предхождаха, магнетичната личност на Абдул Баха, отразяваща до степен, до която никой човек, колкото и да е високо неговото положение, не може да се надява да се доближи, славата и могъществото, с която са надарени единствено Онези, Които са Божи Проявления.

С възнесението на Абдул Баха, и по-специално със смъртта на Неговата славна сестра — Най-въздигнатия лист, последният оцелял от една славна и героична епоха — достига своя край първата и най-възбуждаща глава от бахайската история, бележеща завършването на Първоначалната, Апостолската епоха на Вярата на Бахаулла. Абдул Баха бе този, Който, чрез повеленото в Неговото силно завещание, изкова жизнената брънка, завинаги свързваща епохата, която току-що бе изтекла, с тази, в която живеем ние — Преходния и Съзидателен период на Вярата — етап, който трябва в завършека на времето да разцъфти и да роди своя плод в подвизите и тържествените победи, които ще предвестят Златната епоха на Откровението на Бахаулла.

Многообични приятели! Стремителните сили, толкова чудотворно освободени чрез две независими и бързо идващи едно след друго Проявления, сега, пред самия ни поглед и чрез грижата на избраните служители на една далеч простираща се Вяра, постепенно набират мощ и насоченост. Те бавно кристализират в институции, които след време ще бъдат смятани за отличителен белег и слава на епохата, която сме призвани да установим и да обезсмъртим чрез своите дела. Защото от днешните ни усилия и преди всичко от степента, до която полагаме усилия да преобразим своя живот по подобие на примера на върховния героизъм, свързан с тези преди нас, зависи ефикасността на създаваните от нас сега инструменти — инструменти, които трябва да издигнат структурата на онази благодатна общност, отбелязваща началото на Златната епоха на нашата Вяра.

Като се обръщам назад към онези изпълнени със събития години на героични дела, целта ми не е да се опитвам да направя дори и най-бегъл преглед на впечатляващите епизоди, преминали от 1844 г. до наши дни. Нито пък имам каквото и да е намерение да правя анализ на силите, които преждевременно ги причиниха, или да правя оценка на тяхното влияние върху хората и институциите в почти всеки един континент на планетата. Автентичният летопис на живота на първите вярващи от първоначалния период на нашата Вяра, заедно с усърдното изследване, което ще предприемат компетентните бахайски историци в бъдеще, ще се съчетаят, за да предадат на бъдните поколения едно такова майсторско изложение на историята на тази епоха, каквото собствените ми усилия никога не биха могли да се надяват да постигнат. Главната ми грижа в този предизвикателен период от бахайската история е по-скоро да обърна вниманието на тези, чиято съдба е да бъдат първите строи-

тели на Административния ред на Бахаулла, върху определени основни истини, поясняването на които трябва в голяма степен да им помогне в успешното изпълнение на тяхното огромно начинание.

Освен това международният статут на Божията религия, който тя вече придоби, изисква наложително коренните ѝ принципи да бъдат сега напълно изяснени. Невижданият тласък, който славните дела на американските вярващи придадоха на стремителния ход на Вярата; засиленият интерес, който първият Машрекул Азкар на Запада все повече предизвиква сред хора от различни раси и народи; издигането и сигурното укрепване на бахайските институции в повече от четиридесет от най-напредналите страни по света; разпространението на бахайска литература на повече от двадесет и пет от най-широко употребяваните езици; успехът, който наскоро съпътства усилията из цялата страна на персийските вярващи в предварителните стъпки, които те предприеха за установяването на третия Машрекул Азкар в бахайския свят в покрайнините на столицата на родната им страна; мерките, които се вземат за незабавното сформиране на техния първи Национален духовен съвет, представляващ интересите на преобладаващото мнозинство на бахайските последователи; проектираното издигане на още един стълб на Световния дом на справедливостта, първият по своята същност в Южното полукуълбо; свидетелствата, както устни, така и писмени, които тази бореща се Вярa получи от кралски особи, от правителствени институции, международни съдилища и видни духовници; общественото внимание, което предизвика поради обвиненията на неуморните ѝ врагове, както стари, така и нови, хвърлиха върху ѝ; официалното признаване на независимостта на част от нейните последователи от оковите на мюсюлманската ортодоксалност в една страна, на която може да се

гледа като на най-просветената сред ислямските народи — тези неща предоставят убедително доказателство за нарастващата сила, с която несломимата общност на Най-великото име се е устремила напред към крайната победа.

Многообични приятели! Чувствам за свой дълг, поради задълженията и отговорностите си, които съм призован да поема като Пазител на Вярата на Бахаулла особено да наблюдавам във времето, когато светлината на обществеността все повече се насочва върху нас, на някои истини, съставляващи основата на нашата Вяра и запазването на целостта на които е наше първостепенно задължение. Тези истини, ако бъдат храбро поддържани и правилно приети, убеден съм, ще засилят неимоверно жизнеността на духовния ни живот и ще ни помогнат в значителна степен да противодействаме на замислите на неуморния ни и бдителен враг.

Да се помъчим да придобием едно по-съответстващо разбиране за значението на удивителното Откровение на Бахаулла трябва, това е мое неизменно убеждение, да останем първостепенно задължение и предмет на постоянните усилия на всеки един от неговите верни последователи. Точното и задълбочено схващане за една такава огромна система, толкова възвишено Откровение, толкова свещен дар, по очевидни причини е извън възможностите на ограничените ни умове. Ние можем обаче, и това е наше неотменно задължение, да се постараме да извлечем едно ново вдъхновение и допълнителна подкрепа, докато работим за разпространението на Неговата Вярa чрез едно по-ясно проумяване на истините, които то възплъщава и принципите, на които то е основано.

В кореспонденцията си, адресирана до американските вярващи, по време на обяснението ми на мястото за Баб, аз бегло споменах несравнимото величие на Откровението,

на което Той смяташе, че е скромнен Предшественик. Той, Когото Бахаулла величае в Кетаб-е-Икан като обещания Каем, Който е разкрил двадесет и пет от всичките двадесет и седем букви, предопределени да бъдат разкрити от всички пророци — такъв един велик Разкривател сам свидетелства за превъзходството на онова по-висше Откровение, което е трябвало в скоро време да замести Неговото собствено. „Зародишът — твърди Баб в персийския Баян, — съдържащ в себе си скритите заложи на Откровението, което трябва да дойде, е надарен с могъщество, стоящо над взетите заедно сили на всички онези, които ме следват.“ ... „От всеки израз на почит — отново потвърждава Той, — който съм отдавал на Този, Който ще дойде след Мен, най-великият е този, Моето писмено признание, че нямам думи, с които да Го опиша, както подобава, нито което и да е споменаване за Него в Моята Книга, Баянът, отдава заслуженото на Неговото Дело.“ ... „Баянът — категорично заявява Той в същата тази Книга — и всичко, което се съдържа в нея, е обединено около казаното от „Този, Когото Бог ще прояви“, така както Алеф (Евангелието) и всичко, което то съдържахше бе обединено около казаното от Мохамед, Божия Апостол.“ ... „Хиляда прочита на Баяна не могат да се равнят на прочита и на едничък стих, който ще бъде разкрит от Този, Когото Бог ще прояви. ... Днес Баянът е в етапа на семенцето; в началото на проявлението на Този, Когото Бог ще прояви, неговото крайно съвършенство ще стане очевидно. ... Баянът и онези, които вярват в него, копнеят по-пламенно за Него, отколкото е копнежът на който и да е влюбен към неговия възлюбен. ... Баянът черпи цялата си слава от „Този, Когото Бог ще прояви“. Преплагословен да бъде онзи, който вярва в Него и горко на онзи, който отрича неговата истина.“

Като се обръща към Сейед Яхияй-е-Дараби, наричан Вахид, най-ученият, най-красноречивият и влиятелен сред Неговите последователи, Баб изрекъл следното предупреждение: *„В името на праведността на Този, Чиято сила кара семето да поклъва и Който вдъхва животворен дъх във всички неща, ако бях сигурен, че в деня на Неговото проявление, вие ще Го отречете, Аз без колебание бих се отрекъл от вас и бих отхвърлил вашата вяра. ... Ако пък, от друга страна, Ми кажат, че някой християнин, който въобще не е свързан с Моята Вяра, би повярвал в Него, към същия този човек Аз ще се отнасям като към зеницата на Своего око.“*

В една от Своите молитви Той беседва по следния начин с Бахаулла: *„Въздигнат си Ти, о, Господи мой, Всемо-гъщи! Колко незначително и достойно за съжаление изглежда словото ми и всичко, което се отнася до мен, докато не бъде свързано с Твоята велика слава. Направи така, че с помощта на Твоего милосърдие всичко, което се отнася до мен, да бъде направено приемливо в Твоите очи!“*

В Кайюмул-Асма — тълкуванието на Баб на сурата на Йосиф — характеризирана от Автора на Икан като „първата, най-великата и най-могъща“ от книгите, разкрити от Баб, четем следните слова, отнасящи се до Бахаулла: *„От пълната нищета, о, велики и всемогъщи Господарю, Ти, чрез небесната сила на Своего могъщество ме създаде и ме отгледа, за да провъзглася това Откровение. На никой друг освен на Теб не се доверявам; към ничия воля освен към Твоята воля не се придържам. ... О, Ти, Божия Останка! Аз пожертвах себе си изцяло за Теб; приех проклетия заради Теб, и не копнеех за нищо друго освен за мъченичество в пътеката на Твоята обич. Достатъчен свидетел Ми е Бог, Въздигнатият, Закрилникът,*

Предвечният. “ ... „И когато удари определеният час — отново се обръща Той към Бахаулла в същото това тълкувание, — разкрий, с позволението на Бога, Премъдрия, от висините на Най-високата и Тайнствена планина един слаб, безкрайно малък проблясък от Своята непроницаема Тайна, та онези, които са признали сиянието на Синайския блясък, да припаднат и умрат, когато доловят светкавичния блясък на буйната и пурпурна Светлина, обгръщаща Твоето Откровение. “

Като още едно доказателство за величието на Откровението, отъждествявано с Бахаулла, могат да бъдат приведени следните откъси от послание, отправено от Абдул Баха до един виден зороастрийски последовател на Вярата: *„Пишеш, че в свещените книги на последователите на Зороастър е посочено, че в последните дни слънцето непременно ще трябва да бъде приведено в състояние на застой в три последователни изповедания. В първото изповедание, предсказва се там, слънцето ще остане неподвижно в продължение на десет дни; във второто — два пъти по-дълго от това време; в третото — в продължение на не по-малко от един пълен месец. Тълкуванието на това пророчество е следното: първото изповедание, за което то се отнася, е мохамеданското изповедание, по време на което Слънцето на истината остана неподвижно в продължение на десет дни. Всеки ден се брои за един век. Затова мохамеданското изповедание трябва да е продължило не по-малко от хиляда години, което е точно колкото периодът, изтекъл от залязването на Звездата на имамата до издването на изповеданието, провъзгласено от Баб. Второто изповедание, за което се говори в това пророчество, е онова, началото на което постави самият Баб и което започна в годината 1260 по Хеджира и завърши в година-*

та 1280 по Хеджира. Колкото до третото изповедание — Откровението, провъзгласено от Бахаулла — тъй като Слънцето на истината, когато достига това положение, сияе в изобилието на пладнешкия си блясък, продължителността му бе определена за период от един цял месец, най-дългото време, от което слънцето има нужда, за да премине през един зодиакален знак. От това можеш да си представиш величината на бахайския цикъл — цикъл, който трябва да се простре върху един период от поне петстотин хиляди години.“

От текста на това недвусмислено и достоверно тълкувание на едно такова древно пророчество е очевидно колко необходимо е за всеки верен последовател на Вярата да приеме божествения произход и да поддържа независимия статут на мохамеданското изповедание. Освен това в същите тези откъси напълно се признава законността на имамата — тази божествено назначена институция, на чийто най-почетен член самият Баб бе потомък и която повече от двеста и шестдесет години продължи да бъде избраният получател на ръководството на Всемогъщия и хранилище на едно от двете най-скъпи завещания на исляма.

Същото това пророчество трябва освен това да признаем доказва независимия характер на бабисткото изповедание и непряко потвърждава истината, че в съответствие с принципа за последователното Откровение всяко Божие Проявление наистина трябва да удостои хората на Своето време с по-голяма мярка на божествено напътствие от тази, която е могла да получи или да очаква предходната и по-слабо възприемчива епоха. Поради тази причина, а не поради никакви върховни заслуги, които някой може да казва, че бахайската Вярa притежава от самото си раждане, това пророчество свидетелства за несравнимото могъщество и слава, с които е облечено изповеданието на Бахаулла

— изповедание, чиито заложби едва започваме да съзираме и пълния обсег на което никога не ще можем да определим.

На Вратата на Бахаулла наистина трябва да се гледа, ако искаме да бъдем верни на изключителните изводи от нейното послание като на завършек на един цикъл, крайния етап в една поредица от последователни, предварителни и постепенни откровения. Те, като се започне с Адам и се свърши с Баб, подготвиха пътя и очакваха с все по-нарастваща сила настъпването на този Ден на дните, в който Този, Който е Обещанието на всички епохи, трябва да бъде проявен.

За тази истина обилно свидетелства казаното от Бахаулла. Един обикновен поглед към твърденията, които на един енергичен език и с покоряваща сила самият Той многократно е правил, могат единствено да покажат напълно характера на Откровението, на което Той бе избран носител. Затова думите, които са излезли изпод Неговото перо — главният източник на това толкова стремително Откровение — са тези, на които трябва да обърнем вниманието си, ако искаме да добием по-ясна представа за смисъла и значението на Откровението. Както в отправеното от Него нечувано твърдение, така и в позоваването Му на тайнствените сили, които е освободил; както в такива откъси, които възнасят славата на Неговия дългоочакван Ден, така и в онези, величаещи положението, което ще достигнат призналите скритите му добродетели, Бахаулла и в почти същата степен Баб и Абдул Баха завещаха на поколенията мини с такова неоценимо богатство, каквото никой от нас, принадлежащи към това поколение, не може да оцени по достойнство. Подобни свидетелства, отнасящи се до този въпрос, са проникнати с такава сила и разкриват такава красота, каквито единствено онези, владеещи добре езици-

те, на които те са били разкрити в оригинал, могат да твърдят, че са усетили достатъчно. Толкова многобройни са тези свидетелства, че би могло да се изпише цял един том, за да бъдат побрани най-значителните сред тях. Единственото, което мога да се осмеля да се опитам в този момент, е да споделя с вас онези откъси, които можах да подбера от многотомните Му писания.

„Свидетелствам пред Бога — обявява Бахаулла — за величието, невъобразимото величие на това Откровение. Отново и отново в повечето от Нашите послания Ние свидетелствахме за тази истина, та да може човечеството да бъде пробудено от своето нехайство.“ ... „В това най-могъщо Откровение — провъзгласява Той по недвусмислен начин — всички изповедания в миналото достигнаха своя най-висок, своя последен връх.“ ... „Това, което бе проявено в това изтъкнато, това най-въздигнато Откровение, няма равно на себе си в летописите на миналото, нито пък бъдещите векове ще бъдат свидетели на подобно нему.“ ... „Той е Този — обявява също така Той, като има предвид Себе Си, — Който в Стария завет бе наречен Йехова, за Който в Евангелието се говори като за Духа на истината, а в Корана се величае като Великото обявление.“ ... „Ако не беше Той, нито един Божествен пратеник не би бил облечен в одеждата на пророчеството, нито пък някое от свещените писания щеше да бъде разкрито. За това свидетелства всичко сътворено.“ ... „словото, което единият истински Бог изрича в този ден, пък било това слово и най-познатият и често срещаният израз, е надарено с върховно, с неповторимо отличие.“ ... „Повечето хора все още не са съзрели. Ако бяха придобили достатъчни възможности, Ние щяхме да ги удостоим с такъв голям дял от Нашето знание, че всички, които обитават земя-

та и небесата, щяха да се видят поради милостта, бликаща от Нашето перо, напълно независими от всяко знание, освен от знанието за Бога, и щяха да бъдат сигурно установени на престола на вечния покой.“ ... „Перото на светостта, тържествено потвърждавам пред Бога, изписа на снежнобялото Ми чело с букви със сияен блясък следните искрящи, ухаещи на мускус свети слова: „Погледнете вие, живеещи на земята, и вие небесни обитатели, бъдете свидетели, Той наистина е вашият превъзлюбен. Той е Този, подобен на Когото светът на сътвореното не е виждал, Този, Чиято пленителна красота зарадва очите на Бога, Повелителя, Всемогъщия, Несравнимия!“

„Последователи на Евангелието — възкликва Бахаулла, като се обръща към всички християни, — вижте, райските порти са широко отворени. Този, който се бе въздигнал към тях, сега дойде. Вслушайте се в Неговия глас, зовящ високо над земя и море, обявяващ на цялото човечество появата на това Откровение — Откровение, посредством което Езикът на величието сега провъзгласява: „О, свещеният Обет бе изпълнен, тъй като Той, Обещаният, дойде!“ ... „Гласът на Сина човешки зове високо от свещената долчинка: „Ето ме, ето ме, о, Боже, Боже мой!“ ... докато в същото време от Горящия храст се извисява викът: „О, Желанието на света е проявено в неземната Му слава!“ Отецът дойде. Това, което ви бе обещано в царството Божие, е изпълнено. Това е словото, което Синът прикри, когато каза на тези край Него, че в онова време не биха могли да го понесат. ... Наистина Духът на истината дойде, за да ви напътва на всяка истина. ... Той е Този, Който слави Сина и въздига Делото Му. ...“ ... „Утешителят, Чието пришествие бе обещано във всички свещени писания сега дойде, за да

може да ви разкрие цялото знание и мъдрост. Търсете го по цялото лице на земята, та дано Го откриете.“

„Провикни се към Цион, о, Кармел — пише Бахаулла — и обяви радостните вести: Онзи, Който бе скрит от очите на смъртните, дойде! Всепобедната Му власт е проявена; всеобхватният Му блясък е разкрит. ... Побързай и обиколи Божия град, който се спусна от небето — небесното Каабе, около което обикаляха в преклонение Божиите любимци, чистосърдечните и дружината на най-възвисените ангели.“ ... „Аз съм Онзи — потвърждава Той във връзка с друго, — Когото величаеше езикът на Исаия, Онзи, с Чиего име бяха украсени както Тора, така и Евангелието.“ ... „Славата на Синай побърза да закръжи около Слънцето на това Откровение, докато в същото време от висините на царството гласът на Божия син може да бъде чут да провъзгласява: „Разбудете се, вие, възгордели се на земята и забързайте се към Него.“ В този ден Кармел се забърза в преклонение да достигне до Неговия дворец, докато в същото време от сърцето на Цион идва вика: „Обещанието на всички епохи сега е изпълнено. Това, което бе провъзгласено в священото писание на Бога, Възлюбения, Всевишния, е проявено.“ ... „Хеджаз е раздвижен от ветреца, обявяващ вестта за радостното повторно единение.“ ... „Хвала на Тебе — чуваме я да възклицава, — о, Господи мой, Всевишни. Аз бях умряла поради разлъката си с Теб; ветрецът проникнат от благоуханието на Твоето присъствие ме върна към живот. Щастлив е онзи, който се обърне към Теб и горко на заблудилия се.“ ... „В името на единия истински Бог, Илия се забърза към Моя дворец и започна денем и нощем да обикаля в преклонение Моя престол на славата.“ ... „Соломон в цялото му великопие закръжи в прехлас около Мен в този ден, изричайки

следните най-възвишени слова: „Обърнах лицето си към Твоето лице, о, Ти всемогъщи Управнико на света! Напълно съм се освободил от всичко, което ми принадлежи и копнея за това, което ти притежаваш.“ ... „Ако Мохамед, Божият Апостол, бе тук в този Ден — пише Бахаулла в послание, разкрито в навечерието на заточението Му в наказателната колония Ака, — Той щеше да възкликне: „Наистина Те познах, о, Ти, Желание на Божествените пратеници!“ Ако Авраам беше тук, Той също, паднал по очи в праха и напълно смирен пред Господа Бога твой, щеше да извика: „Сърцето ми е изпълнено с покой, о, Ти, Царю на всичко, що е в небесата и на земята! Свидетелствам, че си разкрил пред очите ми всичката слава на своето могъщество и пълното великолепие на Твоя закон!“ ... Ако самият Моисей бе тук, Той също така щеше да надигне глас Си и да рече: „Всевъзхвален да си затова, че издигна светлината на Своя лик над мен и ме причисли сред тези, които са облагодетелствани да зърнат Твоето лице!“ ... „Северът и Югът заедно трепват при зова, обявяващ идването на новото Откровение. Можем да чуем гласа на Мека да възвеличава: „Всевъзхвален да си, о, Господи, Боже мой, Всеславни, затова че повя над мен дъха, носещ благоуханието на Твоето присъствие!“ Йерусалим също извисява глас: „Възхвален и възвеличен си Ти, о, Възлюбени на земята и небесата за това, че превърна агонията от разлъката ми с Теб в радост от животворното единение!“

„В името на праведността на Бога — твърди Бахаулла, като желае да разкрие пълната сила на всепобедното Си могъщество, — ако човек сам самичък се надигне в името на Баха и облече бронята на обичта към Него, Всемогъщият ще го дари с победа, макар и силите на земята и небето да са се струпали срещу него.“ ... „В име-

то на Бога освен Когото няма никакъв друг Бог! Ако някой се надигне за тържеството на нашето Дело, нему Бог ще даде победа, макар и десетки хиляди врагове да са се съюзили срещу него. И ако обичта му към Мен укрепи, Бог ще установи властта му над всички сили на земята и небето. Така вдъхнахме духа на силата по всички краища на света.“

„Това е Царят на дните — така Той величае епохата, която е била свидетел на появата на Неговото Откровение, — Денят, който видя идването на Превъзлюбения, Този, Който през цялата вечност бе приветстван като Желанието на света.“ ... „Светът на битието сияе в този Ден с блясъка на това Божествено Откровение. Всичко сътворено величае спасителното му милосърдие и пее химни на възхвала. Вселената е примряла, обзета от радост и веселие. Писанията на изповеданията в миналото празнуват великия юбилей и наистина приветстват този най-велик Божи Ден. Блазе на онзи, който е доживял да види този Ден и е осъзнал неговото място.“ ... „Ако човечеството се вслушаше както подобава поне в едничко слово от подобна възхвала, то щеше така да се изпълни с възхищение, че да бъде поразено и загубено в почуда. Изпълнено с възторг, тогава то би изгряло сияйно на небосклона на истинското проникновение.“

„Бъдете справедливи, вие, народи по света! — така Той призовава човечеството. — Подобавашо и благоприсътошно ли е да подлагате на съмнение властта на един, до Чийто присъствие „Този, Който разговаря с Бога“ (Моисей) копнееше да достигне, красотата на Чийто лик „Божият Превъзлюбен“ (Мохамед) жадуваше да зърне, чрез силата на Чийто обич „Духът Божи“ (Иисус) се въздигна в небесата, заради Когото „Първичната точка“ (Баб) даде живота Си?“ ... „Възползвайте се от предос-

тавената ви възможност — призовава Той Своите последователи, — тъй като едничък краткотраен миг в този Ден превъзхожда вековете на отминалите епохи ... Нито слънцето, нито луна са виждали такъв ден като този ... Очевидно е, че всяка епоха, в която е живяло Божие Проявление е божествено предопределена и може, в определен смисъл, да бъде характеризирана като назначеня от Бога Ден. Този Ден обаче е неповторим и трябва да бъде различаван от тези, които са го предхождали. Названието „Печат на пророците“ напълно разкрива и показва неговото високо положение.“

Като се спира подробно на силите, скрити в Неговото Откровение, Бахаулла казва следното: *„Чрез движението на Нашето Перо на Славата Ние вдъхнахме, по нареждане на всемогъщия Повелител, един нов живот във всяко човешко тяло и вляхме във всяко слово крепка сила. Всички сътворени неща обявяват свидетелствата на това обхващащо света възраждане.“ ... „Това е — добавя Той — най-великата, най-радостната вест, предадена на човечеството от Перото на този Онеправдан.“ ... „Колко велико — в друг един откъс възкликва Той — е Делото! Колко смазваща е тежестта на Неговото послание! Това е Денят, за който е казано: „О, сине мой, наистина Бог ще изкара всичко на светло, пък било то и с теглото на синапено семенце, и скрито в скала, или в небесата или в земята; защото Бог е проникателен, осведомен за всичко.“ ... „В името на праведността на единия истински Бог! Ако и най-малкият скъпоценен камък се загуби, бъде погребан под планина от камъни и лежи скрит зад седемте морета, Ръката на всемогъществото несъмнено ще го разкрие в този ден, бистър и очистен от мръсотията.“ ... „Този, който опита от водите на Мое то Откровение, ще вкуси от всички вечни наслади, от-*

редени от Бога от началото, което няма начало до края, който няма край.“ ... „Всяка една буква, излязла от Нашата уста, е надарена с такава възбуждаща сила, каквато ѝ дава възможност да вдъхне живот на едно ново творение — творение, величината на което е неведома за всички освен за Бога. Той наистина има знание за всичко.“ ... „По Нашите сили е, ако пожелаем, да дадем възможност на една мъничка летяща прашичка да роди, за по-малко от един миг, слънца с безкраен, неописуем блясък, да накараме капчица роса да се превърне в огромни и безброй океани, да вдъхнем във всяка буква такава сила, че да ѝ дадем възможност да разкрие всичкото знание на миналите и бъдещите епохи.“ ... „Ние притежаваме такава сила, която, ако бъде извадена наяве, би превърнала и най-смъртната отрова в панацея с безотказна ефикасност.“

Като дава оценка на мястото на истинския вярващ, Той отбелязва: „В името на болките, които сполитат красотата на Преславния! Такова е положението, отредено за истинския вярващ, че ако славата на това място бъде разкрита на човечеството до степен по-малка от иглено ухो, всеки зърнал я, щеше да изгори в копнежа си да го достигне. Поради тази причина бе повелено в този земен живот пълната степен на славата на собствено-то му място да остане скрито за очите на такъв вярващ.“ ... „Ако завесата бъде повдигната — потвърждава Той по същия начин, — и пълната слава на мястото на тези, които са се обърнали изцяло към Бога и в своята обич към Него са се отказали от света, бъде проявена, всичко сътворено ще онемее.“

Като набляга на превъзходния характер на Своего Откровение в сравнение с предхождащото го изповедание, Бахаулла прави следното потвърждение: „Ако всички хора

по света бъдат надарени със способностите и качества на Буквите на Живия, избраните ученици на Баб, чието положение е десет хиляди пъти по-славно от което и да е, достигано от апостолите в миналото, и ако те, всички до един, дори и за едничък миг, се поколебаеха да признаят светлината на Моето Откровение, вярата им не би им била от каквато и да е полза и те ще бъдат причислени сред неверниците.“ ... „Толкова огромно е излиянието на Божественото милосърдие в това изповедание, че ако ръцете на смъртните биха могли да бъдат достатъчно бързи да ги записват, в продължение на един ден и една нощ щяха да потекат такъв брой стихове, които щяха да се равняват на целия персийски Баян.“

„Вслушайте се в предупреждението ми, вие, хора на Персия — обръща се Той така към Своите сънародници. — Ако аз бъда погубен от вашите ръце, Бог със сигурност ще въздигне някой, който ще запълни мястото, оставено свободно чрез моята смърт; защото такъв е Божият подход, прилаган в миналото, и никаква промяна не ще откриете в Божия начин на действие.“ ... „Ако се опитат да скрият светлината Му на континента, Той със сигурност ще изправи главата Си наскреде океана и, като надигне Своя глас, ще обяви: „Аз съм животворецът на света!“ ... И ако го хвърлят в мрачна яма, ще го открият седнал на най-възвишените земни висоти, да зове на висок глас цялото човечество: „Погледнете, Желанието на света дойде в Своего великолепието, Своята власт, Своего неземно господство!“ И ако бъде погребан дълбоко в земните недра, Духът Му, извисил се до върха на небесата, ще разтръби призива: „Вижте идването на Славата; бъдете свидетели на царството на Бога, Най-светия, Милосърдния, Всемогъщия!“ ... „В гърдите на то-

зи младеж — гласи още едно поразително изявление — лежат затворени звуци, които, ако бъдат разкрити на човечеството до степен по-малка от иглено ухо, биха били достатъчни да накарат всяка планина да се сгромоляса, листата на дърветата да загубят своя цвят и плодовете им да изпадат; биха принудили всяка глава да се сведе в преклонение и всеки народ да се обърне благоговейно към този всемогъщ Управник, Който на няколко пъти и по различен начин, се появява като изгарящ пламък, като бушуващ океан, като сияйна светлина, като дървото, което, вкоренено в почвата на светостта, издига клоните си и простира своите разклонения далеч и зад престола на безсмъртната слава.“

Като предвижда системата, която несъкрушимата сила на Неговия закон трябваше по повелята на съдбата да разгърне в една по-късна епоха, Той пише: „*Равновесието в света бе нарушено чрез разтърсващото влияние на този най-велик, този нов световен ред. Уреденият живот на човечеството бе коренно променен посредством тази уникална, тази чудна система, подобна на която очите на смъртен никога не са виждали.*“ ... „*Ръката на всемогъществото установи Неговото Откровение на една непревземаема, една трайна основа. Бурите на човешката враждебност са безсилни да подкопаят почвата под нея, нито пък измислените от хората теории ще успеят да повредят нейната структура.*“

В Сурей-е-Хейкал, едно от най-предизвикателните произведения на Бахаулла, са записани следните стихове, всеки от които свидетелства за завладяващата сила, вдъхната в Откровението, провъзгласено от неговия Автор: „*Нищо не се вижда в Моя храм освен Божия храм и в Моята красота нещо освен Неговата Красота, и в Моето същество нещо освен Неговото Същество, и в Моето*

движение нещо освен Неговото Движение и в Моето примирение нещо освен Неговото Примирение, и в Мое-то перо нещо освен Неговото Перо, Могъщият, Всевъзхваляваният. В душата Ми не е имало нищо освен истината и вътре в Мен не може да бъде видяно нищо друго освен Бога.“ ... „Самият Свети Дух бе зароден посредством едничка буква, разкрита от този Най-велик Дух, ако сте от онези, които проумяват.“ ... „В съкровищницата на Нашата Мъдрост лежи неразкрито едно знание, едно слово от което, ако решим да го разкрием на човечеството, ще даде възможност на всеки да открие тайните на всички науки и да достигне такова високо положение, че да се намери напълно независим от всяко минало и бъдещо познание. Други знания Ние също притежаваме, нито едничка буква от които не можем да разкрием, нито пък намираме човешкия род в състояние да чуе дори и най-беглото споменаване на тяхното значение. Така ви осведомихме за знанието на Бога, Всезнаещия, Премъдрия.“ ... „Наближава денят, когато Бог, чрез едничко действие на Своята воля, ще е въздигнал един народ от хора, същността на които е неведома за всички освен за Бога, Всемогъщия, Себесъщния.“ ... „Не след дълго, от Пазвата на могъществото, Той ще извади Ръцете на Властта и Силата — Ръце, които ще се надигнат, за да спечелят победа за този Младеж и които ще пречистят човечеството от мръсотията на низвергнатите и безбожниците. Тези Ръце ще напрегнат сили да поддържат Божията Вяра и в Моето име, себесъщния, могъщия, ще покорят народите и племената по земята. Те ще влизат в градовете и ще вдъхнат страх в сърцата на всички техни жители. Такива са свидетелствата за Божието могъщество; колко страшно, колко яростно е Неговото могъщество!“

Такова е, многообични приятели, записаното свидетелство на самия Бахаулла за природата на Неговото Откровение. За потвържденията на Баб, всяко от които укрепва тяхната сила, и потвърждава истината за тези забележителни изявления, вече споменах. Това, на което ми остава да обърна внимание във връзка с това, са такива откъси в писанията на Абдул Баха, назначеният Тълкувател на същите тези речи, каквито хвърлят допълнителна светлина и подчертават различните характерни черти на тази увлекателна тема. Стилът на използвания от него език е наистина изразителен и отдаваната от Него почит е не по-малко сияйна от тази, както на Бахаулла, така и на Баб.

„Векове, та дори и епохи, трябва да изминат — потвърждава Той в едно от първите Си послания — преди Слънцето на истината да изгрее отново в летния си блясък, или да се появи още веднъж в сиянието на пролетната си слава ... Колко благодарни трябва да бъдем за това, че в този Ден сме станали приемници на такава поразителна благодат! Да имаме хиляда живота, та да можехме да ги отдадем с благодарност за подобна рядко срещана привилегия, толкова високо постижение, такава безценна щедрост!“ ... „Самата мисъл — добавя Той — за изповеданието, началото на което положи Благословената красота, би била достатъчна, за да поразии светците от отминалите епохи — светци, които са копнеели дори и за едничък миг да получат от великата му слава.“ ... „Светците от миналите епохи и векове, всички до един, с просълзени очи копнееха да живеят, дори и за едничък миг, в Божия Ден. Когато копнежите им не се изпълниха, те се оттеглиха в Отвъдното. Колко огромна е следователно благодатта на Красотата Абха, Който въпреки нашето пълно недостойнство, чрез Своето състрадание и милосърдие вдъхна в този божес-

твено озарен век в нас духа на живота, събра ни под знамето на Възлюбения на света и реши да ни удостои с благодат, за която могъщите от миналите епохи жадуваха напразно.“ ... „Душите на преоблагодетелстваните сред множеството във висините — потвърждава също Той — светите обитатели на най-възвишения Рай, в този ден са изпълнени с изгарящото желание да се върнат в този свят, за да могат да отгадат службата, която е по силите им на прага на Красотата Абха.“

„Сиянието на блестящото Божие милосърдие — заявява Той в един откъс, загатващ за растежа и бъдещото развитие на Вярата — обгърна народите и племената на земята, и целият свят се къпе в искрящата му слава ... Скоро ще настъпи денят, когато светлината на Божественото единство толкова ще е проникнала на Изток и на Запад, че никой не ще посмее повече да не ѝ обръща внимание.“ ... „Сега в света на битието Ръката на божествената сила положи здраво основите на тази всевишна благодат и този чуден дар. Всичко, което лежи скрито в самото сърце на този цикъл, постепенно ще се появи и ще бъде проявено, защото сега е просто началото на неговия растеж и зората на Откровението на неговите знаци. Преди завършекът на този век и на тази епоха ще стане ясно и очевидно колко чудна бе тази пролет и колко божествен бе този дар!“

В потвърждение на възвишения ранг на истинския вярващ, за който говори Бахаулла, Той разкрива следното: *„Мястото, което този, който истински е признал това Откровение ще заеме, е същото като онова, отредено за онези пророци от Израилевия дом, които не са смятани за Проявления, „надарени с постоянство“.“*

Във връзка с Проявленията, предопределени да последват Откровението на Бахаулла, Абдул Баха прави следно-

то определено и тържествено изявление: *„Относно Проявленията, които ще се спуснат в бъдеще „в сенките на облаците“, знай наистина, че що се отнася до връзката им с източника на тяхното вдъхновение, те са под сянката на Предвечната красота. В тяхната връзка с епохата, в която се появяват обаче, всеки един от тях „върши туй, що пожелае“.*“

„О, приятелю мой! — обръща се по този начин Той в едно от Своите послания към един човек с всепризнат авторитет и високо положение. — Неумиращият огън, който Господът на царството запали в сред Свещеното дърво, гори буйно в самото сърце на света. Пожарът, който той ще предизвика, ще обхване цялата земя. Силните му пламъци ще озарят нейните народи и племена. Всички знаци бяха разкрити; всяко пророческо загатване бе проявено. Всичко, което бе въплътено във всички писания в миналото, бе направено очевидно. Да се съмнява човек или да се колебае, вече не е възможно ... Времето е малко. Божественият жребец няма търпение и не може да стои повече на място. Наше задължение е да се втурнем напред и преди да е станало твърде късно, да спечелим победата.“ И накрая идва този най-вълнуващ откъс, който Той, в един от миговете Си на екзалтация, бил подтикнат да отправи към един от най-доверените Си и изтъкнати последователи в първите дни от Неговата служба: *„Какво повече да кажа? Какво повече би могло перото ми да изброи? Толкова висок е призивът, който отеква от царството Абха, че ушите на смъртните биват почти оглушени от неговия тътен. Всичко сътворено, струва ми се, е разрушено и се разпада чрез потресаващото въздействие на Божествените призови, излизаци от престола на славата. Повече от това не мога да напиша.“*

Многообични приятели! Достатъчно бе казано и цитираните откъси от писанията на Баб, Бахаулла и Абдул Баха са достатъчно многобройни и разнообразни, за да убедят съзнателния читател във върховния характер на този уникален цикъл в религиозната история на света. Би било напълно невъзможно да бъде преувеличено неговото значение или да бъде надценено влиянието, което той оказва и което трябва все повече да оказва с разгръщането на своята велика система сред бъркотията на рухващата цивилизация.

Към всеки, който може да прочете тези страници обаче изглежда препоръчително едно кратко предупреждение, преди да продължа с развитието на своите доводи. Нека никой, който размишлява в светлината на цитираните по-горе откъси върху природата на Откровението на Бахаулла, да не разбира погрешно неговия характер или да тълкува зле намерението на неговия Автор. Божествеността, приписвана на едно такова велико Създание и пълното възплъщение на имената и качествата на Бога в една толкова възвишена Личност, не трябва при никакви обстоятелства да бъде схващана и тълкувана погрешно. Човешкият храм, който е бил направен като носител на едно толкова съкрушително Откровение, трябва, ако сме верни на основите на нашата Вярa, да остава винаги различаван от онзи „най-съкровен Дух на Духовете“ и „вечна Същност на Същностите“ — онзи невидим, но и в същото време смислен Бог, Който, колкото и да величаем божествеността на Неговите Проявления на земята, в никакъв случай не може да възплъти Своята безгранична, Своята непознаваема, Своята нетленна и всеобхватна Същност в конкретната и ограничена обвивка на едно смъртно същество. Наистина Богът, Който би могъл да възплъти по този начин Своята същност, би престанал, в светлината на ученията на Бахаулла, да бъде Бог. Такава една недодялана и фантастична теория за Божественото превъп-

лъщение е толкова далеч и толкова несъвместима със същността на бахайското верую, колкото са и не по-малко неприемливите пантеистични и антропоморфни схващания за Бога, които речите на Бахаулла категорично отхвърлят и лъжовността на които те излагат.

Този, Който в безброй откъси твърди, че речта Му представлява *„Гласът на Божествеността, Зовът на самия Бог“*, потвърждава по следния тържествен начин в Кетаб-е-Икан: *„За всяко проникателно и просветлено сърце е очевидно, че Бог, непознаваемата Същност, небесното Същество, е неизмеримо извисен над всяко човешко качество като например тленно съществуване, възнесение и спущане, възход и упадък ... Той е и винаги е бил забулен в древната вечност на Своята същност и ще остане в Действителността Си завинаги скрит от очите на хората ... Той стои възвисен извън и над всяка раздяла и единство, на всяка близост и отдалеченост ... „Бог бе сам; нямаше никой освен Него“ са сигурно свидетелство за неговата истина.“*

„От незапомнени времена — обяснява Бахаулла като говори за Бога — Той, Божественото Същество, е бил забулен в неизразимата святост на въздигнатото Си Естество и завинаги ще продължи да бъде обвеян в непроницаемата тайнственост на непознаваемата Си същност ... Десет хиляди пророци, всеки от тях — един Моисей, са като ударени от гръм на Синая на своето търсене при забранителния Божи глас: „Ти никога не ще Ме видиш!“, докато безброй пратеници, всеки един от които велик като Иисус, остават поразени от запрещението: „Същността Ми никога не ще проумееш!“ ... „Колко объркващ за мен, какъвто съм незначителен — потвърждава Бахаулла в общуването Си с Бога, — е опитът да схвана свещените дълбини на Твоео знание! Колко без-

плодни са опитите ми да си представя величината на силата, въплътена в Твоето творение — Откровението на съзидателната Ти сила!“ ... „Когато се замисля, о, Боже мой, за връзката, която ме свързва с Теб — свидетелства Той в една друга молитва, разкрита собственоръчно от Него, — чувствам се подтикнат да обявя на всичко сътворено: „Наистина аз съм Бог!“; но когато погледна самия себе си, о, виждам че съм по-суров и от глина!“

„Тъй като по този начин Вратата на знанието на Предвечния — заявява по-нататък в Кетаб-е-Икан Бахаулла — е затворена пред лицата на всички същества, Източникът на безгранична милост ... накара тези сияйни Същности на Светостта да се появят от царството на духа, в благородната форма на човешкия храм и да бъдат проявени на всички хора, за да могат да предадат на света тайните на неизменното Същество и да разкажат за недоловимите черти на незагиващата Му същност ... всички Божии пророци, Неговите преоблаготелствани, Неговите свети и избрани пратеници са без изключение носители на имената Му и въплъщения на присъщите Му качества ... Тези храмове на святостта, тези първи Огледала, които отразяват светлината на неувяхващата слава, са просто израз на Този, Който е Незримият на Незримите.“

Това, че на Бахаулла трябва, независимо от поразителната сила на Неговото Откровение, да се гледа по същество като на едно от тези Божии Проявления, което никога не трябва да бъде отъждествявано с онази незрима Действителност — самата Същност на Божествеността, е едно от основните веруя на нашата Вярa — верую, което никога не трябва да бъде обгръщано в неяснота и с целостта на което никой от нейните последователи не трябва да позволява да бъде нарушавана.

Нито пък бахайското Откровение, което предявява претенции да представлява върхът на един пророчески цикъл и изпълнение на обещанието на всички епохи се опитва, при каквито и да е обстоятелства, да отменя онези първостепенни и вечни принципи, вдъхващи живот и лежат в основата на предхождащите го откровения. Дадената от Бога власт, лежаща във всяко едно от тях, то приема и установява като своя твърда и съществена основа. То не гледа на тях в никаква друга светлина освен като на различни етапи във вечната история и постоянната еволюция на една религия, Божествена и неделима, на която то самото представлява просто съществена част. То нито се стреми да обвие в неяснота техния Божествен произход, нито да принизи всепризнатото величие на колосалните им постижения. То не може да търпи каквито и да е опити, целящи да бъдат изопачени техните характерни белези или да бъдат обезсмислени основните истини, които те проповядват. Неговите учения не се отклоняват дори и на косъм от основните принципи, които те възплащават, нито тежестта на посланието му отнема дори и частица от влиянието, което те оказват или верността, която вдъхновяват. Като в ни най-малка степен не се стреми да отхвърли духовните устои на световните религиозни системи, неговата явна, неговата неизменна цел е да разшири тяхната основа, да заяви отново тяхната същност, да съгласува техните цели, да възобнови техния живот, да покаже тяхното единство, да възстанови първичната чистота на техните учения, да координира техните функции и да помогне за осъществяването на техните най-висши стремления. Тези божествено разкрити религии, така както един непосредствен наблюдател живописно се е изразил, е предопределено не да загинат, а да бъдат преродени ... „Не умира ли детето в юношата, а юношата в мъжа; и при все това нито детето, нито юношата загиват?“

„Онези, Които са Светилата на истината и Огледалата, отразяващи светлината на божественото Единство — обяснява Бахаулла в Кетаб-е-Икан, — в която и епоха и цикъл да са изпратени на този свят от невидимите си обители на предвечната слава, за да възпитават душите на хората и да дарят благодат на всички творения, са неизменно надарени с всепокоряващо могъщество и са облечени с непобедимо господство ... Тези пресвети Огледала, тези Изгреви на предвечната слава са всички до един Представители на земята на Онзи, Който е централното Светило във вселената, негова същност и крайна цел. От Него произтича тяхното знание и могъщество; от Него идва тяхното господство. Красотата на техния лик е просто отражение на Неговия образ, а Откровението им е знак за неумиращата Му слава ... Чрез тях се предава милост, която е безгранична и се разкрива светлината, която никога не ще помръкне ... Човешкият език никога не може да ги възхвали както подобава, а човешките слова никога не могат да разкрият тяхната тайна.“ ... „Тъй като тези Птици на Небесния престол — добавя Той — са изпратени от небето на Божията воля и тъй като те всички се вдигат да провъзгласят Неговата всезаваляваща Вяра, те се смятат за една душа и една личност ... Те живеят в една и съща шатра, реят се в едно и също небе, седят на един и същи престол, произнасят една и съща реч и провъзгласяват една и съща Вяра ... Те се различават единствено по заряда на своето Откровение и относителната сила на своята светлина ... Това, че определено Божие качество не е било външно проявено от тези Същности на Необвързаността, по никакъв начин не означава, че тези, Които са Изгревите на присъщите Божии

качества и Съкровищници на Неговите свети имена, не са ги притежавали в действителност.“

Трябва също така да се има предвид, че колкото и да е голяма силата, проявена от това Откровение и колкото и огромен да е обсегът на изповеданието, началото на което постави неговият Автор, то категорично отхвърля твърдението на него да се гледа като на последно Откровение на Божията воля и намерение за човечеството. Да се поддържа такова едно схващане за неговия характер и функции, би било равносилно на предателство на неговото Дело и отрицание на неговата истина. То по необходимост влиза в противоречие с основния принцип, който съставлява същината на бахайското верую — принципът, че религиозната истина не е абсолютна, а относителна, че Божественото Откровение е системно, непрекъснато и последователно, а не откъслечно или крайно. Наистина, категоричното отричане от страна на последователите на Вярата на Бахаулла на претенциите за крайност, което някоя религиозна система, създадена от пророците в миналото би могла да предяви, е толкова ясно и силно изразено, колкото и техният собствен отказ да предявят същата тази крайност за Откровението, с което те са се отъждествили. *„Да се вярва, че всяко Откровение е свършило, че портите на Божественото милосърдие са затворени, че от изгревите на вечната святост няма да изгрее отново слънце, че Океанът на вечната благодат е завинаги утихнал и че от Ковчеза Господен на предвечната слава са спрели да бъдат проявявани Божиите пратеници“*, трябва да представлява в очите на всеки последовател на Вярата жестоко, непростимо отклонение от един от неговите най-свято хранени и основни принципи.

Един поглед към някои от вече цитираните слова на Бахаулла и Абдул Баха несъмнено ще бъде достатъчен, за

да бъде установена без сянка от съмнение истината на този главен принцип. Не би ли могъл следният откъс от Скрытите слова да бъде също така тълкуван като алегорично загатване за последователността на Божественото Откровение и едно признание на техния Автор, че посланието, което Му е било поверено, не представлява краен и последен израз на волята и напътствието на Всемогъщия: *„О, сине на справедливостта! В нощен час красотата на безсмъртното Същество се завърна от смарагдовата висота на предаността при Садратул Мунтаха и заплака с такъв плач, че множеството във висините и обитателите на владенията в небесата заригаха, чувайки Неговите вопли. Тогава бе запитано: „Защо е това ридание и този плач?“ Той отвърна: „Както Ми бе наредено, Аз стоях в очакване на хълма на верността, но при това не долових от онези, които живеят на земята благоуханието на предаността. След туй, призван да се завърна, погледнах и о! няколко гълъба на светостта бяха жестоко измъчвани в ноктите на земните кучета. В този миг Небесната дева излезе бързо, разбулена и лъчезарна, от Своя тайнствен дом и запита за техните имена и всички бяха казани освен едно. И когато настоя, бе изречена първата буква от него, при което обитателите на небесните покои се втурнаха от своята обител на славата. И докато бе произнасяна втората буква, те се проснаха, всички до един, в праха. В този миг из светая светих се чу глас: „Дотук и нито крачка по-нататък.“ Наистина ние свидетелстваме за това, което те сториха и вършат и сега.“*

На един още по-ясен език Бахаулла свидетелства за тази истина в едно от Своите послания, разкрити в Адрианопол: *„Знай наистина, че булото, криещо лика Ни, не е напълно повдигнато. Ние разкрихме Себе Си до степен,*

съответстваща на възможностите на хората от Нашето време. Ако Предвечната красота бъде разбулен в пълната мяра на Неговата слава, очите на смъртните ще бъдат заслепени от ярката наситеност на Неговото Откровение.“

В Сурей-е-Сабр, разкрито още през 1863 г., в самия първи ден на Неговото пристигане в градината Резван, Той потвърждава по следния начин: *„Бог изпрати Своите пратеници, за да заемат мястото на Моисей и Иисус, и ще продължи да прави това до „края, който няма край“, та да може човечеството да бъде непрестанно удосто-
явано с милосърдието Му от небето на Божествената щедрост.“*

„Не изпитвам тревога за Самия Себе Си — още по-ясно заявява Бахаулла, — страховете Ми са за Онзи, Който ще ви бъде изпратен свише след Мен — Този, Който ще бъде надарен с огромна власт и могъщо господство.“ И отново Той пише в Сурей-е-Хейкал: *„Чрез онези слова, които съм разкрил, не се има предвид Мен, а по-скоро Този, Който ще дойде след Мен. За това свидетел е Бог, Всезнаещият.“ ... „Не се отнасяйте с Него така — добавя Той, — както се отнесохте с Мен.“*

В един по-косвен откъс Баб поддържа в Своите писания същата истина: *„Ясно и очевидно е — пише Той в персийския Баян, — че целта на всички предходни изповедания е била да подготвят пътя за появата на Мохамед, Божия Апостол. На свой ред всички те, включително и мохамеданското изповедание, имаха за своя цел Откровението, провъзгласено от Каем. Намерението, лежащо в основата на това Откровение, както и на предхождащите го такива, бе, по същия начин, да обявят появата на Вярата на Този, Когато Бог ще прояви. А тази Вярa — Вярата на Този, Когато Бог ще прояви —*

на свой ред, заедно с всички минали преди нея откровения, има за своя цел Проявлението, предопределено да я наследи. А последното, в не по-малка степен от всички предхождащи го откровения, подготвя пътя за Откровението, което предстои да последва. Процесът на изгряване и залязване на Слънцето на истината по този начин ще продължи безкрайно — процес, който няма начало и не ще има край.“

„Знай със сигурност — обяснява Бахаулла във връзка с това, — че във всяко изповедание светлината на Божественото Откровение бе дарявана на хората в пряка зависимост от техните духовни възможности. Помисли за слънцето. Колко слаби са лъчите му в мига, когато се появява на небосклона. Как постепенно топлината и силата му нарастват, когато то приближава своя зенит, като междувременно дава възможност на всички създания да се приспособят към нарастващата сила на неговата светлина. Колко равномерно то се снишава, докато достигне точката на своя залез. Ако трябваше съвсем внезапно да прояви енергията, скрита в него, то несъмнено би причинило вреда на всички създания. ... По същия начин, ако Слънцето на истината трябваше внезапно да разкрие в ранните етапи на своето проявление пълната мярка на силата, с която го е удостоило провидението на Всемогъщия, земята на човешкото проникновение би била опустошена и изгорена; защото човешките сърца нито биха издържали на силана на неговото Откровение, нито биха били в състояние да отразят сиянието на неговата светлина. Ужасени и съкрушени, те биха престанали да съществуват.“

В светлината на тези ясни и категорични изявления, наше ясно задължение е да стане несъмнено очевидно за всеки търсещ истината, че от „началото, което няма нача-

ло“, пророците на единия, непознаваем Бог, включително и самият Бахаулла, като проводници на Божието милосърдие, като изразители на Неговото единство, като огледала на Неговата светлина и разкриватели на Неговата цел, всички до един са били натоварени със задачата да разкрият пред човечеството в една все по-нарастваща мярка Неговата истина, Неговата неведома воля и Божествено напътствие и ще продължат до „края, който няма край“, да даряват все по-пълни и могъщи откровения на Неговата безгранична сила и слава.

Бихме сторили добре да се замислим в сърцата си над следните откъси от молитва, разкрита от Бахаулла, които потвърждават по един поразителен начин и представляват още едно свидетелство за действителността на великата и съществена истина, лежаща в самата сърцевина на Неговото послание към човечеството: *„Хвала на Тебе, о, Господи, Боже мой, за чудните откровения на Твоята неведома повеля и многобройните беди и изпитания, които си отредил за мен. Веднъж Ти ме прегаде в ръцете на Нимрод; друг път позволи на жезъла на Фараона да ме преследва. Единствено Ти можеш да оцениш, чрез всеобхватното Си знание и действието на Своята воля, неизброимите злочестини, които изстрадах от техните ръце. Отново Ти ме хвърли в килията на безбожниците без друга причина освен това, че почувствах подтик да нашепна в ушите на преоблагодетелстваните поданици на Твоето царство частица от видението, с което Ти, чрез Свое то знание, ме вдъхнови, и ми разкри неговото значение чрез силата на Свое то могъщество. И отново Ти повели да бъда обезглавен от меч на неверника. Отново бях разпънат на кръст, затова че им разкрих чудните знаци на върховната Ти и дълговечна сила. Колко горчиви бяха униженията, стоварени върху ми, в една последваща епо-*

ха в равнината на Карбела! Колко самотен се чувствах сред Твоя народ; до каква степен на безпомощност бях сведен в тази страна! Неудовлетворени от подобни унижения, гонителите ми ме обезглавиха и като носеха нависоко главата ми от страна на страна, излагаха я на показ пред погледите на тълпите от неверници, и поставяха я на престолите на покварените и нямащите вяра. В една по-късна епоха бях провисен и гръдта ми бе превърната в мишена за стрелите на злостната жестокост на моите врагове. Крайниците ми бяха надупчени с куршуми и тялото ми бе разкъсано на парчета. Накрая, виж как в тези дни коварните ми врагове са се съюзили срещу мен и непрестанно заговорничат да вкарат отровата на омразата и злобата в душите на Твоите слуги. С всички сили те сплетничат, за да изпълнят своето намерение ... Колкото и жестоко да е положението ми, о, Боже, Превъзлюбени мой, аз Ти отправям благодарности и духът ми е доволен от всичко, което ме сполетя по пътеката на Твоето благоразположение. Аз съм предоволен от това, което Ти отреди за мен и приветствам, колкото и бедствени да са те, болките и страданията, които трябва да изтърпя.“

БАБ

Многообични приятели! Това, че Баб, основоположникът на бабисткото изповедание, има пълно право да се нареди като един от самостоятелните Божии Проявления, че Той е бил надарен с върховна сила и власт, и упражнява всички права и прерогативи на независимото пророчество, представлява още една основна истина, която посланието на Бахаулла твърдо провъзгласява и което неговите последователи трябва безпрекословно да поддържат. Това, че на Него не трябва да се гледа просто като на вдъхновен Предшественик на бахайското Откровение, че в Неговата Личност, така както Сам Той свидетелства в персийския Баян, е била изпълнена целта на всички отишли си преди Него пророци, е истина, която чувствам е мое задължение да покажа и да подчертая. Ние несъмнено ще се провалим в своето задължение към Вярата, която изповядваме и ще нарушим един от основните ѝ и свещени принципи, ако в своите думи или чрез своето поведение се поколебаем да признаем произтичащото от този коренен принцип на бахайското верую или ако откажем да подкрепим безрезервно неговата цялост и да покажем неговата истина. Наистина главната подбуда, караща ме да се заема със задачата да редактирам и превода безсмъртния Разказ на Набил, бе да бъде дадена възможност на всеки последовател на Вярата на Запад да разбере по-добре и по-лесно да схване огромното значение на въздигнатото Му място и да започне да Му се възхищава и да Го обича още по-пламенно.

Не може да има никакво съмнение, че твърдението за двойнственото място, отредено за Баб от Всемогъщия, твърдение, което Самият Той толкова смело предяви, което Бахаулла многократно потвърди, и на което накрая завещанието на Абдул Баха даде отсъждането на своето свидетелство, съставлява най-отличителният белег на бахайското изповедание. То представлява още едно доказателство за неповторимостта, огромна добавка към силата на тайнственото могъщество и власт, с което е бил надарен този свещен цикъл. Наистина величието на Баб се състои предимно не в това, че Той е божествено определеният Предтеча на едно толкова неземно Откровение, а по-скоро в това, че Той е надарен с правомощията, присъщи на създателя на отделно религиозно изповедание и в това че Той държи в степен, недостижима за пратениците, отишли си преди Него, жезла на независимото пророчество.

Кратковременността на Неговото изповедание, ограниченият обсег, в който Неговите закони и постановления са били определени да действат, не представляват какъвто и да е критерий, по който да съдим за Божествения му произход и да даваме оценка на силата на неговото послание. *„Това, че такъв кратък период от време — обяснява Самият Бахаулла — е трябвало да разделя това могъщо и чудно Откровение, е тайна, която никой човек не може да разкрие и загадка, каквато ничий ум не може да проумее. Неговата продължителност е била предопределена и никой човек не ще някога открие причината за това, освен и докато той не бъде осведомен за съдържанието на Моята Скрита книга.“* ... *„Вижте — обяснява още Бахаулла в Кетаб-е-Бади, един от Неговите трудове, опровергаващи доводите на хората на Баяна, — вижте как незабавно след изпълването на деветата година от това чудно, това най-свато и милосърдно изповедание, необ-*

ходимият брой чистосърдечни, напълно посветили се и пресвети души бе достигнат по най-таен начин.“

Чудните случки, които предизвестиха появата на Основателя на бабисткото изповедание, драматичните обстоятелства на собствения Му изпълнен със събития живот, чудотворната трагедия на мъченическата Му смърт, вълшебството на Неговото влияние, въздействало върху най-изтъкнатите и властните сред Неговите сънародници, за всички от които свидетелства всяка глава от вълнуващия разказ на Набил, трябва сами по себе си да бъдат разглеждани като достатъчно доказателство за достоверността на Неговите претенции за едно толкова въздигнато място сред пророците.

Колкото и живописно да е описанието, което изтъкнатият летописец на Неговия живот е оставил на бъдните поколения, такъв един блестящ разказ по необходимост бледнее пред яркия израз на почит, отдаден на Баб от перото на Бахаулла. Тази почит самият Баб, чрез ясното отправяне на Неговото твърдение, щедро подкрепи, докато в същото време писмените свидетелства на Абдул Баха мощно подсилиха неговия характер и разясниха неговия смисъл.

Къде другаде, ако не в Кетаб-е-Икан може проучващият бабисткото изповедание да се постарее да открие онези потвърждения, които непогрешимо свидетелстват за силата и духа, които никой човек, освен ако той не е Божие Проявление, не може да прояви? „*Може ли — възкликва Бахаулла — да бъде проявено такова нещо освен чрез силата на божествено Откровение и могъществото на непреодолимата Божия воля? В името на Божията справедливост! Ако някой таеше в сърцето си толкова велико Откровение, мисълта за такова изявление сама по себе си би го объркала! Ако сърцата на всички хора бяха събрани в неговото сърце, той пак би се поколебал да се впусне в такова ужасно начинание.*“ ... „*Ничие око — пот-*

върждава Той в друг откъс — *не е виждало толкова огромно излияние на благодат, нито нечие ухо е чувало за таква Откровение на милосърдието ... Пророците, „надарени с постоянство“, чиято възвишеност и слава сияят като слънцето, бяха поотделно удостоени с Книга, която всички са виждали и чиито стихове бяха съответно установени. В същото време стиховете, които се изляха от този Облак на божественото милосърдие, бяха толкова изобилни, че никой досега не бе в състояние да установи техния брой ... Как могат те да омаловажават това Откровение? Била ли е някоя епоха свидетел на такива важни събития?“*

Като се спира на характера и влиянието на онези герои и мъченици, които духът на Баб бе толкова чудотворно преобразил, Бахаулла разкрива следното: *„Ако тези сподвижници не са истински стремящи се към Бога, кой друг би могъл да бъде наречен с това име? ... Ако тези сподвижници с всичките си чудесни показания и чудни дела бяха лъжовни, кой тогава е достоен да предявява истината за себе си? ... Бил ли е свидетел светът от времето на Адам на такива вълнения, такива изпълнени с насилие размирици? ... Струва Ми се търпението бе разкрито единствено заради тяхната твърдост и самата вярност бе родена чрез делата им.“*

Желаейки да подчертае висотата на въздигнатото положение на Баб в сравнение с това на пророците в миналото, в същото това послание Бахаулла заявява: *„Ничие проникновение не може да схване същността на Неговото Откровение, нито нечие знание да разбере изцяло Неговата Вяра.“* След това Той цитира, в потвърждение на Своя довод, следните пророчески слова: *„Знанието е двадесет и седем букви. Всичко, което пророците са разкрили, са две от тези букви. Никой човек досега не е знаел повече*

от тези две букви. Но когато се издигне Каем, Той ще накара останалите двадесет и пет букви да бъдат проявени.“ ... „Виж — добавя Той — колко велико и възвишено е Неговото място! Рангът Му превъзхожда този на всички пророци, а Откровението Му е извън разбирането и проникновението на всички техни избраници.“ ... „Откровение, за което Божиите пророци, Неговите светии и избраници или не са били осведомени, или което, в следване на неразгадаемата Божия наредба, те не са разкрили.“

От всички изрази на почит, които непогрешимото перо на Бахаулла е решило да отдаде на паметта на Баб, Неговия „Превъзлюбен“, най-запомнящият се и най-трогателният е следният кратък, но в същото време красноречив откъс, който толкова много повишава стойността на заключителните откъси на същото това послание. „Сред тях — пише Той като говори за бедствените изпитания и опасности, обкръжили Го в град Багдад — *стоим Ние с живота си в ръце, напълно покорни на Неговата воля, та дано чрез любящата Божия доброта и Неговата милост, тази разкрита и проявена Буква (Бахаулла) да може да положи живота Си в жертва в пътеката на Първичната Точка, Най-възвишеното слово (Баб). В името на Този, по чиято повеля проговори Духа, ако не беше този копнеж на Нашата душа, Ние нито за миг нямаше да се бавим повече в този град.*“

Многообични приятели! Едно такова прославящо хвалебствие, такова смело твърдение, излязло изпод перото на Бахаулла в този толкова важен труд, отеква изцяло в езика, на който Източникът на бабисткото Откровение е решил да облече отправените от Самия Него твърдения. „Аз съм Тайнственият храм — така провъзгласява Своето място Баб в Каюмул-Асма, — който издигна Ръката на пълновластие-

то. Аз съм Лампата, която Божият пръст запали в своята ниша и накара да заблести с незагиващ блясък. Аз съм Пламъкът на онази божествена Светлина, която блещука на Синай в радващото Място, и лежи скрит всред Горещия храст.“ ... „О, Куратул-Ейн! — възкликва Той, като се обръща към Самия Себе Си в същото това изложение. — Аз виждам в Теб не друг, а „Великото Обявление“ — Обявлението, изречено от Множеството във висините. С това име, свидетел съм, онези, които кръжат около Престола на славата, винаги са Те познавали.“ ... „С всеки един пророк, Когато сме изпращали в миналото — добавя по-нататък Той, — Ние сключвахме отделен договор относно Спомена на Бога и Неговия Ден. Явни, в царството на славата и чрез силата на истината, са Спомена на Бога и Неговия Ден пред очите на ангелите, които кръжат около Неговия престол на милостта.“ ... „Ако пожелаем — отново заявява Той, — по силите Ни е да принудим посредством едничка буква от Нашето Откровение света и всичко, което е в него, да признае за по-малко и от миг истината на Нашето Дело.“

„Аз съм Първичната Точка — обръща се по този начин Баб към Мохамед Шах от крепостта-затвор Ма-Ку, — от която бе зародено всичко сътворено ... Аз съм Божият Лик, Чийто блясък не може никога да бъде затъмнен, Божията Светлина, Чийто сияние не може никога да избледнее ... Всички ключове на небето Бог избра да положи в дясната Ми ръка, а всички ключове на ада — в лявата ... Аз съм един от опорните стълбове на Първичното Божие слово. Всеки, който Ме е признал, е познал всичко, що е истинно и право и е достигнал до всичко, що е добро и пристойно ... Веществото, с което Бог Ме е сътворил, не е глината, от която другите са били изваяни. Той Ме удостои с онова, което земните мъдреци не мо-

гат никога да разберат, нито пък вярващите да открият.“ ... „Ако една мъничка мравка — по характерен начин заявява Баб, като желае да наблегне на неограничените възможности, заложили в Неговото изповедание — пожелае в този ден да притежава такава сила, че да бъде в състояние да разгадае и най-непонятните и най-объркващи откъси от Корана, нейното желание без съмнение ще бъде изпълнено, тъй като тайната на вечното могъщество трепка в най-съкровенията същност на всичко сътворено.“ ... „Ако на едно такова безпомощно създание — е коментарът на Абдул Баха върху това толкова изумително твърдение — може да бъде вдъхната такава провикновена способност, колко по-ефикасна би трябвало да е силата, освободена чрез обилните излияния на мило-сърдието на Бахаула!“

Към тези властни и тържествени изявления, направени от Бахаулла и Баб, трябва да бъде добавено и неоспоримото свидетелство на самия Абдул Баха. Той, определеният тълкувател на казаното както от Бахаулла, така и от Баб, потвърждава, не косвено, а на един ясен и категоричен език, както в Своите послания, така и в завещанието Си истинността на изявленията, които вече споменах.

В послание, отправено до един бахай в Мазиндаран, в което Той открива значението на едно приписвано Му погрешно изтълкувано изявление, отнасящо се до изгряването на Слънцето на истината в този век, Той излага накратко, но категорично това, което трябва да остане завинаги наше правилно схващане за връзката между двете Проявления, свързвани с бахайското изповедание. *„Като направих това изявление — обяснява Той, — аз нямах предвид никой друг освен Баб и Бахаулла, характера на чиито откровения имах за цел да разясня. Откровението на Баб може да бъде оприличено на слънцето, като мястото му съот-*

ветства на първия знак на Зодиака — знакът на Овена — в който слънцето навлиза в пролетното равноденствие. Мястото на Откровението на Бахаумла, от друга страна, е представено от знака на Лъва — лятното слънцестоене и най-високо място. С това се има предвид, че това свещено изповедание е озарено от светлината на Слънцето на истината, което грее от своето най-въздигнато положение и в пълнотата на своята лъчезарност, своята топлина и блясък.“

„Баб, Въздигнатият — заявява по-конкретно Абдул Баха в друго едно послание, — е Утрото на истината, блясъкът на чиято светлина грее над всички части на света. Той е също така Предвестникът на Най-великата светлина, Светилото Абха. Благословената красота е Онзи обещан от свещените книги на миналото, Откровението на Източника на светлина, който изгря над Синайската планина, Чийто огън горя сред Горящия храст. Ние всички до един сме слуги на техния праг, и стоим като скромни пазачи на тяхната врата.“ ... „На всяко доказателство и пророчество — е едно още по-ясно изразено предупреждение, — на всякакъв вид свидетелство, било то основано на логиката или на текста на писанията и преданията, трябва да се гледа като на съсредоточено около личностите на Бахаумла и Баб. В тях може да се намери цялостното им изпълнение.“

И накрая, в Своето завещание — хранилището на Неговите последни желания и прощални напътствия, в следния откъс, специално създаден, за да изложи водещите принципи на бахайското верую, Той полага печата на Своето свидетелство за двойнственото и въздигнато място на Баб: *„Основата на веруюто на хората на Баха (нека животът ми бъде принесен в жертва за тях) е следното: Негово светейшество Въздигнатият (Баб) е Проявление на единс-*

твото и неделимостта на Бога и Предтеча на Предвечната красота (Бахаулла). Негово светейшество Красотата Абха (Бахаулла) (нека животът ми бъде отдаден в жертва за непоколебимите Му приятели) е върховното Божие Проявление и Зора на Неговата най-божествена същност. “ ... „Всички други — знаменателно добавя Той — са Негови слуги и се подчиняват на Неговата повеля. “

АБДУЛ БАХА

Многообични приятели! В предходните страници се опитах да направя едно изложение на онези истини, които твърдо вярвам се заключават в твърдението на Този, Който е Главният извор на бахайското Откровение. Освен това положих усилия да разсея такива погрешни схващания, каквито биха могли естествено да възникнат в умовете на всеки, размишляващ върху едно подобно свръхчовешко проявление на Божия блясък. Помъчих се да обясня значението на божествеността, с която Този, Който е носител на една толкова тайнствена енергия, по необходимост е надарен. Това, че посланието, с което едно толкова велико Създание е било натоварено в тази епоха от Бога, за да го предаде на човечеството, признава божествения произход и поддържа първостепенните принципи на всяко изповедание, създадено от пророците в миналото, и е неразривно свързан с всеки един от тях, аз също се опитах да покажа, доколкото ми позволяват способностите. Това, че Авторът на такава една Вяра, отхвърлящ претенциите за крайност, които поддържат водачите на различните вероизповедания, въпреки необятността на Своето Откровение също отхвърля и за Самия Себе Си, аз сметнах също така за необходимо да докажа и подчертая. Това, че на Баб, независимо от продължителността на Неговото Откровение, трябва да се гледа преди всичко не като на избран Предшественик на бахайската Вяра, а като на Един, надарен с ненакърнената власт, придобивана от всеки от независимите пророци в миналото, ми се стори още един основен принцип, разяснението на който би било

извънредно желателно на сегашния етап от развитието на нашето Дело.

Сега, чувствам силно, трябва да бъде направен опит да избистрим умовете си по отношение на ранга, заеман от Абдул Баха и значението на мястото Му в това свещено изповедание. Наистина за нас, които стоим толкова близо до такава една огромна фигура и сме привлечени от тайнствената сила на една такава магнетична личност, ще ни бъде трудно да придобием ясна и точна представа за ролята и характера на Този, Който не само в изповеданието на Бахаулла, но и в цялата област на религиозната история, изпълнява една уникална функция. Въпреки че се движи в една собствена сфера и има ранг, коренно различен от този на Автора и Предтечата на бахайското Откровение, Той, по силата на отреденото Му място от Завета на Бахаулла, съставлява заедно с тях това, което може да се нарече Трите централни фигури на една Вяра, която няма равна на себе си в духовната история на човечеството. Той се издига заедно с тях над съдбините на тази невръстна Божия Вяра от ниво, до което никой отделен човек или тяло, които биха служили на нейните нужди след Него и в продължение на един период от поне хиляда пълни години, не може да се надява да достигне. Да се принизява високият Му ранг, като мястото Му се приравнява или на него се гледа като на почти равностойно на мястото на онези, върху които е било положено наметалото на Неговата власт, би било проява на безбожност, не по-малко жестока от еретичното верую, което води до издигането Му до положение на пълно равенство било с централната фигура, или с Предтечата на нашата Вяра. Защото колкото и широк да е заливът, отделящ Абдул Баха от Този, Който е Източникът на едно независимо Откровение, на него никога не може да се гледа като на съизмерим с още по-голямото разстояние, което стои меж-

ду Него, Който е Центърът на Завета и Неговите служители, които следва да продължат Делото Му, каквото и да е тяхното име, техния ранг, техните функции или бъдещите им постижения. Нека тези, които познаваха Абдул Баха, които чрез допира си до Неговата магнетична личност започнаха да изпитват към Него едно толкова пламенно възхищение, се замислят, в светлината на това изявление, върху величието на Онзи, Който по ранг е толкова високо над Него.

Това, че Абдул Баха не е Божие Проявление, че въпреки и приемник на Своя баща Той не заема сходно място, че никой друг освен Баб и Бахаулла не може да предяви претенции за подобен ранг преди изтичането на пълни хиляда години — са основни истини, които лежат vyplтени в ясните слова както на Основателя на Вярата, така и на Тълкувателя на Неговите учения.

„Ако някой предяви претенции за Откровение пряко от Бога — е изричното предупреждение, изречено в Кетаб-е-Акдас — преди изтичането на пълни хиляда години, то такъв човек със сигурност е лъжепророк. Молим се на Бога милосърдно да му помогне да оттегли и да отрече подобно твърдение. Ако се разкае, Бог несъмнено ще му прости. Ако обаче той упорства в своята заблуда, Бог със сигурност ще изпрати един, който ще се отнесе безмилостно с него. Ужасен е наистина Бог в наказването!“ ... „Всеки — добавя Той, за да подчертае още по-силно, — който тълкува този стих по начин, различен от явното му значение, е лишен от Божия Дух и от Неговото милосърдие, което обгръща всичко сътворено.“ ... „Ако се появи човек — е още едно категорично изявление — преди изминаването на пълни хиляда години — всяка година, състояща се от дванадесет месеца според Корана, и от деветнадесет месеца, всеки от които с по деветнадесет дни, според Баяна — и ако такъв един човек

разкрие пред вашите очи всички Божии знамения, без колебание отречете го!“

Изявленията на самия Абдул Баха в потвърждение на това предупреждение са не по-малко изразителни и задължаващи: *„Това е — заявява Той — моето твърдо, моето непоколебимо убеждение, същността на моето нескривано и категорично верую — убеждение и верую, които обитателите на царството Абха напълно споделят: Благословената красота е Слънцето на истината и Неговата светлина е светлината на истината. Баб е също така Слънцето на истината и Неговата светлина е светлината на истината ... Моят ранг е рангът на служението — служение, което е пълно, чисто и действително, твърдо установено, трайно, очевидно, ясно разкрито и не е предмет на каквито и да е тълкувания ... Аз съм Тълкувателят на Божието слово; такова е моето тълкувание.“*

Не лишава ли Абдул Баха, в Своето завещание — на глас и език, които лесно биха смутили и най-заклетите сред нарушителите на бащиния Му Завет — от тяхното главно оръжие онези, които толкова дълго и толкова упорито се мъчеха да Му припишат обвинението, че безмълвно е предявил претенции за място, равностойно, ако не и по-високо от това на Бахаулла? *„Основата на веруюто на хората на Баха е следното — така обявява един от най-важните откъси от този последен документ, оставен да изразява за вечни времена напътствията и желанията на покойния Учител. — Негово светейшество Въздигнатият (Баб) е Проявление на единството и неделимостта на Бога и Прегледа на Предвечната красота. Негово светейшество Красотата Абха (Бахаулла) (нека животът ми бъде отгаден в жертва за непоколебимите Му приятели) е върховното Божие Проявление и Зора на Неговата най-божествена*

същност. Всички други са Негови слуги и се подчиняват на Неговата повеля.“

От такива ясни и официално изложени изявления, колкото и да са несъвместими с каквито и да са претенции за пророчество, ние не трябва по никакъв начин да заключаваме, че Абдул Баха е просто един от слугите на Благословената красота или в най-добрия случай някой, чиято функция следва да се ограничи до тази на упълномощен тълкувател на бащините Му учения. Не си и помислям да се съглася с подобно гледище, нито пък да желая да втъпявам подобни мисли. Да гледаме на Него в тази светлина, представлява явно предателство спрямо безценното наследство, завещащо от Бахаулла на човечеството. Неизмеримо въздигнато е положението, с който Той е удостоен свише от върховното Перо над и извън произтичащото от тези Негови собствени писмени изявления. Било то в Кетаб-е-Акдас, най-важното и свято от всички произведения на Бахаулла, в Кетаб-е-Ахд, Книгата на Неговия Завет, или в Сурей-е-Гусн (послание до Клона), такива споменавания, каквито са били записани от перото на Бахаулла — споменавания, които посланията на Неговия баща, отправени до Него, мощно подсилват — обличат Абдул Баха във власт и Го обвинват в ореол, които днешното поколение никога не ще успее да оцени, както подобава.

Той е и на Него винаги трябва да се гледа преди всичко и главно като на Център и Ос на несравнимия и всеобхватен Завет на Бахаулла — Неговото най-въздигнато творение, неопетнено Огледало на Неговата светлина, съвършен Пример на Неговите учения, непогрешим Тълкувател на Неговото слово, възплъщение на всеки бахайски идеал, олицетворение на всяка бахайска добродетел, Най-великия клон, излязъл от Предвечния корен, Блюстител на Божия закон, Създание „около Коего кръжат Всички имена“, Главен из-

вор на единството на човечеството, Символ на Най-великия мир, Луната на Централното Небесно тяло на това най-свято изповедание — названия и титли, които говорят сами по себе си и намират своя най-верен, своя най-висш и правдив израз във вълшебното име Абдул Баха. Той е над и извън тези прозвища „Божията загадка“ — един израз, с който самият Бахаулла реши да Го назове, и който, въпреки че по никакъв начин не ни оправдава да му приписваме ранга на пророчество, показва как в личността на Абдул Баха се преплитат и се намират в пълно съзвучие несъвместимите характерни черти на човешката природа и свръхчовешкото знание и съвършенство.

„Когато океанът на Моето присъствие се отдръпне и свърши Книгата на Моето Откровение — обявява Кетаб-е-Акдас, — обърнете лицата си към Онзи, Който Бог предопредели, Който се разклони от този Предвечен корен.“ И отново: *„Когато Тайнственият гълъб ще се е отправил в полета си от своето Светилище на възхвала и ще е потърсил далечната си цел, незримата си обител, отнасяйте всичко, което не разбирате в Книгата до Този, Който се разклони от това могъщо Стебло.“*

Освен това в Кетаб-е-Ахд Бахаулла тържествено и категорично заявява: *„Дълг на Агсан, на Афнан и на Моите роднини е да обърнат всички до един лицата си към Най-могъщия клон. Помислете за това, което разкрихме в Нашата Най-свещена книга: „Когато океанът на Моето присъствие се отдръпне и свърши Книгата на Моето Откровение, обърнете лицата си към Онзи, Който Бог предопредели, Който се разклони от този Предвечен корен“. Предмет на този свещен стих не е никои друг освен Най-могъщия клон (Абдул Баха). Така милостиво ви разкрихме крепката Си воля и Аз наистина съм Великодушният, Всемогъщият.“*

В Сурей-е-Гусн (Послание до Клона) са записани следните стихове: „От Садратул Мунтаха се разклони това свято и сияйно Създание, този Клон на светостта; блазе на онзи, който е потърсил подслон под Него и живее под Неговата сянка. Наистина Блюстителят на Божия закон израсна от този Корен, който Бог здраво присади в Почвата на Своята воля, и Чийто Клон бе толкова извисен, че обгърна всичко сътворено. Затова възвеличен да бъде Той заради това висше, това благословено, това могъщо, това въздигнато Творение! ... Едно слово излезе в знак на Нашето милосърдие от Най-великото послание — слово, което Бог окичи с украшенията на Самия Себе Си и го направи да властва над земята и всичко, що е на нея, и знак на Своего величие и сила сред хората ... Отправяйте благодарности към Бога, о, хора, за Неговата поява; защото Той наистина представлява най-голямото Благоеяние за вас, най-съвършената благодат за вас; и чрез Него се съживява всяка гниеца кост. Всеки, който се е обърнал към Него, се е обърнал към Бога, и всеки, който се отвърне от Него, отвърнал се е от Моята Красота, отхвърлил е Моето Доказателство, и е претъпил срещу Мен. Той е Довереното от Бога сред вас, Неговото възложение вътре в самите вас, Неговото проявление пред вас и Негова поява сред облагодетелстваните Му слуги ... Изпратихме го долу на земята във формата на човешка обвивка. Благословен и пресвят да е Бог, който създава туй, що благоволи чрез ненарушимата Си, непогрешимата Си повеля. Онези, които се лишават от сянката на Клона, са загубени в пустинята на заблудата, погълнати са от жарта на светските желания и са от онези, които със сигурност ще погинат.“

„О, Ти, Който си зеницата на Моето око! — обръща се по този начин собственоръчно Бахаулла към Абдул Баха. — Славата Ми, океанът на любящата Ми доброта, слънцето на щедростта Ми, небето на милосърдието Ми нека бдят над Теб. Молим се на Бога да озари света чрез Твоето знание и мъдрост, да отреди за Теб това, което ще зарадва сърцето Ти и ще донесе утеха на Твоите очи.“ ... „Славата на Бога нека бди над Теб — пише Той в едно друго послание — и над всеки, който Ти служи и кръжи около Теб. Горко, горко на оногова, който Ти се противопоставя и Те наранява. Блазе на оногова, който Ти се кълне във вярност; адски огън мъчи онзи, който е Твой враг.“ ... „Направихме Те подслон за цялото човечество — заявява Той в едно друго послание, — щит за всички, които са в небесата и на земята, крепост за всеки, който е повярвал в Бога, Несравнимия, Всезнаещия. Дай Боже чрез Теб Той да ги закриля, да ги дарява с богатство и подкрепя, да Те вдъхнови с онова, което ще представлява извор на богатство за всички създания, океан на щедростта за всички хора и зора на милосърдието за всички народи.“

„Ти знаеш, о, Боже мой — умолява Бахаулла в молитва, разкрита в чест на Абдул Баха, — че не желая за Него нищо освен онова, което Ти пожела и не Го избрах за друга цел освен за онази, която Ти имаше предвид за Него. Затова дари Го с победа чрез силите Си на земята и небето ... Отреди, умолявам Те, в името на жарта на Моята обич към Теб и копнежа Ми да проявя Твоето Дело, за Него, както и за онези, които Го обичат, онова, което си предначертал за Твоите пратеници и доверениците на Твоето Откровение. Наистина, Ти си Всемогъщият, Всесилният.“

В писмо, продиктувано от Бахаулла и отправено от Мирза Ака Джан, Неговия писар, до Абдул Баха, докато последният бил на посещение в Бейрут, четем следното: *„Хвала на Онзи, Който почете Страната на Ба (Бейрут) чрез присъствието на Този, около Когото кръжат всички имена. Всички земни частички обявиха на всички сътворени неща, че иззад Портата на града-затвор се появи и на небосклона му изгря Светилото на хубостта на великия, Най-могъщия клон на Бога — Негова предвечна и неотменима Тайна — по своя път към друга страна. Поради това скръб обзе този граг-затвор, докато друга страна ликува ... Благословени, двойно благословени са земята, по която са преминали Неговите стъпки, омото, което е било зарадвано от хубостта на Неговия лик, ухото, което е било почетено да чуе Неговия зов, сърцето, което е вкусило от сладостта на Неговата обич, гръдта, която се е разширила чрез помена за Него, перото, което е изразило възхвала на Него, свитъка, който носи свидетелството на Неговите писания.“*

Абдул Баха, пишейки в потвърждение на властта, с която Го удостоява Бахаулла, прави следното изявление: *„В съответствие с ясния текст на Кетаб-е-Акдас Бахаулла направи Центъра на Завета Тълкувател на Неговото слово — един толкова здрав и могъщ завет, че от началото на времето до ден днешен никое религиозно изповедание не е създавало подобно нему.“*

Колкото и висок да е рангът на Абдул Баха и колкото и изобилни да са хвалебствията, с които в тези свещени книги и послания Бахаулла прославя Своя син, това толкова уникално отличие не трябва никога да бъде тълкувано като удостояващо неговия получател с място, еднакво или равностойно на това на Неговия баща — Самото Проявление. Да се дава подобно тълкувание на който и да е от цитираните

откъси, веднага и поради очевидни причини, би го довело до противоречие с не по-малко ясните и автентични изявления и предупреждения, които вече споменах. Наистина, както вече заявих, онези, които надценяват ранга на Абдул Баха, заслужават също толкова порицание и са сторили също толкова вреда, колкото и онези, които го подценяват. И това не е поради друго, а защото като упорстват върху недостоверни заключения от писанията на Бахаулла, те несъзнателно оправдават и непрестанно предоставят доказателства на враговете за техните лъжливи обвинения и заблуждаващи изявления.

Затова чувствам за необходимо да заявя, без каквото и да е двусмислие и колебание, че нито в Кетаб-е-Акдас, нито в Книгата на Завета на Бахаулла, нито дори в Посланието до Клона, нито в което и да е друго послание, разкрито от Бахаулла или от Абдул Баха, съществува каквото и да е основание за мнението, което цели да поддържа така нареченото „мистично единство“ на Бахаулла и Абдул Баха или да установява равнопоставеността на последния с Неговия баща или с което и да е предходно Проявление. Това погрешно схващане може в известна степен да бъде приписано на едно като цяло екстравагантно тълкуване на определени изрази и откъси в Посланието до Клона, в използването в превода му на английски на определени думи, които или не съществуват, подвеждащи са, или са двусмислени по своето значение. Несъмнено това се дължи главно на едно като цяло неоправдано заключение от встъпителните откъси на едно послание на Бахаулла, откъси от които, както са възпроизведени в „Бахайските писания“ непосредствено предхождат, но не съставляват каквото и да е част от споменатото послание до Клона. На всеки, който чете тези откъси, трябва да стане ясно, че чрез израза „Езикът на Предвечния“ не се има предвид никой друг освен Бога, че

изразът „Най-великото име“ очевидно се отнася до Бахаулла, и че „Заветът“, за който се говори, не е точно определеният Завет, на който Бахаулла е Авторът и Абдул Баха — Центърът, а онзи общ Завет, който, както се внушава от бахайското учение, Самият Бог неизменно установява с човечеството, когато Той слага началото на едно ново изповедание. „Езикът“, който „дава“, както се заявява в тези откъси, „радостната вест“ не е никой друг освен Божият глас, като се има предвид Бахаулла, а не че Бахаулла има предвид Абдул Баха.

Освен това да се поддържа, че твърдението „Той съм аз Самият“, вместо да означава мистичното единство на Бога и Неговите Проявления, както е обяснено в Кетаб-е-Икан, установява равенството между Бахаулла и Абдул Баха, би представлявало пряко нарушаване на често повтаряния принцип за единството на Божиите Проявления — принцип, който Авторът на същите тези откъси се стреми ко-свено да подчертае.

То също би се равнявало на връщане към онези нелогични и суеверни вярвания, които незабелязано са се промъкнали в първия век от християнската ера в ученията на Иисус Христос и като са се оформили в общоприети догми, са намалили ефективността и са обвили в неяснота целта на християнската Вяра.

„Потвърждавам — е личният писмен коментар на Абдул Баха върху посланието на Клона, — че истинското значение, съкровената тайна на тези стихове, на самите тези слова, е моето собствено служене на свещения Праг на Красотата Абха, пълното ми самозаличаване, пълната ми нищожност пред Него. Това е моята лъчезарна корона, моята най-ценна украса. С това се гордея в царството на земята и небето. С това се славя сред дружината на преоблагодетелстваните!“ ... „Никому не

е позволено — предупреждава ни Той в непосредствено следващия откъс — да придава на тези стихове каквото и да е друго тълкувание.“ ... „Аз съм — заявява Той във връзка с това — според ясните текстове на Кетаб-е-Ак-дас и Кетаб-е-Ахд явният Тълкувател на словото Божие ... Който се отклони от моето тълкувание, е жертва на собственото си въображение.“

Освен това неизбежният извод от вярата в равенството на Автора на нашата Вяра и Този, Който е Центърът на Неговия Завет би означавало да поставим Абдул Баха на място, по-висше от това на Баб, противното на което представлява основният, макар и все още непризнат от всички, принцип на това Откровение. Това също би оправдало обвинението, с което по време на цялата служба на Абдул Баха, нарушителите на Завета се мъчеха да тровят умовете и да извращават разбирането на верните последователи на Бахаулла.

По-правилно и в съответствие с установените принципи на Бахаулла и Баб би било вместо да поддържаеме това въображаемо равенство по отношение на Абдул Баха, да се отнасяме към Предтечата и Основателя на Вярата ни като равни по своята същност — истина, която текстът на Сурей-е-Хейкал непогрешимо потвърждава. „Ако Първичната Точка (Баб) бе някой друг освен Мен, както твърдите — е изричното изявление на Бахаума, — и бе достигнал до Моето присъствие, наистина Той никога не би си позволил да бъде разделен от Мен, а по-скоро щяхме да се радваме един на друг в Моите Дни.“ ... „Този, Който сега издига Божието слово — отново заявява Бахаулла, — не е никой друг освен Първичната Точка, Който бе проявен още веднъж.“ ... „Той е — така говори за Себе Си Той в послание, отправено до един от Буквите на Живия — съществият като Онзи, Който се появи в годината шестдесет

(1260 г. по Хеджира). *Това наистина е едно от Неговите силни знамения.* “ ... „Кой — призовава Той в Сурей-е-Дам — ще се вдигне, за да осигури тържеството на Първичната красота (Баб), разкрита в лика на последвалото Го Проявление?“ Като има предвид Откровението, провъзгласено от Баб, Той обратно го характеризира като „*Моето предишно проявление*“.

Това, че Абдул Баха не е Божие Проявление, че Той получава Своята светлина, Своето вдъхновение и поддръжка пряко от Главния извор на бахайското Откровение; че Той отразява също като едно чисто и съвършено Огледало лъчите на блясъка на Бахаулла и не притежава вродено онази неопределима и в същото време всепроникваща действителност, изключителното притежание на която е характерна особеност на пророчеството; че Неговите слова не са равностойни по ранг, въпреки че имат същата валидност с речите на Бахаулла; че Той не трябва да бъде възхваляван като връщането на Иисус Христос, Синът, Който ще дойде „в славата на Отца“ — тези истини намират още по-голямо оправдание и биват още повече подсилени, от следното изявление на Абдул Баха, отправено до група вярващи в Америка, с което наистина мога да приключа с тази част: „*Пишете, че съществува различие сред вярващите относно „Второто пришествие на Христос*“. Милостиви Боже! Отново и отново този въпрос изникваше и неговият отговор се изля в едно ясно и неопровержимо изявление от перото на Абдул Баха, че това, което се има предвид в пророчествата чрез „Господ на силите“ и „Обещаният Христос“ е Благословеното съвършенство (Бахаулла) и Негово светейшество Въздигнатия (Баб). Моето име е Абдул Баха. Моите способности са Абдул Баха. Моята същност е Абдул Баха. Моята възхвала е Абдул Баха. Слугуването на Благословеното съвършенс-

тво е моята сияйна и блестяща диадема и службата на целия човешки род — моята вечна религия ... Никакво име, никаква титла, никакво споменаване, никаква възхвала нямам аз, нито пък някога ще имам освен Абдул Баха. Това е моят копнеж. Това е най-силното ми възжеление. Това е моят вечен живот. Това е моята вечна слава.“

АДМИНИСТРАТИВНИЯТ РЕД

Многообични приятели в обичта ни към Абдул Баха! С възнесението на Бахаулла Слънцето на Божественото напътствие, което, както бе предречено от Шейх Ахмад и Сейед Казем, изгря в Шираз, и докато следваше своя път на Запад, достигна своя зенит в Адрианопол, накрая се скри зад хоризонта на Ака, за да не изгрее отново преди изминаването на пълни хиляда години. Залязването на едно толкова сияйно Светило доведе до определен завършек периода на Божественото Откровение — първоначалният и най-жизнен етап от бахайската ера. Започнат от Баб, намиращ своя връх в Бахаулла, очакван и възвеличаван от цялата дружина на пророците от този велик пророчески цикъл, този период, с изключение на краткия интервал между мъченическата смърт на Баб и потресаващите преживелици на Бахаулла в Сия Чал в Техеран, се характеризираше с почти петдесетгодишното непрестанно и последователно Откровение — период, който по своята продължителност и плодovitост трябва да бъде разглеждан като нямащ равен на себе си в целия обхват на духовната история на човечеството.

Смъртта на Абдул Баха, от друга страна, бележи края на Героичната и Апостолическата епоха на същото това изповедание — онзи първоначален период на нашата Вяра, блясъците на който нито могат да имат равни на себе си, нито пък още по-малко да бъдат затъмнени чрез великолепието, което непременно ще отличава бъдещите победи на Откровението на Бахаулла. Това е така, защото нито постиженията на челните строители на днешните институции на

Вярата на Бахаулла, нито тържествените триумфи, които героите на нейната Златна епоха ще успеят да спечелят в идните дни, могат да се сравняват или да бъдат включени в същата категория с чудните дела, свързвани с имената на онези, които породиха самия ѝ живот и положили първите ѝ основи. Тази първа и съзидателна епоха от бахайската ера трябва поради самата си същност, да стои над и отделно от периода на зараждането, в който навлязохме и златната епоха, която е предопределено да го последва.

За Абдул Баха, Който въплъщава една институция, подобна на която не можем да открием в никоя от признатите световни религиозни системи, може да се каже, че сложи край на епохата, на която Самият Той принадлежи и откри тази, в която сега ние се трудим. По този начин на Неговото завещание трябва да се гледа като на вечната, неразривна връзка, която Умът на Този, Който е Божията Загадка създаде, за да осигури непрекъснатостта на трите епохи, представляващи съставните части на бахайското изповедание. По този начин периодът, в който семето на Вярата бавно поклъпваше, се вплита както с този, който трябва да бъде свидетел на неговия цъфтеж, така и със следващата епоха, в която това семе най-сетне ще е родило златния си плод.

Съзидателните енергии, освободени от закона на Бахаулла, проникнали и развили се в ума на Абдул Баха поради самото си въздействие и тясно взаимодействие родиха един инструмент, който може да се разглежда като Хартата на Новия световен ред, представляващ едновременно славата и обещанието на това най-велико изповедание. По този начин завещанието може да бъде възвеличавано като неизбежен плод от онова загадъчно взаимоотношение между Този, Който предаде зараждащото влияние на Неговата Божествена цел и Този, Който бе негов носител и избран получател. Бидейки Дете на Завета — Наследник както на

Основателя, така и на Тълкувателя на Божия закон — завещанието на Абдул Баха не може повече да бъде разделено от Този, Който в крайна сметка го създаде. Неведомата цел на Бахаулла, трябва винаги да имаме предвид, бе толкова изцяло проникнала в поведението на Абдул Баха и техните подбуди бяха толкова близко свързани, че простият опит да разединим ученията на първия от която и да е било система, установена от съвършения Пример на същите тези учения, би се равнявало на отхвърляне на една от най-свещените и основни истини на Вярата.

Административният ред, който от времето на възнесението на Абдул Баха се разви и се оформя пред самите ни очи в повече от четиридесет страни по света, може да бъде разглеждан като гръбнак на самото завещание — непревземателната крепост, в която това новородено дете бива отхранвано и се развива. Този Административен ред, със своето разрастване и укрепване, без съмнение ще прояви скритите заложи и ще разкрие в пълна степен това, което произтича от този важен документ — този най-забележителен израз на волята на една от най-забележителните фигури на изповеданието на Бахаулла. Когато съставните му части, присъщите му институции започнат да действат ефикасно и енергично, той ще предяви своето твърдение и ще покаже своите възможности да бъде разглеждан не само като ядро, но и като самия модел на Новия световен ред, предопределен да обгърне в завършека на времето цялото човечество.

Във връзка с това трябва да бъде отбелязано, че този Административен ред е съществено различен от всичко, което който и да е пророк е установявал преди това, тъй като самият Бахаулла е разкрил неговите принципи, установил е неговите институции, назначил е човека, който да тълкува Неговото слово и е дал необходимата власт на тялото, създадено, за да допълва и прилага законодателните Му на-

редби. В това се крие тайната на неговата сила, съществено му отличие и гаранцията срещу дезинтеграция и разкол. Никъде в свещените писания на която и да е от световните религиозни системи, нито дори в писанията на Основоположника на бабисткото изповедание, не намираме постановления, установяващи Завет или осигуряващи административен ред, който да може да се равнява по обхват и власт, с тези, които лежат в самата основа на бахайското изповедание. Могат ли християнството или исляма, да вземем например две от най-широко разпространените и изтъкнати сред признатите световни религии, да предложат нещо, което да може да се сравни или да се смята за равностойно било то на Книгата на Завета на Бахаулла, или на завещанието на Абдул Баха? Дава ли текстът на Евангелието или на Корана достатъчни пълномощия на онези водачи и съвети, които са предявили претенции за правото и са поели функциите да тълкуват наставленията на техните свещени писания и да ръководят делата на съответните си общности? Можа ли Петър, общопризнатият водач на Апостолите, или имам Али, братовчедът и легитимен приемник на пророка, да приведат в подкрепа на първенството, с което и двамата бяха удостоени, писмени и изрични потвърждения от Христос и Мохамед, за да накарат да замлъкнат онези, които или сред своите съвременници, или в една по-късна епоха отхвърлиха тяхната власт и чрез своите действия ускори разцепленията, продължаващи и до ден днешен? Къде, бихме могли уверено да запитаме, в записаните слова на Иисус Христос, било то по въпроса за приемствеността, или в осигуряването на набор от специални закони и ясно определени административни наредби, за разлика от чисто духовните принципи, можем да открием нещо, което да се доближава до подробните предписания, закони и предупреждения, които изобилстват в автентичните речи както на

Бахаулла, така и на Абдул Баха? Може ли някой откъс от Корана, който по отношение на законовите си норми, административните си и духовни наредби бележи вече значителен напредък в сравнение с предходните и по-опорочени откровения, да бъде тълкуван като полагащ върху непревземаема основа несъмнената власт, с която Мохамед, устно и на няколко пъти, удостои Своя приемник? Може ли за автора на бабисткото изповедание, колкото и много да е постигнал чрез наставленията на персийския Баян да предотврати един постоянен и катастрофален разкол като онези, които сполетяха християнството и исляма — може ли за Него да се каже, че е създал такива определени и ефикасни инструменти за съхранението на Своята Вярa като тези, които трябва за вечни времена да пазят единството на организираните последователи на Вярата на Бахаулла?

Единствена измежду всички откровения преди нея, тази Вярa успя чрез изричните напътствия, многократните предупреждения, автентичните предпазни мерки, въплътени и изяснени в нейните учения, да издигне една структура, която обърканите последователи на провалилите се и рухнали вероизповедания биха сторили добре да погледнат и критично да проучат, и да потърсят, преди да е станало прекалено късно, неуязвимата сигурност на нейния обгръщащ света подслон.

Нищо чудно, че Този, Който посредством Своето завещание сложи началото на един толкова необятен и безподобен ред и Който е Центърът на един толкова могъщ Завет, е написал следните слова: *„Толкова здрав и могъщ е този Завет, че от незапомнени времена до ден днешен никое религиозно изповедание не е създавало подобен на него.“* ... *„Всичко, което лежи скрито в самата същност на този свещен цикъл — пише Той през най-мрачните и най-опасните дни от Своята служба, — постепенно ще се*

появи и ще бъде изявено, тъй като сега е само началото на неговия растеж и изгревът на Откровението на неговите знаци.“ ... „Не се бойте — са вдъхващите Му увереност слова, — не се бойте, че този Клон ще бъде отсечен от този материален свят и ще изостави своите листа; напротив, листата му ще процъфтяват, тъй като този Клон ще продължи да расте след като бъде откъснат от този свят в низините, ще достигне най-високите върхове на славата и ще роди такива плодове, които ще изпълнят света със своето благоухание.“

За какво друго, ако не за силата и великолепието, които този Административен ред — наченките на бъдещата всеобхватна Бахайска общност — е предопределен да прояви, биха могли да се отнасят следните слова на Бахаулла: *„Равновесието в света бе нарушено чрез разтърсващото влияние на този Най-велик, този нов световен ред. Уреденият живот на човечеството бе коренно променен посредством тази уникална, тази чудна система, подобна на която очите на смъртен никога не са виждали.“*

Самият Баб, когато говори за „Този, Когото Бог ще прояви“, очаква системата и величае световния ред, който Откровението на Бахаулла е предопределено да разгърне. *„Блазе на онзи — е забележителното Му изявление в третата глава от персийския Баян, — който прикове погледа си към реда на Бахаума и отправи благодарности към своя Господ! Защото Той несъмнено ще бъде проявен. Бог на истина неотменимо постанови това в Баяна.“*

В посланията на Бахаулла, където специално се определят и официално се установяват институциите на международния и на местните домове на справедливостта; в институцията на Ръцете на Божието Дело, която първо Бахаулла и след това Абдул Баха, създадоха; в институцията на местните и националните съвети, които в своя етап на заражда-

не, вече действаха в дните, предхождащи възнесението на Абдул Баха; във властта, с която Авторът на нашата Вярa и Центърът на Неговия Завет решиха в Своите послания да ги удостоят; в институцията на Местния фонд, която действаше съгласно с точно определените заръки на Абдул Баха, отпавени към някои съвети в Персия; в словата на Кетаб-е-Акдас, следствията от които ясно предвиждат институцията на Пазителството; в обяснението, което Абдул Баха дава в едно от Своите послания и в ударението, което поставя на наследствения принцип и закона за първородството, така както те са били поддържани от пророците в миналото — във всичко това можем да съзрем слабите проблясъци и да открием първите изявления за същността и дейността на Административния ред, който в едно по-късно време завещанието на Абдул Баха бе предопределено да провъзгласи и официално да установи.

На това място смятам трябва да бъде направен опит за обяснение на характера и функциите на неразделните стълбове, които крепят тази могъща Административна структура — институцията на Пазителството и на Световния дом на справедливостта. Да бъдат описани в тяхната цялост многообразните елементи, които действат във връзка с тези институции, е извън обхвата и целта на това общо изложение на основните истини на Вярата. Да бъдат определени точно и подробно характерните белези и да бъде изчерпателно анализирана същността на взаимоотношенията, които, от една страна, съединяват тези два основни органа на завещанието на Абдул Баха и свързват, от друга, всеки един от тях с Автора на Вярата и Центъра на Неговия Завет, е задача, която бъдещите поколения без съмнение ще изпълнят както подобава. Сегашното ми намерение е да се спра подробно на някои основни белези на тази схема, които,

колкото и близо да се намираме до нейната колосална структура, са толкова ясно очертани, че за нас би било непростимо да ги схващаме погрешно или да не им обръщаме внимание.

В самото начало трябва да бъде заявено на един ясен и недвусмислен език, че на тези неразделни институции на Административния ред на Бахаулла трябва да се гледа като на божествени по своя произход, съществени по своите функции и взаимно допълващи се по своите цели и намерения. Техният общ стремеж е да осигурят непрекъснатостта на божествено-определената власт, която произтича от Източника на нашата Вяра, да осигурят единството на нейните последователи и да поддържат целостта и гъвкавостта на нейните учения. Като действат във връзка една с друга, тези две неразделни институции ръководят делата ѝ, координират дейностите ѝ, прилагат законите ѝ и закрилят помощните ѝ институции. Взета поотделно, всяка от тях действа в една точно определена област на юрисдикция; за всяка една от тях са осигурени съпътстващи институции — инструменти, създадени за ефективното изпълнение на специалните ѝ отговорности и задължения. Всяка от тях упражнява, в рамките на наложените ѝ ограничения, своите правомощия, своята власт, права и прерогативи. Те нито си противоречат, нито се отклоняват и най-малко от мястото, което заема всяка една от тези институции. Те не само че далеч не са несъвместими, но и взаимно се допълват в своята власт и функции и са постоянно и неразривно свързани в своите цели.

Откъснат от институцията на Пазителството, световният ред на Бахаулла би бил осакатен и завинаги лишен от онзи наследствен принцип, който, както пише Абдул Баха, е бил неизменно подкрепян от Божия закон. „*Във всички божествени изповедания* — заявява Той в послание, отправено до един последовател на Вярата в Персия — *на най-*

големия син са били давани изключителни отличия. Дори рангът на пророчеството е било негово право по рождение. “Без такава институция целостта на Вярата би била застрашена и стабилността на цялата структура би била изложена на жестока опасност. Престижът ѝ би бил накърнен, средството, нужно ѝ, за да заеме едно дългосрочно, непроменящо се становище за редица поколения напред, напълно би липсвало и необходимото напътствие, за да бъде определена областта на законодателното действие на избраните ѝ представители, би било оттеглено напълно.

Откъсната от не по-малко съществена институция на Световния дом на справедливостта, същата тази система на завещанието на Абдул Баха би била скована в своето действие и не би имала сили да запълни онези празнини, които Авторът на Кетаб-е-Акдас целенасочено остави в тялото на Своите законодателни и административни постановления.

„Той е Тълкувателят на Божието слово — заявява Абдул Баха, като говори за функциите на Пазителя на Вярата, използвайки в завещанието Си същия онзи израз, който самият Той бе избрал при оборване доводите на заветонарушителите, оспорили Неговото право да тълкува казаното от Бахаулла. „След Него — добавя Той — мястото ще заеме първородният от неговите преки потомци.“ ... „Здравата крепост — обяснява Той по-нататък — ще остане непревземаема и защитена чрез подчинението на този, който е Пазителят на Божието Дело.“ ... „Дълг на членовете на Дома на справедливостта, на всички Агсан, Афнан, Ръцете на Божието Дело, е да покажат своето подчинение на Пазителя на Божието Дело.“

„Дълг на членовете на Дома на справедливостта — от друга страна, заявява Бахаулла в Осмия лист на Въздигнатия рай — е да се съветват за онези неща, които не са били разкрити очевидно в Книгата и да прилагат това,

по което се намират в съгласие. Бог наистина ще ги вдъхнови с онова, което благоволи и Той наистина е Снабдителят, Всеведущият.“ ... „Към Най-свещената книга (Кетаб-е-Акдас) — заявява Абдул Баха в Своето завещание — трябва всеки да се обръща, и всичко, което не е изрично записано там, трябва да бъде отнесено до Световния дом на справедливостта. Онова, което това тяло, било то единодушно, или чрез мнозинство постанови, то действително е истината и целта на Самия Бог. Всеки, който се отклони от това, е наистина от обичащите несъгласието, проявили злост и отвърнали се от Господа на Завета.“

Абдул Баха не само потвърждава в Своето завещание гореспоменатото изявление на Бахаулла, но и дава на това тяло допълнителното право и власт да отменя, според изискванията на времето, своите собствени постановления, както и тези на предходни домове на справедливостта. *„Тъй както Домът на справедливостта — е ясното Му изявление в Неговото завещание — има власт да постановява закони, които не са изрично записани в Книгата и се отнасят до ежедневните взаимоотношения, той също така има власт и да ги отменя ... Това той може да прави, защото тези закони не съставляват никаква част от изричния божествен текст.“*

Можем да прочетем и следните ясно изразени слова, отнасящи се както до Пазителя, така и до Световния дом на справедливостта: *„Както свещеният и млад Клон, Пазителят на Божието Дело, така и Световният дом на справедливостта, който ще бъде избран и установен от всички, са под грижите и закрилата на Красотата Абха, под подслона и непогрешимото напътствие на Въздигнатия (Баб) (нека животът ми бъде принесен в жертва за тях двамата). Всичко, което те решат, е от Бога.“*

От тези изявления става недвусмислено ясно и очевидно, че Пазителят на Вярата е определен за Тълкувател на словото и че Световният дом на справедливостта е бил облечен с функцията да законодателства по въпроси, които не са изрично разкрити в ученията. Тълкуването на Пазителя, действащ в собствената си област, е толкова пълномощно и задължително, колкото и постановленията на Международния дом на справедливостта, чието изключително право и прерогатив е да се произнася и да дава последно присъждане по такива закони и наредби, каквито Бахаулла не е разкрил изрично. Нито един от тях не би могъл, нито пък някога ще наруши свещеното и предписано владение на другия. Нито един от тях не ще се старае да намали точно определените и неподлежащи на съмнение правомощия, с които и двамата са били божествено удостоени.

Въпреки че Пазителят на Вярата е определен за постоянен глава на едно толкова славно тяло, той никога не би могъл, дори и временно, да си присвоява правото на специално законодателство. Той не може да отменя решението на мнозинството от своите съчленове, а е длъжен да настоява за преразглеждане от тяхна страна на всяко постановление, което той съзнателно вярва, че противоречи на значението и се отклонява от духа на разкритите от Бахаулла речи. Той тълкува това, което е било специално разкрито, и не може да законодателства освен в качеството си на член на Световния дом на справедливостта. Той е лишен от възможността да формулира самостоятелно конституцията, която трябва да управлява организираните дейности на неговите съчленове и да упражнява влиянието си по начин, който ще наруши свободата на онези, чието свещено право е да избират тялото на неговите сътрудници.

Трябва да се има предвид, че институцията на Пазителството е била предвиждана от Абдул Баха в едно спомена-

ване, което Той прави в послание, изпратено дълго преди собственото Му възнесение до трима Негови приятели в Персия. На въпроса им дали ще има друг човек, към когото всички бахаи ще бъдат призовани да се обръщат след Неговото възнесение, Той дал следният отговор: *„Що се отнася до въпроса, който ми задавате, знайте наистина, че това е добре скрита тайна. Това е също като бисер, скрит в своята черупка. Това, че той ще бъде изкаран наяве, е предопределено. Ще дойде времето, когато светлината му ще се появи, когато свидетелствата му ще станат явни, тайните му ще бъдат разкрити.“*

Многообични приятели! Колкото и въздигнато да е мястото и жизненоважна да е функцията на институцията на Пазителството в Административния ред на Бахаулла и колкото и смазваща да е тежестта на отговорността, която тя носи, нейната важност не трябва, какъвто и да е езикът на който е написано завещанието, да бъде в никакъв случай прекомерно изтъквана. Пазителят на Вярата не трябва при никакви обстоятелства и каквито и да са неговите заслуги и постижения, да бъде въздиган до ранг, който ще го направи равнопоставен на Абдул Баха в неповторимото място, заемано от Центъра на Завета — да не говорим за положението, отредено изключително за Божието Проявление. Едно подобно жестоко отклонение от установените принципи на нашата Вярa не е нищо друго освен чисто богохулство. Както вече заявих, когато говорих за мястото на Абдул Баха, колкото и голям да е заливът, който отделя Него от Автора на едно Божествено Откровение, той никога не може да се сравни с разстоянието, стоящо между Този, Който е Центърът на Завета на Бахаулла и Пазителите, които са неговите избрани служители. Съществува далеч, далеч по-огромно разстояние, което разделя Пазителя от Центъра на Завета и неговия Автор.

Никой Пазител на Вярата, смятам за свое священо задължение да запиша, не може някога да заяви, че представлява съвършен пример за ученията на Бахаулла или съвършено огледало, което отразява Неговата светлина. Въпреки и намиращ се под неизменната, безпогрешна закрила на Бахаулла и на Баб и колкото и да споделя с Абдул Баха правото и задължението да тълкува бахайските учения, той остава по своята същност човек и не може, ако иска да остане верен на своето задължение, да си приписва, под какъвто и да е претекст, правата, привилегиите и прерогативите, с които Бахаулла е решил да удостои Своя син. В светлината на тази истина човек да се моли на Пазителя на Вярата, да се отнася към него като с владетел и господар, да го назовава с негово светейшество, да търси благословията му, да празнува рождения му ден или да чества каквото и да е събитие, свързано с неговия живот, би било равносложно на отклонение от онези установени истини, които са въплътени в любимата ни Вяра. Фактът, че Пазителят е специално удостоен с такава власт, от каквата може да има нужда, за да разкрива смисъла и да разяснява следствията от казаното от Бахаулла и от Абдул Баха, не го удостоява по необходимост с ранг, равен на онези, Чиито слова той е призван да тълкува. Той може да упражнява това право и да изпълнява това задължение и въпреки всичко да остава безкрайно по-нискостоящ и от двамата по ранг и различен по своята същност.

За целостта на този кардинален принцип на нашата Вяра думите и делата на нейният сегашен и на бъдещите ѝ Пазители трябва обилно да свидетелстват. Чрез своето поведение и пример те трябва действително да установят нейната истина върху една непревземаема основа и да предадат на бъдните поколения безукорни свидетелства за нейната същност.

За мен самия да се поколебая да призная една толкова жизненоважна истина или да се двоумя да провъзглася такова едно твърдо убеждение, би трябвало да представлява безсрамно предателство спрямо доверието, оказано ми от Абдул Баха и непростимо узурпиране на властта, с която самият Той е бил удостоен.

Сега трябва да бъдат казани няколко думи за теорията, върху която почива този Административен ред и за принципа, по който трябва да управляват неговите главни институции. Би било напълно погрешно да се опитваме да правим сравнение между този уникален, този божествено даден ред и който и да е от многообразните системи, замислени от умовете на хората за управлението на човешките институции. Такъв един опит сам по себе си би показал липса на пълно оценяване съвършенството на сътвореното от неговия велик Автор. Как би могло да бъде иначе, когато ние помним, че този ред съставлява самия модел на онази божествена цивилизация, която всемогъщият закон на Бахаулла е възнамерил да установи на земята? Всевъзможните и вечно променящи се системи на управление на хората, били те в миналото или от настоящето, произхождащи от Изток или от Запад, не ни предлагат уместен критерий, с който да оценим силата на скритите му достойнства или да преценим якостта на неговите основи.

Бъдещата Бахайска общност, на която този Административен ред е едничката рамка, е на теория, както и на практика не само единствена в цялата история на политическите институции, но подобна на нея не може да бъде открита и в анализите на която и да е от признатите световни религиозни системи. Никоя форма на демократично управление; никоя авторитарна или диктаторска система — монархическа или републиканска; никоя временна фор-

ма на аристократичен порядък; нито пък която и да било от признатите видове теокрация, било то Еврейската общност, различните християнски духовни организации или ислямските Имамат или Халифат — никоя от тях не може да бъде свързвана или за нея да се каже, че е в съзвучие с Административния ред, който бе изваян от гениалната ръка на неговия съвършен Архитект.

Този нов Административен ред включва в своята структура определени елементи, които могат да бъдат открити в която и да е от трите признати форми на светско управление, без той в никакъв случай да представлява просто възпроизвеждане на която и да е от тях и без да включва в своя механизъм някоя от нежелателните черти, които са им присъщи. Той съчетава и съгласува, както никое друго управление, сътворявано досега от ръцете на смъртен, благотворните истини, несъмнено съдържащи се във всяка една от тези системи, без да бъде нарушавана целостта на онези дадени от Бога начала, на които той в крайна сметка е основан.

Административният ред на Вярата на Бахаулла не трябва в никакъв случай да бъде разглеждан като чисто демократичен по своя характер, тъй като основната предпоставка, изискваща всички демокрации да зависят в основата си от това, да получат своя мандат от народа, липсва изцяло в това изповедание. В провеждането на административните дела на Вярата, в прокарването на законодателството, необходимо да допълни законите на „Кетаб-е-Акдас“, членовете на Световния дом на справедливостта, трябва да се помни, не са, както ясно следва от казаното от Бахаулла, отговорни пред онези, които те представляват, нито пък им е позволено да се ръководят от чувствата, общото мнение и дори убежденията на масата от вярващи или на онези, които пряко ги избират. Те трябва да следват в молитвено отно-

шение продиктуваното и прошепнатото от собствената им съвест. Те могат, дори са длъжни, да се запознаят с преобладаващите условия сред общността, трябва безпристрастно да преценят в умовете си същината на всеки случай, предоставен им за разглеждане, но трябва да запазят за себе си правото на свободно решение. „*Бог наистина ще ги вдъхнови с това, с което благоволи*“ е безспорното уверение на Бахаулла. По този начин те, а не тялото на онези, които пряко или непряко ги избират, стават получатели на божествено ръководство, което е едновременно и животелната кръв, и основният предохранител на това Откровение. Освен това този, който е символ на наследствения принцип в това изповедание, е определен за тълкувател на словата на неговия Автор и следователно престава поради действителната власт, с която е облечен, да бъде главната фигура, неизменно свързвана с повечето системи на конституционна монархия.

Нито пък може бахайският Административен ред да бъде отхвърлян като строга и сурова система на пълна автократия или като на безполезно подобие на някоя форма на абсолютно духовническо управление, било то папството, имамата или друга някоя сходна институция заради явната причина, поради която на международно избраните представители на последователите на Бахаулла е било дадено изключителното право да законодателстват по въпроси, неразкрити изрично в бахайските писания. Нито Пазителят на Вярата, нито която и да е институция освен Международния дом на справедливостта, могат да си приписват това жизнено важно и съществено пълномощие или да си присвояват това свещено право. Премахването на професионалното духовенство със съпътстващите го обреди на покръстването, причастието и изповядването на греховете, законите, изискващи избирането чрез всеобщо избирателно право на

всички местни, национални и международни Домове на справедливостта, пълното отсъствие на епископска власт със съпътстващите я привилегии, поквареност и бюрократични тенденции са допълнителни свидетелства за неавторитарния характер на бахайския Административен ред и за близостта му до демократичните методи при ръководството на неговите дела.

Не трябва също така да се бърка този ред, неотделим от името на Бахаулла, с каквато и да е система на чисто аристократично управление предвид факта, че той поддържа, от една страна, наследствения принцип и поверява на Пазителя на Вярата задължението за тълкуване на ученията и осигурява, от друга, свободния и пряк избор сред масата от вярващите на тялото, което представлява негов най-висш законодателен орган.

Докато не може да бъде казано, че този Административен ред е създаден по подобие на която и да е система на управление, той все пак възплава, примирява и приобщава в своите рамки такива цялостни елементи, каквито могат да бъдат открити във всяка една от тях. Наследствената власт, която Пазителят е призван да упражни, жизненоважните и съществени функции, които изпълнява Световният дом на справедливостта, точно определените условия, изискващи неговото демократично избиране от представителите на вярващите — всичко това се съчетава, за да докаже истината, че този божествено разкрит ред, който никога не може да бъде идентифициран с който и да е от стандартните видове управления, разкрити от Аристотел в неговите трудове, възплава и смесва с духовните истини, на които е основан, благотворните елементи, намиращи се във всеки един от тях. Като изключва общопризнатите злини, присъщи на всяка една от тези системи, този ред, колкото и да продължи, колкото и широко да е неговото разпространение,

не може никога да се изроди в каквато и да е форма на деспотизъм, на олигархия или демагогия, която рано или късно разваля механизма на всички създадени от човека и погрешни по своята същност политически институции.

Многообични приятели! Колкото и значителен да е произходът на тази могъществена административна структура, колкото и уникални да са нейните черти, събитията, за които може да се каже че са предшестваха нейното раждане и са ознаменували началния етап на нейната еволюция, изглеждат не по-малко забележителни. Колко поразителен, колко поучителен е контрастът между процеса на бавно и сигурно укрепване, характеризиращ растежа на едва зародената му сила и унищожителното настъпление на силите на дезинтеграцията, които нападат извехтелите, както религиози, така и светски институции на съвременното общество!

Жизнеността, която показват присъщите институции на този велик, този вечно разрастващ се ред; пречките, които силното безстрашие и непоколебимата решимост на неговите администратори вече са преодолели; огнят на неугасимия ентузиазъм, който гори с ненамаляващ плам в сърцата на неговите пътуващи учители; висотите на саможертва, които постигат неговите първи строители; широтата на погледа, уверената надежда, съзидателната радост, вътрешният покой, безкомпромисната почтеност, примерната дисциплина, непоклатимото единство и солидарност, които проявяват неговите смели защитници; степента, до която движещият му Дух показва, че е в състояние да приобщи многообразните елементи в своите предели, да ги пречисти от всякаква форма на предразсъдъци и да ги срасне със собствения си структура — това са свидетелства за една сила, на която обезвереното и силно разклатено общество едва ли може да си позволи да не обърне внимание.

Сравнете тези ярки Проявления на духа, който крепи здравето тяло на Вярата на Бахаулла с кризите и агонията, безразсъдството и тщеславието, язвителността и предразсъдъците, нечестивостта и разделението на един страдащ и хаотичен свят. Погледнете страха, който измъчва неговите лидери и сковава действията на заслепените му и объркани държавници. Колко яростна е омразата, колко болни са амбициите, колко жалки стремленията, колко дълбоко вкоренено е недоверието на неговите народи! Колко обезпокоително е беззаконието, корупцията, неверието, които прояждат жизненоважните органи на тази рушаща се цивилизация!

Може ли този процес на непрекъснато влошаване, който неусетно навлиза в толкова много области на човешката дейност и мислене, да не се разглежда като съпътстващ по необходимост вдигането на тази могъща Ръка на Бахаулла? Може ли да не гледаме на важните събития, ... толкова дълбоко разтърсили всеки континент по земното кълбо, като на злокобни знаци, които едновременно провъзгласяват сътресенията на една разпадаща се цивилизация и родилните мъки на този световен ред — този Ковчег на човешкото спасение, който по необходимост трябва да се издигне върху нейните развалини?

Катастрофалното сгромолясване на могъщи монархии и империи на европейския континент, загатвания за някои от които могат да бъдат открити в пророчествата на Бахаулла; упадъкът, който започна да настъпва и все още продължава в съдбините на шиитската йерархия в родната Му страна; падането на Каджарската династия — вечният враг на Неговата Вяра; свалянето на Султаната и на Халифата — опорните стълбове на сунитския ислям, за които разрушаването на Йерусалим в края на първия век от християнската ера представлява поразителен паралел; вълната на гра-

жданственост, която завладява мохамеданските духовнически институции в Египет и подрива верността на неговите най-предани поддръжници; унизителните удари, които сполетяха някои от най-могъщите Църкви на християнството в Русия, в Западна Европа и Централна Америка; разпространението на онези пагубни доктрини, които подриват основите и отслабват структурата на привидно непревземаемите крепости в политическата и социалната област на дейността на хората; знаците на надвисналата катастрофа, странно наподобяваща рухването на Римската империя на Запад, която заплашва да обхване цялата структура на днешната цивилизация — всички тези неща свидетелстват за вълнението, което възбуди в света раждането на този могъщ Орган на религията на Бахаулла — вълнение, което ще нараства по своя обхват и по своята сила с все по-пълното разбиране на следствията и по-широкото разпространение по лицето на планетата на подразделенията на тази постоянно развиваща се Схема.

Още няколко думи в заключение. Възникването и установяването на този Административен ред — черупката, която предпазва и крие в себе си един такъв скъпоценен бисер — съставлява отличителен белег на тази втора и съзидателна епоха от бахайската ера. На нея ще започне да се гледа, колкото по-далеч остава тя от нашите очи, като на главното средство, на което са вдъхнати сили да предизвестят заключителната фаза, върха на това славно изповедание.

Нека никой, докато все още тази система е в своето ранно детство, не се заблуждава за нейния характер, нека не омаловажава значението ѝ и не преиначава целите ѝ. Здравата основа, върху която е положен Административният ред, е неизменната Божия цел за човечеството в наши дни. Изворот, от който той черпи вдъхновение, е самият Бахаулла. Неин щит и закрилник са строените в боен ред

сили на царството Абха. Нейно семе е кръвта на повече от двадесет хиляди мъченици, които пожертваха живота си, за да може тя да бъде родена и да процъфтява. Оста, около която кръжат нейните институции, са автентичните постановления на завещанието на Абдул Баха. Ръководните й принципи са истините, които Той, Който е безпогрешният Тълкувател на ученията на нашата Вяра, толкова ясно изложи в Своите обръщения към обществеността на Запад. Законите, които управляват нейното действие и ограничават нейните функции, са тези, които бяха категорично постановени в Кетаб-е-Акдас. Седалището, около което ще бъдат съсредоточени нейните духовни, хуманитарни и административни дейности, ще са Машрекул Азкар и подчинените му институции. Стълбовете, крепящи нейната власт и поддържащи нейната структура, са неразделните институции на Пазителството и на Световния дом на справедливостта. Централната, лежаща в основата цел, която ѝ придава живот, е установяването на Новия световен ред, така както той е очертан от Бахаулла. Методите, които тя използва, нормите, които налага, не я правят подходяща единствено нито за Изтока, нито за Запада, нито за евреите, нито за другOVERците, нито за бедните, нито за богатите, нито за белите, нито за цветнокожите. Нейният призив е обединението на човешкия род; нейното знаме — „Най-великият мир“; нейното върховно постижение — настъпването на онова златно хилядолетие — Денят, когато царствата на този свят ще са се превърнали в царство на Самия Бог — царството на Бахаулла.

Шоги

Хайфа, Палестина
8 февруари 1934 г.

РАЗГРЪЩАНЕТО НА СВЕТОВНАТА ЦИВИЛИЗАЦИЯ

РАЗГРЪЩАНЕТО НА СВЕТОВНАТА ЦИВИЛИЗАЦИЯ

*До любимите на Бога и слугините на Милостивия на
Запад.*

Приятели и сънаследници на благодатта на Бахаулла:

Като ваш сподвижник в изграждането на Новия световен ред, който бе обрисуван от ума на Бахаулла и чиито отличителни белези очерта перото на Абдул Баха, неговият съвършен Архитект, аз се спирам за миг, за да се взра заедно с вас в гледката, която изминаването на почти петнадесет години от Неговата кончина разкрива пред нас.

Контрастът между натрупващите се свидетелства за непрекъснато укрепване, което съпътства издигането на Административния ред на Божията Вярa и силите на дезинтеграцията, които удрят в самата структура на мъчещото се общество, е колкото явен, толкова и тревожен. Както вътре, така и вън от бахайския свят знаците и бележите, предвестяващи по тайнствен начин раждането на този световен ред, установяването на който трябва да ознаменува Златната епоха на Божието Дело, нарастват и се множат с всеки изминал ден. Никой непредубеден наблюдател не може пове-

че да не ги съзρε. Той не може и да бъде подведен от мъчителната бавност, характеризираща разгръщането на цивилизацията, която последователите на Бахаулла се трудят да установят. Нито пък може да бъде заблуден от мимолетните проявления на възвръщащото се благоденствие, които понякога изглеждат, че са в състояние да спрат рушителното въздействие на хроничните болести, сполетели институциите на една загниваща епоха. Знаците на времената са твърде многобройни и убедителни, за да му позволят да обърка техния характер или да омаловажи тяхното значение. Той може, ако е справедлив в отсъждането си, да разпознае в поредицата от събития, които провъзгласяват, от една страна, неудържимия поход на институциите, пряко свързани с Откровението на Бахаулла и предзнаменуват, от друга, падането на онези сили и управления, които или са го пренебрегнали, или са му се противопоставили — той може да разпознае в тях всички свидетелства за действието на всепроникващата Божия воля, както и оформянето на Неговия съвършено подреден и всеобхватен план.

„Скоро — обявяват словата на самия Бахаулла — сегашният ред ще бъде сгънат и един нов ще бъде разстлан вместо него. Наистина твоят Господ говори истината и е Знаещият невиджани неща.“ ... „Кълна се в Себе Си — тържествено потвърждава Той, — приближава денят, когато Той ще е сгънал света и всичко, що е в него, и ще е разстлал един нов ред вместо него. Той наистина има власт над всички неща.“ ... „Равновесието в света — обяснява Той — бе нарушено чрез разтърсващото влияние на този Най-велик, този нов световен ред. Уреденият живот на човечеството бе коренно променен посредством тази уникална, тази чудна система, подобна на която очите на смъртен никога не са виждали.“ ... „Признаците на надвисналите сътресения и хаос — предуп-

реждава Той народите по света — *могат вече да бъдат различни, тъй като господстващият ред изглежда е окайващо повреден.*“

Многообични приятели! Новият световен ред, чието обещание е вгълтено в Откровението на Бахаулла и чиито основни принципи бяха изложени в писанията на Центъра на Неговия Завет, включва в себе си не нещо друго, а пълното обединение на целия човешки род. Това обединение трябва да се подчинява на такива принципи, които пряко ще се намират в съзвучие с духа, придаващ живот и законите, управляващи действието на институциите, които вече съставляват структурната основа на Административния ред на Неговата Вяра.

Никакъв механизъм, неотговарящ на нормите, издигнати от бахайското Откровение и различаващ се от върховния модел, постановен от Неговите учения, който съвместните усилия на човечеството все още могат да сътворят, не може да се надява да постигне нещо повече от онзи „По-малък мир“, за който Авторът на нашата Вяра загатва в Своите писания. „*Сега, когато отказахте Най-великия мир* — пише Той, увещавайки царете и управниците по света, — *хванете се здраво за този, По-малкия мир, та дано можете в някаква степен да подобрите собственото си положение и това на вашите подвластни.*“ Като се спира по-подробно на По-малкия мир, Той се обръща по следния начин към управниците по света: „*Помирете се помежду си, за да не се нуждате повече от въоръжения, освен в размер да опазвате своите територии и владения. Бъдете единни, о, множество на владетелите на света, защото чрез това бурята на несъгласието ще стихне сред вас и народите ви ще намерят покой. Ако някой сред вас вдигне оръжие срещу друг, вдигнете се всички срещу него,*

защото това не е нищо друго освен явна справедливост.“

Най-великият мир, от друга страна, както е изразен от Бахаулла — мир, който трябва неизбежно да последва като практическо последствие от одухотворяването на света и сливането на всички негови раси, вероизповедания, класи и народи — не може да лежи на друга основа освен на божествено определените предписания, които се заключават в световния ред, свързан с Неговото свято име. В Своето послание, разкрито преди около седемдесет години на кралица Виктория, Бахаулла, като загатва за този Най-велик мир, заявява: *„Това, което Господ е повелил за върховно лекарство и най-могъщо средство за изцелението на целия свят, е единението на всички негови народи в едно всеобщо Дело, една обща Вяра. Това не може по никакъв начин да бъде постигнато, освен посредством силата на един изкусен, всемогъщ и вдъхновен Лечител. Това наистина е истината, а всичко друго е просто заблуда“ ... „Подобава на всички хора в този Ден — поддържа Той в едно друго послание — да се хванат здраво за Най-великото име и да установят единството на цялото човечество. Няма място, където да се избяга, нито пък убежище, което човек да потърси освен Него.“*

Човечеството достига своята зрялост

Откровението на Бахаулла, чиято върховна мисия не е нищо друго освен постигането на това съществено и духовно единство на цялото тяло на народите, би трябвало, ако сме верни на това, което следва от него, да бъде разглеждано чрез появата си като ознаменуващо *настъпването на зрелостта на целия човешки род*. На него не трябва да се гледа просто като на поредното духовно възраждане във

вечно променящите се съдбини на човечеството, не само като на следващ етап във веригата от последователни откровения, нито дори като на кулминацията на една от поредиците повтарящи се пророчески цикли, а по-скоро като на бележещо последния и най-висш етап в поразителната еволюция на колективния живот на човека на тази планета. На появата на една световна общност, съзнанието за световно гражданство, основаването на една световна цивилизация и култура — всички от които трябва да съвпаднат с първоначалните етапи в разгръщането на Златния век на Бахайската ера — трябва, поради самата им същност, да се гледа, що се отнася до живота на тази планета, като на най-далечните предели в организацията на човешкото общество, въпреки че човекът като отделна личност ще продължи, а и наистина трябва да продължи, в резултат от постигането на този връх, да напредва и да се развива безкрайно.

Тази тайнствена, всепроникваща и в същото време неподлежаща на определение промяна, която свързваме с етапа на съзряване, неизбежен в живота на отделния човек и в развитието на плода, трябва, ако искаме правилно да разберем казаното от Бахаулла, да има свое съответствие в еволюцията на организацията на човешкото общество. Подобен етап рано или късно трябва да бъде постигнат в колективния живот на човечеството, което ще доведе до едно още по-поразително явление в световните взаимоотношения и ще даде на целия човешки род такива възможности за благоденствие, които ще осигурят през следващите епохи главния стимул, нужен за изпълнението в крайна сметка на неговата благородна съдба. Такова състояние на зрялост в процеса на човешкото управление трябва заинаги, ако вярно разберем изключителното твърдение, изказано от

Бахаулла, да остане свързвано с Откровението, на което Той бе Носител.

В един от най-характерните откъси, които е разкрил, Той свидетелства по начин, който никой не би разбрал погрешно, за истинността на този отличителен принцип от бахайското верую: *„Бе повелено от Нас словото Божие и всички негови скрити възможности да бъдат изявявани на хората в строго съответствие с такива условия, каквито са били предопределени от Този, Който е Всезнаещият, Премъдрият ... Ако на словото бъде позволено да освободи цялата скрита в него енергия, никой човек не би издържал на тежестта на едно такова могъщо Откровение ... Помисли за онова, което бе спуснато на Мохамед, Божия Апостол. Мярката на Откровението, на което Той бе Носител, бе ясно предопределена от Този, Който е Всемогъщият, Всесилният. Онези, които Го чува обаче, можаха да разберат целта Му само до степента на своя ранг и духовни възможности. По същия начин Той разкри Лицето на Мъдростта в зависимост от тяхната способност да издържат на бремето на Неговото послание. Веднага щом човечеството достигна етапа на зрелостта, словото разкри пред очите на хората скритата енергия, с която то бе надарено — енергия, която прояви себе си в пълната си слава, когато Предвечната Красота се появи в годината шестдесета в личността на Али Мохамед — Баб.“*

Като се спира по-подробно на тази основна истина, Абдул Баха пише: *„Всички създания имат своята степен или етап на зрялост. Периодът на зрелостта в живота на едно дърво е времето, когато то дава плодове ... Животното достига етапа на пълния растеж и завършеност, а в царството на човека хората достигат своята зрялост, когато светлината на техния интелект*

достигне най-голямата си сила и развитие ... По подобен начин съществуват периоди и етапи в колективния живот на човечеството. Имало е време, когато то е преминавало през своя период на детинството, след туй своя период на юношеството, но сега то е достигнало своята дългоочаквана фаза на зрелостта, свидетелствата за която са видни навсякъде ... Онова, което е отговаряло на човешките нужди по време на ранната история на рода, не може нито да отговори, нито да задоволи изискванията на днешния ген — този период на обновление и достигане на върха. Човечеството излезе от своето предишно състояние на ограничение и предварително обучение. Човек трябва сега да придобие нови добродетели и сили, нови морални норми, нови способности. Нови благодеяния, свършени дарове го чакат и вече се изливат върху него. Даровете и богатата на периода на юношеството, въпреки и навременни и достатъчни през младостта на човечеството, сега не са в състояние да посрещнат изискванията на неговата зрялост.“

Процесът на интеграция

Такава невиджана и силна криза в подредения живот на човечеството може освен това да бъде сравнена с върховия етап в политическата еволюция на великата Американска република — етапът, който отбелязва появата на една обединена общност на федеративни щати. Появата на едно ново национално съзнание и раждането на един нов вид цивилизация, безкрайно по-богата и по-благородна от тази, която всяка от съставните ѝ части поотделно би могла да се надява да постигне, може да се каже провъзгласи настъпването на епохата на американския народ. В територи-

алните граници на тази нация този краен резултат може да се разглежда като връх в процеса на човешкото управление. Многообразните и слабо свързани помежду си елементи на разделената общност бяха взети заедно, обединени и съчетани в една сплотена система. Въпреки че това цяло би могло да продължи да увеличава своята свързваща сила, въпреки че постигнатото вече единство би могло да продължи да бъде укрепвано, въпреки че цивилизацията, която само това единство можеше да роди би могла да продължи да се разраства и да процъфтява, може да се каже, че механизъмът, съществено необходим за едно такова разгръщане бе издигнат и можем да смятаме, че импулсът, нужен да го напътства и поддържа в основната си част вече бе придан. В географските рамки на тази нация не можем да си представим друг етап над и извън това постигане на национално единство, въпреки че благородната съдба на нейния народ като съставен елемент в едно още по-голямо цяло, което ще обхване цялото човечество, може все още да остава неизпълнена. Погледнат като отделна единица обаче, този процес на интеграция може да се каже, че е достигнал своя най-висок и последен връх.

Такъв е етапът, към който се приближава развиващото се човечество. Откровението, поверено от Всемогъщия Повелител на Бахаулла, вярват Неговите последователи, е било надарено с такива възможности, които са съизмерни със зрелостта на човешкия род — увенчаващият и най-важен етап в неговата еволюция от най-ранно детство до възмъжаване.

Последователните основатели на миналите религии, които от незапомнени времена са пръскали с постоянно нарастваща сила блясъка на едничкото общо Откровение в различните етапи, бележещи напредъка на човечеството към зрялост, могат по този начин да бъдат разглеждани ка-

то предварителни Проявления, очакващи и подготвящи пътя за настъпването на този Ден на дните, когато цялата земя ще се е оплодила и дървото на човечеството ще е родило предопределения си плод.

Колкото и необратима да е тази истина, на нейния предизвикателен характер никога не бива да бъде позволявано да обгърне в неяснота или да изопачи принципа в речите на Бахаулла — речи, които завинаги установиха абсолютното единство на всички пророци, включително и на Самия Него, принадлежащи на миналото или на бъдещето. Въпреки че мисията на пророците преди Бахаулла може да бъде разглеждана в тази светлина, въпреки че мярката на Божественото Откровение, с която е било удостоено всяко от тях в резултат от този еволюционен процес по необходимост трябва да се различава, техният общ произход, тяхното съществено единство, тяхната обща цел не трябва никога и при никакви обстоятелства да бъдат тълкувани погрешно или да бъдат отричани. Това, че всички Божии пратеници трябва да бъдат виждани *„да живеят в една и съща шатра, да се реят в едно и също небе, да седят на един и същи престол, да произнасят една и съща реч и да провъзгласяват една и съща Вярa“* трябва, колкото и да величаем мярката на Божествено Откровение, с която бе удостоено човечеството в този върховен етап в неговата еволюция, да остане неизменната основа и централен принцип на бахайското верую. Всякакви разлики в блясъка, който всяко от тези Проявления на Божията светлина хвърли над света, трябва да бъдат приписвани не на някакво вродено превъзходство, включено в съществения характер на което и да е от тях, а по-скоро на нарастващата способност, на все повече увеличаващата се духовна възприемчивост, които човечеството неизменно показваше в своя напредък към зрелостта.

Последният връх

Единствено онези, които са готови да свържат Откровението, провъзгласено от Бахаулла с достигането на върха на една толкова поразителна еволюция в колективния живот на целия човешки род, могат да схванат значението на словата, които Той, загатвайки за славата на този обещаен Ден и за продължителността на Бахайската ера, сметна за подходящо да изрече. *„Това е Царят на дните — възкликва Той, — Денят, който видя пришествието на Най-възлюбения, Този, Който през цялата вечност бе провъзгласяван за Желанието на света.“* ... *„Писанията на миналите изповедания — потвърждава по-нататък Той — отбелязват великия празник, който трябва да приветства този най-велик Божи Ден. Блазе на оногова, който е доживял да види този Ден и е оценил неговото значение.“* ... *„Очевидно е — обяснява Той в друг един откъс, — че всяка епоха, в която е живяло Божие Проявление, е божествено отредена и може, в определен смисъл, да бъде характеризирана като отредения Божи Ден. Този Ден обаче е неповторим и трябва да бъде различаван от онези, които са го предхождали. Названието „Печат на пророците“ напълно разкрива неговото високо положение. Пророческият цикъл наистина свърши. Вечната истина вече дойде. Той издигна флага на могъществото и сега хвърля над света незатъмнения блясък на Своето Откровение.“* ... *„В това най-могъщо Откровение — заявява Той по категоричен начин — всички изповедания от миналото достигнаха своя най-висок, своя последен връх. Това, което бе изявено в това изтъкнато, това най-въздигнато Откровение, стои безпримерно в летописите на миналото, а и бъдещето не ще види подобно на него.“*

Трябва да си припомним и автентичните изказвания на Абдул Баха, потвърждаващи по не по-малко категоричен начин безпримерната необятност на бахайското изповедание. *„Векове — твърди Той в едно от Своите послания, — та дори и епохи, трябва да изминат преди Слънцето на истината да изгрее отново в летния си блясък, или да се появи още веднъж в сиянието на пролетната си слава ... Самата мисъл за изповеданието, началото на което положи Благословената красота, би била достатъчна, за да порази светците от отминалите епохи — светци, които са копнеели дори и за едничък миг да получат от великата му слава.“ ... „Относно Проявленията, които ще се спуснат в бъдеще „в сенките на облаците — още по-ясно потвърждава Той, — знай наистина, че що се отнася до връзката им с източника на тяхното вдъхновение, те са под сянката на Предвечната Красота. В тяхната връзка с епохата, в която се появяват обаче, всеки един от тях „върши туй, що пожелае“. ... „Това свещено изповедание — обяснява Той, като има предвид Откровението на Бахаулла — е озарено от светлината на Слънцето на истината, което грее от своето най-въздигнато положение и в пълнотата на своята лъчезарност, своята топлина и блясък.“*

Болките на смъртта и раждането

Многообични приятели! Въпреки че Откровението на Бахаулла бе дадено, световният ред, който трябва по необходимост да произлезе от едно такова Откровение, все още е нероден. Въпреки че Героичната епоха на Вярата Му измина, съзидателната енергия, която тази епоха освободи, все още не е кристализирала в онова световно общество, което в завършека на времето трябва да отрази блясъка на

Неговата слава. Въпреки че скелетът на Неговия Административен ред бе издигнат и започна Съзидателният период на Бахайската ера, обещаното царство, в което семето на Неговите институции трябва да съзрее, все още не е създадено. Въпреки че Гласът Му бе извисен и знамената на Неговата Вяра бяха издигнати в повече от четиридесет страни на Изток и на Запад, целостта на човешкия род все още е непризната, единството му не е провъзгласено и флагът на неговия Най-велик мир не е развят.

„Висините — свидетелства Самият Бахаулла, — които чрез най-скъпата Божия благодат смъртните могат да достигнат в този Ден, все още не са разкрити за техните очи. Светът на битието никога не е имал, нито все още притежава способността за подобно Откровение. Наближава обаче денят, когато по Негова повеля възможностите на това толкова велико благодеяние ще бъдат изявени на хората.“

За разкриването на такова огромно благодеяние изглежда неизбежен един период на силни вълнения и широко-разпространени страдания. Колкото и сияйна да бе епохата, която бе свидетел на зараждането на Мисията, поверена на Бахаулла, времето, което трябва да измине, преди тази епоха да роди най-прекрасните си плодове, изисква, и това става все по-очевидно, да бъде предшествано от такава морална и социална тъма, каквато единствено може да подготви неразкайващото се човечество за наградата, която то е предопределено да наследи.

В такъв един период сега ние навлизаме неотклонно и неудържимо. Сред сенките, които все повече се натрупват около нас, трудно можем да различим как проблясъците на неземната власт на Бахаулла се появяват на пресекулки на небосклона на историята. На нас, „поколението на полумрака“, живеещи във време, което може да бъде определено

като периода на излюпването на световната общност, предвидена от Бахаулла, е възложена задача, чиято голяма привилегия никога не можем достатъчно да оценим, и трудността на която все още можем смътно да различим. Ние, които сме призвани да изпитаме действието на тъмните сили, предопределени да отприщят порой от потресаващи бедствия, наистина можем да вярваме, че най-мрачният час, който трябва да предшества зората на Златната епоха на нашата Вяра, все още не е ударил. Колкото и да е плътен мракът, който вече обгръща света, бедствените изпитания, които този свят трябва да изтърпи, все още се подготвят, а техният мрак все още не можем да си представим. Ние стоим на прага на една епоха, чиито сътресения провъзгласяват както смъртните болки на стария ред, така и родилните болки на новия. Може да се каже, че този Нов световен ред бе заченат чрез зараждащото въздействие на Вярата, обявена от Бахаулла. В сегашния момент ние можем да усетим неговите движения в утробата на тази напругаща се епоха — епоха, очакваща определения час, в който може да отхвърли своето бреме и да роди най-прекрасния си плод.

„Цялата земя — пише Бахаулла — сега е в състояние на очакване. Наближава денят, когато тя ще е родила най-благородните си плодове, когато от нея ще са израсли най-високите дървета, най-омайните цветове, най-божествените блага. Неизмеримо възвишен е вецът, който появява от одеждата на твоя Господ, Прославения! Защото, виж, той вдъхна своето благоухание и обнови всички неща! Блазе на онези, които разбират.“ ... „Попътните ветрове на Божието милосърдие — провъзгласява Той в Суратул-Хейкал — преминаха над всички неща. Всички създания бяха надарени със способностите, които те могат да поемат. И въпреки това хората по света отказаха това милосърдие! Всяко дърво беше на-

дарено с най-прекрасните плодове, всеки океан беше обогатен с най-блестящите бисери. Самият човек бе отрупан с даровете на проникновението и знанието. Цялото сътворение стана получател на Откровението на Премилостивия, а земята — хранилище на неща, неведомо за всички освен за Бога, Истината, Знаещия незримите неща. Наближава времето, когато всичко сътворено ще е отхвърлило своето бреме. Прославен да е Бог, Който дари тази благодат, обгърнала всички неща, зрими и незрими!“

„Когато бе издигнат — пише Абдул Баха, — Божият зов вдъхна нов живот в тялото на човечеството и придаде нов дух на всичко сътворено. Именно поради тази причина светът бе разтърсен из основи и сърцата и съзнанието на хората бяха съживени. Не след дълго свидетелствата за това възраждане ще бъдат разкрити и дълбоко заспалият ще бъде разбуден.“

Всеобщо оживление

Когато погледнем света около нас, сме принудени да наблюдаваме многообразните свидетелства на това всеобщо оживление, което във всеки континент на планетата и във всяка област на човешкия живот, била тя религиозната, социалната, икономическата или политическата, пречиства и преобразува човечеството в очакване на Деня, когато целостта на човешкия род ще бъде призната и неговото единство ще бъде установено. Може обаче да бъде различен един двойствен процес, всяка от страните на който се стреми по свой начин и с нарастваща сила да доведе до връхната им точка силите, преобразуващи лицето на нашата планета. Първата по същество представлява един интеграционен процес, докато втората в основата си е рушител-

на. Първата в непрестанното си развитие разгръща една система, която наистина може да послужи като модел за онази световна форма на държавно устройство, към която странно безпорядъчният свят непрестанно се приближава; докато втората, със задълбочаване на нейното дезинтеграционно влияние, се стреми да събори с нарастваща ярост остарелите прегради, които се мъчат да попречат на напредъка на човечеството към предопределената му цел. Конструктивният процес е свързан с новородената Вярa на Бахаулла и е предвестник на Новия световен ред, който тази Вярa трябва не след дълго да установи. Рушителните сили, характеризиращи другата страна, трябва да бъдат свързани с цивилизацията, която отказва да отговори на очакванията на новата епоха и следователно изпада в безпорядък и упадък.

Една титанична, една духовна борба, нямаща равна на себе си по своите мащаби и въпреки това славна по своите крайни последствия, се води в резултат от тези противостоящи си тенденции в тази епоха на преход, през която преминават организираната общност на последователите на Бахаулла и човечеството като цяло.

По време на устремения си ход за избавлението на света, духът, който се е въплътил в институциите на една израстаща Вярa, се сблъска и сега се бори с такива сили, които в повечето случаи представляват самото отрицание на този Дух, и чието по-нататъшно съществуване неизбежно би му попретило да постигне своята цел. Безсмислените и отживели времето си институции, остарелите доктрини и вярвания, негодните и компрометирани се традиции, които тези сили представляват, трябва да бъде отбелязано, в определени случаи бяха подронвани поради своята овехтялост, загубата на сплотяващата си сила и собствената им вродена поквара. Някои от тях бяха пометени от настъпва-

щите сили, които бахайската Вярa освободи толкова тайнствено в часа на своето раждане. Други, като пряка последица от безсмисленото и немошно противопоставяне на нейното издигане в началните етапи на развитието ѝ, измряха и бяха напълно дискредитирани. Трети, уплашени от проникващото влияние на институциите, в които същият този Дух бе въплътен в един по-сетнешен етап, мобилизираха своите сили и извършиха своите нападения, осъдени да претърпят на свой ред, след кратък и илюзорен успех, позорен разгром.

Тази преходна епоха

Целта ми не е да припомням, а още по-малко да се опитвам да правя подробен анализ на духовните борби, които последваха, или да споменавам победите, които допринесоха за славата на Вярата на Бахаулла от деня на нейното основаване. Главното, с което искам да се занима, не е случилото се, отличаващо първата, Апостолическата епоха на бахайското изповедание, а по-скоро забележителните събития, които се виждат и тенденциите, които характеризират съзидателния период на нейното развитие, на тази Епоха на прехода, чиито изпитания са предвестници на онази Ера на блажено щастие, която ще въплъти крайната Божия цел за цялото човечество.

За катастрофалното рухване на могъщи царства и империи в навечерието на напускането на Абдул Баха, за Чиято смърт може да се каже, че сложи началото на първата фаза на Епохата на прехода, в която живеем сега, аз накратко споменах в предишна кореспонденция. Разпадането на Германската империя, унижителният разгром, който сполетя нейния владетел, наследник и пряк потомък на пруския крал и император, към когото Бахаулла отправя Своето се-

риозно и историческо предупреждение, заедно с изчезването на Австро-Унгарската монархия, останка от някога великата Свещена Римска империя, бяха и двете предшествени от война, чието избухване ускори началото на Епохата на разочарованието, предопределена да предшества установяването на световния ред на Бахаулла. Тези две важни събития могат да бъдат разглеждани като първите признаци на онази смутна епоха, в покрайнините на чиято най-мрачна фаза ние започваме да навлизаме сега.

До Завоевателя на Наполеон III, Авторът на нашата Вяра отправи непосредствено след победата на Краля, в Своята Най-свещена книга, следното ясно и злокобно предупреждение: *„О, Царю на Берлин! Внимавай да не би гордостта да ти попречи да признаеш Зората на Божественото Откровение, да не би светски желания да те откъснат като със завеса от Господа на Престола във висините и на земята в низините. Така те съветва перото на Всевишния. Той наистина е Най-милосърдният, Прещедрият. Помниш ли онзи, чиято власт надвишаваше твоята власт (Наполеон III) и чието положение превъзхождаше твоето положение? Къде е той? Къде отидоха нещата, които той притежаваше? Помисли над това предупреждение и не бъди от онези, които са дълбоко заспали. Той е онзи, който захвърли Божието послание зад гърба си, когато Му известихме онова, което силите на потисничеството Ни накараха да изстрадаме. Поради това позор го сполетя от всички страни и той се превърна в прах, претърпявайки огромни загуби. Помисли дълбоко, о, царю, за него и за онези, които като теб завоюваха градове и властваха над хора. Премилостивият ги повали от техните дворци в техните гробове. Имай предвид предупреждението, бъди от онези, които се замислят.“*

„О, брегове на Рейн! — пророкува Бахаулла в друг откъс от същата тази книга. — Видяхме ви облети в кървища, тъй като мечовете на възмездието бяха извадени срещу вас; и при това и още ви чака. И чуваме риданията на Берлин, въпреки че днес той се радва на забележителна слава.“

Рухването на исляма

Рухването на могъществото на шиитската йерархия в една страна, била в продължение на векове една от непревземаните крепости на мюсюлманския фанатизъм, бе неизбежната последица от онази вълна на засилване на гражданствеността, която в едно по-късно време, щеше да навлезе в някои от най-могъщите духовнически институции на Европейския и Американския континент. Въпреки че не бе пряк резултат от последната война, внезапното разклащане, което обхвана този досега непоклатим стълб на ислямската ортодоксалност, изостри проблемите и задълбочи безпокойството, от които бе сполетян изтощеният от войната свят. Шиитският ислям загуби веднъж завинаги своята бойна сила в родната страна на Бахаулла и като пряка последица от своята непримирима враждебност към Неговата Вярa се лиши от своите права и привилегии, бе принизен и претърпя морален упадък и бе обречен на безнадеждна неизвестност и в крайна сметка на изчезване. Повече от двадесет хиляди мъченици обаче трябваше да пожертват живота си преди Делото, зад което бяха застанали и за което загинаха, да може да запише тази първа победа над онези, които първи отрекоха неговите твърдения и покосиха храбрите му воини. „Низост и бедност бяха отпечатани на челата им и те се върнаха с гняв от Бога.“

„Виж — пише Бахаулла, като се спира на упадъка на този принизен народ — как думите и делата на шиитския ислям притъпиха радостта и пламъка на неговите първи дни, и помътниха първичния блясък на неговата светлина. В първите му дни, докато те все още се придържаха към предписанията, свързани с името на техния пророк, Господаря на човечеството, техният живот бе белязан от една непрекъсната верига от победи и триумфи. Когато те започнаха постепенно да се отдалечават от пътеката на своя Съвършен Водач и Учител, когато се отвърнаха от Божията светлина и поквариха принципа за Неговото Божествено единство, и когато те започнаха все повече да обръщат своето внимание на онези, които бяха просто разкриватели на силата на Неговото слово, могъществото им бе превърнато в слабост, славата им в позор, решителността им в страх. Ти си свидетел до какво положение стигнаха те.“

Падането на Каджарската династия, заклет защитник и усърден инструмент на едно загнило духовенство, почти съвпадна с унижението, което претърпяха шиитските духовнически водачи. От Мохамед Шах, та до последния немоощен монарх от тази династия на Вярата на Бахаулла бе отказано безпристрастно внимание, безкористното и справедливо отношение, за което настояваше нейното Дело. Напротив, тя беше зверски нападана, непрестанно предавана и преследвана. Мъченическата смърт на Баб; заточението на Бахаулла; конфискуването на материалното Му имущество; затворничеството Му в Мазиндаран; властването на мъченията, които Го обграждаха в най-отвратителната тъмница; сплетните, протестите и клеветите, които на три пъти подновиха Неговото изгнаничество и доведоха в крайна сметка до затворничеството Му в най-пустия от всички градове; срамните присъди, произнесени със затворени очи от съ-

дебните и духовническите власти срещу личността, имуществото и честта на Неговите невинни последователи — това са нещата, изпъкващи сред най-мрачните действия, за които поколенията ще държат отговорна тази опетнена с кръв династия. Още едно препятствие, което се постара да попречи на устремения ход на Вярата, сега бе премахнато.

Въпреки че Бахаулла бе прокуден от родната Му страна, вълната от бедствия, която премина с такава ярост над Него и над последователите на Баб в никакъв случай не намаляваше. Под юрисдикцията на турския султан — най-жестокият враг на Делото Му, бе открита нова глава в историята на Неговите нестихващи изпитания. Свелянето на Султаната и на Халифата, двата неразделни стълба на сунитския ислям, не може да бъде разглеждано в друга светлина освен като неизбежна последица от жестокото, непрестанно и целенасочено преследване, което монарсите на клатушкащия се Дом на Осман, признати приемници на пророка Мохамед, предприеха срещу него. От Константинопол, традиционния престолен град на Султаната и Халифата, турските управници в продължение на почти три четвърти век се мъчеха с неотслабващо упорство да спрат прилива на Вярата, от която се страхуваха и мразеха от дъното на душата си. Откакто Бахаулла стъпи на турска земя и на практика бе превърнат в пленник на най-могъщия ислямски владетел до годината на освобождаването на Светата земя от турско иго, един след друг халифи, и особено султаните Абдул Азиз и Абдул Хамид, като използваха в пълна степен духовната и преходна власт, която им предоставяше високият им пост, причиниха такава болка и нещастия както на Основателя на Вярата, така и на Центъра на Неговия Завет, каквито ничий ум не може да си представи, нито език или перо да опише. Единствено те биха могли да ги измерят или да ги понесат.

За тези бедствени изпитания Бахаулла свидетелства многократно: *„В името на праведността на Всемогъщия! Ако трябваше да ти разкажа разказа за нещата, които Ме сполетяха, душите и умовете на хората нямаше да бъдат в състояние да понесат тежестта му.“* ... *„Изминаха двадесет години — пише Той, като се обръща към царете на християнския свят, — през които Ние всеки ден вкусвахме от агонията на нови и нови жестоки изпитания. Никой от онези, които бяха преди нас, не е изпитвал нещата, които изпитахме ние. Да можеше само да проумееш това! Онези, които се изправиха срещу нас, ни умъртвиха, проляха кръвта ни, плякосаха имуществото ни и потъпкаха честта ни.“* ... *„Припомни си Моите скърби — разкрива Той във връзка с друго, — Моите грижи и безпокойства, Моите беди и изпитания, състоянието на пленничеството Ми, сълзите, които пролях, горчивината на Моето страдание и сега Моето затворничество в тази далечна страна ... Ако можеше да ти кажат какво сполетя Предвечната Красота, ти щеше да забегнеш в пустошта и да заплачеш на висок глас ... Всяка сутрин, когато ставах от леглото си, аз виждах редици от безбройни бедствия, струпани на вратата Ми; и всяка вечер, когато си лягах, о, сърцето Ми се разкъсваше от болка при това, което бе изстрадало от сатанинската жестокост на своите неприятели.“*

Заповедите, които издадоха тези неприятели; заточенията; които постановиха, униженията, причинени от тях; разговорите, които сътвориха; разследванията, които проведоха; заплахите, които отправиха; зверствата, които бяха готови да извършат; интригите и низостта, до които те, техните министри, техните управители и военачалници прибегнаха — представляват факти, които трудно биха намерили подобни в историята на която и да е религия. Простото из-

брояване на най-характерните черти на тази зловеща тема би било достатъчно, за да бъде изпълнен цял том. Те добре знаеха, че духовният и административният Център на Делото, което се бяха постарали да унищожат, сега се бе преместил в техните владения, че неговите водачи бяха турски поданици, и че до каквито и средства да прибегнеха те, същите бяха на тяхно разположение. Това, че в продължение на почти седемдесет години, намирайки се още на върха на неоспоримата си власт, когато беше подкрепян от безкрайните интриги на гражданските и духовническите власти на една съседна страна и уверен в подкрепата на онези от роднините на Бахаулла, които се възпротивиха и се отцепиха от Неговото Дело, този деспотизъм не успя в крайна сметка да унищожи една шепа хора от своите заклеимени поданици, трябва да остане за всеки невярващ наблюдател един от най-интригуващите епизоди от съвременната история.

Делото, на което Бахаулла все още бе явният водач, бе триумфирало неоспоримо, независимо от сметките на недалновидния враг. Никой непредубеден ум, вникнал под повърхността на условията, обграждащи Затворника от Ака, не би могъл повече да го сгреши или да го отрече. Въпреки че напрежението, което беше спаднало за известно време, се покачи след възнесението на Бахаулла и бедите на едно все още изпълнено с неизвестности положение, се възобнови, ставаше все по-очевидно, че коварните сили на упадъка, които в продължение на дълги години разяждаха вътрешностите на един заболял народ, сега приближаваха своя връх. Една поредица от вътрешни сътресения, всяко едно от които по-опустошително от предходното, вече бяха освободени, предопределени да доведат при своята поява до най-катастрофалните събития на нашето съвремие. Убийството на онзи надменен деспот през 1876 г.; Руско-турският конфликт, който не закъсна скоро след това; освободителните

войни, които последваха; надигането на Младотурското движение; Турската революция от 1909 г., която ускори падането на Абдул Хамид; балканските войни с техните бедствени последици; освобождението на Палестина, възпламваща в гърдите си градовете Ака и Хайфа — световният център на една получила свобода Вярa; по-нататъшното разчленяване, постановено от Версайския договор; премахването на Султаната и рухването на Дома на Осман; унищожението на Халифата; отменянето на държавната религия; анулирането на закона на шериата и провъзгласяването на всеобщ граждански кодекс; потискането на различни наредби, вярвания, и церемонии, за които се знае, че са неотменно вплетени в тъканта на мюсюлманската Вярa — тези неща последваха толкова лесно и бързо, колкото никой човек не е и посмявал да си помисли. В опустошителните удари, отправяни и от приятели, и от врагове, от християнски народи и изповядващи мюсюлманството, всеки член на преследваната Вярa на Бахаулла разпознаваше свидетелствата на насочващата ръка на покойния Основател на неговата религия, Който, от незримото царство, изливаше поток от съвсем заслужени бедствия върху една непокорна религия и народ.

Сравнете свидетелствата на Божественото наказание, което сполетя гонителите на Иисус Христос с тези исторически възмездия, които в последната част на първия век от бахайската ера запокитиха в праха главния противник на религията на Бахаулла. Не опустоши ли римският император във втората половина от първия век от християнската ера, след една позорна обсада на Йерусалим Светия град, не разруши ли Храма, не оскверни ли и не ограби ли Светая Светих от неговите богатства, и не ги ли пренесе в Рим, не изгради ли селище на езичници на хълма Цион, не

подложи ли на сеч евреите и не заточи ли, и не пръсна ли по света оцелелите?

Освен това сравнете онези слова, с които преследваният Христос, както е записано в Евангелието, се обърна към Йерусалим, с призива към Константинопол, разкрит, докато Той лежеше в Своя далечен затвор и записан в Най-свещената книга: *„Йерусалиме! Йерусалиме! Ти, който убиваш пророците, и с камъните убиваш пратените до тебе, колко пъти съм искал да събера твоите чада, както кокошката прибира пилците си под крилата си!“* И отново, като оплаква града: *„Ако знаеше, дори ти, поне в тези твои дни, нещата, които свързани са с твоя мир! но сега скрити са те от твоите очи. Защото ще те сполетят дни, когато враговете ти ще изкопаят ров около теб и ще те обсаждат, и вътре ще те държат от всички страни, и ще те изравнят напълно със земята, и децата ти вътре в теб; и не ще оставят един връз друг и едничък камък; защото не знаеше ти времето на своето наказание.“*

„О, Място, разположено на бреговете на две морета! — така призовава Бахаулла град Константинопол. — Престолът на потисничеството наистина бе установен на теб и огнят на омразата бе запален в твоите гърди така, че Множеството във висините и онези, които кръжат около Въздигнатия престол, плакаха и ридаха. В теб виждаме как глупците управляват над мъдрите и мракът се надува срещу светлината. Ти наистина си изпълнено с явна гордост. Външният ти блясък ли те направи тщеславно? В името на Този, Който е Господът на човечеството! Той скоро ще изчезне и дъщерите и вдовиците ти, и всичките роднини, които живеят в теб, ще заридаят. Така те уведомява Всезнаещият, Премъдрият.“

Към султан Абдул Азиз, монархът, който постановил всяко едно от трите изгнаничества на Бахаулла, Основателят на нашата Вира отправил следните слова, докато бил затворник в столицата на султана: *„Вслушай се, о, царю, в речта на Този, Който говори истината, Този, Който не те моли да Го възнаградиш с нещата, които Бог е решил да те дари, Този, Който неизменно крачи по Правата пътека ... Дръж пред очите си непогрешимата Божия Везна и сякаш си изправен пред Него, претегляй на тази Везна своите постъпки всеки ден, всеки миг от своя живот. Направи си сметка, преди да бъдеш призован за разплата в деня, когато нито един човек не ще има сили да стои изправен поради страх от Бога, деня, когато сърцата на нехаещите ще бъдат накарани да затреперят.“*

На министрите на Турската държава, в същото това послание, Той разкрива: *„Ваш дълг е, о, държавни министри, да спазвате Божиите наставления, и да оставите своите собствени закони и наредби, и да бъдете от онези, които са напътствани право ... Не след дълго вие ще откриете последствията от това, което ще сте направили в този несъществен живот и за тях ще получите отплата ... Колко много са онези, които в отминалите епохи сториха нещата, които вие сторихте, и които, въпреки и по-висшестоящи от вас по-ранг, се превърнаха отново в прах и бяха предадени на неизбежната си съдба! ... Вие ще последвате по дирите им и ще бъдете накарани да влезете в обител, където не ще бъде открит никой, който да ви бъде приятел или да ви помогне ... Дните на вашия живот ще се изтърколят, и всички неща, с които се занимавате и с които се изтъквате с гордост ще погинат, и вие с абсолютна сигурност ще бъдете призовани от дружина от Неговите ангели да се представите на мястото, където крайниците на всич-*

ко сътворено ще бъдат накарани да затреперят, и тръпки да побият всеки потисник ... Това е денят, който неизбежно ще дойде при вас, часът, който никой не може да отложи.“

Към жителите на Константинопол, докато живееше сред тях като изгнаник, Бахаулла в същото това послание отправя следните слова: *„Бойте се от Бога, вие, жители на Града, и не сейте семената на раздора сред хората ... Дните ви ще отминат, както отминаха дните на онези, които бяха преди вас. На прах ще се превърнете отново, така както бащите ви в миналото се превърнаха.“* ... *„При пристигането Си в Града — освен това отбелязва Той — Ние видяхме, че неговите управници и старейшини като деца се бяха обградили и се забавляваха с глина ... Вътрешното Ни око оплака горчиво тях, техните прегрешения и пълното им пренебрежение към това, за което бяха създадени ... Наближава денят, когато Бог ще е въздигнал един народ, който ще си припомня Нашите дни, който ще разказва разказа за Нашите изпитания, който ще настоява за възстановяването на Нашите права от онези, които без ни най-малко свидетелство се отнесоха към Нас с явна несправедливост. Бог несъмнено е господар на живота на онези, които постъпиха лошо с Нас, и е добре запознат с техните постъпки. Той напълно сигурно ще ги хване заради техните грехове. Той наистина е най-яроствият от всички отмъстители.“* ... *„Затова — милосърдно ги призовава Той — вслушайте се в речта Ми, върнете се при Бога и се разкайте, за да може Той чрез Своето милосърдие да измие греховете ви и да ви прости вашите прегрешения. Величието на Неговата милост надвишава яростта на Неговия гняв, и милосърдието Му обгръща всички, които*

са били сътворени и са били облечени с одеждата на живота, били те в миналото или от бъдещето.“

И накрая в Лоу-е-Раис откриваме записани следните пророчески слова: „Вслушай се, о, началнико ... в гласа на Бога, Върховния, Помощта в беда, Себесъщния ... Ти, о, началнико, извърши това, което накара Мохамед, Божия Апостол, да застане в Най-въздигнатия рай. Светът те направи горделив дотолкова, че ти се отвърна от Лицето, чрез чието сияние бе озарено Множеството във висините. Скоро ще се намериш в явно чудо ... Наближава денят, когато Тайнствената страна (Адрианопол) и онова, което лежи извън нея, ще бъде променено и ще се изплъзне от ръцете на царя, и ще възникнат вълнения, и ще бъде издигнат гласът на плача, и свидетелствата за неприятности ще се проявят навсякъде и объркване ще се разпространи поради това, което сполетя тези пленници от ръцете на силите на потисничеството. Ходът на нещата ще се промени, положението ще стане толкова тежко, че самите пясъци по голите хълмове ще застенат, и дърветата в планината ще заридаят, и кръв ще потече от всички неща. Тогава ще видите хората да страдат жестоко.“

Трябваше да изминат хиляда и триста години от смъртта на пророка Мохамед преди незаконността на институцията на Халифата, основателите на която завзеха властта на законните наследници на Божия Апостол, да може да бъде изцяло и публично показана. Една институция, която при своето зараждане потъпка едно толкова свещено право и освободи силите на един толкова печален разкол, институция, която в последните дни нанесе толкова жесток удар на Вярата, чийто Предтеча бе Сам потомък на същите онези имами, чиято власт тази институция бе отрекла, напълно заслужи наказанието, което запечата нейната съдба.

Текстът на определени мюсюлмански предания, автентичността на които признават самите мюсюлмани и които са били обширно цитирани от видни бахайски автори и учени ориенталисти биха послужили да бъде подкрепен доводът и да бъде хвърлена допълнителна светлина върху темата, които се опитах да изложа: *„В последните дни едно жестоко бедствие ще сполети Моя народ от ръцете на неговия владетел, бедствие, за по-голямо от което никои човек не е чувал. Толкова яростно ще бъде то, че никои не ще намери подслон. Тогава Бог ще изпрати на земята Един от Моите потомци, Един, произлязъл от Моето семейство, Който ще изпълни света със справедливост и правосъдие, така както той бе изпълнен с несправедливост и потисничество.“* И отново: *„Народът Ми ще стане свидетел на един ден, когато от исляма не ще е останало друго, освен самото име, и от Корана нищо друго, а проста обвивка. Учените хора от тази епоха ще бъдат най-злите, които някога е виждал светът. Неприятностите произлязоха от тях и при тях те ще се върнат.“* И отново: *„В този Час Неговото проклятие ще се стовари върху вас, и ще ви сполети вашата клетва, и религията ви ще остане празно слово във вашата уста. И когато тези знамения се появят сред вас, очаквайте деня, когато нажеженият вятър ще връхлети над вас или деня, когато ще бъдете обезобразени, или когато камъни ще се изсипят върху вас.“*

„О, хора на Корана! — знаменателно потвърждава Бахаулла, като се обръща към обединените сили на сунитския и шиитския ислям. — Наистина Божият пророк Мохамед лее сълзи при вида на вашата жестокост. Вие несъмнено следвахте своите зли и покварени желания и отвърнахте лицата си от светлината на напътствието. Не след дълго ще бъдете свидетели на резултата

от своите дела; тъй като Господ, Моят Бог, изчаква и внимателно наблюдава държанието ви ... О, множество от мюсюлмански духовници! Чрез делата ви въздигнатото положение на хората бе принижено, знамето на исляма бе свалено и могъщият му престол се сгромоляса.“

Упадък на християнските институции

Толкова за исляма и осакатяващите удари, които неговите водачи и институции получиха — и могат още да получат — през този първи век от бахайската ера. Ако съм се спрял прекалено надълго на тази тема, ако в несъразмерна степен цитирах от свещените писания в подкрепа на своите доводи, това е единствено поради твърдото ми убеждение, че тези възмездяващи бедствия, които се изляха над най-големия потисник на Вярата на Бахаулла трябва да се нареждат не само сред вълнуващите случки от тази Преходна епоха, но и като едни от най-поразителните и значителни събития в съвременната история.

Както сунитският, така и шиитският ислям допринесоха чрез обхваналите ги сътресения да се ускори рушителния процес, за който споменах по-рано — процес, подготвящ поради самата си същност пътя за онова пълно реорганизиране и обединение, които светът трябва да постигне във всеки аспект от своя живот. Какво може да се каже за християнството и за теченията, с които то се отъждествява? Може ли да се каже, че този упадъчен процес, който връхлетя основите на религията на Мохамед, не успя да окаже своето пагубно въздействие върху институциите, свързани с Вярата на Исус Христос? Испитаха ли тези институции вече въздействието на тези застрашителни сили? Толкова сигурни ли са техните основи и толкова голяма ли е жизнеността им, че да им дадат възможност да се противопоста-

вят на това нападение? Ще се превърнат ли те с разпространението и задълбочаването на безредието в този хаотичен свят на свой ред в жертва на тяхното насилие? Надигнаха ли се вече по-ортодоксалните сред тях и ако не, ще се надигнат ли да отблъснат настъплението на едно Дело, което след като събори преградите на мюсюлманската ортодоксалност, сега напредва към сърцето на християнството както на европейския, така и на американския континент? Ще посее ли едно такова противопоставяне семената на по-нататъшни разпри и безредици, като следователно ще послужи косвено да се ускори настъпването на обещания Ден?

На тези въпроси можем да отговорим само частично. Единствено времето може да разкрие същността на ролята, която институциите, пряко свързани с християнската Вярa са предопределени да поемат в този Съзидателен период от бахайската ера, тази мрачна епоха на преход, през която преминава човечеството като цяло. Събитията като тези, които вече произтекоха обаче са по своята същност такива, че могат да определят посоката, в която се движат тези институции. До известна степен можем да оценим възможния ефект, които силите, работещи както вътре в бахайската Вярa, така и извън нея, ще окажат върху тях.

Това, че силите на безверието, на чисто материалистическата философия, на неприкритото езичество бяха освободени, разпространяват се сега, и като укрепват, започват да навлизат в някои от най-могъщите християнски институции на западния свят, не би отрекъл никой непредубеден наблюдател. Това, че тези институции започват да стават все по-неспокойни, че единици сред тях започват смътно да осъзнават проникващото влияние на Делото на Бахаулла, това че с отслабването на присъщата им сила и намаляването на тяхната дисциплина те ще започнат да гледат с нарастваща тревога на издигането на Неговия Нов световен

ред и постепенно ще се решат да го нападнат, че подобно противопоставяне на свой ред ще ускори техния упадък, малцина, ако въобще има такива сред онези, които наблюдават внимателно напредъка на Неговата Вярa, биха решили да подложат на съмнение.

„Жизнеността на вярата на хората в Бога — свидетелства Бахаулла — отмира във всяка страна; нищо друго освен благотворното Му лекарство не би могло някога да я възстанови. Разяждането на безбожието прониква във вътрешностите на човешкото общество; какво друго освен Елексира на могъщото Му Откровение би могло да го очисти и да му вдъхне нов живот?“ ... „Светът изпитва страшни мъки — пише още Той — и състоянието му се влошава с всеки изминат ден. Лицето му е обърнато към нехайството и неверието. Такова ще е окаяното му положение, че да го разкрием сега не би било подобаващо и пристойно.“

Тази заплахa от принизяване ролята на религията, която се стовари върху исляма и подрива основите на оставащите му институции, която нахлу в Персия, проникна в Индия и надигна тържествено глава в Турция, вече се прояви както в Европа, така и в Америка и в различна степен и под различни форми и названия подложи на съмнение основата на всяка установена религия, и в частност институциите и общностите, отъждествявани с Вярата на Иисус Христос. Не би било преувеличено да кажем, че навлизаме в период, на който бъдещите историци ще гледат като на един от най-критичните в историята на християнството.

Вече някои сред защитниците на християнската религия приемат сериозността на положението, пред което са изправени. „Една вълна на материализъм се разлива из света — е свидетелството на нейните мисионери, както се вижда от текста на техните официални доклади. — Енергичното

настъпление и натискът на съвременната индустриализация, които проникват дори и в джунглата на Централна Африка и равнините на Централна Азия, правят хората навсякъде зависими и прекомерно заети с материални неща. В своя дом Църквата говори, вероятно твърде убедително на пръв поглед от амвона или подиума, за заплахата от секуларизма; въпреки че дори в Англия можем да съзрем нещо повече от проблясък на смисъла на думата. Но за Църквата отвъд океана тези неща са тъжна действителност, врагове, с които тя се е вкопчила в схватка ... Църквата е изправена пред една нова опасност във все повече страни — едно решително и враждебно нападение. От Съветска Русия определено антирелигиозният комунизъм напират на запад към Европа и Америка, на изток към Персия, Индия, Китай и Япония. Той представлява една икономическа теория, определено обвързана с неверието в Бога. Това е една религиозна антирелигия ... Той притежава страстно чувство за мисия и провежда своята кампания против Бога в основите на Църквата на домашния фронт, както и започва своето настъпление към фронтовата линия в нехристиянски земи. Такова едно съзнателно, отявено, организирано нападение срещу религията изобщо и в частност срещу християнството, представлява нещо ново в историята. Също толкова преднамерено в своята решителна враждебност към християнството в някои страни е една друга форма на обществена и политическа вяра — национализмът. Но националистическото нападение срещу християнството, за разлика от комунизма, често е облечено в някаква форма на национална религия — с исляма в Персия и Египет, с будизма в Цейлон, докато борбата за общностни права в Индия е свързана с възраждане както на индуизма, така и на исляма.“

Във връзка с това не е нужно да се опитвам да правя изложение на произхода и характера на онези икономиче-

ски теории и политически философии от следвоенния период, които пряко и косвено оказаха своето пагубно влияние върху институциите и вярванията на една от най-широко разпространените и най-добре организирани религиозни институции в света. По-скоро на тяхното влияние, отколкото на техния произход бих искал главно да се спра. Прекомерното разпространение на индустриализацията и съпътстващите го злини — както свидетелства гореспоменият цитат — провежданата агресивна политика и упоритите усилия, полагани от вдъхновителите и организаторите на комунистическото движение; засилването на войнстващия национализъм, свързван в определени страни със систематична клеветническа дейност срещу всякаква форма на религиозно влияние без съмнение допринесоха за дехристиянизирането на масите и са отговорни за забележителния упадък във властта, престижа и могъществото на Църквата. „Цялото схващане за Бога — провъзгласяваха настоятелно гонителите на християнската религия — е схващане, произлизащо от древните ориенталски форми на деспотизъм. То е напълно недостойно схващане за свободните хора.“ ... „Религията — твърдеше един от техните водачи — е опиум за народа.“ ... „Религията — заявява текстът на техните официални издания — е принизяване на човека до животното. Образованието трябва да бъде насочено така, че да заличи от съзнанието на хората това унижение и този идиотизъм.“

Хегеловата философия, която в други страни под формата на нетърпим и войнстващ национализъм настояваше за обожествяване на държавата, възплачваше духа на войната и подтикваше към расова враждебност, също така доведе до забележимо отслабване на Църквата и до огромно намаляване на духовното ѝ влияние. За разлика от смелото настъпление, което заклето атеистичното движение реши

да предприеме срещу нея както в Съветския съюз, така и извън неговите граници, тази националистическа философия, която християнските управници и правителства подкрепяха, представлява атака, насочена срещу Църквата от страна на онези, които преди това бяха нейни отявлени привърженици, предателство спрямо нейното Дело от страна на собствените ѝ близки и родственици. Тя беше намушквана отвън от един чужд и войнстващ атеизъм и отвътре от проповядващите една еретична доктрина. Тези две сили, всяка от които действаше в своята област и използваше своите оръжия и методи, бяха освен това силно подкрепяни от разпространения дух на модернизма с неговото наблягане върху чисто материалистичната философия, а тя, със своето разпространение все повече се стреми да откъсне религията от всекидневния живот на човека.

Съчетаният ефект от тези странни и покварени доктрини, тези опасни и вероломни философии, бе жестоко почувствано, както и бе естествено, от онези, чиито доктрини възпльщаваха един противоположен и несъвместим дух и принцип. Последиците от сблъсъка, произтекъл между тези съперничаещи си интереси, бяха в някои случаи пагубни, а нанесената вреда непоправима. Свелянето и разделянето на Гръцката ортодоксална църква в Русия, последвали удара, който понесе Римската църква в резултат от рухването на Австро-Унгарската монархия; объркването, обхванало впоследствие Католическата църква и намерило своя връх в отделянето ѝ от държавата в Испания; гонението на същата тази Църква в Мексико; обиските и терора, на които в еднаква степен са подложени католици и лутерани в сърцето на Европа; смутът, в който бе хвърлен друг един клон в резултат от военната кампания в Африка; упадъкът, който настъпи в съдбините на християнските мисии, както англикански, така и презвитериански в Персия, Турция и Далеч-

ния Изток; злокобните знаци, които вещаят сериозни усложнения в неясните и несигурни взаимоотношения, съществуващи сега между Светия престол и някои страни на европейския континент — тези неща изпъкват като най-поразителните характерни белези на повратите, които изпитаха в почти във всяка част на света, членовете и водачите на християнските духовни институции.

Това, че сплотеността на някои от тези институции е безвъзвратно разклатена, е толкова явно, че никой здравомислещ наблюдател не би се обърнал или би го отрекъл. Разколът между фундаменталистите и либералите сред техните привърженици все повече се задълбочава. Техните вярвания и догми бяха отслабени и в определени случаи пренебрегнати и изоставени. Тяхното ръководене на човешкото поведение отслабва и техните служители намаляват както по своята численост, така и по влиянието си. Плахостта и неискреността на техните проповедници бива нееднократно излагана. В някои страни пожертвуванията спряха, а силата на религиозното им възпитание отслабна. Храмовете им бяха частично изоставени и разрушени и забравата на Бога, на Неговите учения и Неговото предназначение ги направиха немощни и ги принизиха.

Може ли тази дезинтегрираща тенденция, от която сунитският и шиитският ислям пострадаха толкова очевидно, да не стовари в своята кулминация още повече бедствия върху различните разклонения на християнската Църква? По какъв начин и колко бързо ще се развие този започнал процес, може да покаже единствено бъдещето. Нито пък в този момент би могло да се прецени до каква степен нападките, които едно все още могъщо духовенство може все още да предприеме срещу крепостите на Вратата на Бахаулла на Запад, ще подчертаят този упадък и ще задълбочат обсега на неизбежните катастрофи.

Ако християнството желае и очаква да служи на света в сегашната криза, пише един служител на презвитерианската Църква в Америка, то трябва „да се върне от християнството към Христос, обратно от вековната религия за Христос към първоначалната религия на Христос.“ В противен случай, многозначително добавя той, „духът на Христос ще заживее в институции, различни от нашите.“

Такъв един забележителен упадък в силата и сплотеността на елементите, съставляващи християнското общество, доведе на свой ред, както лесно можем да очакваме, до появата на все по-голям брой мъгляви култове, на страни и нови обожествявания, на неефективни философии, чиито сложни доктрини засилиха объркването на една размирна епоха. В своите принципи и стремления те може да се каже, че отразяват и свидетелстват за бунта, недоволството и обърканите стремления на обезверените маси, които са изоставили Делото на християнските църкви и са се оттеглили от членство в тях.

До известна степен може да бъде направен един паралел между тези объркани и объркващи системи на мисълта, които представляват пряк резултат от безпомощността и объркването, обхванали християнската Вярa и голямото многообразие на популярни култове, на модерни и мимолетни философии, които процъфтяваха в първите векове от християнската ера и които се помъчиха да погълнат и да изопачат държавната религия на онзи римски народ. Езичните идолопоклонници, които по онова време съставлявали по-голямата част от населението на Западната Римска империя, се намерили обградени и в някои случаи заплашвани от широкоразпространената секта на нео-платониците, от последователите на природните религии, от философи-гностици, от филонизма, митраизма, поклонниците на александрийския култ, и множество сродни секти и вярвания, до

голяма степен по същия начин както защитниците на християнската Вярa, преобладаващата религия на западния свят, осъзнават в първия век от бахайската ера, как тяхното влияние бива подкопавано от един поток от противоречащи вярвания, обреди и течения, за чието създаване помогна техният собствен провал. Същата тази християнска религия обаче, изпаднала сега в състояние на безсилие, в крайна сметка показва, че е в състояние да помете институциите на езичеството и да надделее и да потисне култовете, процъфтяващи в онази епоха.

Такива институции, които са се отклонили далеч от духа и ученията на Иисус Христос, трябва по необходимост с оформянето и разгръщането на зародилия се световен ред на Бахаулла да отстъпят на заден план и да сторят път за напредъка на божествено отредените институции, които са неразривно свързани с Неговите учения. Вплътеният Божи Дух, който в тази Апостолическа епоха на Църквата, вдъхваше живот на нейните членове, непокварената чистота на нейните учения, първичният блясък на нейната светлина, несъмнено ще бъдат преродени и съживени като неизбежна последица от това повторно определение на нейните функции и изясняване на нейната първоначална цел.

Защото Вярата на Бахаулла — ако я оценим по достойнство — не може никога и в нито един аспект от своите учения да се различава, а да не говорим да се намира в противоречие с целта, вдъхваща живот или с властта, в която е облечена Вярата на Иисус Христос. Следният блестящ израз на почит, който Самият Бахаулла е бил подтикнат да отдаде на Автора на християнската религия, представлява достатъчно свидетелство за истинността на този централен принцип на бахайското верую: *„Знай, че когато Синът Човешки предаде последния Си дъх на Бога, цялото сътворение заплака със силен плач. Като пожертва Себе Си*

обаче, във всички сътворени неща бе вдъхната една нова способност. Нейните свидетелства, както се вижда във всички народи по света, сега са проявени пред теб. Най-проникновена мисъл която мъдреците са изричали, най-загълбоченото знание, което нечий ум е разкривал, изкуствата, които най-изкусните ръце са създали, влиянието, оказвано от най-могъщите владетели, са просто проявления на живителната сила, освободена от неговия неземен, Неговия всепроникващ и сияен Дух. Свидетелстваме, че когато дойде на този свят, Той пръсна блясъка на Своята слава върху всички създания. Чрез Него прокаженият се освободи от проказата на покварата и невежеството. Чрез Него нецеломъдреният и своенравният бяха изцелени. Чрез Неговата сила, родена от Всемогъщия Бог, очите на слепите бяха отворени и душата на грешника пречистена ... Той е Този, Който пречисти света. Благословен е човекът, който с лице, излъчващо светлина, се е обърнал към Него.“

Признаци на морален упадък

Няма нужда, мисля, повече да се говори за упадък на религиозните институции, разпадането на които съставлява толкова важен аспект от Съзидателния период на бахайската ера. Ислямът, както в резултат от надигащата се вълна на секуларизъм, така и като пряко следствие от отявлена си и неизменна враждебност към Вярата на Бахаулла, потъна в една бездна на унижението, до която рядко бе достигал през своята история. По същия начин християнството, поради причини не твърде различни от тези, действащи в случая на посестримата ѝ Вярa, постоянно отслабваше, и даваше във все по-нарастваща мярка своя дял в процеса на общ разпад — процес, който трябва по необходимост да

предшества основното преустройство на човешкото общество.

Признаците на моралния упадък, които се виждат и в разложението на религиозните институции, изглежда са не по-малко забележими и значителни. Упадъкът, който настъпи в съдбините на ислямските и християнските институции може да се каже, че имаше своя еквивалент в живота и поведението на отделните хора, които ги съставляват. Накъдето и да обърнем поглед, колкото и бегло да е наблюдението ни върху делата и казаното от сегашното поколение, не можем да не бъдем поразени от свидетелствата на моралното падение, което показват мъже и жени около нас в личния си живот, а в не по-малка степен и в ролята си на едно цяло.

Не може да има никакво съмнение, че упадъкът на религията като обществена сила, на който отслабването на религиозните институции е просто външно проявление, е главно отговорен за едно толкова жестоко, толкова явно зло. *„Религията — пише Бахаулла — е най-великото от всички средства за установяването на ред в света и за мирното удовлетворение на всички, които живеят в него. Отслабването на устоите на религията укрепи ръцете на невежите и ги направи безсрамни и нагли. Истина ви казвам, всичко, което е принизявало издигнатото място на религията, е засилвало своенравието на нечестивите, а резултатът от това не може да бъде нищо друго освен анархия.“* ... *„Религията — в едно друго послание заявява Той — е лъчезарна светлина и непревземаема крепост за закрилата и благоденствието на народите по света, тъй като боязънта от Бога кара човека да се придържа към това, което е добро, и да избягва всяко зло. Ако светилникът на религията бъде затъмнен, ще настъпи хаос и объркване и светлините на правосъдието, справедливостта и мира ще престанат да гре-*

ят.“ ... „Знай — пише във връзка с друго Той, — *че онези, които са наистина мъдри, оприличиха света на човешко тяло. Така както тялото на човека се нуждае да бъде обличено в дреха, така и тялото на човечеството наистина трябва да бъде пременено в мантията на справедливостта и мъдростта. Негова одежда е Откровението, с което Бог го е удостоил.*“

Затова нищо чудно, че когато, в резултат от покварата на хората, светлината на религията бъде угасена в човешките сърца и божествено определената одежда, направена да украсява човешкото тяло, бъде съзнателно захвърлена, незабавно настъпва плачевен упадък в съдбините на човечеството, носейки от самото си начало всички злини, които една своенравна душа може да прояви. Покварата на човешката природа, принизяването на човешкото поведение, корупцията и отслабването на човешките институции, се разкриват при подобни обстоятелства в своите най-лоши и най-противни страни. Човешкият характер бива принизен, увереността бива разклатена, дисциплината отслабва, гласът на човешкото съзнание притихва, чувството за благоприличие и срам остава някъде назад, понятията за задължение, солидарност, взаимодействие и вяност биват изопачени и самото чувство на душевно спокойствие, на радост и надежда постепенно изчезва.

Такова, трябва да признаем, е състоянието, към което се приближават както отделните хора, така и институциите. „*Не могат да бъдат открити и двама — пише Бахаулла, като оплаква състоянието на заблуденото човечество, — за които да може да се каже, че са както наглед, така и вътрешно единни. Признаците на раздорите и злонамереността се виждат навсякъде, въпреки че всички са създадени за съгласие и единство.*“ ... „Докога — възкликва Той в същото послание — *човечеството ще продължава да*

упорства в своето своенравие? Докога ще продължава несправедливостта? Докога хаосът и объркването ще властват сред хората? Докога раздорите ще терзаят обществото? Уви, ветровете на отчаянието веят от всички посоки, и враждата, която все повече разединява и измъчва човечеството, нараства с всеки изминал ден.“

Избухването на религиозна нетърпимост, расова враждебност и патриотично високомерие; нарастващите свидетелства за себичност, подозрение, страх и измама; разпространението на тероризма, беззаконието, алкохолизма и престъпността; неутолимата жажда и трескавото преследване на земни суетности, богатства и удоволствия; отслабването на семейните връзки и влиянието на родителите; отдаването на разкошни удоволствия; безотговорното отношение към брака и надигащата се вълна от разводи; израждането на изкуството и музиката, заразата на литературата и покварата на пресата; разширяването на влиянието и дейността на онези „пророци на упадък“, които се застъпват за груповите бракове, проповядват философията на нудизма, наричат скромността интелектуална измислица, отказват да гледат на създаването на потомство като на свещена и първостепенна цел на брака, отхвърлят религията като опиум за народа, на които ако бъде дадена свобода на действие, ще върнат човешкия род към варварството, хаоса и в крайна сметка до изчезване — това изглежда са отличителните характеристики на едно упадъчно общество — общество, което или трябва да бъде преродено, или да загине.

Рухване на политическата и икономическата структура

Един подобен упадък, едно не по-малко забележимо свидетелство на разпада и объркването може да бъде от-

крит в областта на политиката в епохата, в която живеем — епоха, която бъдещите историци могат твърде вероятно да признаят, че е била встъпление към тази Велика епоха, чиито златни дни ние все още можем едва смътно да си представим.

Бурните и изпълнени с насилие събития, които в последните години предизвикаха напрежение почти до точката на пълното рухване на политическата и икономическата структура на обществото, са твърде многобройни и сложни, за да се прави опит, в ограничените рамки на този общ преглед, да се дава подобаваща оценка на техния характер. Нито пък изглежда тези изпитания, колкото и жестоки да бяха те, са достигнали своя връх и не са упражнили в пълна степен рушителната си сила. Целият свят, където и както и да го погледнем, ни предлага тъжната и жалка картина на един огромен, изнемощял и умиращ организъм, разкъсван политически и задушаван икономически от сили, които той е престанал или да контролира, или да разбира. Великата депресия, последиците от най-суровите изпитания, които човечеството е изпитвало някога, разпадането на Версайската система, новата поява на милитаризма в неговите най-застрашителни форми, провалът на огромни експерименти и новосъздадени институции да запазят мира и спокойствието на народите, класите и държавите, разочарованата горчиво човечеството и предизвикаха падането на неговия дух. Надеждите му, в по-голямата си част, са разбити, жизнеността му спада, животът му е в странен безпорядък, единството му е жестоко компрометирано.

На европейския континент вкоренената омраза и нарастващото съперничество за пореден път подреждат злочестите народи и държави в съчетания, които са предопределени да ускорят най-ужасните и неумолими беди, които е претърпявало човечеството в многострадалната си история.

На Северноамериканския континент икономическите сътресения, индустриалната дезорганизация, широко разпространеното недоволство от безуспешните експерименти, замислени да пренастроят една зле уравновесена икономика, както и безпокойството и страха, породени от възможността за политическо въвличане в Европа и Азия, вещаят наблюдаването на една от най-критичните фази в историята на Американската република. Азия, намираща се все още до голяма степен в хватката на едно от най-суровите преживявания от нея в съвременната ѝ история изпитания, се вижда изправена на своята източна граница пред настъплението на сили, заплашващи да засилят борбите, които в крайна сметка трябва да породят нарастващия национализъм и индустриализацията на освободените ѝ народи. В сърцето на Африка пламти огънят на една зверска и кървава война — война, която, каквото и да бъде нейният изход, е предопределена да упражни чрез своето всеобщо въздействие най-разтърсващо влияние върху расите и цветнокожите народи на човечеството.

С не по-малко от десет милиона въоръжени хора, обучени и запознати с употребата на най-противните машини за разрушение, които е сътворявала науката; с три пъти повече хора, недоволстващи и измъчвани от управлението на чужди раси и правителства; със също толкова огромна армия от огорчени граждани, безсилни да си осигурят материалните стоки и нужди, които други съзнателно унищожават; с една още по-голяма съвкупност от човешки същества, стенищи под бремето на все по-нарастващите въоръжения и обедняващи от практическото рухване на международната търговия — с такива злини човечеството определено изглежда, че навлиза в покрайнините на най-мъчителната фаза в своето съществуване.

Трябва ли да се чудим, че в наскорошно изявление, направено от един от изтъкнатите министри от Европа, съзнателно бе изречено следното предупреждение: „Ако в Европа отново избухне широкомащабна война, тя трябва да доведе до рухването на цивилизацията, такава каквато я познаваме от самото ѝ начало. По думите на покойния лорд Брайс: „Ако не сложим край на войната, войната ще сложи край на нас.“ ... „Бедната Европа се намира в състояние на неврастения... — е свидетелството на една от най-изтъкнатите фигури сред днешните ѝ диктатори. — Тя е загубила възстановителната си сила, жизнената сила на сплотеността, на синтеза. Една друга война би ни унищожила.“ ... „Твърде вероятно — пише един от най-видните и учени личности на християнската църква — трябва да има още един голям конфликт в Европа, за да бъде определено установена веднъж и завинаги международната власт. Този конфликт трябва да бъде най-ужасният от ужасите и вероятно това поколение ще бъде призовано да жертва стотици хиляди живота.“

Катастрофалният провал на конференциите по разоръжаването и икономическите въпроси; пречките, пред които са изправени преговорите по ограничаване на морските въоръжения; оттеглянето на две от най-могъщите държави в света от дейността и членството в Обществото на народите; негодността на парламентарната система на управление, за което свидетелстват последните събития в Европа и Америка; неспособността на лидерите и поддръжниците на комунистическото движение да отстояват прехваления принцип за диктатурата на пролетариата; бедите и лишенията, на които в последните години подложиха своите поданици управниците на тоталитарните държави — всички тези неща показват извън всякаква сянка на съмнение, безсилието на днешните институции да предотвратят бедствията, от които човешкото общество все повече бива заплашвано. Какво

друго остава, би могло да се запита обърканото поколение, което да премахне разцеплението, което все повече се задълбочава и може всеки момент да го погълне?

Обкръжено от всички страни от натрупващите се свидетелства на разпада, на безредиците и провала, здравомислещите мъже и жени от почти всяко съсловие започват да се съмняват дали обществото, така както то е организирано днес, може без чужда помощ да се измъкне от тресавището, в което то постоянно затъва. Всяка система, която не включва обединението на човешкия род, бе изпитана, изпитана многократно, и се разбра че нещо ѝ липсва. Отново и отново се водеха войни и бяха свиквани и разпускани безброй конференции. Спогодби, пактове и споразумения бяха мъчително договаряни, сключвани и преразглеждани. Търпеливо бяха изпитвани различни системи на управление, постоянно бяха отхвърляни и заменяни с нови. Внимателно бяха съставяни и педантично изпълнявани икономически планове за възстановяване. И въпреки всичко това кризите следваха една подир друга и съответно се засилваше скоростта, с която гибелно несигурният свят върви към упадък. Една зейнала пропаст заплашва да въвлече в обща катастрофа доволните и недоволните народи, демокрациите и диктатурите, капиталистите и надничарите, европейците и азиатците, евреите и друговерците, белите и цветнокожите. Сърдитото провидение, би отбелязал циникът, е изоставило нещастната планета на произвола на съдбата и безвъзвратно е определило злочестия ѝ край. Жестоко измъчвано и обезверено, човечеството без съмнение е загубило чувство за ориентация и както изглежда, е загубило също и своята вяра и надежда. То е изправено, ненапътствано и без ясен поглед, на ръба на катастрофата. Изглежда го е обзело едно чувство на обреченост. Все по-засилващо се униние се настанява в неговите съдбини с отдалечаването му от пок-

райнините на най-тъмната част на неспокойния му живот и с навлизането му в нейното сърце.

И въпреки това с непрестанното съгъстване на сенките можем ли да не заявим, че лъчи на надежда, проблясващи на пресекулки на международния хоризонт, изглежда понякога облекчават тъмата, която е обгърнала човечеството? Би ли било невярно, че в един свят на несигурна вяра и обезпокоени мисли, свят на постоянно натрупвани въоръжения, на неугасима омраза и съперничество, вече може да бъде съзрян напредъкът, колкото и колеблив да е той, на силите, работещи в съзвучие с духа на епохата? Въпреки че ужасният крясък, надигнат от следвоенния национализъм става все по-силен и по-настоятелен с всеки изминат ден, че Обществото на народите е все още в зачатъчно състояние и буреносните облаци, които се струпват, могат за известно време напълно да затъмнят неговите сили и да заличат неговия механизъм, посоката, в която работи самата институция е твърде знаменателна. Гласовете, които бяха надигани от самото ѝ създаване, усилията, които бяха положени, работата, която вече бе извършена, предвещават триумфите, предопределени да постигне тази наскоро основана институция или тялото, което би могло да я наследи.

Принципът на Бахаулла за колективната сигурност

Една обща Спогодба за сигурност винаги е била главната цел, към която са били насочени тези усилия още от самото раждане на Обществото. Договорът на гарантите, който в ранните етапи на неговото развитие членовете му разгледаха и обсъдиха; дебатите по Женевския протокол, обсъждането на който в един по късен период предизвика между държавите, както в самото Общество, така и извън него, такива жестоки противоречия; последвалото предло-

жение за Съединени европейски щати и за икономическото обединение на този континент и накрая, но не на последно място, политиката на санкции, предприета от неговите членове, могат да бъдат разглеждани като най-значителните забележителности в изпъстрената му със събития история. Това, че повече от петдесет държави по света, всичките членове на Обществото на народите, след задълбочени разисквания признаха и бяха подтикнати да произнесат присъда срещу акта на агресия, който по тяхна преценка бе съзнателно извършен от един от техните съчленове, една от първите сили в Европа; това че те, в по-голямата си част, се съгласиха да наложат колективни санкции срещу заклеймения агресор и съумяха да приведат в изпълнение до голяма степен своето решение, представлява без съмнение събитие, нямащо равно в човешката история. За първи път в историята на човечеството системата за колективна сигурност, предвещана от Бахаулла и разтълкувана от Абдул Баха, бе сериозно предначертана, обсъдена и изпитана. За първи път в историята официално бе признато, че за да бъде тази система на колективна сигурност ефективно установена, съществено необходими са твърдост и гъвкавост — твърдост, включваща употребата на съответните въоръжени сили, които да осигурят ефикасността на предложената система и гъвкавост, която да даде възможност на създадения механизъм да отговори на основателните нужди и стремления на своите наранени поддръжници. За първи път в човешката история бяха положени известни усилия от народите по света да поемат колективна отговорност и да допълнят устните си обещания с действителни приготовления за съвместно действие. И отново за първи път в историята се прояви едно движение в подкрепа на присъдата, която произнесоха ръководителите и представителите на народите и за осигуряването на съвместни действия в изпълнение на това решение.

Колко ясни, колко пророчески трябва да звучат словата, изречени от Бахаулла в светлината на последните международни събития: *„Бъдете единни, о, множество на владетелите на света, защото чрез това бурята на несъгласието ще стихне сред вас и народите ви ще намерят покой. Ако някой сред вас вдигне оръжие срещу друг, вдигнете се всички срещу него, защото това не е нищо друго освен явна справедливост.“* ... *„Ще настъпи време — пише Той, предвещавайки полаганите днес колебливи усилия, — когато наложителната нужда от провеждането на едно огромно, всеобхватно събрание на хората ще бъде осъзната от всички. Управниците и царете по земята трябва задължително да присъстват и като участват в неговите обсъждания, трябва да обсъдят такива начини и средства, които ще положат основите на Великия световен мир сред хората ... Ако някой цар вдигне оръжие срещу друг, всички трябва да се вдигнат единно и да му попречат.“*

„Владетелите на света — пише по-подробно Абдул Баха на тази тема — трябва да сключат задължаващо споразумение и да установят един договор, условията на който да бъдат здрави, ненарушими и определени. Те трябва да го обявят на целия свят и да получат одобрението за него на целия човешки род ... Всички сили на човечеството трябва да бъдат мобилизирани, за да осигурят стабилността и трайността на този Най-велик договор ... Основният принцип, лежащ в основата на този тържествен пакт, трябва да бъде така поставен, че ако по-късно дадено правителство наруши някое от неговите условия, всички правителства по света трябва да се надигнат и напълно да го подчинят, дори нещо повече — човешкият род като цяло трябва да се реши с всички сили, с които разполага, да унищожи това правителство.“

Не може да съществува каквото и да е съмнение, че това, което вече бе постигнато, колкото и да е значително и нямащо равно на себе си в историята на човечеството, на него неизмеримо му липсват съществените предпоставки на системата, която предвещават тези слова. Обществото на народите, биха отбелязали неговите опоненти, все още е лишено от универсалността, която е предпоставка за траен успех за ефикасното уреждане на международните спорове. Съединените американски щати, неговият създател, го отхвърли, и все още се държи настрана, докато Германия и Япония, които се нареждаха сред най-могъщите му поддръжници, изоставиха неговата кауза и оттеглиха своето членство. Вземите решения и предприетите досега действия, биха добавили други, трябва да бъдат разглеждани като нищо повече от един великолепен жест, а не като убедително доказателство за международна солидарност. Трети биха спорили, че макар и да е произнесена такава присъда и да са били поети такива отговорности, в крайна сметка колективните действия по необходимост ще се провалят в своята крайна цел и че самото Общество на народите ще загине и ще бъде погълнато от потока на несгоди, които ще сполетят целия човешки род. Както и да е, значимостта на предприетите вече стъпки не може да бъде пренебрегната. Каквото и да е сегашното състояние на Обществото или резултатът от неговата историческа присъда, каквито и да са изпитанията и обратите, пред които в близко бъдеще то може да бъде изправено и да устои, трябва да бъде признат фактът, че таква важно решение бележи един от най-ясните пътепоказатели по дългия и труден път, който трябва да го отведе до неговата цел — етапът, в който единството на цялото тяло на народите ще бъде превърнат в ръководен принцип на международния живот.

Тази историческа стъпка обаче представлява слабо мъждукане в мрака, който обгръща обезпокоеното човечество. Тя може да се окаже нищо повече от просто проблясване, бегъл лъч сред все по-задълбочаващия се безпорядък. Процесът на дезинтеграция трябва неизбежно да продължи и разяждащото му влияние трябва да прониква все по-дълбоко в самата сърцевина на рухващата епоха. Все още много страдание ще е нужно, преди враждуващите народи, вери, класи и раси на човечеството да бъдат разтопени в гърнето на всеобщото бедствие и да бъдат изковани от огньовете на ужасно изпитание в една неразделна общност, една огромна, обединена и хармонично действаща система. Нещастия, невъобразимо ужасни, несънувани кризи и вълнения, войни, глад и епидемии твърде вероятно биха се съчетали, за да вдълбаят в душата на необръщащото внимание поколение онези истини и принципи, които то надменно отказа да признае и да следва. Една парализа, по-болезнена от която и да е изпитвана досега, трябва да обхване и още повече да измъчи основата на това разрушено общество, преди то да може да бъде построено и възродено отново.

„Ако на цивилизацията — пише Бахаулла, — толкова често превъзпяна от учените поддръжници на науката и изкуството, бъде позволено да прекрачи границите на благоразумното, тя ще донесе огромни злини на хората ... Ако бъде доведена до крайност, цивилизацията ще се окаже също толкова изобилен източник на злини, какъвто тя е била на добрини, когато е била държана в рамките на благоразумието ... Наближава денят, когато пламъкът ѝ ще погълне градовете, когато Езикът на величието ще обяви: „Царството е на Бога, Всемогъщия, Всевъзхвалявания!“ ... „От мига, в който бе разкрито Сурей-е-Раис („Послание до Раис“) — обяснява по-нататък Той, — та до ден днешен нито светът е постигал спо-

койствие, нито сърцата на хората са намерили покой ... Болестта му достига състоянието на пълна безнадеждност, тъй като на истинския Лечител се пречи да приложи лекарството, докато в същото време на неопитни лекари се гледа благосклонно и им се дава пълна свобода на действие. Прахът на размириците е хвърлил сянка върху сърцата на хората и е заслепил техните очи. Не след дълго те ще съзрат последствията от стореното със собствените им ръце в Божия Ден.“ ... „Това е Денят — пише отново Той, — в който земята ще каже на всички своите вести. Работниците на несправедливостта са нейното бреме ... Глашатаят се провикна и хората бяха разкъсани на парчета, толкова силна бе яростта на Неговия гняв. Хората на лявата ръка въздишат и се вайкат. Хората на дясната прекарват дните си във възвишени обители: отпиват те от Виното, което е самият живот от ръцете на Премилостивия и са наистина блажени.“

Общността на Най-великото име

Кои други биха могли да бъдат блажените, ако не общността на Най-великото име, чиито обгръщащи света, постоянно укрепващи дейности съставляват единствения интегриращ процес в един свят, чиито институции, граждански, както и религиозни, в по-голямата си част се разпадат? Те наистина са „хората на дясната“, чиято „възвишена обител“ е издигната върху основите на световния ред на Бахаулла — Ковчегът на вечното спасение в този най-страшен Ден. От всички племена по света единствено те могат да разпознаят, сред бъркотията на една бурна епоха, Ръката на Божествения Избавител, която прокарва нейния път и управлява нейните съдбини. Единствено те съзнават без-

мълвния растеж на тази подредена световна политика, чиято тъкан те самите изплитат.

Като съзнават своето благородно призвание, уверени в силите за изграждане на едно общество, които тяхната Вярa притежава, те напредват решително, неудържими и неустрашими, в усилията си да създадат и да усъвършенстват необходимите инструменти, с които заченатият световен ред на Бахаулла ще може да съзрява и да се развива. Именно този процес на изграждане, бавен и незабележим, на който изцяло е посветен животът на световната бахайска общност, представлява единствената надежда за покрусеното общество. Защото този процес се задвижва от съзидателното влияние на неизменното Божие предназначение и се развива в рамките на Административния ред на Неговата Вярa.

В един свят, структурата на чиито политически и социални институции е повредена, чийто поглед е замъглен, чието съзнание е объркано, чиито религиозни системи са станали малокръвни и са загубили своите добродетели, това лечително Средство, тази заквасваща Сила, това скрепяващо Могъщество, изпълнено с живот и всепроникващо, започна да придобива форма, да се превъплъщава в институции, да набира сили и да се подготвя за духовното завоевание и пълното избавление на човечеството. Въпреки че обществото, въплъщаващо неговите идеали, е малко и преките му и осезаеми благотворни резултати засега да са незначителни, заложибите, с които то е надарено и чрез които то е предопределено да възроди отделния човек и да изгради наново рухналия свят, са неизчислими.

В продължение на почти един век, сред глъчта и вълненията на една безумна епоха и въпреки безспирните гонения, на които бяха подложени неговите водачи, институции и последователи, то съумя да съхрани своята самоличност,

да укрепи своето постоянство и сила, да поддържа своето съществено единство, да запази целостта на своите закони и принципи, да издигне своите укрепления и да разрасне и укрепи своите институции. Многобройни и могъщи бяха силите, които заговорничеха, отвътре и отвън, в близки и далечни страни, да угасят неговата светлина и да унищожат святото му име. Някои измениха на неговите принципи и предадоха позорно неговото Дело. Други отправиха срещу него най-яроостните проклетия, които озлобените водачи на някоя духовническа институция биха могли да изрекат. Трети стовариха върху му нещастия и злочестини, които единствено суверенната власт би могла да причини.

Отявлените му и тайни врагове можеха най-много да се надяват да забавят неговия растеж и за миг да засенчат неговата цел. Това, което те всъщност постигнаха, бе че освободиха и пречистиха неговия живот, разбудиха го още повече, съживиха душата му, подрязаха неговите институции и заздравиха неговото единство. Разкол, трайно разцепление в необятното тяло на неговите последователи те никога не съумяха да създадат.

Онези, които измениха на каузата му, неговите безлични и слабохарактерни поддръжници, увяхнаха и окапаха като мъртви листа, безсилни да хвърлят сянка върху неговото сияние или да изложат на опасност неговата структура. Най-непреклонните му неприятели, онези, които го нападаха отвън, бяха свалени от власт и по най-поразителен начин намериха своята гибел. Персия беше първата, която го потъпка и му се противопостави. Монарсите ѝ бяха свалени по най-унизителен начин, династиите им рухнаха, името им бе проклето, йерархията, която бе техен съюзник и която поддържаше тяхното упадъчно състояние, бе напълно дискредитирана. Турция, която трижди заточаваше нейния Основател и Му наложи жесток и доживотен затвор, премина през

едно от най-суровите изпитания и революции с огромни последиствия, която историята ѝ познава, превърна се от една от най-могъщите империи в малка азиатска република, Султанатът ѝ бе заличен, династията ѝ бе свалена, Халифатът ѝ, най-могъщата ислямска институция, бе унищожен.

В същото време Вярата, която бе предмет на такива чудовищни предателства и прицел за такива злочести нападки, набираше все повече и повече сили, устремяваше се напред, неуплашена и неразцепена от получените си рани. Сред изпитанията тя вдъхнови своите верни последователи с една решителност, която никакво препятствие, колкото и огромно и да е то, не би могло да подрони. Тя запали в техните сърца вяра, която никакви несполуки, колкото и мрачни да са те, не биха могли да загасят. Тя вдъхна в техните сърца надежда, която никаква сила, колкото и решителна да е тя, не би могла да разбие.

Световна религия

Като престана да назовава себе си движение, съдружие и т. н. — названия, които нанесоха огромна вреда на постоянно разгръщащата ѝ се система — като се разграничи от такива прозвища като бабистка секта, азиатски култ и издънка на шиитския ислям, с които невежите и злонамерените имаха навика да я описват, като отказа да бъде определяна като проста житейска философия или като еkleктичен кодекс за етично поведение и дори като нова религия, Вярата на Бахаулла сега видимо успява да оправдае своите претенции и име да бъде разглеждана като световна религия, предопределена да достигне в далечно бъдеще статута на световна общност, която ще представлява едновременно средството и пазителят на Най-великия мир, провъзгласен от нейния Автор. Далеч от намерението да се

причисли към останалите религиозни системи, чиито противоречаящи си чувства на вяръност в продължение на толкова много поколения разстройваха мира на човечеството, тази Вярa вдъхва във всеки един от своите последователи една нова обич и едно искрено ценене на единството, стоящо в основата на различните религии, представени в нейните рамки.

„Тя е като една широка прегръдка — такава е твърдението на една кралска особа за същността и мястото на бахайската Вярa, — събрала в едно всички онези, които дълго са търсили слова на надежда. Тя приема всички велики пророци, дошли преди нея, не разрушава никои други вероизповедания и оставя всички врати отворени.“ ... „Бахайското учение — пише още тя — носи покой на душата и надежда на сърцето. За тези, които търсят увереност, словата на Отеца са като фонтан в пустинята след дългото лутане.“ ... „Техните писания — казва тя в едно друго изявление, като има предвид Бахаулла и Абдул Баха — са един велик повик за мир, простиращ се извън всякакви граници между страните, над всякакви противоречия по отношение на ритуали и догми ... Бахаулла и Неговият син Абдул Баха са ни дали едно чудно послание. Те не са му предали агресивна насоченост, знаейки, че семенцето вечна истина, което лежи в сърцевината му, не може да не хване корени и да не се разпространи.“ ... „Ако някога вниманието ви се спре на името на Бахаулла или на Абдул Баха — е заключителният ѝ призив, — не отблъсквайте техните писания. Проучете техните Книги и позволете на сияйните им, носещи покой и сътворяващи обич слова и уроци да проникнат дълбоко във вашите сърца, така както те проникнаха в моето.“

Вратата на Бахаулла приобщи, поради своята съзидателна, регулираща и облагородяваща енергия различните

раси, националности, вероизповедания и класи, които потърсиха нейната сянка и се заклеха в неотклонна преданост към нейното Дело. Тя промени сърцата на своите последователи, изгори техните предразсъдъци, успокои страстите им, възвиси представите им, облагороди подбудите им, координира усилията им и преобрази техните възгледи. Като запазиха своя патриотизъм и съхраниха верността си към други по-маловажни неща, тя ги превърна в доброжелатели на човечеството и решени поддръжници на неговите най-висши и истински интереси. Като оставиха непокътната своята вяра в Божествения произход на съответната си религия, тя им даде възможност да си представят целта, лежаща в основата на тези религии, да открият техните достойнства, да признаят тяхната последователност, тяхната независимост, тяхната цялост и единство и да приемат общото, което неразривно ги свързва със самата нея. Тази всеобща, тази неземна обич, която последователите на бахайската Вяра изпитват към другите човешки същества, от каквато и раса, вероизповедание, класа или народност да са те, не е нито тайнствена, нито пък може да се каже, че е изкуствено предизвикана. Тя е както спонтанна, така и искрена. Онези, чиито сърца са сгрети от живителното влияние на Божията обич, ценят Неговите създания заради самия Него и съзират във всяко човешко сърце знак на отражения Му блясък.

За такива мъже и жени наистина може да бъде казано, че за тях „всяка чужда страна е отечество, и всяко отечество — чужда страна.“ Тъй като, трябва да се помни, те са граждани на царството на Бахаулла. Въпреки че изпитват желание да получат в най-голяма степен от временните облагои и мимолетните радости, с които може да ги удостои този земен живот, въпреки че с охота участват във всяка дейност, която допринася за богатството, щастието и мира в

същия този живот, те не могат никога да забравят, че той не съставлява нищо повече от един преходен, твърде кратък етап от тяхното съществуване, че тези, които го живеят, са просто поклонници и пътници, чиято цел е Небесният град, и чийто дом е Страната на непреходната радост и лъчезарност.

Въпреки че са верни на своите правителства, въпреки че изпитват дълбок интерес към всичко, което засяга тяхната сигурност и благоденствие, въпреки че са готови да дадат своя дял във всичко, което помага за техните висши интереси, Вярата, с която се отъждествяват последователите на Бахаулла, е такава, твърдо вярват те, каквато Бог е въздигнал високо над бурите, разделенията и противоречията на политическата арена. Те смятат своята Вяра за неpolitическа по своята същност, наднационална по своя характер, твърдо надпартийна и напълно откъсната от националистически амбиции, стремления и намерения. Такава една Вярa не познава разделяне на класи или на партии. Тя подчинява, без колебание и недвусмислено всеки частен интерес, бил той личен, регионален или национален, на върховните интереси на човечеството, твърдо убедена, че в един свят на взаимозависими народи и държави ползата за частното най-добре се постига чрез ползата за цялото и че съставните части не могат да бъдат дарени с никакво трайно благо, ако не бъдат зачетени и бъдат пренебрегнати общите интереси на самото цяло.

Нищо чудно, че с перото на Бахаулла бяха разкрити следните, изпълнени със смисъл слова, написани в очакване на сегашното състояние на човечеството: *„Не трябва да се гордее онзи, който обича собствената си страна, а по-скоро онзи, който обича целия свят. Земята е просто една страна, а всички хора — нейни граждани.“* И отново: *„Наистина човек е онзи, който днес се посвещава в служ-*

ба на целия човешки род. " ... „Чрез силата, освободена от тези възвишени слова — обяснява Той, — Той придобива нов импулс и определя нова посока за птиците на човешките сърца и заличи всяка следа от забрана и ограничения от святата Божия Книга."

Тяхната Вярa, твърдо вярват бахаите, освен това не се дели на клонове и секти, и на нея са ѝ напълно чужди всякакви духовнически системи, независимо от техния произход или дейност. За никоя духовна организация, с нейните поверия, традиции, рамки и ограничени възгледи (както е случаят с всички съществуващи политически групировки, партии, системи и програми) не може да се каже, че се подчинява, във всичките си аспекти, на кардиналните истини на бахайското верую. Някои от принципите и идеалите, движещи политически и духовни институции, всеки съзнателен последовател на Вярата на Бахаулла може без съмнение с готовност да подкрепи. С никоя от тези институции обаче той не може да се отъждестви, нито пък може безрезервно да подкрепя убежденията и програмите, на които те са основани.

Как би могла една Вярa, трябва да се помни също така, чиито божествено постановени институции са били създадени в рамките на съответното законодателство в повече от четиридесет страни, политиката и интересите на чиито правителства непрестанно се сблъскват и стават все по-сложни и объркани с всеки изминал ден — как би могла такава една Вярa, позволявайки на своите привърженици, било то като отделни хора, или чрез организираните им съвети, да се намесват в политически дейности, да съумее да съхрани целостта на своите учения и да опази единството на своите последователи? Как би могла тя да осигури енергичното, непрестанно и мирно развитие на разрастващите ѝ се институции? Как би могла една Вярa, чиито разклонения са я вкарвали в допир с взаимно несъвместими ре-

лигиозни системи, секти и вероизповедания, да бъде в състояние, ако позволи на своите привърженици да подкрепят изживели времето си ритуали и доктрини, да претендира за безусловната вярност на онези, които тя се стреми да приобщи към своята божествено отредена система? Как би могла тя да избегне постоянните търкания, недоразуменията и противоречията, които официалното членство, за разлика от асоциираното, по необходимост трябва да породят?

Тези насочващи и регулиращи принципи на бахайското верую поддръжниците на Делото на Бахаулла чувстват за свое задължение да отстояват и бдително да прилагат. Нуждите на една бавно придобиваща форма Вяра им налагат задължение, което те не могат да не поемат, отговорност, която не могат да отбегнат.

Те също така съзнават наложителната необходимост от поддръжка и прилагане на законите, отличаващи се от принципите, постановени от Бахаулла, които заедно съставляват основата и вътъка на институциите, върху които в крайна сметка трябва да бъде положена структурата на Неговия световен ред. За да бъде показана полезността и ефикасността им, за да ги изпълняваме и прилагаме, за да запазим тяхната цялост, за да схванем изцяло произтичащото от тях и за да бъде улеснено тяхното разпространение, бахайските общности на Изток, а в последно време и на Запад полагат извънредни усилия и показват готовност, ако е необходимо, да направят всички налагащи се жертви. Може би не е далече денят, когато някои страни на Изток, в които религиозните общности упражняват законодателство по въпроси, засягащи личното положение на човека, бахайските съвети биха могли да бъдат призовани да поемат задълженията и отговорността, падащи се на официално установени бахайски съдилища. Те ще имат правомощия по въпросите на брака, развода и унаследяването, да привеждат в изпъл-

нение и да прилагат, в съответната им област на юрисдикция, и с одобрението на гражданските власти, такива закони и наредби, каквито са изрично споменати в тяхната Най-свещена книга.

В допълнение на онези тенденции и дейности, които разкрива нейната еволюция, Вярата на Бахаулла показва в други области и там, където проникна блясъкът на нейната светлина, силата на своята сплотяваща сила, на обединителното си могъщество, на непобедимия си дух. В издигането и освещаването на своя Молитвен дом в сърцето на Северноамериканския континент; в изграждането и умножаването на административните си центрове в своята родна и в съседни на нея страни; в създаването на законовите средства, целящи да съхраняват и регулират цялостния живот на нейните институции; в натрупването на съответните ресурси, материални, както и културни, по всеки континент на земното кълбо; в имотите, които тя придоби в непосредствена близост до Светините си в своя световен център; в усилията, които се полагат за събирането, установяването на автентичността и систематизирането на писанията на своите основатели; във взетите мерки за придобиването на такива исторически постройки, които са свързани с живота на нейните Предтеча и Автор, нейните герои и мъченици; в основите, които се полагат за постепенното създаване и установяване на нейните образователни, културни и хуманитарни институции; в енергичните усилия, които биват полагани да бъде предпазен характерът, да бъде насърчена инициативността и да бъдат координирани световните дейности на нейната младеж; в изключителната жизненост, с която храбрите ѝ защитници, избраните ѝ представители, пътуващите ѝ учители и пионерите администратори защитават нейното Дело, разширяват границите ѝ, обогатяват нейната литература и укрепват основата на духовните ѝ завое-

вания и триумфи; в признаването, с което гражданските власти в някои случаи бяха убедени да удостоят тялото на нейните местни и национални представители, давайки им възможност да узаконят техните съвети, да установят техните допълнителни институции и да опазят тяхното имущество; в улесненията, които същите тези власти се съгласиха да предоставят на нейните светини, свещените здания и образователни институции; в ентузиазма и решимостта, с които някои общности, подложени на жестоки изпитания и мъчения, продължават своите дейности; в спонтанните изрази на почит, отдадени от царски, княжески особи, държавници и учени, към възвишеността на нейното Дело и мястото на нейните основатели — във всички тези и в много други неща Вярата на Бахаулла доказва извън всякакво съмнение своето мъжество и способности да се противопостави на разединяващото влияние, на което са подложени религиозните системи, моралните стойности и политическите и социални институции.

От Исландия до Тасмания, от Ванкувър до Китайско море пръска сиянието си и простира своите разклонения тази обгръщаща света система, това многоцветно и здраво сплетено Братство, вдъхващо във всеки мъж и жена, спечелени за неговото Дело, вяра, надежда и енергия, които нехаещото поколение отдавна е загубило и не е в състояние да възстанови. Тези, които имат власт над непосредствените съдбини на този изпълнен с тревога свят, тези, които са отговорни за безпорядъчното му състояние, за неговите страхове, съмнения и несгоди, ще сторят добре да обърнат в своето объркване погледа си и да се замислят в сърцата си върху свидетелствата на тази спасителна благодат на Всемогъщия, която лежи близо до тях — благодат, която може да облекчи тяхното бреме, да реши затрудненията им и да осветли тяхната пътека.

Божественото възмездие

Цялото човечество копнее, умира да бъде поведено към единство и да бъде сложен край на дългогодишното му мъченичество. И въпреки това то упорито отказва да прегърне светлината и да приеме върховната власт на едничката Сила, която може да го избави от неговите затруднения и да предотврати жестокото бедствие, което заплашва да го погълне.

Злокобен е наистина гласът на Бахаулла, който кънти чрез пророческите слова: *„О, вие, народи по света! Знайте наистина, че непредвидимо бедствие ви следи и жестоко възмездие ви очаква. Не мислете, че това, което сторихте, се е изгубило от Моя поглед.“* И отново: *„Определихме ви време, о, хора! Ако не съумеете в назначения час да се обърнете към Бога, Той наистина ще ви сграбчи и ще направи така, че жестоки беди да се стоварят върху ви от всички страни. Колко сурово наистина е наказанието, с което вашият Господ ще ви накаже!“*

Трябва ли човечеството, което се мъчи и днес, да бъде сполетяно от още по-жестоки изпитания, преди пречистващото им влияние да го подготви да влезе в небесното царство, предопределено да бъде установено на земята? Трябва ли началото на една толкова необятна, толкова несравнима и толкова ведрa епоха в историята на човечеството да бъде белязано от такава огромна катастрофа в човешките дела, която да напомня, че дори и да превъзхожда ужасното рухване на римската цивилизация в първите векове от християнската ера? Трябва ли поредица от дълбоки гърчове да смути и разтърси човешкия род, преди Бахаулла да се възкачи на престола на сърцата и съзнанието на масите, преди неоспоримото Му възкачване да бъде признато

от всички и благородното здание на Неговия световен ред да бъде издигнато и установено?

Дългите векове на ранното детство и юношество, през които трябваше да премине човешкият род, останаха назад. Сега човечеството изпитва вълнения, неизменно свързвани с най-бурната епоха от своята еволюция, етапът на юношеството, когато нетърпението на младостта и нейният жар достигат своя връх, и трябва постепенно да бъдат последвани от спокойствието, мъдростта и зрелостта, които характеризират етапа на възмъжаването. Тогава човешкият род ще достигне онзи ръст на зрелост, дал му възможност да придобие всички сили и способности, от които в крайна сметка ще трябва да зависи неговото развитие.

Целта е световно единство

Обединението на цялото човечество е отличителният белег на етапа, който човешкото общество сега приближава. Единството на семейството, на племето, на града-държава и на нацията бяха последователно предприети и напълно установени. Световното единство е целта, към която се стреми измъченото човечество. Изграждането на нациите привърши. Анархията, присъща на държавния суверенитет, приближава своя връх. Светът, навлизащ в своята зрялост, трябва да изостави този фетиш, да признае единството и целостта на човешките взаимоотношения и да установи веднъж завинаги механизма, който може най-добре да въплъти този основен принцип на неговия живот.

„Един нов живот — провъзгласява Бахаул्ला — кипи в тази епоха сред всички народи по света; и въпреки това никой не е открил неговата първопричина и не е съзрял движещата му сила.“ ... „О, вие, чеда човешки — по този начин се обръща Той към Своето поколение, — основната

цел, вдъхваща живот на Божията Вярa и Неговата религия е да бъдат опазвани интересите и да се подкрепя единството на човешкия род ... Това е правата Пътeкa, установената и непоклaтима основа. Каквoтo бъдe издигнaтo нa тaзи oснoвa, прoмeнитe и прeврaтнoститe в свeтa никoгa нe бихa мoгли дa нaкърнят силaтa му, нитo прeтъркулвaнeтo нa бeзбрoй вeкoвe дa пoдкoпae пoстрoйтa мy. “ ... „Блaгoдeнствитe нa чoвeчeствoтo — oбъявявa Тoй, — нeгoвият мир и сигурнoст сa нeдoстижими oсвeн и дoкaтo нeгoвoтo eдинствo нe бъдe твърдo устaнoвeнo. “ ... „Тoлкoвa силнa e свeтлинaтa нa eдинствoтo — свидeтeлствa oщe Тoй, — чe мoжe дa oзaри цялaтa зeмля. Единият истински Бoг, Тoзи, Кoйтo знae всички нeщa, свидeтeлствa сaм зa истинaтa нa тeзи слoвa ... Тaзи цeл стoи нaд всякa другa цeл и тoвa стрeмлeниe e влaдeтeлят нa всички стрeмлeния. “ ... „Тoзи, Кoйтo e вaшият Госпoд, Всeмилoстивият — oсвeн тoвa пишe Тoй, — хрaни в сърцeтo Си жeлaниeтo дa види целия чoвeшки рoд кaтo eднa душa и eднo тялo. Пoбързaйтe дa спeчeлитe свoя дял oт Бoжитo блaгoвoлeниe и милoст в тoзи Дeн, кoйтo зaтъмнявa всички други сътвoрeни дни. “

Единството на човешкия род, както го вижда Бахаулла, предполага създаването на една световна общност, в която всички народи, раси, вери и класи са тясно и трайно свързани помежду си и в която автономията на отделните страни-членки и личната свобода и инициатива на техните граждани са определено и напълно осигурени. Тази общност трябва дотолкова, доколкото можем да си представим, да включва едно световно законодателно тяло, чиито членове, като довереници на цялото човечество, в крайна сметка ще имат контрол над всички ресурси на влизащите в общността народи и ще постановява такива закони, каквито са необходими за регулирането на живота, задоволяването на

нуждите и уреждането на взаимоотношенията между всички раси и народи. Едно световно изпълнително тяло, поддържано от международни сили, ще привежда в изпълнение взетите решения, ще прилага постановените от законодателното тяло закони и ще защитава органичното единство на цялата общност. Един световен съд ще решава и издава задължителните си и окончателни присъди в абсолютно всички спорове, които биха възникнали между различните елементи, съставляващи тази световна система. Ще бъде изграден механизъм за взаимовръзка, обхващащ цялата планета — освободен от национални пречки и ограничения и действащ с удивителна бързина и съвършена безотказност. Един световен метрополис ще действа като център на световната цивилизация и ще фокусира в себе си обединяващите сили на живота, а оттам ще се излъчва неговото вдъхновяващо влияние. Един световен език ще бъде или създаден, или избран измежду съществуващите езици и ще бъде преподаван в училищата на всички влизащи във федерацията народи като спомагателен в допълнение на техния майчин език. Една световна писменост, световна литература, единна и всеобща парична система и система на мерки и теглилки ще опрости и улесни взаимните връзки и разбирателство между народите и расите по света. В едно таква световно общество науката и религията — двата най-мощни фактора в човешкия живот ще се помирят, ще си сътрудничат и ще се развиват в съзвучие. В една такава система пресата едновременно с даването на пълна възможност за изразяването на различните гледища и убеждения на хората, ще престане да бъде коварно манипулирана от непосредствени интереси, били те лични или обществени и ще бъде освободена от влиянието на съперничещи си правителства и народи. Икономическите ресурси на света ще бъдат организирани, източниците му на суровини ще бъдат

усвоени и напълно оползотворени, световните пазари ще бъдат взаимосвързани и доразвити и разпределението на техните продукти ще бъде справедливо регулирано.

Съперничеството, омразата и сплетните на национална основа ще престанат, а расовата ненавист и предразсъдъците ще бъдат заменени от расова дружелюбност, разбирателство и сътрудничество. Причините за религиозните разпри ще бъдат премахнати завинаги, икономическите пречки и ограничения ще бъдат напълно отстранени и прекомерната разлика между класите ще бъде заличена. Нищетата от една страна, а от друга, безмерно натрупаната собственост, ще изчезнат. Огромната енергия, разсипвана и пропилявана за военни цели, било то по икономически или политически причини, ще бъде посветена на такива цели, които ще доведат до разширяване обхвата на човешките открития и техническото развитие, нарастването на производителността на човечеството, изчезването на болестите, разширяването на научните изследвания, издигането нивото на физическото здраве, засилването остротата и чистотата на човешкия ум, усвояването на неизползвани и неподозирани ресурси на планетата, продължаването на човешкия живот и помагането на развитието на всеки друг начин, който ще стимулира интелектуалния, моралния и духовния живот на целия човешки род.

Една федерална система, управляваща целия свят и упражняваща неоспорима власт над всичките му неизмеримо огромни богатства, сливаща и въплъщаваща идеалите както на Изтока, така и на Запада, освободена от проклятието на войните и техните злочестини и устремена към усвояването на всички налични източници на енергия по лицето на планетата, система, в която Силата е превърната в слуга на Справедливостта, чийто живот се поддържа от резервното ѝ приемане на един Бог и на верността ѝ към

едно общо Откровение — такава е целта, към която човечеството се движи, подтиквано от обединителните сили на живота.

„Едно от великите събития — потвърждава Абдул Баха, — което трябва да се случи в Деня на проявяването на този несравним Клон, е издигането на Божието Знаме сред всички народи. С това се има предвид, че всички народи и племена по света ще бъдат събрани заедно под сянката на този Божествен Флаг, който не е нищо друго, освен самият Господен Клон, и ще се превърнат в един единствен народ. Религиозният и сектантски антагонизъм, враждебността между раси и народи, както и различията между нациите, ще бъдат премахнати. Всички хора ще приемат една религия, ще имат една обща Вяра, ще се слепят в една раса и ще се превърнат в един народ. Всички ще живеят в едно общо отечество, което е самата планета.“ ... „Сега в света на битието — освен това обяснява Той — Ръката на божествената сила положи здраво основите на тази всевишна благодат и този чуден дар. Всичко, което лежи скрито в самото сърце на този цикъл постепенно ще се появи и ще бъде проявено, защото сега е просто началото на неговия растеж и зората на Откровението на неговите знаци. Преди завършека на този век и на тази епоха ще стане ясно и очевидно колко чудна бе тази пролет и колко божествен бе този дар.“

Не по-малко завладяващо е видението на Исаия, най-великия от еврейските пророци, предрекъл преди две хиляди и петстотин години съдбата, до която трябва да достигне човечеството в етапа на своята зрялост: *„Бог ще съди между народите, и ще решава между много племена; и те ще изковат ножовете си на палешници, и копията си на сърпове; народ против народ няма да дигне нож, нито ще се*

учат вече на война ... И ще израсне пръчка из Йесевия пън, и отрасъл из корените му ще носи плод ... Ще порази страната с жезъла на устата си, и с дишането на устните си ще умъртви нечестивия. Правдата ще бъде пояс на кръста му, и верността пояс на хълбоците му. Вълкът ще живее с агнето, рисът ще си почива с ярето, телето, лъвчето и угоените ще бъдат заедно ... Сучещо дете ще играе над дупката на аспид; и отбито дете ще туря ръката си в гнездото на ехидна. Те не ще повреждат, нито погубват в цялата Ми света планина; защото земята ще се изпълни със знание за Господа, както водите покриват дъното на морето. "

Авторът на Апокалипсиса, загатвайки за хилядолетната слава, на която трябва да стане свидетел ликуващото човечество, свидетелства по подобен начин: „*И видях ново небе и нова земя; защото първото небе и първата земя преминаха; и море нямаше вече. Видях и светия град, новия Йерусалим, да слиза из небето от Бога, приготвен като невеста за мъжа си. И чух силен глас от престола, който казваше: „Ето скинията на Бога е с човеците; Той ще обитава с тях; те ще бъдат Негови люде; и сам Бог, техен Бог, ще бъде с тях. Той ще обърше всяка сълза от очите им и смърт не ще има вече; нито ще има вече жалееене, ни плач, ни болка; първото премина. "*

Кой би изпитвал съмнение, че подобен връх — настъпването на епохата на човешката раса — трябва да ознаменува на свой ред началото на една световна цивилизация, каквато очите на смъртен никога не са виждали, нито човешки ум си е представял? Кой е този, който може да си представи възвишеното място, което подобна цивилизация е предопределена по време на своето разгръщане да достигне? Кой би могъл да измери висините, до които ще се извиси освобожденият от своите окови човешки интелект? Кой

може да си представи царствата, които ще открие човешкият дух, съживен от изливащата се светлина на Бахаулла, грееща в изобилието на своя блясък?

Какво по-подобаващо заключение на тази тема би могло да има от следните слова на Бахаулла, написани в очакване на златната епоха на Неговата Вяра — епохата, в която лицето на земята, от полюс до полюс, ще отразява неизразимите блясъци на Рая Абха: *„Това е Денят, в който не може да бъде видяно нищо освен блясъците на Светлината, която грее от лика на твоя Господ, Милосърдния, Прещедрия. Ние накарахме всяка душа да угасне посредством съкрушителната си и всепокоряваща власт. След туй създадохме едно ново сътворение, в знак на Нашето милосърдие към хората. Аз съм наистина Прещедрият, Предвечният. Това е Денят, в който незримият свят издига глас: „Огромна е благословеността ти, о, земя, тъй като бе превърната в подпора за нозете на твоя Бог и бе избрана за място на могъщия Му престол!“ Царството на славата възкликва: „Да можеше животът ми да бъде пожертван за теб, тъй като Този, Който е Възлюбеният на Премилостивия установи властта Си над теб чрез силата на Своето име, обещано на всички неща както в миналото, така и от бъдещето.“*

Шоги

Хайфа, Палестина

11 март 1936 г.

СВЕТОВНИЯТ РЕД НА БАХАУМЛА

В седемте събрани в това издание писма, Шоги Ефенди разглежда въпросите на световния ред — върховна цел на бахайската Вярa. Смело и ясно той описва причините, довели човечеството до днешното му бедствено положение и представя ученията на Бахаумла, които единствени притежават силата да сложат началото на една ера на мир и единство.

Писмата отправят предизвикателство към човечеството да положи усилия за постигането на общата цел — „целта за един нов световен ред, Божествен по своя произход, всеобхватен по своя мащаб...“.

Шоги Ефенди ни приканва да разширим кръга на своята лоялност, да подчиним националните си интереси на „наложителните нужди на обединения свят“ и „да изиграем своята роля, колкото и малка да е тя, в тази най-голяма драма в духовната история на света.“

ISBN 954-8243-00-0